

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Η πρωτόγνωρη μετανάστευση απαιτεί μέτρα

«Οι μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών που γίνονται παγκόσμια αυτή την περίοδο είναι πρωτοφανείς στην παγκόσμια ιστορία», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Πετρίδης, ξεκαθαρίζοντας πως στο εσωτερικό λαμβάνονται μέτρα, ωστόσο θα πρέπει να έχει ενεργότερο ρόλο και η Ε.Ε., καθώς Κύπρος και Ελλάδα επωμίζονται όλο το προσφυγικό βάρος. Χαρακτηρίζει αφελείς και ατυχείς τις κατηγορίες που δέχεται για ξενοφοβία και ρατσισμό και σημειώνει πως τα δεξιά κόμματα δεν λαμβάνουν πλέον μέτρα φοβούμενα την Ακροδεξιά, αλλά γιατί το πρωτόγνωρο αυτό φαινόμενο τα ανάγκαζε να έχουν πιο σαφείς και πιο συγκεκριμένες μεταναστευτικές πολιτικές. **Σελ. 9**

ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

«100 Γεγονότα Ζωής» των πολιτών ψηφιακά

«Οποιοι μπαίνει στην πολιτική οφείλει να γνωρίζει σε βάθος τις τεχνικές λεπτομέρειες του πεδίου του και ταυτόχρονα να διαμορφώνει το πολιτικό μήνυμα και τις συμμαχίες που θα του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει τους στόχους του. Αυτά είναι απόλυτα συνδεδεμένα», λέει ο κ. Κυριάκος Πιερρακάκης, ο οποίος μίληκε στην πολιτική και έφτασε από το Χάρβαρντ στο υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Ελλάδας. **Σελ. 19**

ΚΥΜΜΑΙΑ

Ντόμινο εξελίξεων σε ΔΗΣΥ-Κυβέρνηση

Ντόμινο εξελίξεων αναμένεται το φθινόπωρο τόσο στην κυβέρνηση όσο και στον ΔΗΣΥ. Ο σχεδόν δεδομένος διορισμός της Στέλλας Κυριακίδου ως επίτροπος τον Οκτώβρη, σε συνδυασμό με την αποχώρηση του Χάρη Γεωργιάδη από το κυβερνητικό σχήμα, προμηνύει αλλαγές στην κοινοβουλευτική ομάδα, στην ηγεσία του ΔΗΣΥ και στην κυβέρνηση. Αν οι αλλαγές του κυβερνητικού σχήματος είναι ευρείες ή μαλαλώματα θα εξαρτηθεί από τις προθέσεις του προέδρου Αναστασιάδη. **Σελ.6**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
Η ώρα των ηγετών
- ✓ **ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΡΟΥΝΑΣ** Σελ. 3
Γερμανική μεσολάβηση για επικαλυπτόμενες θαλάσσιες ζώνες;
- ✓ **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** Σελ. 13
Με τόλμη αλλά και με μέτρο
- ✓ **ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ** Σελ. 13
Προς πιο αποτελεσματικό κράτος

Όλα σχεδιασμένα για συμφωνημένη λύση

Ουάσιγκτον και Λονδίνο σε συνεννόηση με Γκουτιέρες, ο οποίος και ζήτησε στήριξη του Σ.Α. για άρση του αδιεξόδου

Το προσεχές φθινόπωρο, σε πολυμερή διάσκεψη, θα καταδειχθεί ακόμα μια φορά ότι στο Κυπριακό δεν υπάρχει τελευταία ευκαιρία για λύση. Εκείνο όμως που τούτη τη φορά πιθανόν να αποδειχθεί, είναι ότι πρόκειται για την τελευταία ευκαιρία για ομοσπονδιακή λύση ενιαίου κράτους. Στη

φθινοπωρινή Διάσκεψη, τα πράγματα θα οδηγηθούν μέχρι τέλους, χωρίς κίνδυνο κατάρρευσης, όπως στο Κραν Μοντανά. Δηλαδή μέχρι του σημείου να απαντηθεί από τους συμμετέχοντες αν μπορεί να υπάρξει συμφωνημένη λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, χωρίς εγγυήσεις,

αλλά με βιώσιμο σύστημα ασφάλειας. Κι αν δεν μπορεί να υπάρξει να αναζητηθούν άλλες λύσεις. Στον σχεδιασμό μετείχαν Ουάσιγκτον και Λονδίνο που επεδίωξαν προσωπική εμπλοκή του γ.γ., ενώ αξιωματούχοι του ΟΗΕ ζήτησαν την ισχυρή στήριξη του Συμβουλίου Ασφαλείας στην προ-

σπάθεια Γκουτιέρες να αρθεί το αδιέξοδο. Στην πραγματικότητα οι κανόνες του παιχνιδιού ρυθμίστηκαν λίγο πριν ο Γκουτιέρες επιδώσει την έκθεσή του για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ στο Σ.Α. και διαφάνηκε ότι χωρίς παρέμβασή του, θα ακολουθούσε ένα ακόμη χαμένο εξάμηνο. **Σελ. 7**

Τα τηλεσκουπίδια βγάζουν κυβερνήσεις και πολιτικούς

Είναι πλέον δεδομένο ότι η τηλεόραση και ιδιαίτερα τα τηλεοπτικά σκουπίδια μπορούν να διαμορφώσουν τις πολιτικές επιλογές της κοινωνίας. Ερευνες συνδέουν τα χαμηλής ποιότητας προγράμματα με την εκλογική άνοδο και την απήχηση λαϊκιστών πολιτικών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το δίκτυο Mediaset του Μπερλουσκόνι, ο οποίος κατάφερε να το μετατρέψει από ένα απλοϊκό τηλεοπτικό δίκτυο σε κολοσσό με τεράστια απήχηση στην Ιταλία. Έτερο παράδειγμα είναι αυτό του Κινήματος των 5 Αστέρων, του κωμικού ηθοποιού Μπέπε Γκριλο. Παράγωγο αυτών των διεργασιών είναι και ο Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος διετέλεσε επιτυχημένος παρουσιαστής ριάλιτι σόου με μεγάλη τηλεθέαση. **Σελ. 23**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ-ΤΣΑΒΟΥΣΟΓΛΟΥ

Εχει τεκμήρια για συναντήσεις, λέει η Άγκυρα

Τεκμήρια υπάρχουν από τις δύο συναντήσεις Τσαβούσογλου-Αναστασιάδη, για τις οποίες ο πρόεδρος υποσχέθηκε εμπιστευτικότητα σύμφωνα με τουρκική πηγή. Η Άγκυρα αφήνει να νοηθεί ότι ο πρόεδρος είναι έτοιμος να συζητήσει εκτός από διαφορετικά μοντέλα λύσης και μοντέλα συνεργασίας στο ζήτημα ΑΟΖ-υδρογονάνθρακες. **Σελ. 5**

Μάχη για λεκτικό της έκθεσης Η.Ε.

✓ **Τώρα**, σας κάναμε χάρη, διαμήνυσε το Σ.Α. στη Λευκωσία, με το ψήφισμα για ΟΥΝΦΙΚΥΠ. **Σελ. 3**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΛ. ΜΑΡΚΙΔΗ

ΠτΔ, ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και Ακιντζι, καταλύτες λύσης

✓ **Τα δύο** κόμματα έχουν την ίδια γραμμή στο Κυπριακό και να αφήσουν τις υπεκφυγές, λέει ο πρώην γ. εισαγγελέας. **Σελ. 5**

Πάνε και για S-500, Ρωσία και Τουρκία

Μετά πράξη με τους S-400

Ολοκληρώθηκε η παράδοση του πρώτου φορτίου των S-400 στην Άγκυρα και ο Ερντογάν έχει ήδη προαναγγείλει ότι Ρωσία και Τουρκία θα μπορούσαν να προχωρήσουν στην από κοινού παραγωγή της επόμενης γενιάς αμυντικών πυραύλων, δηλαδή των περιφνημών S-500. **Σελ. 21**

Σε θέσεις μάχης για το mobile internet

Τα πλάνα των τηλεπικοινωνιών

Νέα δεδομένα στο πεδίο του ανταγωνισμού των τηλεπικοινωνιών έφεραν οι κινήσεις της eric και της Primetel στα πλάνα του διαδικτύου κινητής. Ετοιμάζονται για απαντήσεις Cyta και Cablenet. Πλησιάζουν και οι εξελίξεις για τις άδειες συχνοτήτων του δικτύου 5G. **Οικονομική, σελ. 6**

Πώς έπεσε σε βαθύ κώμα η Θέμιδα

Κατά τη διάρκεια διαδικασίας εντός του Κακουργιοδικείου

Η υβριστική επίθεση Πόλυ Πολυβίου κατά του γενικού εισαγγελέα, η οπισθοχώρηση Κληρίδη, αλλά και η αδράνεια του προέδρου του Κακουργιοδικείου εκτός του ότι κορύφωσαν τον διασυρμό του κύρους της Δικαιοσύνης στη χώρα εγείρουν και μια σειρά σημαντικών ζητημάτων για την Πολιτεία. Κορυφαίο ερώτημα που προκύπτει είναι:

Ποια εμπιστοσύνη μπορεί να έχει στη Δικαιοσύνη ένας ανώνυμος πολίτης στην περίπτωση που θα βρεθεί στο δικαστήριο απέναντι από τέτοιας αντίληψης, συμπεριφοράς και ήθους, λειτουργούς της; Και ποιος δίνει το δικαίωμα σε εισαγγελείς, δικαστές και δικηγόρους να συμπεριφέρονται κατά το δοκούν στα δικαστήρια; **Σελ. 10**

Θα χρεώνουν και για αναλήψεις

Η ψηφιοποίηση των τραπεζών φέρνει πρόσθετες επιβαρύνσεις

Σε αναπροσαρμογή των χρεώσεών τους για διεκπεραίωση συναλλαγών με τον παραδοσιακό τρόπο προχωρούν οι τράπεζες. Ήδη η Τράπεζα Κύπρου το εφαρμόζει από τον περασμένο Αύγουστο, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» τον ίδιο δρόμο θα ακολουθήσει και η Ελληνική, από την 1η Ιανουαρίου 2020. Συγκεκριμένα, θα

προχωρήσει σε χρέωση ένα ευρώ για ανάληψη μετρητών, σε πελάτες άνω των 65 ετών, για ποσά έως 10.000 ευρώ, ενώ για πελάτες κάτω των 65 ετών η χρέωση θα είναι δύο ευρώ. Διευκρινίζεται ότι η χρέωση θα αφορά την ανάληψη χρημάτων από τα ταμεία υποκαταστημάτων και όχι από τις ΑΤΜ. **Οικονομική, σελ. 3**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ο Ιάπωνας του Βραβείου Πρίτσκερ 2019

Έλληνες που έχουν συνεργαστεί με τον Ιάπωνα αρχιτέκτονα Αράτα Ισοζάκι, που τιμήθηκε με το περιώνυμο βραβείο Πρίτσκερ 2019, μιλούν στην «Κ». Ο Ιάπωνας αυτοκράτορας της αρχιτεκτονικής έχει σχεδιάσει τη νέα πτέρυγα Μ2 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τους Schema 4. **Ζωή, σελ. 1**

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Δύο από τα πιο όμορφα φεστιβάλ του καλοκαιριού

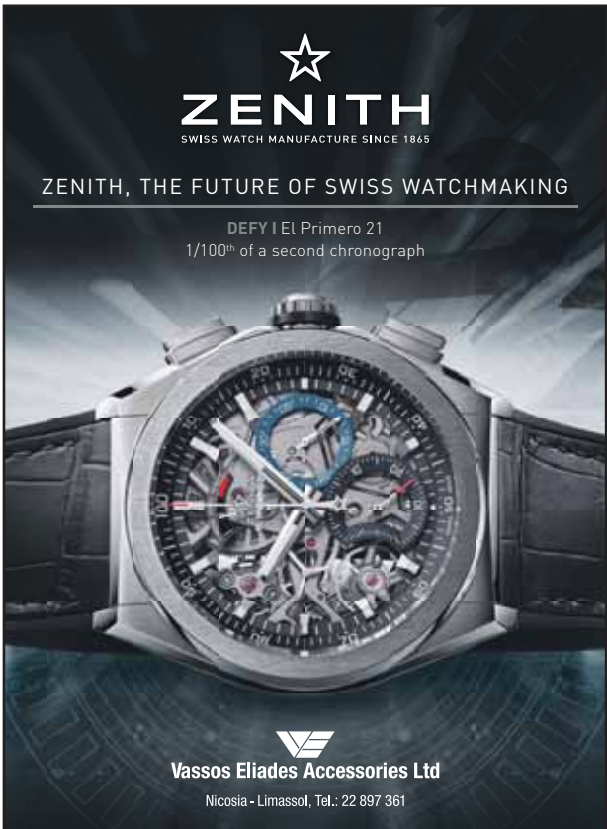
Παρουσιάζουμε στην «Κ» δύο από τα πιο όμορφα μουσικά φεστιβάλ του καλοκαιριού. Ο Φέγγαρος 2019 που επιστρέφει στον Κάτω Δρυ από τη 1 έως τις 3 Αυγούστου με ένα ποικίλο και διαφορετικό line up και το Windcraft Music Fest 6 στα Κατύδατα της Σολέας στις 10-11 Αυγούστου. **Ζωή, σελ. 4, 8**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η νεαρή τραγουδίστρια Sma Rag Da στην «Κ»

«Δεν με απασχόλησε ποτέ το να οριοθετήσω τη μουσική μου. Παρ' όλα αυτά, όποτε πρέπει να την περιγράψω, λέω πως είναι στο φάσμα του indie pop-rock με blues και folk στοιχεία», λέει στην «Κ» η καλλιτέχνης Sma Rag Da, που θα εμφανιστεί στο φεστιβάλ του Φέγγαρου το Σάββατο 3 Αυγούστου. **Ζωή, σελ. 5**

Δίνεις κάρτα; Παίρνεις πίσω μετρητά!

Πιστωτικές Κάρτες Alpha Bank

3% CASHBACK ΣΤΙΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ

Από 1 Ιουνίου έως και 31 Ιουλίου 2019
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ALPHA BANK

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Η ώρα των ηγετών

Ηγέτης δεν είναι αυτός που κυβερνά έναν λαό, αλλά εκείνος που κάνει την ουσιαστική διαφορά και για τον λαό. Γιατί χώρες και λαούς κυβερνήσαν πολλοί χωρίς κάποιος να τους θυμάται. Κάποιοι –και ήταν πολλοί– οδήγησαν τη χώρα τους στην οπισθοδρόμηση και λιγότεροι στην καταστροφή, γι’ αυτό και η ιστορία τους κατέγραψε με μελανά γράμματα. Δεν προσδοκώ ότι στην ημικατεστραμμένη Κύπρο θα εμφανιστεί αίφνης ένας Μαχάτμα Γκάντι (1869-1948). Ένας ηγέτης δηλαδή, που θα είχε τη δύναμη του νου να πετάξει το δικηγόρο κόστούμι και φορώντας ένα λιτό χαντάκι και σαντάλια, με εφόδια τη θέληση, τη διαρκή μελέτη, εργαλείο την επαφή με την καθημερινότητα των ανθρώπων και όπλο τη μέθοδο της παθητικής αντίστασης, κατάφερε τη μέγιστη ανατροπή, απαλλάσσοντας την αχανή χώρα του, την Ινδία, από τα βρετανικά αποικιακά δεσμά. Στοχαστής, επαναστάτης και ακτιβιστής, ο Γκάντι αξιώθηκε να είναι φωτεινό σύμβολο της διανόησης του 20ού αιώνα, καθώς άλλαξε σημαντικά το ρουν της ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων. Μακάρι να αξιωνόμασταν κι εμείς έναν Γκάντι. Αλλά πού; Από την ανεξαρτησία και εντεύθεν οι πολιτικοί και θρησκευτικοί μας ηγέτες –πλην ελαχίστων– κληροδότησαν στον τόπο συμφορές και στο συγγενολόι τους περιουσίες. Μας οδήγησαν στη συμφορά του ’74, όταν ένα κουντικό και άβηλα οργανωμένο πραξικόπημα εξανδραπόδισε σε ελάχιστες ώρες το κράτος της μοναστηριακής αντίληψης-διοίκησης και άνοιξε στην κυριολεξία τις πύλες στην καραδοκούς Τουρκία να καταλάβει τη μισή Κύπρο. Τώρα, μισό αιώνα μετά, αντί οι ηγέτες μας σοβαροί και πεταιδευμένοι να κυβερνούν συνετά με πρώτιστη έγνοια το καλώς νοούμενο συμφέρον, έχουμε μια χώρα γονατισμένη στα κόκκινα δάνεια, που άγεται από συμπερόντα των ολιγών. Μια κοινωνία ανθρώπων, που το 2000 τους έγδαρνε στο σκάνδαλο του ΧΑΚ, το 2013 τους κορέψαν μισθούς, ταμεία και αποταμιεύσεις και σήμερα τους έχουν υποθηκευμένους οικογενειακάς, μαζί με τα σπίτια τους. Σε αυτή τη συγκυρία, φαινόμενο απροσμέτρητο έγινε η απληστία των ηγεμόνων, ενώ η έλλειψη λογοδοσίας έχει

επιφέρει τέτοια σήψη που διατάραξε εκτός από το ηθικό και το διανοητικό τους επίπεδο. Άνθρωποι τάχατες υψηλά ιστάμενοι, εκπρόσωποι κορυφαίων θεσμών και εξουσιών, όπως η Εκτελεστική, η Νομοθετική και η Δικαστική, επιδεικνύουν συμπεριφορές χαμαιτυπείου. Σε σημείο που ο γενικός εισαγγελέας να χαρακτηρίζεται από πολύπειρο δικηγόρο εν ώρα δίκης, «αίσχος για τη δικαιοσύνη», ο πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου να συλλαμβάνεται σε επιλήψιμο παρασκήνιο με τράπεζα, δικηγорικά και ελεγκτικά γραφεία προέδρων και άλλων αξιωματούχων να θησαυρίζουν με χρυσά διαβατήρια και άδειους πύργους, ενώ τον δρόμο της παχυδερμίας είχε πρώτη δείξει η τέως διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας, πλαστογραφώντας το συμβόλαιο απολαβών της. Τραγικότητα δε ότι τα βράδια, όλοι τούτοι κοιμούνται ως το γονατισμένο τούτο νησί να μην είναι περικυκλωμένο από τουρκικά γεωτρήπανα και πλοία και να κατευθύνεται στο βάραθρο έρμαιο μιας γεωπολιτικής φουρτούνας. Δεν νομίζω κανείς να αναμένει κάποιο Γκάντι να μας σώσει. Γι’ αυτό, σε αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία για την επιβίωση όλων ημών, Ε/κ και Τ/κ, είναι εμφανέστατο ότι είναι ξανά η ώρα των ηγετών, του Νίκου Αναστασιάδη και του Μουσταφά Ακιντζί. Ο δεύτερος σταθερά διακηρύττει ότι υποστηρίζει λύση ΔΔΟ. Θέλω να πιστεύω ότι και ο πρώτος υποστηρίζει το ίδιο και όχι συνομοσπονδία ή δύο κράτη και πως οι ελιγμοί που βιώσαμε ήταν αποτέλεσμα υπολογισμένων τακτικών για λύση. Η Τουρκία επανάλαβε διά του Τσαβούσογλου ότι θέλει ένα πακέτο για Αιγαίο, ένα για Αν. Μεσόγειο και ένα για Κύπρο. Ο Τούρκος ΥΠΕΞ ξεκαθάρισε ότι στο Κραν Μοντάνα τελείωσε η ΔΔΟ και τώρα θα κοιτάζουν άλλες επιλογές. Ο ευσεβής πόθος ότι οι ΗΠΑ θα εγκαταλείψουν την Τουρκία στις αγκάλες της Ρωσίας δεν εντοπίζεται μεταξύ σοβαρών διεθνών αναλύσεων. Ο πιο αδύναμος κρίκος είναι η Κύπρος και ίσως αυτή είναι η έσχατη ευκαιρία πριν από τη διχοτόμηση, που μπορούν οι δύο ηγέτες να αξιοποιήσουν για λύση μη αποσπαστική. Διαφορετικά, η σήψη θα μας καταδικάσει σε ισόβια μπόχα.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ**

Οι βαλίτσες της Στέλλας, του Στυλιανίδη και της Σάββιας

Βαλίτσες για Βρυξέλλες ετοιμάζει η Στέλλα Κυριακίδου, μετά το πράσινο που άναψε ο Healthy για την αντικατάσταση του Χρήστου Στυλιανίδη, στο ίδιο χαρτοφυλάκιο. Την ίδια ώρα ο Στυλιανίδης ετοιμάζει τις βαλίτσες του για επιστροφή στην Κύπρο, σε ένα πολιτικό τοπίο σχεδόν άγνωστο γι’ αυτόν, αφού πολλά –μη σας πω όλα– έχουν αλλάξει από τότε που έφυγε για την Ευρώπη και... έμεινε. Ένας γρίφος που κυκλοφορεί τις τελευταίες μέρες σε πηγαδάκια πολιτικών και δημοσιογράφων είναι το «γιατί ο Αναστασιάδης επέλεξε να αντικαταστήσει τον Στυλιανίδη; Ήρθε απλώς το πλήρωμα του χρόνου για να δοθεί η ευκαιρία και σε κάποιον άλλο να μας εκπροσωπήσει στο σημαντικό πόστο της Ε.Ε. ή υπάρχει και κάτι ‘άλλο’;, κάποια σκιά στη σχέση Στυλιανίδη - Healthy;»

Και ενώ τα ερωτήματα δίνουν και παίρνουν, γεγονός παραμένει ότι η Στέλλα Κυριακίδου είχε προ πολλού επιλεχθεί από τον Healthy, όπως έγκαιρα αποκάλυψε η «Κ». Οι αποδεδειγμένες ικανότητές της και το έργο που έχει επιτελέσει στην Κύπρο, παρά το ότι προέρχεται από τον ΔΗΣΥ οδήγησε πολλούς, από όλους τους πολιτικούς χώρους να τη συγχαρούν. Το ΔΗΚΟ εξέδωσε ακόμα και επίσημη ανακοίνωση συγχαίροντάς την, επιβεβαιώνοντας πως η υποψηφιότητά της συγκεντρώνει ευρύτατη αποδοχή. Για τον Healthy, που έγκαιρα την είχε επιλέξει, είναι διπλή η επιτυχία αφού επιτυγχάνεται και η ευρωπαϊκή απαίτηση για γυναικεία αντιπροσώπευση, ιδιαίτερα μετά την παντελή απουσία Κυπρίων γυναικών ευρωβουλευτών. **Η μάνταμ** του Φούλη μου έλεγε πως η κόντρα Healthy - Φούλη για την επιλογή της Στέλλας έγινε με τη συγκατάθεση του Φούλη, αφού, σύμφωνα πάντα με τη μάνταμ, η Στέλλα ήταν από τις λίγες που δούλεψε πολύ για τις ευρωεκλογές, «πολύ περισσότερο από πολλούς άλλους που απλώς έκαναν φασαρία», παρά το ότι δεν θέλησε - προς τιμή της - να μπει στο ευρωψηφοδέλτιο και μετά να αποχωρήσει, αναλαμβάνοντας το χαρτοφυλάκιο Επιτρόπου. **Με την αποχώρηση** της Στέλλας αλλάζει και κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ, αφού σε αυτή θα ενταχθεί η Σάββια Ορφανίδου, από την οποία κάποιον αναμένουν πολλά. Η Σάββια ήταν δεύτερη επιλαχούσα μετά τον Πρόδρομο, ο οποίος, ως γνωστόν, εγκαταστάθηκε για καλά στον Λόφο. **Τεράστιος** είναι ο αγώνας που καταβάλλει ο

«**Στέλλα μου**, θα αρχίσουμε στην Επιτροπή με μαθήματα κομψότητας και στυλ».

Κωνσταντίνος Πετρίδης για να αντιμετωπίσουν οι αυξημένες ροές προσφύγων προς την Κύπρο. Πηγή μου, που γνωρίζει πολλά, υποστηρίζει πως τα πράγματα για την Κύπρο θα ήταν πολύ καλύτερα εάν ο ΥΠΕΞ έβρισκε στήριξη και στο εσωτερικό, από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, αλλά και στην Ε.Ε. **Πάντως**, με τον Αβραμόπουλο στην Ε.Ε. η Κύπρος δεν ευτύχησε να προωθηθούν τα αιτήματα για ουσιαστική βοήθεια για τις ροές προσφύγων και τις τουρκικές μεθοδεύσεις. Ακούω πως υπάρχουν μεγάλες ελπίδες ότι τα πράγματα θα είναι πολύ καλύτερα με τον Μαργαρίτη Σκινά στο κρίσιμο χαρτοφυλάκιο για τη μετανάστευση. Όπως λέει η πηγή μου, «ο Σκινάς είναι αποδεδειγμένα πραγματικός φίλος της Κύπρου, είχε αποτελεσματική και συνεχή συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση και συμπεριφέρθηκε καλύτερα ακόμα και από Κύπριος...» **«Μπορεί** η επίσκεψη Μπισοτάκη στην Κύπρο τη Δευτέρα να είναι εν πολλοίς εθιμοτυπική, αλλά στην παρούσα συγκυρία μετατρέπεται σε άκρως ουσιαστική». Η... διάγνωση γίνεται από άτομο που είναι πολύ συχνός επισκέπτης στον Λόφο. Όπως έλεγε προχθές, «η συνάντηση Μπισοτάκη-Αναστασιάδη, με τον Αβέρωφ στο πλάι, θα οδηγήσει στην ετοιμασία του οδικού χάρτη για τις καταιγιστικές εξελίξεις του Αυγούστου και στου Σεπτεμβρίου». Πληροφορούμαι πως στις συζητήσεις «θα υπάρχουν και κάποια θέματα που με τον Τσίπρα δεν ήταν εντελώς ξεκάθαρα». **Πυρ και μανία** είναι κάποιον στον Λόφο με τον Οδυσσέα-Τσακ Νόρις για την πρόσφατη έκ-

θεσή του για το Προεδρικό, τους συμβούλους, τους μισθούς και τα καθήκοντά τους. Όπως έλεγε άτομο που δεν επηρεάζεται από τα ευρήματά του, «ο τρόπος που δρα ο ελεγκτής είναι ως να κάνει σόου ή ρεπορτάζ νεοφώτιστου δημοσιογράφου σε τηλεοπτικό δελτίο με σταντ απ. Τη μία το παίζει νομικός περιωπής που υποβάλλει σε όλους τους άλλους τον τρόπο που πρέπει να ασκούν τα καθήκοντά τους, την άλλη συμπεριφέρεται ως γεωπόνος, την άλλη ως κτηνίατρος, ακόμα και ως... ψυχολόγος». Αληθεύει πως κάποιος στον Λόφο δεν θέλει να τον βλέπει ούτε... ζωγραφιστό; **Μια και αναφέρομαι** στον Οδυσσέα-Τσακ Νόρις, σας μεταφέρω και ένα ερώτημα που τέθηκε από δημοσιογράφο. Αφορούσε την «ανεξήγητη αδιαφορία του Οδυσσέα για τον παλιόφιλό του Κώστα Κληρίδη». Όπως ανέφερε ο συνάδελφος: «Ο Ελεγκτής παλαιότερα έτρεχε να υποστηρίξει τον γενικό εισαγγελέα, ακόμα και όταν αυτός δεχόταν επικρίσεις για ασήμαντα θέματα. Τώρα που ο Πόλυς Πολυβίου τον χαρακτήρισε ως αίσχος για τη δικαιοσύνη της Κύπρου και καταστροφέα των δικαστηρίων, δεν βρήκε ούτε μια λέξη να στηρίξει τον φίλο του. Γιατί άραγε;» **ΚΟΙΝΙΖ:** Ποιος είναι έτοιμος να αρχίσει νέο πόλεμο για το χαλούμι και μάλιστα να ζητήσει την απόδοση ευθυνών εδώ και τώρα, στοχεύοντας ξεκάθαρα τον Λακκοτρήνη; Αληθεύει ότι θα έχει ως συμμάχους του και εμπόρους που φέρνουν εκατομμύρια από την εμπορία του χαλούμιού;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
28. VII. 1939

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ: [...] Κατά τας πληροφορίες του γερμανικού πρακτορείου, ανακοινώθη επισήμως εν Λονδίνο η προσεχής αναχώρησης στρατιωτικής αποστολής εις Μόσχαν. Παρά την ως άνω αοριστίαν όμως είναι βέβαιον ότι τσόν η αγγλική όσον και η γαλλική Κυβέρνησις ώρισαν ήδη τους αξιωματικούς εκεινους οι οποίοι θα αναχωρήσουν διά την Μόσχαν προς έναρξιν συνομιλιών μεταξύ των επιτελείων των τριών χωρών. Η αγγλική στρατιωτική αποστολή θα τεθή υπό τον στρατάρχην σερ Φίλιπ Τσέτγουιντ [φωτ.] [...]. Της γαλλικής αποστολής εξ άλλου βεβαιούται ότι θα ηγηθή ο στρατηγός Ντυομένζ [...]. **ΣΥΒΑΡΙΤΣΜΟΣ:** Οι κάτοικοι της νορβηγικής πρωτεύουσας, όσοι έχουν τηλεφώνον, εδέχθησαν με ικανοποίησιν ένα νεωτερισμόν τον οποίον εισήγαγεν η τηλεφωνική υπηρεσία του Οσλο. Διά να μη ταράσση την ησυχίαν των ο οξύς και εκνευριστικός κωδωνισμός του τηλεφώνου αν τυχόν κατά την ώραν του ύπνου τους καλέση κανείς, απεφασίσθη να αντικατασταθούν οι κώδωνες των τηλεφωνικών συσκευών με άλλους, οι οποίοι παράγουν γλυκύτερον και μη εκνευριστικόν ήχον, τον οποίον θα ημπορή ν’ ακούη ο κοιμώμενος, εκτός εάν κοιμάται βαθειά.

Με άριστα το 10

1 Στην επιβεβαίωση. Αυτοί που έλεγαν τελικά πως όταν θέλεις να κάνει ο Healthy κάτι, βάζεις μια εφημερίδα να τον λέει να κάνει το αντίθετο, δικαιώθηκαν. Κάποια πράγματα είναι σταθερά σ’ αυτόν τον τόπο.

2 Στον κολλήτο. «Καρφώνει» λένε το Τσαβού τον Αναστό για τις συνομιλίες μεταξύ τους. Σιγά τα νέα δηλαδή αφού τα ίδια λέμε και από εδώ και από εκεί. Υπάρχει βέβαια και μακροχρόνιος αλλά ατόνησε μετά που η οικογένεια Κυπριανού αποσύρθηκε από την πολιτική.

3 Στα δύο. Αυτό με το ταμπού της διζωνικής, δικονομικής Ομοσπονδίας τελικά είναι πιο δυνατό από το ταμπού της ομοφυλοφιλίας. Ε Αγιε Μόρφου;

4 Στα εν δόμῳ. Και οι καπνένοι οι Ιεράρχες έλεγαν όλες αυτές τις μαρούφες τόσα χρόνια και κανείς δεν τους την έπεφτε. Τώρα όμως που πήραν οι φρανς σμαρτφόνουν και άρχισαν να ποστάρουν έχουμε και το δικό τους ριάλιτι. Δώστε ντέφλιξ στο λαό.

5 Στα λάθη. Η φήμη πως αυξήθηκαν απότομα οι εκτρώσεις μετά την επισημονική διατριβή του Αγίου Μόρφου

Συγγενή, δώσε μια στα μούτρα να κλειδώσω την υποψηφιότητά.

διερευνάται από την στήλη. Τα αποτελέσματα προσεχώς.

6 Στο γήπεδο. Σταμάτησαν λέει οι εργασίες γιατί περνάει από εκεί ο νότιος αγωγός. Καλά σιορ ανακάλυψαν τώρα μια σωλήνα με διάμετρο τρία μέτρα; Πάντως έχει και τα καλά της υπόθεσης. Όταν τις τρώνε οι ομάδες θα φεύγουν τσουλήθρα οι προπονητές από το υπόγειο και θα καταλήγουν στο αερο-

δρόμιο Λάρνακας.

7 Στο θάρος στο χωριάτη. Ζητά λέει αποζημίωση ο εργολάβος ενάμισι εκατομμύριο επειδή δεν ξεκίνησαν τα έργα. Μα δεν είναι αυτού του εργολάβου η εταιρεία που λάδωσε τον Βέργα και βγήκε μάρτυρας κατηγορίας; Και του δίνουμε έργα ακόμη; Και πουλάκι κολλητηλίκια με τράπεζες, το Προεδρικό και τον ΔηΣυ; Εδώ σε θέλω κ. Ελεγκτή όχι

στα χρώματα των αυτοκινήτων.

8 Στην Αλήθεια. Ο Πρίγκηψ είναι γεγονός πως συνέβαλε τα μέγιστα στην ανάκαμψη της οικονομίας στηρίζοντας τα ορθολογιστικά μέτρα που μας επέβαλε η Ευρώπη. Τώρα που κατάλαβε τι του έκανε ο Βότσης με τον Συζο (και προειδοποιούσε εδώ μέσα στην « Κ » ο Κ Δντης) προσπαθεί ορθώς να διορθώσει το λάθος με την υπερψήφιση της αναπομπής. Προφανώς ξέρει πως καλύτερα να παραλάβεις μια καθαρή οικονομία παρά μια διαλυμένη από τον λαϊκισμό. Πραγματιστές στα Ανάκτορα.

9 Στο ενδιαφέρον. Σίγουρα δεν θα βαρεθούμε τα επόμενα δυο χρόνια να συζητούμε για υποψήφιους στις προεδρικές. Η μια πλευρά είναι πιο ξεκάθαρη. Χριστοδουλίδης ως φαβορί εκτός αν κάνει την έκκληση ο Φούλης στις βουλευτικές. Στην άλλη όμως σφάζονται παλικάρια. Ο εισαγγελέας και η λία του θεωρούν εαυτών σίγουρο για το ΑΚΕΛ αλλά ο ίδιος... το σκέπτεται, άλλωστε ο καυγάς με τον διαβολάκο Πόλυ βοηθά. Είναι όμως και ο Ελεγκτής. Και ο Παμπορίδης. Και ο Χριστοφίδης. Ε τώρα και ο Στυλιανίδης (η εκδίκηση είναι ένα πιάτο που τρώγεται κρύο).

10 Στους αφανείς. Ε! Χάρη, όταν τρέχεις με 3% αύξηση του ΑΕΠ και πλεονάσματα που αγγίζουν τα δισ. όλοι θέλουν να γίνουν πρόεδροι. Όταν είσαι υπό πτώχευση θέλει μόνον ο Ανάστος άντε και ο Μαλάς. Μην σου μπαίνουν ιδέες, healthy μου.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διπλωματική μάχη για το λεκτικό της έκθεσης των Η.Ε.

«*Τώρα, σας τη χαρίζουμε*», ήταν το μήνυμα του Συμ. Ασφαλείας προς τη Λευκωσία, μέσω του ψηφίσματος για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ

Ουάσινγκτον - Ανάλυση του ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Όταν γύρω στις 15 Ιουλίου ο πρέσβης Ανδρέας Μαυρογιάννης, μόνιμος αντιπρόσωπος της Δημοκρατίας στον ΟΗΕ και διαπραγματευτής της ελληνοκυπριακής πλευράς, πήρε στα χέρια του το πρώτο σχέδιο του ψηφίσματος για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ που ετοίμασε η Βρετανία και έδωσε στα υπόλοιπα μόνιμα μέλη, πρέπει σίγουρα να ένιωσε τη γη να φεύγει κάτω από τα πόδια του. Από το κείμενο απουσίαζε ο ακρογωνιαίος λίθος των όρων εντολής της δύναμης από το Ψήφισμα 186 του 1964 που την εγκαθίδρυσε, δηλαδή ότι «η κυβέρνηση της Κύπρου συμφώνησε με την άποψη ότι δεδομένων των συνθηκών που επικρατούν στο νησί η παρουσία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ είναι απαραίτητη πέραν της ...».

Σε επικοινωνία με τη βρετανική αντιπροσωπεία, ο κ. Μαυρογιάννης ενημερώθηκε ότι ήταν λάθος και αμέσως εστάλη νέο σχέδιο στους «5» και στην κυπριακή αντιπροσωπεία, και περιλάμβανε τη γνωστή αναφορά στην όγδοη παράγραφο του προοιμίου, αντί της δεύτερας παραγράφου, που έμπαινε για 55 χρόνια. Προφανώς λόγω της αλλαγής της δομής του ψηφίσματος, ο συντάκτης του (penholder), κάνοντας cut and paste (αλλάζοντας ως πούμε) το προηγούμενο, έριξε το περιεχόμενο της παραγράφου στον κάδο των ακρήστων του υπολογιστή του, αντί να το μεταφέρει στην όγδοη παράγραφο.

Διαφοροποιήσεις

Με δεδομένη την πολυετή κυπριακή καχυποψία στη βρετανική διπλωματία, αρκετοί θα μπορούσαν να σκεφτούν ότι πιθανόν ο συντάκτης του προσχεδίου να ήθελε να παίξει με τα νύτρα των Ελληνοκυπρίων ή ακόμη και να τους προειδοάσει πως «την επόμενη φορά που θα λείπει η παράγραφος αυτή δεν θα είναι λάθος». Άλλωστε, στους Βρετανούς – αλλά και «ΟΗΕδες» – που θεωρούν ακριβώς, όπως κι οι Τούρκοι, το Ψήφισμα 186 «εμπόδιο», εσχάτως προστέθηκαν κι οι Αμερικανοί, με αναφορές για «πεπαλαιωμένη εντολή» που πρέπει να αλλάξει (τοποθέτηση πρέσβειρας Καθλίν Ντόκερτι στο συνδέδιο της ΠΣΕΚΑ).

Ωστόσο, κι αν ακόμη η απουσία της αναφοράς στη συναινέση της Κυπριακής Δημοκρατίας έγινε εξ αμελείας και δεν υπονοούσε απόπειρα κατάργησης της εντολής βάσει του 186, άλλες αναφορές του

ψηφίσματος –οι οποίες ευτυχώς στο τέλος βελτιώθηκαν, έπειτα από σκληρή αντιπαράθεση– δείχνουν σαφή πρόθεση ευνοικισμού του, αλλά και ευνοικισμού ενός ακόμη σημαντικού ψηφίσματος, όπως του 550. Αν σε όλα αυτά προσθέσει κανείς την όχι τυχαία αλλαγή της δομής του ψηφίσματος και τις πολλές αναφορές που διασυνδέουν άμεσα ή έμμεσα την ΟΥΝΦΙΚΥΠ με την πρόοδο στις καλές υπηρεσίες, την πρόωπιση ΜΟΕ κ.λπ., τα μηνύματα που στέλνονται τουλάχιστον από τους Αγγλοαμερικανούς είναι σαφή, ενώ τα περιθώρια προστασίας μας από τα υπόλοιπα τρία μόνιμα μέλη περιορισμένα.

Η διπλωματική μάχη για το λεκτικό του ψηφίσματος εστιάστηκε σε δύο παραγράφους του διατακτικού τμήματος, την 5η και τη 15η. Η πέμπτη αφορούσε τους «μηχανισμούς» για την αντιμετώπιση εν-

Τα μηνύματα που στέλνονται, τουλάχιστον από τους Αγγλοαμερικανούς, είναι σαφή, ενώ τα περιθώρια προστασίας μας από τα υπόλοιπα τρία μόνιμα μέλη περιορισμένα.

τάσεων που εισπνέεται ο γ.γ. στην έκθεσή του, όπου μάλιστα παρέθετε λεπτομερώς τις θέσεις των πλευρών. Μία από τις αντιρρήσεις της πλευράς μας αφορούσε το θέμα της αναγνώρισης (αναβάθμισης καλύτερα) του καθεστώτος του ψευδοκράτους.

Η 5η παράγραφος –όπως παρουσιάστηκε στο προσχέδιο που δόθηκε στους «15»– ανέφερε: «(Το Σ.Α.) καλεί τις πλευρές και τα σχετικά εμπλεκόμενα μέρη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη δημιουργία μηχανισμών άμεσης επαφής σε στρατιωτικό, αστυνομικό και πολιτικό επίπεδο, με την επιφύλαξη της αναγνώρισης (χωρίς αυτό δηλαδή να σημαίνει αναγνώριση) και ενίσχυσης των υφιστάμενων πρωτοβουλιών, με την UNFICYP ως διευκολυντή μέσω του ρόλου της ως ενδιάμεσου, για την αποτελεσματική ελάφρυνση των εντάσεων και για την βοήθεια στην αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν ολόκληρη τη νήσο και επιπλέον όλους τους Κύπριους».

Η δημιουργία μηχανισμών κατά τρόπο ισοπεδωτικό (αφενός) και η μνημόνευση ότι αυτό δεν σημαίνει αναγνώριση του ψευδοκράτους αποτελούσε σαφή υπονόμηση του

Ψηφίσματος 550, το οποίο καλεί τους πάντες να μην αναγνωρίσουν το ψευδοκράτος και να αποφύγουν κάθε ενέργεια που θα σήμαινε αναγνώριση.

Οπλισμένη με αυτό ως επιχείρημα, καθώς και με άλλα που ακούστηκαν με συμπάθεια από τα περισσότερα μέλη, αν και ο γ.γ. στην έκθεσή του τα υποβάθμιζε, τελικά η κυπριακή αντιπροσωπεία κατόρθωσε να πείσει να αλλάξει η παράγραφος σε: «(Το Σ.Α.) καλεί τις πλευρές και τα σχετικά εμπλεκόμενα μέρη να εντείνουν τις προσπάθειές τους με την UNFICYP ως διευκολυντή μέσω του ρόλου της ως ενδιάμεσου, για τη δημιουργία μηχανισμού άμεσων επαφών σε στρατιωτικό επίπεδο και να συνεχίσουν να διερευνούν τρόπους για εγκαθίδρυση μηχανισμών και την ενίσχυση υφιστάμενων πρωτοβουλιών όπου είναι απαραίτητο, για την αποτελεσματική ελάφρυνση των εντάσεων, την αύξηση των κοινών προσπάθειών σε ποινικές υποθέσεις και για τη βοήθεια στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν όλο το νησί και επηρεάζουν όλους τους Κυπρίους». Για την παράγραφο 15 του διατακτικού, το πρώτο σκόλιο διπλωμάτων που είδε το αρχικό προσχέδιο ήταν πως «ο γ.γ. βάζει τους δύο ηγέτες διαγώνισμα της έκθεσης». Σε σοβαρότερο τόνο, όμως, εκείνοι που συνέβαινε ήταν πως υποχρέωνε τους ηγέτες να δώσουν από μία έκθεση ο καθένας για το τι έχουν κάνει για την εκπλήρωση όλων των αναφορών του ψηφίσματος (και για θέματα ειρηνευτικής δύναμης και για θέμα καλών υπηρεσιών), υποτίθεται για να ικανοποιηθούν οι πιέσεις των Αμερικανών που τονίζουν ότι οι ειρηνευτικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να υποκαθιστούν πολιτικές. Ωστόσο, η ανάμειξη και θεμάτων καθαρά ειρηνευτικών υποβάθμιζε το Ψήφισμα 186, το οποίο ζητεί για την παρουσία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ τη συναινέση ns κυπριακής κυβέρνησης κι όχι των δύο κοινοτήτων.

Το αρχικό προσχέδιο που έλαβαν οι «15» ανέφερε τα εξής: «(Το Σ.Α.) ζητεί από τον Γενικό Γραμματέα να υποβάλει, έως τις 15 Νοεμβρίου 2019, έκθεση σχετικά με τις καλές του υπηρεσίες, ιδίως όσον αφορά την πρόοδο για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τους όρους αναφοράς, προκειμένου να καταστεί δυνατό οι διαπραγματεύσεις με γνώμονα τα αποτελέσματα να οδηγήσουν σε διευθέτηση. Επιπρόσθετα ζητεί η έκθεση αυτή να συμπεριλαμβάνει γραπτές ενημερώσεις από κάθε έναν από τους ηγέτες των

Κατά τη διάρκεια της σύνταξης της έκθεσης του γ.γ. για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ παρατηρήθηκαν προσπάθειες υπονόμησης προηγούμενων ψηφισμάτων των Η.Ε.

Ουσιαστική παρέμβαση του Συμβουλίου Ασφαλείας

Πέραν των προειδοποιήσεων που εκπέμπει το ψήφισμα και η διαδικασία μέχρι την τελική του διαμόρφωση, είναι επίσης σαφής η πρόθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας να παρέμβει ουσιαστικά, συνδράμοντας την προσπάθεια του γ.γ. να επιτύχει συμφωνία στους όρους αναφοράς, ή κάτι αντίστοιχο, προσπαθώντας ταυτόχρονα να βάλει τέρμα στις αντιπαραθέσεις γύρω από το θέμα των 6 σημείων του πλαισίου Γκουτιέρες και στα θέματα πολιτικής ισότητας και αποτελεσματικής συμμετοχής. Με το μεν θέμα του πλαισίου Γκουτιέρες της 30ής Ιουνίου ασχολείται στην τρίτη παράγραφο του προοιμίου, ενώ για το θέμα της πολιτικής ισότητας στην τετάρτη, όπου μάλιστα παραπέμπει για το θέμα στην τέταρτη παράγραφο του Ψηφίσματος 716, του 1991. «Προτρέπει τις πλευρές «να ανανεώσουν τις προσπάθειές τους για την επίτευξη μιας διαρκούς, συνολικής και δίκαιης διευθέτησης βασισμένης σε δικονομική, διζωνική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως ορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της 4ης παραγράφου του διατακτικού του Ψηφίσματος 716 (1991), υπογραμμίζοντας ότι το στάτους κβό δεν είναι βιώσιμο». Η παράγραφος αυτή υποθετούσε την ερμηνεία της πολιτικής ισότητας από

σχετική αναφορά της 11ης παραγράφου παρατήματος της έκθεσης του Χαβιέ Περέζ Ντε Γκουεγιάρ στις 8 Μαρτίου 1990, που ήταν η εισαγωγική ομιλία του τότε γ.γ. του ΟΗΕ σε γύρο συνομιλιών Βασιλείου - Ντενκτάς, από τις 26 Φεβρουαρίου, μέχρι τις 2 Μαρτίου 1990. Να σημειωθεί ότι στα σημεία αυτά αναφέρθηκε στην επιστολή του προς τον γ.γ. του ΟΗΕ ο Μουσταφά Ακιντζί. Είπε τότε ο κ. Γκουεγιάρ: «Η πολιτική ισότητα των δύο κοινοτήτων εντός της και η δικονομική φύση της ομοσπονδίας πρέπει να αναγνωριστούν, ενώ πολιτική ισότητα δεν σημαίνει αριθμητική ίση συμμετοχή σε όλα ομοσπονδιακά κυβερνητικά τμήματα και στη διοίκηση, θα πρέπει να αντανακλά, μεταξύ άλλων, σε διαφορετικούς τρόπους: στην απαίτηση το ομοσπονδιακό σύνταγμα του κράτους της Κύπρου να εγκριθεί ή να τροποποιηθεί με συναινέση και των δύο κοινοτήτων. Στην αποτελεσματική συμμετοχή και των δύο κοινοτήτων σε όλα τα όργανα και αποφάσεις τις ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Σε ασφαλιστικές δικλίδες πως η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δεν θα αποκτήσει δύναμη για υιοθέτηση οποιωνδήποτε μέτρων εναντίον των συμπεφερόντων μιας κοινότητας και στην ισότητα και ταυτότητα εξουσιών και λειτουργιών των δύο ομόσπονδων πολιτειών».

δύο κοινοτήτων σχετικά με τις ενέργειες που έχουν αναλάβει για τη διευκόλυνση της εκπλήρωσης του παρόντος ψηφίσματος, οι οποίες θα υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα πριν από την έκθεσή του και θα προσαρτύνονται (ως παράρτημα) στην έκθεσή του. Ζητεί περαιτέρω από τον Γενικό Γραμματέα να υποβάλει μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2020 έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος ψηφίσματος και να ενημερώνει το Συμβούλιο Ασφαλείας σχετικά με τα γεγονότα, όπως απαιτείται».

Τελικά, μετά από τις προσπάθειες της κυπριακής διπλωματίας και των υποστηρικτών της στο Σ.Α., η 15η παράγραφος διατυπώθηκε κατά τρόπο που συγκεκριμενοποιεί πως οι «ενημερώσεις» από μέρους των

ηγετών για την πρόοδο στις διαβουλεύσεις για εξεύρεση συναινετικού σημείου αφετηρίας για επανέναρξη των συνομιλιών θα συμπεριληφθούν στην έκθεση καλών υπηρεσιών του γ.γ.

Αναφέρει σχετικά η 15η παράγραφος: «(το Σ.Α.) ζητεί από τον Γενικό Γραμματέα να υποβάλει, μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2019, έκθεση σχετικά με τις καλές του υπηρεσίες, ιδίως όσον αφορά την πρόοδο προς την επίτευξη συναινετικού σημείου αφετηρίας για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις προσανατολισμένες προς τα αποτελέσματα που οδηγούν σε διευθέτηση, ενθαρρύνει τους ηγέτες των δύο κοινοτήτων να παρέχουν γραπτές ενημερώσεις στην Αποστολή Καλών Υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα σχετικά με τις

ενέργειες που έχουν αναλάβει για τη στάρξη των σχετικών τμημάτων του παρόντος ψηφίσματος με σκοπό την επίτευξη βιώσιμης και συνολικής διευθέτησης και ζητεί περαιτέρω από τον Γενικό Γραμματέα να συμπεριλάβει τα περιεχόμενα αυτών των ενημερώσεων στην έκθεση Καλών Υπηρεσιών. Ζητεί περαιτέρω από τον Γενικό Γραμματέα να υποβάλει μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2020 έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος ψηφίσματος, καθώς και περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον καλύτερο τρόπο ενίσχυσης του ρόλου της UNFICYP στην ουδέτερη ζώνη για την αποκλιμάκωση των εντάσεων και να τηρεί ενήμερο το Συμβούλιο Ασφαλείας για γεγονότα ως είναι απαραίτητο».

ΑΡΘΡΟ / Τον ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Γερμανική μεσολάβηση για τις επικαλυπτόμενες θαλάσσιες ζώνες;

Ενώ εμείς χαμένοι και μεπρεμένοι προσπαθούσαμε να απαντήσουμε στην πρόταση Ακιντζί, η Τουρκία ανακίνησε πως «αποδέχεται την πρόταση της Γερμανίας για μεσολάβηση» στα θέματα των θαλασσίων ζωνών και του φυσικού αερίου. Ακολούθησε tweet του Βίκτορα Παπαδόπουλου που διέψευσε την ύπαρξη γερμανικής πρότασης. Η τουρκική θέση για ανάγκη γερμανικής μεσολάβησης έχει πολλαπλές στοχεύσεις. Κατά πρώτο επιδιώκει να εξουδετερώσει το ισχυρότερο όπλο μας, δηλαδή την ΕΕ και τις κυρώσεις της σε βάρος της Τουρκίας.

Η Τουρκία, παρά τις πέρ του αντιθέτου αλαζονικές και εφωνικές δηλώσεις των υπουργών της, μετράει πολύ τις ευρωπαϊκές κυρώσεις. Ακόμα και στο συμβολικό επί-

πεδο έχουν τη σημασία τους, κάτι που παραδέχθηκε και ο ίδιος ο Τσαβούσογλου. Επιλέγει μάλιστα τη Γερμανία γιατί είναι ηγέτιδα δύναμη της Ε.Ε. και θα μπορεί να αναστείλει τις όποιες νέες κυρώσεις εν ονόματι της δικής της μεσολαβητικής προσπάθειας όπως έμμεσα παραδέχεται ο κ. Τσαβούσογλου. Η επιλογή της Γερμανίας έχει να κάνει και με το ότι η χώρα αυτή έχει τις μεγαλύτερες οικονομικές σχέσεις με την Τουρκία. Σε αυτή κατοικούν μερικά εκατομμύρια Τούρκοι μετανάστες. Δείχνει επίσης μεγάλη ευαισθησία στα θέματα των μεταναστών που είναι και το ισχυρό διαπραγματευτικό χαρτί της Τουρκίας έναντι της Ε.Ε. Κατά δεύτερο, η τουρκική θέση-πρόταση έρχεται σχετικά γρήγορα και παράλληλα με την κορύφωση των τουρκικών επιθετικών

ενεργειών. Η Τουρκία γνωρίζει πως θα είναι δύσκολη η παράταση και η περαιτέρω κλιμάκωσή τους. Έτσι προσπαθεί να κεφαλαιοποιήσει όσο πιο σύντομα γίνεται τα κέρδη από τα τετελεσμένα των μέχρι σήμερα ενεργειών της. Χωρίς τη δική μας υπογραφή όμως αυτό δεν είναι εφικτό.

Πολιτικές δυνάμεις στην ΚΔ ακόμα μία φορά επαναλαμβάνουν την πρόταση-προσφορά μας για αγωγή προς Τουρκία, ενώ η κυβέρνηση δείχνει πρόθυμη να δώσει και άλλα στους Τ/κ. Με τη θέση της για γερμανική μεσολάβηση η Τουρκία ικανοποιεί τις μεγάλες δυνάμεις όπως οι ΗΠΑ, το Η.Β., η Ρωσία, η ίδια η Γερμανία αλλά και η Ε.Ε. (διά της κυρίας Μογκερίνι) που όλες μαζί προτρέπουν σε διάλογο για διευθέτηση των διαφορών στην

Ανατολική Μεσόγειο. Ούτως έχοντων των πραγμάτων, θεωρώ ότι η σοφότερη επιλογή που έχουμε είναι να διερευνήσουμε τη Γερμανία αν υπάρχει τέτοια πρόθεση της και αν ναι τους όρους της μεσολάβησης. Να ξεκαθαρίσουμε και να συμφωνήσουμε πρώτα απ' όλα μεταξύ ποιων θα γίνει η μεσολάβηση και κατά δεύτερο το τι θα αφορά. Επιπρόσθετα να συζητήσουμε σε τι περιβάλλον αυτή θα λαμβάνει χώρα. Αποψη μου είναι ότι η γερμανική μεσολάβηση θα πρέπει να γίνει ανάμεσα στην ΚΔ και την Τουρκία, που είναι τα μόνα κυρίαρχα και αναγνωρισμένα κράτη που έχουν ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα στην περιοχή δυτικά και εγγύς της Κύπρου. Αντικείμενο της μεσολάβησης θα πρέπει να είναι μόνο οι επικαλυπτόμενες ζώνες δυτικά της Πάφου,

όπως αυτές καθορίζονται με βάση τις συντεταγμένες που οι δύο χώρες κατέθεσαν στον ΟΗΕ. Τρίτο και σημαντικό στοιχείο οι δύο χώρες να εφαρμόσουν μορατόριουμ ερευνών και γεωτρήσεων στις επικαλυπτόμενες ζώνες που θα ισχύει όσο η μεσολάβηση βρίσκεται σε εξέλιξη. Μόνο με τις πιο πάνω προϋποθέσεις θα μπορούσε να γίνει δεκτή η γερμανική μεσολάβηση. Όπως γίνεται αντιληπτό, η οποία συμφωνία για τις επικαλυπτόμενες ζώνες δυτικά της Πάφου θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στην οριοθέτηση της ελληνικής και της τουρκικής ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας στην περιοχή νοτίως του Καστελλόριζου. Για τον λόγο αυτό θεωρώ πως θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει μία ανάλογη διαδικασία μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Ήδη η Τουρκία δη-

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος. Διετέλεσε Γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της ΚΔ την περίοδο 2014-2018

Ανοίγει τα χαρτιά της η Άγκυρα για πενταμερή

Απαιτεί πρώτα ξεκαθάρισμα του μοντέλου λύσης και δημοψήφισμα χωρίς την επιλογή του στάτους κβο και μετά συνομιλίες

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Σαν έτοιμη από καιρό μοιάζει να είναι η ομάδα στο Προεδρικό της Άγκυρας, αλλά και η διπλωματική υπηρεσία του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών που ασχολούνται με το Κυπριακό. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι από την Άγκυρα απαντώνται χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία ερωτήματα κρίσιμα που συνθέτουν κεφαλαιώδη ζητήματα του προβλήματος. Ερωτήματα που τέθηκαν από την «Κ», μετά τις τελευταίες εξελίξεις που σηματοδότησαν την ενόψει συνάντηση Νίκου Αναστασιάδη και Μουσταφά Ακιντζί, την 9η προσεχούς Αυγούστου, αλλά και την άτυπη πενταμερή διάσκεψη που εκτός απρόοπτου θα πραγματοποιηθεί στη Νέα Υόρκη.

Η Άγκυρα θεωρεί χάσιμο χρόνου επανέναρξη της συζήτησης γύρω από την ομοσπονδιακή λύση, με τα δεδομένα που ίσχυαν στο Κραν Μοντανά.

Σε επίσης εντατικούς ρυθμούς προετοιμασίας, μπήκε και η ομάδα συνεργατών του Τ/κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος αφήνεται από την Τουρκία να φαίνεται ότι βρίσκεται σε απόσταση από τις θέσεις της Άγκυρας στην παρούσα συγκυρία, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου περί άλλων –πλην της ΔΔΟ- επιλογών λύσης. Ο κ. Ακιντζί επανειλημμένα εμφανίζεται, ιδιαίτερα εσχάτως, στην ΔΔΟ ως εάν να μη λαμβάνει υπόψη τα προειδοποιητικά σήματα που του αποστέλλονται από την τουρκική διπλωματία. Ταυτόχρονα, ο κ. Ακιντζί έχει απέναντί του την «κυβέρνηση» Τατάρ – Οζεράι, η οποία εμφανίζεται να συμπλέει απόλυτα με την πολιτική της Άγκυρας στο Κυπριακό. Μάλιστα την περασμένη Πέμπτη, ο λεγόμενος «υπουργός εξωτερικών» Κουντρέτ Οζεράι δεν δίστασε να κάμει αυτό που είχε δηλώσει εσχάτως, ότι θα έμπαινε στην περικλεισμένη πόλη των Βαρωσίων για να καταμετρήσει τις παρουσίες χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις προειδοποιήσεις της Λευκωσίας ότι αυτό συνιστά άλλη μια πρόκληση (ιδιαίτερα ενόψει της προσπάθειας σύγκλησης άτυπης πενταμερούς), διότι παραβιάζει τα σχετικά με την Αμμόχωστο ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Μόνο η αριστερή αντιπολίτευση του Ρε-

Τεκμήρια και σημειώσεις υπάρχουν από τις δύο συναντήσεις Τσαβούσογλου-Αναστασιάδη, για τις οποίες ο Πρόεδρος υποσχέθηκε εμπιστευτικότητα σύμφωνα με τουρκική πηγή. Μάλιστα η Άγκυρα αφήνει να νοηθεί ότι ο Ν. Αναστασιάδης είναι έτοιμος να συζητήσει εκτός από διαφορετικά μοντέλα λύσης του Κυπριακού και μοντέλα συνεργασίας στο ζήτημα ΑΟΖ- υδρογονάνθρακες.

πουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος και τα άλλα μικρότερα αριστερά κόμματα στηρίζουν τον Μουσταφά Ακιντζί στην έσχατη μάλλον προσπάθειά του για λύση ΔΔΟ. Η εκτίμηση που διατύπωσε Τούρκος διπλωμάτης προς την «Κ», είναι ότι «ο Έλληνοκύπριος ηγέτης Νίκος Αναστασιάδης έχασε εδώ και καιρό την πειστικότητά του. Την στιγμή που στο Κραν Μοντανά απέσυρε την εκ περιτροπής προεδρία έπληξε θανάσιμα την διαδικασία της λύσης και έχασε την εμπιστοσύνη του ηγέτη της τ/κ κοινότητας». Η τουρκική πλευρά προβλέπει ότι η άτυπη πενταμερής διάσκεψη θα λάβει χώρα τον Σεπτέμβριο, ενδεχομένως μετά τις εργασίες του ΟΗΕ, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί το κατάλληλο διπλωματικό πλαίσιο ώστε οι πέντε πλευρές να καθίσουν στο τραπέζι για να θέσουν επί τάπητος το μοντέλο επίλυσης του Κυπριακού.

«Από το Κραν Μοντανά»

Στο σημείο που έχουν φτάσει σήμερα οι εξελίξεις, η τουρκική πλευρά θεωρεί χάσιμο χρόνου την επανέναρξη της συζήτησης γύρω από την ομοσπονδιακή λύση, με τα δεδομένα που ίσχυαν την στιγμή που διακόπηκαν οι συνομιλίες στο Κραν Μοντανά. Και αυτό διότι, κατά την εκτίμησή της, η ε/κ πλευ-

ρά δεν έχει αλλάξει την στάση της σε ό,τι αφορά τις βασικές πτυχές της φόρμουλας της λύσης και κυρίως στο ότι «η ε/κ πλευρά δεν είναι έτοιμη και διατεθειμένη να αποδεχθεί την ιδιότητα των Τ/κ. Τουρκική πηγή που παρακολουθεί το

Κυπριακό στην Άγκυρα λέει σχετικά: «Γνωρίζουμε ότι είναι πολύ δύσκολο για μια πλειοψηφία να αντιμετωπίσει με ίσους όρους μια ομάδα, την οποία θεωρεί μειοψηφία. Ωστόσο, στην Κύπρο τα δεδομένα είναι διαφορετικά. Η πο-

Οροι και προϋποθέσεις για τη διάσκεψη

Η τουρκική πλευρά, θεωρώντας δεδομένη την πενταμερή διάσκεψη, έχει κατά νου σειρά όρων και προϋποθέσεων: Η άτυπη διάσκεψη δεν πρόκειται να αποτελέσει συνέχεια της διάσκεψης του Κραν Μοντανά. Η διαδικασία για λύση ομοσπονδίας όπως τη γνωρίζαμε μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί. Όλες οι πλευρές πόνε στην πενταμερή, η οποία ενδεχομένως θα γίνει στη Νέα Υόρκη, για να διαπιστώσουν ποιο μοντέλο λύσης θα συζητηθεί από τούδε και στο εξής. Εφόσον συμφωνηθεί το νέο μοντέλο λύσης, θα πρέπει να καθορισθεί και το πλαίσιο για συνέχιση των συνομιλιών. (α) χρονοδιάγραμμα, με ξεκάθαρες ημερομηνίες και σύντομη περίοδο διάρκειας. (β) πριν ξεκινήσουν οι συνομιλίες να ξεκαθαρίσει, σε περιπτώ-

ση που οι Ε/κ πουν «όχι» στο νέο μοντέλο λύσης, ποιο θα είναι το καθεστώς των Τ/κ. (Δηλαδή η συνέχιση του παρόντος στάτους κβο δεν θα είναι επιλογή σε ενδεχόμενο δημοψήφισμα). 3. Το ζήτημα της ΑΟΖ να συζητηθεί ταυτόχρονα με τη νέα διαδικασία όπως τη λύση του Κυπριακού είναι για μας απαράδεκτη. Όσο επιμένουν οι Ε/κ στις θέσεις τους, θα συνεχιστούν οι εργασίες της Τουρκίας και των Τ/κ στη θάλασσα. Ο μόνος τρόπος να ελεγχθεί η ένταση είναι ο διάλογος και η διαπραγμάτευση», κατέληξε.

Ο Μουσταφά Ακιντζί εμφανίζεται, ιδιαίτερα εσχάτως, στην ΔΔΟ ως εάν να μη λαμβάνει υπόψη τα προειδοποιητικά σήματα που του αποστέλλονται από την τουρκική διπλωματία. Ταυτόχρονα έχει απέναντί του την «κυβέρνηση» Τατάρ – Οζεράι, η οποία συμπλέει απόλυτα με την πολιτική της Άγκυρας.

λιτική ιδιότητα -όχι αριθμητική- κατοχυρώθηκε εδώ και καιρό. Το τρένο της ιστορίας δεν μπορεί να επιστρέψει στην αφετηρία του. Οι Τ/κ δεν είναι μια μειοψηφία του νησιού. Είναι πλειοκτάντες του τόπου και αυτό που επιθυμούν είναι η αναγνώριση των δικαιωμάτων που αρμόζουν σε έναν συνέταρο».

Ως εκ τούτου, για την Άγκυρα η συζήτηση γύρω από την εκ περιτροπής προεδρία, την πολιτική ιδιότητα και την αποτελεσματική συμμετοχή είναι εκ των ων ουκ άνευ. Η ίδια μάλιστα πηγή το έθεσε κάθετα: Αφού ο κ. Αναστασιάδης ξεκαθάρισε ότι δεν δέχεται αυτό το πακέτο λύσης, εκείνο που απομένει είναι η συζήτηση γύρω από ένα νέο μοντέλο διαμοιρασμού της γης, των πόρων και των εξουσιών. Take it or leave it».

Οι συναντήσεις

Σε αυτή τη χρονική συγκυρία η τουρκική πλευρά προτάσσει τη ρητορική του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου σχετικά με δυο συναντήσεις που είχε με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Υπενθυμίζεται ότι σε συνέντευξή του στο τουρκικό κανάλι TGRT στις 22/07/2019 ο κ. Τσαβούσογλου κατηγόρησε τον Νίκο Αναστασιάδη πως άλλα λέει στον ίδιο,

άλλα στον Τ/κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί, αλλά στην ειδική αντιπρόσωπο του γ.γ. του ΟΗΕ Τζέιν Χολ Λουτ και άλλα στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο αυτής της γραμμής της Άγκυρας, η πηγή της «Κ» από την τουρκική πρωτεύουσα σημειώνει ότι κατά τις συναντήσεις ο Νίκος Αναστασιάδης είπε ότι το περιεχόμενο τους θα τηρηθεί εμπιστευτικό και ουδεμία δημόσια αναφορά θα γίνει. Ίσως γι' αυτό αλλά και σίγουρα για το περιεχόμενό τους η Άγκυρα χαρακτηρίζει τις δυο συναντήσεις «ιστορικής σημασίας». Σχετικά με τις δύο συναντήσεις πληροφορίες από διασταυρωμένες τουρκικές πηγές επιμένουν ότι «έχουν εξασφαλιστεί τεκμήρια και σημειώσεις σχετικά με τις συναντήσεις». Χαρακτηριστικά η Άγκυρα αφήνει να νοηθεί ότι ο Νίκος Αναστασιάδης, εκτός από τα διαφορετικά μοντέλα λύσης του Κυπριακού, είναι έτοιμος να συζητήσει με την Τουρκία και μοντέλα συνεργασίας στο ζήτημα των υδρογονανθράκων και της ΑΟΖ. Σχετικά, η ίδια πηγή είπε: «Αναμένουμε τολμηρά βήματα από τον Ε/κ ηγέτη στα συγκεκριμένα πεδία. Ο ίδιος άνοιξε μια πόρτα ευκαιρίας. Τώρα πρέπει να προχωρήσει στη συνέχεια. Εμείς θα τον βοηθήσουμε. Δεν θα αφήσουμε να χαθεί αυτή η ευκαιρία».

Η Τουρκία για εγγυήσεις, εδαφικό και περιουσιακό

Θέσαμε ενώπιον της πηγής μας στην Άγκυρα, ότι στο πλαίσιο των δεδομένων όπως προκύπτουν δεν μπορούν να μην λαμβάνονται υπόψη -σε περίπτωση που επιζητείται όντως λύση – κεφαλαιώδη για την ε/κ πλευρά ζητήματα όπως: (α) οι εγγυήσεις, (β) το εδαφικό και αν θα επιστρέψει στο τραπέζι ο χάρτης Ακιντζί, και (γ) ποια η τελική φόρμα συμφωνίας στο περιουσιακό. Η αλήθεια των πραγμάτων είναι ότι η Άγκυρα δεν βιάζεται να ανοίξει τα χαρτιά της για τα ζητημάτων που ενδιαφέρουν άμεσα την ε/κ κοινότητα. Ωστόσο, σε μια πρώτη αντίδραση η πηγή που μίλησε στην «Κ» έδωσε ενδείξεις προθέσεων.

Η αλήθεια των πραγμάτων είναι ότι η Άγκυρα δεν βιάζεται να ανοίξει τα χαρτιά της για τα ζητήματα που ενδιαφέρουν άμεσα την ε/κ κοινότητα.

Στο ζήτημα των εγγυήσεων, η Άγκυρα κρατεί αποστάσεις ασφαλείας από τη ρήτρα του sunset clause σημειώνοντας: «Έχουμε δηλώσει ότι πρόθεση μας είναι να συζητήσουμε τις εγγυήσεις μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα,

εφόσον βεβαιωθούμε ότι ο νέος συνεταιρισμός κυλά ομαλά. Πριν βεβαιωθούμε δεν θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Διότι, σε περίπτωση που πράτταμε κάτι τέτοιο η άλλη πλευρά θα μπορούσε να επενδύσει στον χρόνο, να αναμένει με επιμονή την τελική κατάργηση των εγγυήσεων και στην συνέχεια να αλλάξει στάση. Σε κάθε περίπτωση ωστόσο, υπάρχουν διάφορες φόρμουλες για τις εγγυήσεις», τονίζει σε καθοριστικό τόνο η πηγή μας. Εδαφικό-περιουσιακό, η πηγή μας από την τουρκική πρωτεύουσα τοποθετείται ως εξής: «Η τουρκική πλευρά γνωρίζει πολύ καλά ότι ο επα-

ναπροσδιορισμός της διαχωριστικής γραμμής και το ξεκαθάρισμα του ζητήματος των περιουσιών είναι ζητήματα που επείγουν. Είναι σαφές ότι μπορούν να βρεθούν συμβιβαστικές λύσεις, αρκεί να υπάρχει πρόθεση και βούληση». Τέλος, η Άγκυρα σημειώνει ότι «δεν αναμένει πολλά από την νέα συνάντηση των δυο ηγετών της 9ης Αυγούστου», καθώς όλα πλέον στρέφονται στη σχεδιαζόμενη διάσκεψη όπου θα ξεκαθαρίσει το τοπίο στο Κυπριακό, ενώ αντιδρώντας σε παρατήρηση περί προβλημάτων με τον Μουσταφά Ακιντζί αναφέρει ότι οι δυο πλευρές συμφωνούν στις βασικές γραμμές του Κυπριακού.

«Αναμένουμε τολμηρά βήματα από τον Ε/κ ηγέτη. Ο ίδιος άνοιξε μια πόρτα ευκαιρίας. Τώρα πρέπει να προχωρήσει. Εμείς θα τον βοηθήσουμε. Δεν θα αφήσουμε να χαθεί αυτή η ευκαιρία», λένε στην Άγκυρα, στο πλαίσιο της ρητορικής για το περιεχόμενο των συναντήσεων Τσαβούσογλου-Αναστασιάδη.

... κάνουν τις συναλλαγές τους με χρεωστικές κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας ή της πρώην Συνεργατικής.

Αυτό το καλοκαίρι, κάθε εβδομάδα για 8 εβδομάδες:

- 50 τυχεροί κερδίζουν από €200**
- 1 μεγάλος τυχερός κερδίζει €2500**

Διάρκεια διαγωνισμού: 08/07/19 έως 01/09/19
1 συναλλαγή = 1 συμμετοχή στην κλήρωση
Όροι και προϋποθέσεις στο www.hellenicbank.com/summerwin

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Πρόεδρος, ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και Ακιντζι καταλύτες λύσης

Τα δύο μεγάλα κόμματα έχουν την ίδια γραμμή στο Κυπριακό και να αφήσουν τις υπεκφυγές, λέει ο Αλέκος Μαρκίδης

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«**Το ιδανικό** είναι να συμφωνήσει ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και Πρόεδρος, αλλιώς δεν λύεται το Κυπριακό», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Αλέκος Μαρκίδης υπογραμμίζοντας πως τα δύο κόμματα έχουν την ίδια γραμμή στο Κυπριακό, παρά τις υπεκφυγές τους. Προσθέτει πως «ο Ακιντζι είναι ένας πολιτικός ηγέτης που επιμένει σε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, ενώ ο Οζερσάι που θα διεκδικήσει εκλογές του χρόνου λέει άλλα πράγματα. Επομένως έχει χρονοδιάγραμμα η ιστορία της επίλυσης του Κυπριακού προτού τυχόν ανατραπεί ο Ακιντζι με τις λεγόμενες εκλογές. Αντί να τον αποδομούμε όλη μέρα, είναι καλύτερα να αλλάξουμε τη συμπεριφορά μας απέναντί του». Κληθείς να απαντήσει αν θα επιστρέψει στη διαπραγματευτική ομάδα, αναφέρει πως στην εν λόγω ομάδα δεν γίνεται να συμμετέχουν πρόσωπα που δεν συμφωνούν με το πλαίσιο λύσης διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας. Ο κ. Μαρκίδης σημειώνει πως εκεί που δεν υπήρχε θέμα ΑΟΖ πλέον υπάρχει και πως το φυσικό αέριο θα αποτελέσει διελκυστίνδα.

-Τι να αναμένουμε από τη συνάντηση της 9ης Αυγούστου;
-Καλύτερα να μην περιμένουμε πολλά πράγματα ενόψει της πείρας του παρελθόντος. Ελπίζουμε να υπάρξει κάποια συναίνεση ούτως ώστε να προωθηθεί περαιτέρω η διαδικασία για σοβαρή διαπραγμάτευση του Κυπριακού.
-Η κίνηση του Αντόνιο Γκντέρες να προσκαλέσει τους δύο ηγέτες σε τριμερή δεν είναι θετική εξέλιξη;

-Είναι ασφαλώς θετική εξέλιξη, ίσως όμως να είναι και ένα μήνυμα προς τους δύο να τα βρουν μεταξύ τους και μετά να προσέλθουν στην συνάντηση.
-Να τα βρουν στους όρους αναφοράς;
-Να τα βρουν γενικά γιατί μη ξεκνάτε ότι ο γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών επιμένει σε αυτό που είπε και στους δύο ηγέτες στο Κραν Μοντανά. Να τον καλέσουν όταν συμφωνήσουν και εκείνος θα ανταποκριθεί. Νομίζω πως αυτή η στάση του εξακολουθεί να ισχύει.
-Δύο χρόνια μετά το Κραν Μοντανά, χάσαμε απλώς χρόνο στο

Κυπριακό ή έχουν ωριμάσει καλύτερα τα πράγματα;
-Αντικειμενικά κρίνοντας, θεωρώ πως ο χρόνος έχει αποβεί εις βάρος μας και έχει γίνει δυσμενέστερη η δική μας θέση.
-Ως προς τι δυσμενέστερη; Στο να αλλάξει το πλαίσιο λύσης;
-Τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών δεν μπορούν να αλλάξουν τόσο εύκολα. Δεν υπάρχει θέμα αλλαγής πλαισίου λύσης και καλά κάνουμε κι εμείς να είμαστε σαφείς και να μη διστάζουμε να πούμε ότι επιδιώκουμε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική

“
Δεν υπάρχει θέμα αλλαγής πλαισίου λύσης και καλά κάνουμε κι εμείς να είμαστε σαφείς και να μη διστάζουμε να πούμε ότι επιδιώκουμε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα.

ισότητα, όπως ακριβώς λένε τα ψηφίσματα. Και το τελευταίο 2483, που εκδόθηκε την περασμένη Πέμπτη 25 Ιουλίου 2019.
-Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι εδώ και καιρό καλλιεργείται η φημολογία ότι ο Πρόεδρος φλερτάρει με λύση δύο κρατών;
-Εγώ δεν μπορώ να το δεχτώ, χωρίς να έχω ακούσει προσωπικά, ότι έχει μετατοπιστεί από την λύση που επεδίωκε διαχρονικά, από τον καιρό δηλαδή που ήταν στον ΔΗΣΥ μέχρι κι την πρώτη πενταετία διακυβέρνησής του. Εκείνο που βλέπω αντικειμενικά με βάση τις δημόσιες δηλώσεις που έγιναν γύρω από την πρότασή του περιπλέκει τα πράγματα. Διότι δεν έχει διευκρινίσει τι ακριβώς εισπνέγεται, ποιες εξουσίες θέλει να φύγουν από το κέντρο. Ενέπλεξε μάλλον το θέμα με τη θετική ψήφο έτσι ώστε να μην μπορεί να γίνει δεκτό από την άλλη πλευρά ούτε και να αποσπάσει στήριξη από την διεθνή κοινότητα. Αυτές και άλλες ενέργειες δεν οδηγούν προς λύση του κυπριακού προβλήματος.

-Υπάρχει αναδίπλωση στο θέμα της πολιτικής ισότητας;
-Είμαστε δεσμευμένοι από τα ψηφίσματα. Εκείνο το οποίο ήταν η θέση μας, ήταν ότι χρειάζεται θετική ψήφος σε όλες τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά όσον αφορά τις άλλες επιτροπές που υπάρχουν, υπάρχει συμμετοχή των Τ/κ μέσα στη κάθε επιτροπή και για αρκετές από αυτές αυτό είναι αρκετό για να κριθεί ότι υπάρχει αποτελεσματική συμμετοχή και άρα δεν χρειάζεται θετική ψήφος. Το διαδικαστικό λάθος το οποίο έκανε η πλευρά μας είναι ότι εμείς επιμέναμε να φορτώσουμε το κεντρικό κράτος με μία σωρεία επιτροπών. Εκεί για παράδειγμα που ήταν συμφωνημένες 25 με 30 επιτροπές, φτάσαμε σε καταγραφή σχεδόν 130 επιτροπών! Αν η πρόταση Αναστασιάδου είναι να επανέλθουμε στις επιτροπές που ήταν συμφωνημένες επί Χριστόφια, τότε εγώ την στηρίζω. Αν θέση μας είναι να φορτώνουμε την ομοσπονδία με επιτροπές και επιπρόσθετα έξοδα λειτουργίας τότε η θέση αυτή είναι λανθασμένη.
-Δεν θεωρείτε ότι έφυγε από το πλαίσιο λύσης ΔΔΟ, όμως παρακολουθείτε και μπορείτε να κρίνετε τι συμβαίνει στο Κυπριακό και ποια μορφή παίρνει...
-Ενεπλάκν στην ιστορία της θετικής ψήφου δαιμονοποιώντας την, ενεπλάκν με το θέμα της αποκεντρώσης και έριξε και την ιδέα κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, με εναλλασσόμενο Πρωθυπουργό, αλλά μη εναλλασσόμενο Πρόεδρο. Αυτά όλα είναι πολύ αργά για να συζητηθούν. Αυτό, όμως δεν σημαίνει ότι εγκατέλειψε την διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία και εύχομαι να έχω δίκαιο.
-Είναι δηλαδή τουρκική προπαγάνδα τα όσα λέγονται;
-Δεν μπορώ παρά να δεχτώ αυτό που λέει ο Πρόεδρος. Αν έκανε τέτοια πρόταση είναι ένα σφάλμα πελωρίων διαστάσεων και δεν θέλω να το πιστέψω. Άλλο όμως να είπα μία κουβέντα παραπάνω σε διάφορα άτομα που τον είδαν στην Κύπρο και άλλο να το είπε στον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας. Να υπενθυμίσω ότι προσωπικά επέκρινα τη στάση του όταν δεν ανταποκρίθηκε θετικά στην πρόσκληση Ακιντζι για να θέσουν το πλαίσιο Γκντέρες ως στρατηγική συμφωνία.

Εγώ το 2016 κατάλαβα πού πάει το πράγμα, όχι μόνο γιατί διέκρινα ότι είχε αρχίσει αλλαγή ρητορικής ο Πρόεδρος, αλλά και λόγω κάποιων θέσεων, που τέθηκαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων (π.χ. αύξηση αρμοδιοτήτων και ύλης του Ομοσπονδιακού κράτους), αναφέρει στην «Κ» ο Αλέκος Μαρκίδης.

Η διαπραγματευτική ομάδα και ο ρόλος του Πόλυ Πολυβίου

-Θα ξαναμπειτε στη διαπραγματευτική ομάδα δεδομένου ότι θα υπάρξουν εξελίξεις;

-Προσωπικά θεωρώ ότι δεν μπορεί σε αυτή την ομάδα, και ιδιαίτερα αυτοί που συναντούν την διαπραγματευτική ομάδα της άλλης πλευράς, να μετέχουν άνθρωποι που διαφωνούν με τη βασική πολιτική του είναι να προχωρήσει στο πλαίσιο διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα σύμφωνα με τα ψηφίσματα και να ξεκινήσει από εκεί που σταμάτησε στο Crans Montana, δεν πρέπει να βασίζεται σε άτομα, που βρίσκουν συστηματικά προσκόμματα, με στόχο να μην γίνει η λύση, που στην πραγματικότητα δεν θέλουν.
Ποιοι είναι αυτοί; Ο Πόλυς Πολυβίου;

-Δεν ονόμασα τον κ. Πολυβίου, ο οποίος δεν νομίζω ότι εκδηλώθηκε εναντίον της ΔΔΟ. Έκαμε, όμως τελευταίως και δημοσιοποίησε διαδικαστική εισήγηση, η οποία κατά την γνώμη μου και το έγγραφο ήδη είναι non starter, δηλαδή δεν οδηγεί πουθενά. Υπάρχουν άλλοι που δεν θέλουν την λύση της ΔΔΟ και δεν πιστεύω ότι ο συγκεκριμένος Πρόεδρος που έχει τεράστια πείρα δεν τους ξέρει.

-Με το να μη συμμετέχετε όμως πώς βοηθάτε στην όλη διαδικασία και προσήλωση σε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία;

-Εγώ το 2016 κατάλαβα πού πάει το πράγμα, όχι μόνο γιατί διέκρινα ότι είχε αρχίσει αλλαγή ρητορικής ο Πρόεδρος, αλλά και λόγω κάποιων θέσεων, που τέθηκαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων (π.χ. αύξηση αρμοδιοτήτων και ύλης του ομοσπονδιακού κράτους) και όταν ρώτησα γιατί πήρα την απάντηση από τον διαπραγματευτή μας κ. Μαυρογιάννη ότι ο Πρόεδρος είχε εγκρίνει.

-Ποια θεωρείτε πως θα είναι η στάση της Τουρκίας;

-Εκεί που δεν υπήρχε θέμα ΑΟΖ, τώρα υπάρχει. Η Τουρκία υποστηρίζει πως εκεί που είναι ο «Πορθνήτης» είναι δική της υφαλοκρηπίδα. Και εκεί που έστειλε το «Γιαβούζ», ναι μεν δεν διεκδικεί η ίδια, αλλά ισχυρίζεται πως προστατεύει την τ/κ κοινότητα διότι έχει και εκείνη δικαιώματα, όπως λέει. Επομένως, το θέμα περιπλέκεται. Ποιος θα κάνει διαπραγμάτευση με την Τουρκία; Αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να

“
Εχει χρονοδιάγραμμα η ιστορία της επίλυσης του Κυπριακού προτού τυχόν ανατραπεί ο Ακιντζι. Αντί να τον αποδομούμε όλη μέρα, είναι καλύτερα να αλλάξουμε τη συμπεριφορά μας απέναντί του.

γίνει, όχι εξαιτίας μας αλλά γιατί εκείνη δεν αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία. Μετά τη λύση θα γίνει διαπραγμάτευση μεταξύ της ομοσπονδίας της Κύπρου με την Τουρκία; Αυτή υποχρεωτικά τότε θα είναι η κατάσταση.
-Μπαινει το φυσικό αέριο στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων;

-Το φυσικό αέριο είναι εκεί. Είναι διελκυστίνδα πλέον διότι μη ξεκνάτε ότι ορθά επικαλούμεθα τις συγκλίσεις αλλά υπάρχει και μια άλλη συμφωνία που λέει ότι ουδέν θεωρείται συμφωνηθέν αν δεν συμ-

φωνηθούν όλα. Επομένως ο καθένας ανά πάσα στιγμή παίρνει μια σύγκλιση και την ρίχνει στον Καίσαρα διότι θέλει να συζητήσει κάτι άλλο στη θέση του.

-Σας ικανοποιήσε η απαντητική επιστολή του Προέδρου στην πρόταση Ακιντζι;

-Ήταν αδιανόητο να γίνει αποδεκτή η πρόταση Ακιντζι ως είχε, όμως θα μπορούσε να τροποποιηθεί το περιεχόμενο. Να μη μείνουμε στην απόρριψη, αλλά να κάνουμε αντιπρόταση ουσίας προσθέτοντας και άλλα θέματα, π.χ. το θέμα των Βαρωσίων.

Δηλαδή;

-Έπρεπε η κυβέρνηση να διαμορφώσει μια πολιτική πρόταση για το Βαρώσι και εκεί θα υπήρχε και μία δυνατότητα με αυτό τον τρόπο να οδηγηθούμε προς τις συνομιλίες. Μπορεί κάποιος να πει ότι ούτως ή άλλως οδηγηθήκαμε σε συνομιλίες, όμως την πρωτοβουλία την είχε ο κ. Ακιντζι.
-Δεν υιοθέτησε τη δική μας πρόταση για συνάντηση;

-Έτσι είπε ο Πρόεδρος. Αλλά ποιος διαμόρφωσε και δημοσιοποίησε υπό τύπο πρότασης την ουσία; Ο Ακιντζι. Αυτός πρότεινε άτυπη πενταμερής, το έκανε δημοσίως και πήρε την πρωτοβουλία κινήσεων.

-Επικοινωνιακά δηλαδή κερδίζει η τ/κ πλευρά;

-Ο Ακιντζι είναι ένας πολιτικός ηγέτης που επιμένει σε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, ενώ ο Οζερσάι που θα διεκδικήσει εκλογές του χρόνου λέει άλλα πράγματα. Επομένως, έχει χρονοδιάγραμμα η ιστορία της επίλυσης του Κυπριακού προτού τυχόν ανατραπεί ο Ακιντζι με τις λεγόμενες εκλογές. Αντί να τον αποδομούμε όλη μέρα, είναι καλύτερα να αλλάξουμε τη συμπεριφορά μας απέναντί του.

Είναι θέμα μηνών να αποκτήσει υποστηρικτικά πλοία η Τουρκία

-Η κίνηση του Οζερσάι για το Βαρώσι είναι προεκλογικό πυροτέχνημα ή καταδεικνύει πως αλλάζουν άρδην τα μέχρι τώρα δεδομένα;

-Όταν θέλεις να υποβαθμίσεις τις ενέργειες κάποιου επειδή δεν θέλεις να παραδεχτείς ότι υπάρχουν δυσμενείς εξελίξεις τότε κάνεις λόγο για πυροτεχνήματα. Λες παράλληλα ότι η Τουρκία δεν έχει δυνατότητα να κάνει γεώτρηση διότι δεν έχει πλοία και τώρα που έχει προφανώς πλοία λες ότι της απέκοψες την υποστήριξη με τα εντάλματα σύλληψης. Αν πραγματι αποκόψαμε την υποστήριξη, σας λέγω από τώρα και να το θυμηθείτε, είναι θέμα μηνών η Τουρκία να αποκτήσει δικά της υποστηρικτικά πλοία. Σε ό,τι αφορά τον Οζερσάι υπάρχει μία σαφής πολιτική γραμμή σε σχέση με το Βαρώσι και αυτό είναι σαφέστατο.

-Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών ανέφερε πως αυτή θα εί-

ναι η τελευταία διάσκεψη για λύση. Το συμερίζεστε;

-Μιλάμε συχνά για τελευταίες ευκαιρίες. Μετά από 45 χρόνια όμως, πρέπει να λυθεί το Κυπριακό. Αν δεν λυθεί θα βγουν άλλα συμπεράσματα διεθνώς τα οποία δεν θα είναι της αρεσκείας μας.

-Αν δεν υπάρξει λύση τι γίνεται με το φυσικό αέριο;

-Τίποτα. Γίνεται αυτό που βλέπετε. Είναι αδύνατη η παρεμπόδιση αυτών των ενεργειών.
-Πώς σχολιάζετε τη στάση του ΔΗΣΥ; Θα μπορούσε να πιέσει περισσότερο την κυβέρνηση για επιστροφή στο τραπέζι των συνομιλιών νωρίτερα;

-Νομίζω πως δοκίμασε ο ΔΗΣΥ αλλά δεν έφτασε μέχρι τέλους. Είναι άλλωστε δύσκολη η θέση τους νοουμένου ότι υπάρχει Πρόεδρος που προέρχεται από την ηγεσία του ΔΗΣΥ. Δεν είναι τόσο εύκολο να έρθουν σε διαρκή αντιπαράθεση. Το ιδανικό είναι να συμφωνήσει ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και

Πρόεδρος, αλλιώς δεν λύεται το Κυπριακό.

-Μία υποτιμώδης συμμαχία;

-Δεν είναι θέμα συμμαχίας. Πάνω στο Κυπριακό έχουν την ίδια γραμμή και να αφήσουν τις υπεκφυγές. Έχουν την ίδια γραμμή από το 1985 τουλάχιστον. Γιατί το κρύβουν; Γιατί φοβούνται να το πουν, ουδέποτε το κατάλαβα. Για να λυθεί χρειάζεται και το ΑΚΕΛ και ο ΔΗΣΥ. Δε μπορεί το ΑΚΕΛ μόνο του, με την αντίδραση του ΔΗΣΥ. Και ούτε μόνος ο ΔΗΣΥ, χωρίς ΑΚΕΛ. Και εν πάση περιπτώσει χρειάζεται η συμμετοχή του Προέδρου. Πώς να το κάνουμε;
-Τον ΔΗΣΥ τον έβλαψε η στρόφι του κατά τον προεκλογικό των ευρωεκλογών;

-Ήταν εντελώς λανθασμένος ο χειρισμός της υποψηφιότητας Κιζίλγιουρεκ. Εκείνο που δεν κατάλαβαν είναι ότι τον Νιαζί Κιζιλιουρεκ τον ψήφισαν με μονοσταυρία σωρεία Συναγερμικών. Που σημαίνει πως ψήφισαν ΑΚΕΛ.

Αλλαγές σε κυβέρνηση-ΔΗΣΥ

Ο διορισμός της Στέλλας Κυριακίδου προκαλεί ντόμινο εξελίξεων και μετακινήσεων το φθινόπωρο

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Η ανακοίνωση που εξέδωσε η Προεδρία την περασμένη Παρασκευή στην οποία ανακοινώνεται πως η αντιπρόεδρος και βουλευτής του ΔΗΣΥ Στέλλα Κυριακίδου είναι η εκλεκτή του προέδρου ως νέα επίτροπος της Κύπρου, δεν προκάλεσε έκπληξη στα κομματικά πηγαδάκια, καθώς το όνομά της ακούγεται και γράφεται εδώ και καιρό πως έχει κλειδώσει για τη θέση. Σηματοδοτεί βεβαίως την απαρχή για σειρά ανακατατάξεων σε κυβέρνηση και κυβερνών κόμμα το προσεχές φθινόπωρο. Η θέση της κενώνεται –εκτός απροόπτου– την 1η Νοεμβρίου και προκαλεί πρώτα και κύρια νέα δεδομένα στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ, ίσως και στην ηγετική πυραμίδα του κυβερνώντος κόμματος. Αυτές οι αλλαγές θα συμπίσουν με αλλαγές που αναμένονται εδώ και καιρό στο κυβερνητικό σχήμα. Αλλαγές που θέλουν υπουργούς –πέραν του Χάρη Γεωργιάδη, που προανήγγειλε την παραίτησή του– σε χρόνια δυσμένεια να βλέπουν την πόρτα εξόδου και πρόσωπα είτε κομματικά, είτε ευρύτερης αποδοχής να παίρνουν τη θέση τους, προκαλώντας νέα δεδομένα στο πολιτικό σκηνικό.

Μπάλωμα ή ανασχηματισμός;

Όλα βεβαίως θα εξαρτηθούν πρώτα και κύρια από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας και τις προθέσεις του. Αν δηλαδή ο κ. Αναστασιάδης προχωρήσει σε έναν ευρύτερο ανασχηματισμό ανανέωσης προσώπων ή αν θα ακολουθήσει την πεπατημένη αναπλήρωσης της θέσης που κενώνει λόγω της οικιοθελούς αποχώρησης του Χάρη Γεωργιάδη. Η μέθοδος του «μπαλώματος» άλλωστε, έγινε τόσο στην περίπτωση του Ιωάνη Νικολάου όσο και στην περίπτωση του Φίλιππου Παταλά, όταν τον διαδέχθηκε ο Γιώργος Παμπορίδης. Ήδη για τη θέση του κ. Γεωργιάδη έχει ακουστεί το όνομα του υπουργού Εσωτερικών Κωνσταντίνου Πετρίδη, ο οποίος στη συνέντευξή του στην «Κ» (σελ. 9) ξεκαθαρίζει ότι ουδέποτε είχε οποιαδήποτε κρούση από τον πρόεδρο. Ακούγεται και το όνομα του διευθύνοντα συμβούλου της PwC Ευγένιου Ευγενίου. Αν και κυβερνητικά στελέχη επισημαίνουν ότι ο πρόεδρος δύσκολα αντικαθιστά συνεργάτες του, οι τελευταίες δυσμενείς εξελίξεις στο Κυπριακό, στον τομέα της ενέργειας, αλλά και σε ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου σε ΔΗΣΥ και Προεδρικό, με στελέχη να περνούν το μήνυμα πως ίσως να είναι καιρός για ανανέωση προσώπων. Μία ανα-

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου θέλει να κάνει ανανέωση και αλλαγές, καθιστώντας τον ΔΗΣΥ σύγχρονο κόμμα και αναμένεται να τις δρομολογήσει από το φθινόπωρο.

νέωση που, αν δεν γίνει, προμηνύει πως η δύσκολη πενταετία θα συνεχιστεί. Και λέμε δύσκολη πενταετία με δεδομένο ότι έχει περάσει πλέον στην κοινή γνώμη η εικόνα κόπωσης στο κυβερνών σχήμα. Αυτή η ανανέωση λέγεται πως έρχεται γάντι το φθινόπωρο δεδομένου ότι οι υπουργοί που θα αποχωρήσουν θα διασφαλίσουν την υπουργική σύνταξη τους. Πρώτοι στη λίστα εξόδου θεωρούνται ο Κώστας Χαμπιαούρης, η Βασιλική Αναστασιάδου και ο Γιώργος Λακκοτρύπης. Το όνομα του τελευταίου ακούστηκε και στο παρελθόν, με τον πρόεδρο, ωστόσο, να είναι κομματικά στελέχη ίσως και πρόσωπα ευρείας αποδοχής, αν λάβει κανείς υπόψη το υφιστάμενο υπουργικό σχήμα.

Ανανέωση στην ηγεσία

Οι ανακατατάξεις, βεβαίως, δεν θα περιοριστούν στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ. Η Στέλλα Κυριακίδου δεν έχει

Η Στέλλα Κυριακίδου αναμένεται να πάρει το πράσινο φως ως επίτροπος τον Οκτώβριο και με την αποχώρησή της αρχίζει η σεναριολογία ανανέωσης.

και των γνωριμιών του– να προταθεί για την αντιπροεδρία της Κομισιόν. Είχε κτίσει ήδη ένα σημαντικό προφίλ σε διεθνές επίπεδο και θα έπρεπε να αξιοποιηθεί υπέρ της Κύπρου σημειώνουν συναγερμικές πηγές. Όπως έχει καταγράψει και στο παρελθόν η «Κ», από το Προεδρικό διαρρέεται πως από το Κραν Μοντάνα και μετά επήλθε ρήξη στις σχέσεις Αναστασιάδη-Στυλιανίδη, που οδήγησαν στο σημερινό αποτέλεσμα. Κυβερνητικά στελέχη σημειώνουν πως ο πρόεδρος ένιωθε πως δεν τον στήριζε όσο έπρεπε στην Ε.Ε. μετά το ναυάγιο, όπως και ότι δεν συμμετείχε ενεργά στην προεκλογική του καμπάνια.

Από το περιβάλλον πάντως του κ. Στυλιανίδη, κύκλοι διαψεύδουν κάτι τέτοιο, θυμίζοντας πως ο ίδιος είχε πάρει άδεια για μέρες κατά τον προεκλογικό και συμμετείχε σε μία σειρά εκδηλώσεων στηρίζοντας τον πρόεδρο. «Πολλοί είναι εκείνοι που αν δεν ήταν ο Στυλιανίδης θα στήριζαν Μαλά», αναφέρουν οι ίδιες πηγές. Ενδεικτική η σχέση του με τον Όμιλο Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας (ΟΠΕΚ) όπου προβεβλημένα στε-

Το μέγεθος των αλλαγών σε κυβέρνηση και ΔΗΣΥ θα εξαρτηθεί από το τι ανανέωση θα κάνει ο πρόεδρος, αν πρόκειται για μπάλωμα ή ευρύ ανασχηματισμό. Το σίγουρο είναι πως θα προηγηθεί εις βάθος συζήτηση με τον πρόεδρο του Συναγερμού.

Αναμένεται ανανέωση στην ηγεσία, καθώς απομακρύνεται το σενάριο η κα Κυριακίδου να διατηρήσει τη θέση της αντιπρόεδρου του κόμματος.

ανοίξει ακόμα τα χαρτιά της για το πώς θα κινηθεί με τη μετακίνησή της στις Βρυξέλλες και αν θα αποποιηθεί την αντιπροεδρία. Όπως αναφέρουν ανώτατες πηγές του κόμματος, η θέση του Επιτρόπου είναι ιδιαίτερα απαιτητική και σε αντίθεση με τη θέση του ευρωβουλευτή, ο οποίος έχει την ευχέρεια να μοιράζει τις μέρες της βδομάδας μεταξύ Βρυξελλών και Λευκωσίας κάτι τέτοιο είναι δύσκολο στην περίπτωση του επιτρόπου.

Με δεδομένο αυτό, δεν αποκλείεται να παραιτηθεί από τη θέση του αντιπρόεδρου. Σε αυτή την περίπτωση ο νέος αντιπρόεδρος θα εκλεγεί από το Ανώτατο Συμβούλιο και δεν τίθεται θέμα πλήρωσης της θέσης από τον Ευθύμιο Δίπλαρο, το πρόσωπο δηλαδή που έμεινε εκτός στις τελευταίες εσωκομματικές εκλογές. Από το κάδρο των αλλαγών βεβαίως δεν αποκλείεται να τεθεί και ζήτημα αναπληρωτή προέδρου. Αν και ο Λευτέρης Χριστοφόρου έχει διαμηνύσει πως εξελήν από τη βάση τον περασμένο χρόνο, πολιτικού κύκλου από τα ανώτατα δώματα σημειώνουν με νόημα πως την ώρα που το κόμμα πάει προς αναδιάταξη, όλα τα κομματικά στελέχη θα πρέπει να συνδράμουν γι' αυτή την αναδιάταξη. Σε αυτό το πλαίσιο, είτε για τη θέση του αναπληρωτή προέδρου είτε για τη θέση της αντιπροεδρίας, τα βλέμματα όλων στρέφονται προς τον Χάρη Γεωργιάδη, ο οποίος έχει στείλει το μήνυμα μέσω συνέντευξής του στην «Κ» πως ενδιαφέρεται για το κόμμα, αλλά και για να διεκδικήσει βουλευτική έδρα το 2021.

Η πρόταση στον Προδρόμου

Το σίγουρο είναι, πάντως, πως πριν από κάθε κίνηση θα γίνει μία συζήτηση εις βάθος μεταξύ προέδρου Αναστασιάδη και Αβέρωφ Νεοφύτου, καθώς η αλλαγή στο ένα μέτωπο επηρεάζει αναπόφευκτα και το άλλο. Η αλήθεια είναι πως με την κένωση της θέσης της Στέλλας Κυριακίδου, τα βλέμματα στρέφονται πρώτα και κύρια στον πρώτο επιλαχόντα που δεν είναι άλλος από τον νυν κυβερνητικό εκπρόσωπο Πρόδρομο Προδρόμου. Με την επίσημη αποχώρηση της κας Κυριακίδου από τη Βουλή, ο Πρόδρομος Προδρόμου θα ερωτηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών αν θα αναλάβει τη θέση. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» ο κυβερνητικός εκπρόσωπος θα συζητήσει με τον πρόεδρο για να δει ποιες είναι οι σκέψεις του, για το κατά πόσο δηλαδή, σε ένα ενδεχόμενο ανασχηματισμού εμπειρ-

Η θέση Τορναρίτη και ο Δίπλαρος

Στο ενδεχόμενο που ο κ. Προδρόμου αποποιηθεί τη θέση του, αυτή θα τη λάβει η δεύτερη επιλαχούσα, Σάβια Ορφανίδου. Υπάρχει βεβαίως και ανοικτό το ενδεχόμενο οικιοθελούς αποχώρησης του Σόλωνα Κασίνη, ενώ όπως έχει αναφέρει και στο παρελθόν η «Κ» ο νυν κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης φέρεται να ενδιαφέρεται για το Υπουργείο Παιδείας στο ενδεχόμενο αποχώρησής του κ. Χαμπιαούρη. Σημειώνεται πως ο κ. Τορναρίτης διετέλεσε πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας της Βουλής και ήδη το περιβάλλον του φέρεται να κάνει κρούσεις προς τον πρόεδρο. Αν και τίποτα επί του παρόντος δεν μπορεί να προγραμματιστεί, στο ενδεχόμενο που ο κ. Τορναρίτης αποχωρήσει από την κοινοβουλευτική ομάδα θα τεθεί θέμα κοινοβουλευτικού εκπροσώπου. Βάσει καταστατικού, δεν αναλαμβάνει ο αναπληρωτής εκπρόσωπος που είναι επί του παρόντος ο Ευθύμιος Δίπλαρος, αλλά θα προταθεί πρόσωπο από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ και στη συνέχεια θα τεθεί προς έγκριση από την κοινοβουλευτική ομάδα.

Το παρασκήνιο με Στυλιανίδη και Πρόεδρο

Η κίνηση του προέδρου Αναστασιάδη να μην ανανεώσει τη θητεία του Χρήστου Στυλιανίδη, αλλά ούτε καν να τον προτείνει ως δεύτερη επιλογή, τη στιγμή που ο ίδιος εξέφρασε τη θέλησή του να μείνει, προκάλεσε σωρεία συζητήσεων εδώ και μήνες για το τι συμβαίνει μεταξύ των δύο πολιτικών ανδρών. Όχι γιατί, όπως λένε κομματικές πηγές, τίθεται από κάποιους θέμα αμφισβήτησης της κας Κυριακίδου.

Έχει, όπως λέγεται, ενισχύσει σημαντικά το πολιτικό της βάρος με την παρουσία της στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και κατά την περίοδο που προήδρευσε, τόσο με τη δράση της, αλλά και επειδή έκανε τις ανάλογες γνωριμίες που θεωρείται πως θα βοηθούσαν την Κύπρο. Καθόλου τυχαία και η ανάρτηση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος Τζόζεφ Ντολ, ο οποίος επικρότησε την επιλογή της. Το ζήτημα που συζητείται από συναγερμικά στελέχη είναι πως ο Χρήστος Στυλιανίδης, πέραν των βραβείων που είχε πάρει για την προσφορά του ως επίτροπος ανθρωπιστικής βοήθειας, αναμενόταν –λόγω

Ο Χρήστος Στυλιανίδης είχε διαφωνίες με τον πρόεδρο όχι μόνο στο Κυπριακό, αλλά και στο θέμα των πολιτογραφήσεων.

Το ναυάγιο του Κραν Μοντάνα, οι προεδρικές και τα επόμενα βήματα του Επιτρόπου.

MC MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Νέο Κραν Μοντανά για συμφωνημένη λύση

Δύσκολο να υπάρξει επανάληψη κρίσης ανάλογης της τότε τελευταίας βραδιάς που θα οδηγούσε σε διάλυση των συνομιλιών

Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Σε μία στιγμή που όλοι συνέδεαν τις εξελίξεις του Κυπριακού με την έλευση στην Κύπρο της συμβούλου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ στις διαπραγματεύσεις, Τζέιν Χολ Λουτ, η αμερικανίδα αξιωματούχος ως νέος Γκοντό δεν ήλθε. Αντ’ αυτής εστάλη στην Κύπρο, στο περιθώριο άλλης αποστολής του στην περιοχή, ο βοηθός Γενικός Γραμματέας αρμόδιος για τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, Ζαν Πιερ Λακρουά, ενώ ο ίδιος ο Αντόνιο Γκουτέρες, παίρνοντας το παιγνίδι πάνω του, τηλεφώνησε στους δύο ηγέτες και έκλεισε ραντεβού μαζί τους για τριμερή συνάντηση στη Νέα Υόρκη, στα τέλη Σεπτεμβρίου. Στην πραγματικότητα οι κανόνες του παιγνιδιού ρυθμίστηκαν λίγο πριν ο Γκουτέρες επιδώσει την έκθεσή του για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ στο Συμβούλιο Ασφαλείας και διαφάνηκε ότι χωρίς παρέμβαση του ίδιου του γ.γ., θα είχαμε ένα ακόμη χαμένο εξάμηνο. Την ίδια περίοδο η Τζέιν Χολ Λουτ είχε αντιληφθεί ότι η φόρμουλα των «όρων αναφοράς» δεν οδηγούσε πουθενά και είχε πει στο γ.γ. ότι δεν έβλεπε χρησιμότητα σε μία ακόμη επίσκεψή της στα τέλη Ιουλίου με αρχές Αυγούστου. Απλά ήλθε το «όχι» του Μουσταφά Ακιντζί να διευκολύνει τα πράγματα και να ακυρωθεί η κάθοδος Λουτ εκ των πραγμάτων χωρίς δεύτερη συζήτηση.

Καλά ενημερωμένες πηγές έλεγαν στην «Κ» ότι στο διάστημα αυτό υπήρξαν διαβουλεύσεις μεταξύ στενών συνεργατών του γ.γ. και αξιωματούχων των Ηνωμένων Πολιτειών και του Ηνωμένου Βασιλείου. Στην ανασκόπηση των εξελίξεων τα μη-

*Ουάσιγκτον και Λονδίνο
επεδίωξαν προσωπική
εμπλοκή του γ.γ., ενώ οι
αξιωματούχοι του ΟΗΕ
ζήτησαν την ισχυρή στή-
ριξη του Σ.Α. στην προ-
σπάθεια του κ. Γκουτέρες
να αρθεί το αδιέξοδο.*

νύματα των δύο μονίμων μελών ήταν λίγο πολύ κοινά: Επιθυμούσαν προσωπική εμπλοκή του γ.γ., ενώ οι αξιωματούχοι του ΟΗΕ ζήτησαν την ισχυρή στήριξη του Σ.Α. στην προσπάθεια του κ. Γκουτέρες να αρθεί το αδιέξοδο.

Ο γ.γ. υπέδειξε μέσω της έκθεσής του τα σημεία στα οποία επιθυμούσε στήριξη κι αυτό αντικατοπτρίστηκε πολύ σύντομα μέσω του σχεδίου ψηφίσματος. Μάλιστα διπλωματική πηγή επισήμανε ότι η 3η και 4η παράγραφος του προοιμίου και η 5η και 15η παράγραφος του διατακτικού του ψηφίσματος (οι δύο τελευταίες άλλαξαν) μπήκαν στο ψήφισμα κατόπιν συνεννοήσεως, ενώ μετά την ενημέρωση των μελών του Σ.Α., στις 17 Ιουλίου, η ειδική αντιπρόσωπος του γ.γ., Ελίζαμπεθ Σπέχαρ μετέβη στην Ουάσιγκτον για νέες διαβουλεύσεις με τους Αμερικανούς, αφού είχαν προηγηθεί στη Νέα Υόρκη διαβουλεύσεις με τους Βρετανούς.

Δεν θα υπάρξει «ανάφλεξη»
Αυτή τη στιγμή, η τακτική του Γενικού Γραμματέα είναι να αφήσει τους δύο ηγέτες να συνομιλήσουν μόνοι τους στις 9 Αυγούστου και στη συνέχεια να τους δει στα τέλη Σεπτεμβρίου, με στόχο να αποσπάσει

Σε ιστορική φωτογραφία επιτυχούς κατάληξης μιας διάσκεψης που σχεδίασε στη λεπτομέρεια της στοχεύει ο γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες. Σε αυτή τη Διάσκεψη, τα πράγματα θα οδηγηθούν μέχρι τέλους, δηλαδή, μέχρι του σημείου να απαντηθεί από τους συμμετέχοντες αν μπορεί να υπάρξει συμφωνημένη λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, χωρίς εγγυήσεις αλλά με βιώσιμο σύστημα ασφάλειας. Κι αν δεν μπορεί να υπάρξει να αναζητηθούν άλλες λύσεις.

τη διαβεβαίωση ότι είναι έτοιμοι να προσέλθουν σε μία άτυπη διάσκεψη των συμμετεχόντων στο Κραν Μοντανά. Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ Αυγούστου και τέλη Σεπτεμβρίου, δεν αποκλείεται να στείλει την κ.Λουτ για διαβουλεύσεις, αν και το πιο πιθανό είναι αυτές να τις διεξάγει η Ελίζαμπεθ Σπέχαρ και η Λουτ να εμπλακεί κατευθείαν στην προετοιμασία της άτυπης διάσκεψης.

Πολλοί θεωρούν καθοριστική την συνάντηση των δύο ηγετών, ωστόσο το πιο πιθανό είναι να κυλήσει ήρεμα. Και ανεξάρτητα των απόψεων που θα εκφραστούν στην αρχή, στο τέλος θα συμφωνήσουν

με την τριμερή στην οποία οι δύο ηγέτες αναμένεται να δηλώσουν ότι συμφωνούν με την άτυπη πενταμερή + 1.

Σε σχέση με θέσεις που προβάλλονται ότι θα τεθούν:

Ο Μουσταφά Ακιντζί είναι υποχρεωμένος να θέσει τα ενεργειακά, ωστόσο δεν αναμένεται να επιμείνει μέχρι τέλους ώστε να δώσει πρόσχημα στο Νίκο Αναστασιάδη να του επιρρίψει ευθύνες. Επιπρόσθετα, είναι η τελευταία του ευκαιρία να επιβιώσει ως ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας, κι αυτό τον καθιστά «ελαστικό» σε αιτήματα της ελληνοκυπριακής πλευράς που έχουν

βάση. Κάτι ανάλογο δηλαδή με την στάση του Ταλάτ το 2010. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης είναι πιθανόν να εγείρει κάποιες από τις «νέες ιδέες» του, γνωρίζει ωστόσο ότι οι περισσότερες ήδη έχουν απορριφθεί από τον Ακιντζί, ενώ για τα θέματα που άπτονται της «αποτελεσματικής συμμετοχής», ο Γκουτέρες ήδη φρόντισε να εξασφαλίσει την παρέμβαση του Σ.Α., μέσω της παραγράφου 4 του προοιμίου του ψηφίσματος, το οποίο παραπέμπει στις διατυπώσεις του Γκουεγιάρ για την πολιτική ιότητα και αποτελεσματική συμμετοχή, που υιοθέτησε το Σ.Α. με το ψήφισμα 716/1991.

*Στο Κυπριακό δεν υπάρ-
χει «τελευταία ευκαιρία
για λύση». Εκείνο όμως
που πιθανόν να αποδειχ-
θεί τώρα είναι ότι αυτή εί-
ναι η τελευταία ευκαιρία
για ομοσπονδιακή λύση
ενιαίου κράτους.*

Με τη «δαμόκλειο σπάθη» της ΟΥΝΦΙΚΥΠ να επικρέμαται πάνω από την ελληνοκυπριακή πλευρά και με τους γεωστρατηγικούς σχεδιασμούς στην περιοχή- οι οποίοι θα εγγυούνταν κάποια ασφάλεια – να καθυστερούν γιατί ακόμη η Ουάσιγκτον δεν έχει ξεκαθαρίσει τι θα κάνει με την Τουρκία, θα ήταν πολύ δύσκολο να έχουμε επανάληψη μιας κρίσιμης ανάλογης αυτής της τελευταίας βραδιάς του Κραν Μοντανά, που θα οδηγούσε σε διάλυση των συνομιλιών και διετή στάση ανοχής από μέρους της διεθνούς κοινότητας. Αυτή τη στιγμή, εκτιμούν πολιτικοί παρατηρητές, τα πράγματα θα οδηγηθούν μέχρι τέλους, δηλαδή, μέχρι του σημείου να απαντηθεί από τους συμμετέχοντες στη Διάσκεψη αν μπορεί να υπάρξει συμφωνημένη λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, χωρίς εγγυήσεις αλλά με βιώσιμο σύστημα ασφάλειας. Κι αν δεν μπορεί να υπάρξει να αναζητηθούν άλλες λύσεις.

Ένα πράγμα που έχει αποδειχθεί στο Κυπριακό, είναι πως δεν υπάρχει «τελευταία ευκαιρία για λύση». Εκείνο όμως που πιθανόν να αποδειχθεί είναι ότι αυτή είναι η τελευταία ευκαιρία για ομοσπονδιακή λύση ενιαίου κράτους.

TOYOTA

Dickran Ouzounian & Co. Ltd., distributors for TOYOTA & LEXUS in Cyprus, enjoying a leading position in the automotive industry, seeks to recruit a high-calibre professional for the position of Service Manager to be based in Nicosia. The Service Manager will be leading the growing national Service Department during an exciting period of transformation as we move from an automobile company to a mobility company with vehicle electrification, connected services, automated driving artificial intelligence and shared mobility in the near horizon.

VACANCY

Service Manager

The Service Manager who will be reporting to the Managing Director will be expected to:

- Plan, organise, and direct the Toyota & Lexus Service operations of the company operating through its national workshop network and service administration team.
- Consistently exceed customer expectations and provide first class service to all internal and external customers.
- Ensure the highest quality and fix-it-right first time is achieved in all workshops.
- Ensure the achievement of the revenue and profit targets of the service department by satisfying and retaining Toyota/Lexus customers.
- Promote excellent customer and public relations in order to enhance the trust and image of the company.

Requirements:

- University Degree in Automotive/Mechanical/Plant Engineering. Post-graduate business degree will be an added advantage.
- Minimum 6 years management experience in Automotive industry or related industry, preferably in Engineering or Aftersales operations or Customer service.
- Excellent knowledge and passion for Automotive technology and emerging technological and business trends. Technical automotive skills will be considered an advantage.
- Strong financial and human resources management, business acumen, and problem-solving skills.
- Provide effective leadership to enhance communication, teamwork, engagement and to nurture, coach and develop team members to attain high motivation and performance.
- Strong customer service orientation and a high level of professional integrity and business ethics.
- Resilience, agility and strong work ethics in a dynamic and quickly evolving technological environment.
- Ability to demonstrate enthusiasm, determination, and high levels of personal and organisational achievement.
- Contribute to a culture of continuous improvement.
- Strong communication and interpersonal skills.
- Plan and organize time, activity levels and resources to achieve targets.
- Excellent command of the Greek and English languages, both verbal and written.

Remuneration:

An attractive remuneration package, including benefits, will be offered to the successful candidate, commensurate to qualifications and experience.

Applications:

Interested applicants should forward their Curriculum Vitae along with a cover letter to recruitment@toyota-cyprus.com no later than **26 August 2019**, quoting the job title "Service Manager".

www.toyota.com.cy | www.lexus.com.cy

Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Ανάμεσα στα 301+ καλύτερα πανεπιστήμια παγκοσμίως από τους Times Higher Education University Impact Rankings

Στην 76η θέση στον τομέα Decent Work and Economic Growth που αξιολογεί τομείς όπως τη βιώσιμη ανάπτυξη, την πρακτική άσκηση των φοιτητών και την απασχολησιμότητα των αποφοίτων.

Στα 101+ καλύτερα πανεπιστήμια στον τομέα της καινοτομίας, επιχειρηματικότητας και υποδομών.

Βρείτε μας στο

- /EuropeanUniversityCyprus
- /EuropeanUniCy
- /EUCyprus
- /EuropeanUniCy

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Διογένους 6, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία,
Τ.Θ. 22006, 1516 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ: +357 22713000, Φαξ: +357 22713172
Email: info@euc.ac.cy, www.euc.ac.cy

Μοχλός το Βαρώσι για αναγνώριση «ΤΔΒΚ»

Η πρώτη κίνηση βάσει σχεδίου για δημιουργία ενός σύγχρονου κρατιδίου που θα αναζητήσει θέση στη διεθνή κοινότητα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«**Δσο στο μανίκι**» της τ/κ πλευράς χαρακτήρισε την κλειστή πόλη της Αμμοχώστου ο τέως Τ/κ ηγέτης Ντερβίς Έρογλου, μιλώντας στην «Κ» πριν από μερικά χρόνια. Από τη δική του σκοπιά, με τον έλεγχο του Βαρωσιού η τ/κ πλευρά από το '74 και εντεύθεν είχε τη δυνατότητα να αλλάξει τις ευαίσθητες ισορροπίες στο Κυπριακό ανά πάσα στιγμή. Οι εξελίξεις της τελευταίας περιόδου και οι σχεδιασμοί για το Βαρώσι που δρομολογούνται δείχνουν ότι η θέση Έρογλου ήταν απότοκο πολιτικού σχεδιασμού, τον οποίο ενεργοποίησε ο πρώην στενός συνεργάτης του και σήμερα «υπουργός Εξωτερικών» Κουντρέτ Οζερσάι. Ανεξάρτητα από τις εξελίξεις στο Κυπριακό και στην ΑΟΖ, ο Οζερσάι θεωρεί ότι μέσα από την τροποποίηση του καθεστώτος του Βαρωσιού, η τ/κ πλευρά έρχεται να αλλάξει τις ισορροπίες στο Κυπριακό, σε μια περίοδο που η τουρκική πλευρά εντατικοποιεί τις αναφορές της στη μη βιωσιμότητα του σημερινού στάτους κβο.

Από πλευράς περιβάλλοντος Οζερσάι, αλλά και πηγές μας από την Άγκυρα, επισημαίνεται ότι οι κινήσεις για το Βαρώσι σχετίζονται με ανατροπή του στάτους κβο και όπως χαρακτηριστικά μας λέχθη: «Αυτή η κατάσταση πραγμάτων είχε τελικά ως ημερομηνία λήξης το 2019. Από τώρα και στο εξής τίποτα δεν θα είναι ίδιο στο Κυπριακό. Η τ/κ πλευρά κάνει κινήσεις απεγκλωβισμού από το αδιέξοδο, στο οποίο οδηγήθηκαν και εγκλωβίστηκαν όλες οι πλευρές κατά την περίοδο 1974-2019». Επισημαίνεται ακόμα ότι η τ/κ πλευρά ανεξάρτητα από την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό και στην ΑΟΖ, αναλαμβάνει να ανακινήσει ένα θέμα-ταμπού, όπως αυτό του Βαρωσιού και ξεκινά διαδικασία για το άνοιγμα της πόλης σύμφωνα με το δικό της σχέδιο.

Πηγή προσκείμενη στον κ. Οζερσάι λέει στην «Κ»: «Το Βαρώσι έτσι ή αλλιώς είναι κομμάτι της ΤΔΒΚ. Και εφόσον δεν πρόκειται να καταλήξουμε άμεσα σε μια συνολική διευθέτηση στο Κυπριακό δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσει μια πρωτοβουλία της τ/κ πλευράς που αφορά ένα κομμάτι μιας συνολικής αναδόμησης του κρατικού μηχανισμού στο βόρειο τμήμα του νησιού». Υπενθυμίζεται ότι στην πρόσφατη συνέντευξή του στην «Κ» ο κ. Οζερσάι είχε διατυπώσει τη θέση ότι η κίνηση με το Βαρώσι γίνεται στο πλαίσιο τροποποίησης του καθεστώτος διοίκησης της πε-

Εφόσον οι «προκλήσεις» της ε/κ πλευράς δεν έχουν τέλος, η τ/κ πλευρά είναι υποχρεωμένη να κάνει κινήσεις για να αλλάξει το παρόν στάτους κβο και να επιστρέψει σταδιακά στους κόλπους της διεθνούς κοινότητας.

Η τ/κ πλευρά, ανεξαρτήτως των εξελίξεων στο Κυπριακό και στην ΑΟΖ, αναλαμβάνει να ανακινήσει ένα θέμα-ταμπού, όπως αυτό του Βαρωσιού και ξεκινά διαδικασία για το άνοιγμα της πόλης με το δικό της σχέδιο.

ρίκλειστης πόλης, από στρατιωτική σε δημόσια ζώνη. Σημειώνεται ότι όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν στο ότι η τ/κ πλευρά σπεύδει να ανατρέψει την υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων σε μια συγκυρία που οι διαβουλεύσεις για το Κυπριακό ενδεχομένως να επαναληφθούν και το περιουσιακό θα βρεθεί στο επίκεντρο συνομιλιών, συσχετιζόμενο μάλιστα με την περίφημη επιτροπή ακίνητης περιουσίας: «Στο προσεχές διάστημα θα δούμε να έρχονται στο προσκήνιο οι φάκελοι αυτής της επιτροπής. Το διεθνές δικαστήριο ζητάει πρωτοβου-

λίες. Ένα μεγάλο κομμάτι αυτών των πρωτοβουλιών σχετίζεται με το Βαρώσι. Η τ/κ πλευρά λαμβάνει πρωτοβουλίες με βάση αυτή την πραγματικότητα», σημειώνουν πηγές της λεγόμενης κυβέρνησης. Φυσικά, το όλο εγχείρημα της τ/κ πλευράς έρχονται να πλαισιώσουν

οι διεκδικήσεις του ΕΒΚΑΦ στην κλειστή πόλη, οι οποίες αποτελούν ένα μεγάλο τμήμα της κοινότητας.

Οι τ/κ αντιδράσεις

Πολλά από τα στελέχη των πρώτων ηγεσιών της τ/κ κοινότητας υπήρξαν νομικοί και γνώριζαν πολύ

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής οι στοχεύσεις έχουν ως σημαντικό σκέλος την εναρμόνιση όλων των «κρατικών δομών» με τις διεθνείς νόρμες.

καλά τις νομικές πτυχές του Κυπριακού. Είναι δυνατόν αυτές οι προσωπικότητες να είχαν λανθασμένη άποψη για ένα τόσο ευαίσθητο ζήτημα όπως το Κυπριακό; Ερώτημα που διατυπώνεται από τ/κ πολιτικές πηγές με σημαντική υπόσταση στην τ/κ κοινότητα, οι οποίες και προσεγγίζουν με καχυποψία τις νέες κινήσεις της «κυβέρνησης» Τατάρ-Οζερσάι για το Βαρώσι καθώς θεωρούν ότι απώτερο στόχος είναι να πληγεί οριστικά η προοπτική να επαναρχίσουν συνομιλίες για λύση στη βάση ΔΔΟ. Ωστόσο, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, πηγή με λόγο στην λεγόμενη κυβέρνηση Τατάρ απαντά: Πρώτον, η τ/κ πλευρά προβάλλει την άποψη ότι σήμερα η πλευρά

που δυναμιτίζει την προσπάθεια λύσης του Κυπριακού, αυτή του Νίκου Αναστασιάδη, η οποία παρέσυρε ολόκληρη την Κύπρο στο χείλος μιας μεγάλης αντιπαράθεσης. Αν δεν είχαν προηγηθεί οι δικές της «προκλήσεις» σήμερα το συνολικό κλίμα στο Κυπριακό θα ήταν διαφορετικό.

Δεύτερον, η ε/κ ηγεσία, η οποία δεν αποδέχεται καμία πρωτοβουλία της τ/κ πλευράς, δεν έχει δικαίωμα να εκφράζει γνώμη για ένα «εσωτερικό ζήτημα» της «ΤΔΒΚ». Η ε/κ πλευρά είναι άλλωστε αυτή που «δηλητηριάζει» την ατμόσφαιρα, πολεμώντας με επιμονή όλες τις δραστηριότητες και επαφές του «ΥΠΕΞ» Οζερσάι. Τρίτον, εφόσον οι «προκλήσεις» της ε/κ πλευράς δεν έχουν τέλος, η τ/κ πλευρά είναι υποχρεωμένη να κάνει κινήσεις για να αλλάξει το παρόν στάτους κβο και να επιστρέψει σταδιακά στους κόλπους της διεθνούς κοινότητας. Γι' αυτό αρχίζουμε από το Βαρώσι

«ΤΔΒΚ» ως ομαλό κράτος. Μια άλλη πτυχή των κινήσεων της τ/κ πλευράς αφορά στο μέλλον της λεγόμενης «ΤΔΒΚ», όπως το οραματίζονται οι «κυβερνώντες» τα Κατεχόμενα. Είναι γνωστό ότι η τουρκική πλευρά, εκτός από το περίφημο οικονομικό πακέτο, εστιάζει πλέον και σε ένα είδους «πολιτικό πακέτο», δηλαδή στη ριζική πολιτική και συνταγματική ανασυγκρότηση του «κράτους» (βλ. μορφώματος) που «ανακρήχθηκε» από τον Ντενκτάς και την Άγκυρα το 1983.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής οι στοχεύσεις έχουν ως σημαντικό σκέλος την εναρμόνιση όλων των «κρατικών δομών» με τις διεθνείς νόρμες. «Δεν είναι δυνατόν να ισχυριζόμαστε ότι η τ/κ πλευρά μπορεί να συνεχίσει αυτόνομα την πορεία της, ακόμη και χωρίς λύση του Κυπριακού, δίχως τη σαρωτική αντιμετώπιση προβλημάτων, σε πολλούς τομείς», εξηγούν «κυβερνητικές» πηγές. Από την τουρκική οπτική, λοιπόν, καταργώντας τον θεσμό της στρατιωτικής ζώνης, ο οποίος ήταν προϊόν του προηγούμενου αιώνα και δίνοντας τέλος σε αποκαρδιωτικές εικόνες, όπως αυτήν την που εκπέμπει σήμερα το Βαρώσι, η «ΤΔΒΚ» προετοιμάζεται να υιοθετήσει νόρμες του 21ου αιώνα. Ο στόχος είναι εμφανής: η δημιουργία της εικόνα ενός κρατιδίου λειτουργικού και σύγχρονου στα μάτια της διεθνούς κοινότητας που θα αναπερνεί το πηικό της τ/κ κοινότητας. η οποία προσδοκεί και στην αναβάθμιση καθεστώτος της.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Μακρύς ο δρόμος για ενεργειακά και Κυπριακό

Αναμφίβολα στη σημερινή συγκυρία το Κυπριακό και τα ενεργειακά ζητήματα έχουν εισέλθει σε μια κρίσιμη φάση. Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών απαιτείται, μεταξύ άλλων, η ευρύτερη δυνατή συναίνεση. Δυστυχώς, όμως, το εσωτερικό μέτωπο είναι κατακερματισμένο. Και τούτο παρά το γεγονός ότι η Τουρκία ασκεί αφόρητες πιέσεις σε διάφορα επίπεδα, ενώ παράλληλα τίθεται το θέμα της επανέναρξης συνομιλιών με χρονοδιαγράμματα.

Η πολιτική της Τουρκίας στο Κυπριακό παραμένει αναλλοίωτη. Η Άγκυρα στοχεύει σε μια λύση μέσω της οποίας η Κυπριακή Δημοκρατία θα παραμεριστεί και θα αντικατασταθεί από μια νέα, τρικέφαλη κρατική οντότητα που στην ουσία θα είναι προτεκτοράτο της Τουρκίας. Στη σημερινή συγκυρία η τουρκική πλευρά επικεντρώνεται στον στόχο της συνομοσπονδίας. Η τουρκοκυπριακή ηγεσία ενεργεί σε πλήρη εναρμόνιση με τα κελεύσματα της Τουρκίας.

Η Άγκυρα αμφισβητεί το ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στέλνει το μήνυμα

ότι τίποτε δεν λαμβάνει χώρα στην Ανατολική Μεσόγειο χωρίς τη δική της έγκριση ή/και συμμετοχή. Στην πράξη η Τουρκία αμφισβητεί το 70% της κυπριακής ΑΟΖ, ενώ στο κομμάτι που αναγνωρίζει απαιτεί την ισότιμη συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων ακόμα και πριν από τη λύση του Κυπριακού.

Επειδή η Τουρκία είναι μέρος του προβλήματος η συμβολή της είναι απαραίτητη για την επίλυσή του. Η πρόσφατη δήλωση του υπουργού Εξωτερικών κ. Νίκου Χριστοδουλίδη σε συνέδριο στην Αθήνα διά της οποίας υπογράμμισε τη σημασία της ενεργειακής και της ευρύτερης περιφερειακής συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο με τη συμμετοχή της Τουρκίας αποτελεί ουσιαστικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Είναι, όμως, σημαντικό να ανταποδώσει και η Τουρκία. Στο πλαίσιο αυτό, το ζητούμενο είναι η Άγκυρα να σεβαστεί τη διεθνή νομιμότητα και να αναγνωρίσει το δικαίωμα ύπαρξης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο δρόμος προς αυτή την κατεύθυνση θα είναι μακρύς και εξαιρετικά δύσκολος.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται λό-

Η Άγκυρα στοχεύει σε μια λύση μέσω της οποίας η Κυπριακή Δημοκρατία θα παραμεριστεί και θα αντικατασταθεί από μια νέα, τρικέφαλη κρατική οντότητα που στην ουσία θα είναι προτεκτοράτο της Τουρκίας.

γος για την υιοθέτηση μιας πολιτικής κόστους έναντι της Τουρκίας. Ενώ μια πολιτική κατευνασμού και συνεχούς υποχωρητικότητας δεν εξυπηρετεί τους στόχους μας είναι σημαντικό να κατανοηθεί ότι η πολιτική της δημιουργίας κόστους στην Τουρκία έχει τα όριά της. Εν ολίγοις ως αποτέλεσμα της ασυμμετρίας ισχύος η Κύπρος δεν μπορεί

να καταβάλει την Τουρκία σε αυτό το πεδίο. Μόνο σε μια ανοικτή ρήξη με μια μεγαλύτερη δύναμη θα υπάρξει ένα τέτοιο ενδεχόμενο, σοβαρό κόστος δηλαδή, για την Τουρκία. Ως εκ τούτου είναι επίσης σημαντικό να έχουμε υπ' όψιν μας την προοπτική δημιουργίας κινήτρων για την Τουρκία για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντι-

μετωπίζουμε. Υπογραμμίζεται συναφώς ότι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου αφηγήματος θα συμβάλει στην επανάκτηση της ηθικής υπεροχής της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διεθνή κοινότητα με θετικές προεκτάσεις. Με το ίδιο σκεπτικό σημειώνεται ότι η ανάδειξη ενός πολυδιάστατου ρόλου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ανατολική Μεσόγειο πρέπει να αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Εννοείται ότι η υλοποίηση του συγκεκριμένου στόχου θα ενισχύσει ποικιλοτρόπως τα ερείσματα της χώρας μας.

Το περιφερειακό και διεθνές περιβάλλον μεταβάλλεται συνεχώς. Τούτο δεν αφήνει την Κύπρο ανεπρόεστη. Η Τουρκία έχει εμβαθύνει τις σχέσεις της με τη Ρωσία, ενώ παρά τις τριβές της με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. δεν έχει υποστεί ουσιαστικό κόστος σε σχέση με τις ενέργειες της στην Κύπρο. Επιπρόσθετα η Ε.Ε. δεν έχει μια ολοκληρωμένη γεωπολιτική αντίληψη ούτε και αποτελεί μια ενιαία πολιτική οντότητα. Τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν κατά τη χάραξη πολιτικής για το Κυπριακό, τα ενεργειακά

και άλλα ζητήματα.

Ένα μέρος του πολιτικού κόσμου και της κοινωνίας έχει υψηλές προσδοκίες από μία ταυτόχρονη λύση του Κυπριακού και των ενεργειακών ζητημάτων, αγνοώντας όχι μόνο το χάσμα στις θέσεις μεταξύ των δύο πλευρών, αλλά και την τεράστια δυσπιστία. Είναι σημαντικό η πολιτική να χαράσσεται στη βάση του ορθολογισμού και όχι ιδεολογικών προσεγγίσεων ή/και ψευδαισθήσεων. Έστω και τώρα η πλευρά μας καλείται να αξιολογήσει την προοπτική μιας εξελικτικής προσέγγισης για την επίλυση του Κυπριακού, αποφεύγοντας πορείες που οδηγούν σε οδυνηρές και μη αναστρέψιμες καταστάσεις. Η συζήτηση αυτής της ιδέας είναι όχι μόνο εφικτή αλλά και επιβεβλημένη ιδίως εν όψει των ευρύτερων τουρκικών σχεδιασμών περιλαμβανομένων των θέσεων για συνομοσπονδία.

Ο καθηγητής Ανδρέας Θεοφάνους είναι πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, καθώς και του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Διοικητικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ «Κ»

Η πρωτόγνωρη μετανάστευση απαιτεί λήψη μέτρων

Να μελετήσουμε τη συνύπαρξη μετανάστευσης και αστυνομίας κάτω από το ίδιο Υπουργείο, λέει ο υπουργός Εσωτερικών

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«**Οι μαζικές** μετακινήσεις πληθυσμών που γίνονται παγκόσμια αυτή την περίοδο είναι πρωτοφανείς στην παγκόσμια ιστορία», λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, ξεκαθαρίζοντας πως στο εσωτερικό λαμβάνονται μέτρα, ωστόσο, θα πρέπει να έχει ενεργότερο ρόλο και η Ε.Ε., καθώς Κύπρος και Ελλάδα επωμίζονται όλο το προσφυγικό βάρος. Χαρακτηρίζει αφελείς και ατυχείς τις κατηγορίες που δέχεται για ξενοφοβία και ρατσισμό. «Το πρωτόγνωρο φαινόμενο, που λέγεται μαζική μετανάστευση, έκανε τα δεξιά κόμματα στην Ευρώπη να έχουν πιο σαφείς και πιο συγκεκριμένες μεταναστευτικές πολιτικές, ενώ στο παρελθόν δεν υπήρχε τόση ανάγκη. Αυτό δεν έχει να κάνει με την ανακοπή της Ακροδεξιάς, την οποία φυσικά δεν πρέπει να θρέψουμε ελλείψει δικών μας πολιτικών που προσφέρουν λύσεις στις ανησυχίες των πολιτών», αναφέρει χαρακτηριστικά. Μιλάει για το τι κόμμα είναι ο ΔΗΣΥ, για το ότι θα πρέπει να προσθέσει στην ατζέντα του τη μετανάστευση και τη δημόσια τάξη, για τις μεταρρυθμίσεις και για το αν θα διαδεχθεί τον Χάρη Γεωργιάδη στο Υπουργείο Οικονομικών

–**Έχετε κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για τη μεταναστευτική ροή, προκαλώντας διάφορες ερμηνείες. Από πολιτική κίνδυνο-λογίας μέχρι και ξενοφοβία.**

–Τέτοιους ισχυρισμούς τους χαρακτηρίζω τουλάχιστον ατυχείς ή αφελείς. Η Κύπρος είναι και θα είναι μια ανοικτή χώρα στην προγραμματισμένη μετανάστευση. Όταν όμως αυτή γίνεται μαζικά και απρογραμμάτιστα, τότε εγκυμονεί κινδύνους και για την ασφάλεια, αλλά και για την κοινωνική συνοχή. Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος που όλες οι χώρες έχουν μεταναστευτική πολιτική και όχι μια πολιτική ανοικτών συνόρων και καμία δεν κατηγορείται ούτε για ρατσισμό ούτε για ξενοφοβία.

–**Αφού είναι τόσο σοβαρό γιατί δεν δημιουργήσατε ως κυβέρνηση Υπουργείο Μετανάστευσης;**

–Οι μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών που γίνονται παγκόσμια αυτή την περίοδο είναι πρωτοφανείς στην παγκόσμια ιστορία. Αυτές οι μετακινήσεις πληθυσμών δεν θα σταματήσουν αρά και οι δομές των χωρών θα πρέπει να προσαρμοστούν ανάλογα. Το ίδιο αφορά και την Κύπρο. Αυτή τη στιγμή το κράτος είναι δομημένο σε μία βάση που δεν προνοούσε αυτές τις μαζικές ροές. Λαμβάνουμε μέτρα εσωτερικά, αλλά ενδεχομένως να χρειαστούν και άλλες δομικές αλλαγές, όπως για παράδειγμα να συνυπάρξει η μετανάστευση και η αστυνομία που αφορά τη μετανάστευση στο ίδιο Υπουργείο. Αυτό γίνεται σε όλη την Ευρώπη,

“

Αν μιλήσουμε για τη μετανάστευση είμαστε ρατσιστές, αν πούμε ότι είμαστε χριστιανοδημοκρατικό κόμμα, είμαστε ακραίοι. Παρεξηγήσαμε την πολιτική ορθότητα.

είναι πολύ σημαντικό, γίνεται σε όλη την Ευρώπη, και πιστεύω θα πρέπει να το δούμε σοβαρά.

Το προσφυγικό βάρος
–**Μία χώρα που βίωσε στο πετσί της την προσφυγιά δεν θα έπρεπε να είναι πιο ευαίσθητη όταν αφορά πρόσφυγες;**

–Μα είναι. Και αυτό ακριβώς θέτουμε και στην Ευρώπη. Η Κύπρος, μία χώρα που βιώνει τις συνέπειες της δικής της προσφυγιάς έχει επιδείξει τη μεγαλύτερη αλληλεγγύη στο τι γίνεται στη γειτονιά μας με το να δεχτεί σε κατά αναλογία πληθυσμού τους περισσότερους δικαιούχους προστασίας από όλες τις άλλες χώρες της Ε.Ε. Αυτό που ζητάμε δεν είναι να δείξουν την ίδια ευαισθησία με την Κύπρο, αλλά την ελάχιστη αλληλεγγύη προς την Κύπρο. Υπάρχουν χώρες που δεν έχουν ούτε το 1/10 ή το 1/20 κατά αναλογία πληθυσμού των αιτητών ασύλων ή των δικαιούχων προστασίας. Θα πρέπει να γίνει μια πιο ισομερής κατανομή των βαρών. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε ότι οι πλείστες χώρες της Ε.Ε. έχουν κλείσει τα δικά τους σύνορα και έχουν αφήσει την Κύπρο και την Ελλάδα να επωμίζονται όλο το προσφυγικό βάρος. Αν συνεχίσουν εκατομμύρια να φεύγουν είτε από την Αφρική είτε από τη Μέση Ανατολή πού θα καταλήξουν;

–**Έχουμε ζήτημα στη σύνθεση των μεταναστών;**

–Το κύριο θέμα είναι οι αριθμοί. Κάθε χώρα, η οικονομία της, η αγορά εργασίας της, η αγορά στέγασης της, οι δομές, της, ανάλογα με τον πληθυσμό και τα δεδομένα της μπορεί να απορροφήσει έναν αριθμό μεταναστών. Εμείς έχουμε υπερβεί αυτό τον αριθμό. Και αυτό που διαφοροποιεί την Κύπρο σε μεγάλο βαθμό από άλλες χώρες είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών που έρχονται στην Κύπρο είναι πρίμα φάση δικαιούχοι προστασίας, γιατί είναι πάρα πολλοί Σύροι. Και γι' αυτό ακριβώς τον λόγο θα έπρεπε να συζητηθεί σοβαρά στην Ευρώπη το τι γίνεται με τη Συρία που έχει χάσει το 1/3 του πληθυσμού της. Πρέπει να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες ασφάλειας στην ίδια τη Συρία, που θα επιτρέπουν σε αυτά τα 8 εκατομμύρια Σύρων, που έφυγαν να

Αν τεθεί θέμα ανασχηματισμού θα μιλήσω την κατάλληλη ώρα με τον πρόεδρο και θα του πω τις δικές μου απόψεις, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης.

μπορέσουν να επιστρέψουν πίσω και να ανοικοδομηθούν τη χώρα τους. Η συζήτηση δεν πρέπει να αναλώνεται στο πόσους πρόσφυγες θα δεχτούμε, αλλά στο πώς θα σταματήσουν να υπάρχουν πρόσφυγες στη γειτονιά της Ευρώπης. Και εδώ ακριβώς χρειάζεται ένας πιο ενεργός ρόλος της Ε.Ε.

–**Οι πρόσφυγες συναντήσεις που είχατε σε Ελσίνκι και Αθήνα για το θέμα σας ικανοποιούν;**

–Εδώ και τέσσερα χρόνια συζητείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο η αναθεώρηση της μεταναστευτικής πολιτικής και της συνθήκης του Δουβλίνου χωρίς επιτυχία, αφού υπάρχει κάθετη άρνηση χωρών, οι οποίες έχουν πολύ πιο μειωμένους αριθμούς από μας. Ούτε στο Ελσίνκι υπήρξε ουσιαστική πρόοδος. Στην Αθήνα όμως με τον ομόλόγό μου καταλήξαμε σε ταύτιση απόψεων και χάρηξη κοινών θέσεων και πρωτοβουλιών στην Ευρώπη.

Ατζέντα ΔΗΣΥ

–**Ο ΔΗΣΥ θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ιδεολογικοπολιτικά;**

–Με βάση τα νέα διεθνή, γεωπολιτικά και κοινωνικοοικονομικά δεδομένα κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων, να και ο ΔΗΣΥ πιστεύω ότι είναι σε μια τέτοια πορεία. Πιστεύω ότι στην ατζέντα θα πρέπει να μπουν περισσότερο και θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, το μεταναστευτικό, καθώς και άλλα θέματα που βρίσκονται στην ατζέντα των πλείστων κεντροδεξιών κομμάτων.

–**Πάντως, δέχτηκε δριμύεια κριτική για τη ρητορική που χρησιμοποιείτε προεκλογικά που για κάποιους θεωρήθηκε έως και ρατσιστική.**

–Κάποια ρητορική, όπως και κάποιες ατάκες, που ακούστηκαν από κάποιους ήταν λάθος. Όμως η πολιτική ιδεολογία και ταυτότητα ενός κόμματος δεν περιορίζεται σε κάποιες ενδεχομένως λανθασμένες ατάκες. Αυτό που πρέπει να έχει ένα κόμμα είναι ιδεολογικοπολιτική ταυτότητα. Ο ΔΗΣΥ έχει ιδεολογικοπολιτική ταυτότητα, αλλά πρέπει πάντα να την προσαρμόζει στους καιρούς και να την επαναπροσδιορίζει.

–**Να ενισχύσει δηλαδή την πολυφωνία που λέγεται πως έχει και να συνεχίσει να πατά σε πολλές βάρες...**

–Ο ΔΗΣΥ ήταν πάντα κόμμα πολυσυλλεκτικό και υπήρχαν διαφορετικές σχολές σκέψης από την ίδρυσή του και αυτό είναι η επιτυχία του που το έφερε και πρώτο κόμμα και στην εξουσία. Για να μπορέσει να βάλει την Κύπρο στην Ε.Ε., να βγάλει τη χώρα από την οικονομική κρίση και να τη βάλει σε τροχιά ισχυρής ανάπτυξης. Πολυφωνία, βεβαίως, δεν σημαίνει να κάνει ο καθένας ό, τι θέλει. Ο ΔΗΣΥ, όμως, δεν ήταν ποτέ μονολιθικό κόμμα. Επένεπε να ακουστούν όλες οι φωνές, αλλά πάντα πρότασσε τις σωστές πολιτικές. Το να μιλάμε για δογματική, ιδεολογική ή πολιτική καθαρότητα είναι σαν να λέμε να διαλυθεί ο ΔΗΣΥ.

–**Στο μετεκλογικό πολιτικό γραφείο κάνετε λόγο για τον χριστιανοδημοκρατικό χαρακτήρα του ΔΗΣΥ. Τι ακριβώς εννοούσατε;**

–Είπα πως στην Κύπρο παρεξηγούμε πάρα πολλά πράγματα, βασιζόμενοι σε μία ιδιόζουσα αντίληψη περί πολιτικής ορθότητας. Αν για παράδειγμα μιλήσουμε για τη μετανάστευση είμαστε ρατσιστές, αν πούμε ότι είμαστε χριστιανοδημο-

κρατικό κόμμα, που στην Ευρώπη έχει κοινωνικοπολιτική και όχι θρησκευτική διάσταση, είμαστε ακραίοι. Παρεξηγήσαμε την πολιτική ορθότητα. Ως κόμμα και ως παράταξη έχουμε ιδεολογικό πλεονέκτημα και δεν πρέπει να φοβόμαστε να προτάξουμε ούτε τις πολιτικές μας, ούτε την ταυτότητά μας.

–**Ο ΔΗΣΥ, βεβαίως και η κυβέρνηση, έδωσε πολλές φορές την αφορμή για να κατηγορηθεί ότι εξυπηρετεί τα μεγάλα συμφέροντα.**

–Ουδέποτε αγνοήσαμε τη βάση μας και είναι λανθασμένη η κατηγορία ότι ο ΔΗΣΥ δεν είναι κοινωνικά ευαίσθητος. Και το λέω ως υπουργός Εσωτερικών γιατί είμαι όλη μέρα με τη βάση. Για να εφαρμόσουμε μια ορθή οικονομική πολιτική προτάξαμε την ανάπτυξη, μέσω της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας. Είναι αυτή η πολιτική που έφερε την ανάπτυξη, μείωσε την ανεργία και δημιούργησε θέσεις εργασίας. Αν κάποιος με αριστερή κατεύθυνση εκλαμβάνουν ιδεολογικά όλα αυτά ως εξυπηρέτηση μεγάλων συμφερόντων, επιτρέψτε μου να διαφωνήσω.

–**Θεωρείτε από τα πρόσωπα της κυβέρνησης που έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στη μεταρρύθμιση. Είστε ευχαριστημένος με το μέχρι τώρα αποτέλεσμα;**

–Αν λάβουμε υπόψη το ΕΕΕ, τη δημιουργία υφυπουργείων, τη μείωση της θητείας, βήματα στην καινοτομία και τρίτοβάθμια εκπαίδευση, το ΓΕΣΥ, το ότι έγιναν μεγάλα βήματα για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ότι για πρώτη φορά βάλαμε τον πολεοδομικό σχεδιασμό ως μέρος της στεγαστικής πολιτικής μπορούμε να πούμε ότι επιτελέσαμε πολύ σημαντικό έργο μεταρρυθμίσεων.

“

Δεν μπορεί να κατηγορείται η Κύπρος, ότι δέχεται κάποιες εκατοντάδες ατόμων που περνούν από προσεκτικούς ελέγχους και φέρνουν επενδύσεις στη χώρα την ίδια ώρα που η Κύπρος δέχεται αρκετές χιλιάδες τον χρόνο μη προγραμματισμένους μετανάστες για ανθρωπιστικούς λόγους.

–**Εσείς προσωπικά είστε ευχαριστημένος; Επειδή είχατε αναλάβει προσωπικά την μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας και την τοπική αυτοδιοίκηση...**

–Πιστεύω ότι θα μπορούσαμε να επιτελέσουμε περισσότερο έργο, αν μας το επέτρεπε το πολιτειακό σύστημα. Διότι στην Κύπρο μπορεί να εκλέγεται με 57%, αλλά στη Βουλή είσαι μειοψηφία και πάρα πολλές από τις πιο ριζικές προσπάθειες που έχουμε καταβάλει είτε έχουν συγκεκριμένη δουλειά που θα αναμορφώσει την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και το κεντρικό κράτος. Δείγμα δεν υπήρξε ορθολογισμός στη μη ψήφισή του.

–**Η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης θα μείνει στο συρτάρι;**

–Θα πρέπει να ψηφιστεί στη Βουλή και εκεί θα δούμε. Έγινε πολύ συγκεκριμένη δουλειά που θα αναμορφώσει την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και το κεντρικό κράτος.

–**Πότε θα συζητηθεί;**

–Το φθινόπωρο ελπίζω. Είναι η πρώτη φορά που θεομοθετούνται συγκεκριμένες αρμοδιότητες ούτως ώστε να υπάρξει αποσυμφόρηση του κράτους για να κάνει πολιτικές. Επανακαθορίζεται η σχέση του πολιτή με το κράτος και αγγίζει συμπεφέροντα και νοοτροπίες. Αν υπάρχει πολιτική βούληση θα περάσει.

–**Φημολογείται πως θα διαδεχθείτε τον Χάρη Γεωργιάδη στο Υπουργείο Οικονομικών. Ισχύει;**

–Όπως είπατε, είναι φημολογία. Σας διαβεβαιώνω ότι δεν έγινε καμία απολύτως κρούση προς εμένα από τον Πρόεδρο.

–**Θα σας ενδιαφέρει όμως;**

–Δεν μπορώ να πω ότι με ενδιαφέρει, χωρίς να γίνει καν κουβέντα με τον πρόεδρο. Αν τεθεί θέμα ανασχηματισμού, θα μιλήσω την κατάλληλη ώρα με τον πρόεδρο και θα του πω τις δικές μου απόψεις.

Οι Ρώσοι επενδυτές, η τρομοκρατία και τα θέματα ασφάλειας

–**Από τη στιγμή που δίνουμε χιλιάδες υπηκοότητες σε Ρώσους κάθε χρόνο, για ποιο λόγο έχουμε πρόβλημα με τους πρόσφυγες; Δεν είναι ταξικός ρατσισμός;**

–Η προγραμματισμένη μεταναστευτική πολιτική δίνει χιλιάδες άδειες σε χιλιάδες άτομα, τα οποία χρειάζονται με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Έχει επίσης να κάνει με προσεγμένα επενδυτικά προγράμματα, τα οποία δημιουργούν οικονομική δραστηριότητα και φέρνουν θέσεις εργασίας. Αυτό που δεν μπορεί καμία χώρα να αντέξει είναι τους ανεξέλεγκτους αριθμούς μη προγραμματισμένης μετανάστευσης. Και δεν μπορεί να κατηγορείται η ημικατεχόμενη Κύπρος,

με τους δικούς της πρόσφυγες, που μόλις εξήλθε μιας οικονομικής κρίσης, ότι δίνει κάποιες εκατοντάδες, και όχι χιλιάδες υπηκοότητες τον χρόνο, ατόμων που περνούν από προσεκτικούς ελέγχους και φέρνουν επενδύσεις στη χώρα την ίδια ώρα που η Κύπρος δέχεται αρκετές χιλιάδες τον χρόνο μη προγραμματισμένους μετανάστες για ανθρωπιστικούς λόγους.

–**Προκύπτουν θέματα ασφάλειας ή τρομοκρατίας;**

–Και θέματα τρομοκρατίας και θέματα γενικής ασφάλειας. Και γι' αυτό φυσικά υπάρχουν φόβοι προς όλη την Ευρώπη.

–**Θεωρείτε πως ένας από τους λόγους που ενισχύθηκε το ΕΛΑΜ**

είναι το μεταναστευτικό ζήτημα στην Κύπρο;

–Το ΕΛΑΜ θέλει να παρουσιά- ζεται ως ένα αντισυστημικό κόμμα. Είναι η πάγια πολιτική αυτών των κομμάτων να παρουσιάζουν όλους τους άλλους ως διεφθαρμένους και πως εκείνοι είναι οι αδιάφοροι. Είναι ένας κύκλος που θα κλείσει. Η ρίζα της ύπαρξης του ΕΛΑΜ είναι ο λαϊκισμός. Και ναι έχουν ακραίες εθνικιστικές θέσεις και στο μεταναστευτικό, τις οποίες φυσικά και δεν συμμερίζομαστε.

–**Εσείς τι θέλετε;**

–Εμείς θέλουμε μία σωστή πολιτική και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Άλλωστε, τα πρώτα θύματα της ελληνικής πολιτικής ισότητας κατανο-

μής βαρών σε όλη την επικράτεια της Ε.Ε. είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι προστασίας. Δείτε κάποια νησιά στην Ελλάδα που γίνονται αποθήκες ψυχών. Το γεγονός επίσης ότι το υφιστάμενο ευρωπαϊκό σύστημα δίνει την ευχέρεια σε μη δικαιούχους προστασίας οικονομικούς μετανάστες να καταχράονται το σύστημα ασύλου και να μη γίνονται αποτελεσματικά επιστροφές, απελάσεις, γιατί οι χώρες τους δεν τους δέχονται, έχει ως αποτέλεσμα, αυτό το σύστημα να λειτουργεί εις βάρος των πραγματικά δικαιούχων προστασίας. Αυτό θέλουμε να αλλάξει. Και πρέπει η ίδια η Ευρώπη να φανεί τολμηρή και αποτελεσματική στο σύστημα επιστροφών, γιατί έχει τα

χρηματοδοτικά και άλλα πολιτικά εργαλεία έναντι τρίτων χωρών, ούτως ώστε να τους αναγκάζει να δέχονται πίσω τους οικονομικούς μετανάστες. Το σύστημα ασύλου δεν κτίστηκε για τους οικονομικούς μετανάστες. Υπάρχει, όμως, μεγάλη κατάχρηση από τους οικονομικούς μετανάστες.

–**Βεβαίως η γενικότερη αντίληψη εξαιτίας και της στάσης στο μεταναστευτικό, είναι πως τα κεντροδεξιά κόμματα στην Ευρώπη πάνε ένα κλικ δεξιότερα για να σταματήσουν τις διαρροές τους προς τα ακροδεξιά και ξενοφοβικά κόμματα...**

–Προσωπικά δεν συμμερίζομαι κάτι τέτοιο. Απλώς αυτό το πρωτό-

γνωρο φαινόμενο που λέγεται μαζική μετανάστευση έκανε τα δεξιά κόμματα στην Ευρώπη να έχουν πιο σαφείς και πιο συγκεκριμένες μεταναστευτικές πολιτικές, ενώ στο παρελθόν δεν υπήρχε τόσο ανάγκη. Αυτό δεν έχει να κάνει με την ανακοπή της Ακροδεξιάς, την οποία φυσικά δεν πρέπει να θρέψουμε ελλείψει δικών μας πολιτικών, που προσφέρουν λύσεις στις ανησυχίες των πολιτών. Η ακροδεξιά δεν προτάσσει πολιτικές, αλλά τον ρατσισμό και την ξενοφοβία. Δεν είναι αυτό που προτάσσει η κεντροδεξιά, ούτε οι φιλελεύθερες χώρες. Δείτε για παράδειγμα τι γίνεται στην Ολλανδία και τη Φινλανδία που έχουν αυστηρή μεταναστευτική πολιτική.

Σε κώμα η Θέμιδα εντός του Κακουργιοδικείου

Η υβριστική επίθεση Πολυβίου κατά του γενικού εισαγγελέα, αλλά κυρίως η αδράνεια του δικαστή κορύφωσαν τον εξευτελισμό

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Ενώ οι πολίτες θα αναμέναμε λογικά από ευπαιδευτους νομικούς, δικαστές και δικηγόρους –μετά τα πολύ πρόσφατα θλιβερά γεγονότα με τις καταγγελίες του δικηγόρου Νίκου Κληρίδη για σχέσεις επαγγελματικές και άλλες μεταξύ μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου με το δικηγορικό γραφείο Πόλυ Πολυβίου (και άλλα όπως αποκάλυφθηκε υστερότερα), αλλά και το «ξεπέταγμα» του προέδρου του Ανωτάτου Μύρωνα Νικολάτου μέσα από μια αποκάλυψη –σαν από καπέλο ταχυδακτυλουργού– να ρυθμίζει παρασκηνιακά με τράπεζα υποθέσεις αξιολόγων της Συγατέρας και της αδελφής του –ότι θα ήταν όλοι αυτοί οι νομικοί πρυτάνεις πιο προσεκτικοί και πιο ταπεινοί, πλανηθήκαμεν πλάνην οικτράν! Χωρίς αιδώ τίναξαν την μπάνκα στον αέρα, μέρα μεσημέρι εντός δικαστηρίου, ούρλιαξαν, έφτυσαν, σκουπίστηκαν και τίποτε δεν έτρεξε! Ας πάρουμε, όμως, την παρωδία από την αρχή. Κατά την εκδίκαση την Τετάρτη της 3ης ποινικής υπόθεσης εναντίον στελεχών της Τράπεζας Κύπρου, ενώπιον του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λευκωσίας σημειώθηκε νέα έντονη λεκτική αντιπαράθεση μεταξύ του γενικού εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη και του δικηγόρου Πόλυ Πολυβίου, σημειώνε διακριτικά η είδηση του ΚΥΠΕ. Κατά την έναρξη της διαδικασίας, οι δύο πλευρές αγόρευσαν ως προς το πλαίσιο γεγονότων στη βάση του οποίου θα εκδικαστεί η νέα προδικαστική ένσταση της υπεράσπισης για κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας. Η αντιπαράθεση ξεσπάσε όταν ο κ. Πολυβίου ζήτησε την άδεια του Δικαστηρίου για να σχολιάσει τα όσα ανέφερε προηγουμένως στην αγόρευσή του

ο κ. Κληρίδης, ο οποίος ήγειρε ένσταση στο να επιτραπεί στον κ. Πολυβίου να δευτερολογήσει. Ο κ. Κληρίδης έκανε λόγο για άσκηση πίεσης από τον κ. Πολυβίου πάνω στο δικαστήριο με τον κ. Πολυβίου να του απαντά ότι πίεση ασκείται από τον γενικό εισαγγελέα –και απασφαλίζοντας τη βόμβα την αμόλυνσε εντός του Κακουργιοδικείου, συμπληρώνοντας: «ο οποίος είναι αίσχος στη δικαιοσύνη της Κύπρου και κατέστρεψε τα δικαστήρια». Η ύβρις Πολυβίου προκάλεσε την έντονη αντίδραση του γενικού εισαγγελέα, ο οποίος αναφώνησε επί λέξει: «Ζητώ την προστασία του δικαστηρίου. Κύριε πρόεδρε, ζητώ την προστασία του δικαστηρίου και την άμεση προσαγωγή του εκεί που πρέπει». Ο κ. Πολυβίου στον ίδιο ψηλό τόνο (παρόλο ότι δεν είναι υψίφωνος) ζήτησε από το δι-

Ποια εμπιστοσύνη μπορεί να έχει στη Δικαιοσύνη ένας ανώνυμος πολίτης στην περίπτωση που θα βρεθεί στο δικαστήριο απέναντι από τέτοιας αντίληψης, συμπεριφοράς και ήθους, λειτουργούς της;

καστήριο, «να ελεγχθεί ο γενικός εισαγγελέας». Ο πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λεωνίδας Καλογήρου διέκοψε τη διαδικασία χωρίς να προσάγει τον κ. Πολυβίου εκεί που είχε ζητήσει από το δικαστήριο ο γενικός εισαγγελέας, αλλά και χωρίς να ελέγξει τον κ. Κληρίδη, όπως ζήτησε ο κ. Πολυβίου. Μετά

Ο κ. Κληρίδης έκανε λόγο για άσκηση πίεσης από τον κ. Πολυβίου πάνω στο δικαστήριο με τον κ. Πολυβίου να του απαντά ότι πίεση ασκείται από τον γενικό εισαγγελέα –και απασφαλίζοντας τη βόμβα την αμόλυνσε εντός του Κακουργιοδικείου, συμπληρώνοντας: «ο οποίος είναι αίσχος στη δικαιοσύνη της Κύπρου και κατέστρεψε τα δικαστήρια».

από ένα ημίωρο η διαδικασία επανάρχισε με τον κ. Πολυβίου μεταξύ άλλων να λέει: Εν βρασμά ψυχής χρησιμοποίησα μια φράση που δεν έπρεπε να χρησιμοποιήσω. Θέλω να απολογηθώ απερίφραστα στο Δικαστήριο, στον γενικό εισαγγελέα και σε όλους τους άλλους δικηγόρους για τη χρήση εκείνης της λέξης,

για την απαράδεκτη συμπεριφορά μου». Μετά από την απολογία του κ. Πολυβίου, η οποία κατά την άποψη μου έμοιαζε περισσότερο με αφόδευση προς εκτόνωση, ο γενικός εισαγγελέας είπε ότι κατά την επανέναρξη της διαδικασίας σκόπευε να ζητήσει από το Δικαστήριο να εφαρμόσει τον σχετικό διαδικαστικό

κανονισμό για την καταφρόνηση του δικαστηρίου σε σχέση με τη συμπεριφορά Πολυβίου, αλλά αφού εκτονώθηκε η κατάσταση «έννοια μας» και ο πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λεωνίδας Καλογήρου ανέφερε, από την πλευρά του, ότι από τη στιγμή που υπήρχε «αυτή η ευχάριστη εξέλιξη (βλ. on that

happy note), θα θεωρήσουμε ότι το θέμα έχει λήξει». Κατά την εκτίμησή μας εγείρονται μια σειρά ερωτημάτων τα οποία θα πρέπει να απαντήσουν τόσο ο κ. Πολυβίου όσο και ο γενικός εισαγγελέας καθώς και ο κ. Καλογήρου, ενώπιον δικαστηρίου: Γιατί ο γεν. εισαγγελέας είναι «είναι αίσχος στη δικαιοσύνη της Κύπρου» και πώς «κατέστρεψε τα δικαστήρια»;

Ποιοι λόγοι συντρέχουν για να πρέπει «να ελεγχθεί ο γενικός εισαγγελέας»;

Γιατί ο γεν. εισαγγελέας δεν έμεινε από το Δικαστήριο να εφαρμόσει τον σχετικό διαδικαστικό κανονισμό για την καταφρόνηση του δικαστηρίου σε σχέση με την συμπεριφορά Πολυβίου για να προστατεύει το κύρος της δικαιοσύνης ως όφειλε;

Γιατί ο πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λεωνίδας Καλογήρου δεν εφάρμοσε τον σχετικό κανονισμό;

Ποιος δίνει το δικαίωμα στους εισαγγελείς, δικαστές και δικηγόρους να συμπεριφέρονται κατά το δοκούν στα δικαστήρια;

Το μέγιστο δε ερώτημα είναι ποια εμπιστοσύνη μπορεί να έχει στη Δικαιοσύνη ένας ανώνυμος πολίτης στην περίπτωση που θα βρεθεί στο δικαστήριο απέναντι από τέτοιες αντίληψης, συμπεριφοράς και ήθους, λειτουργούς της. Η οποία Δικαιοσύνη, κατά την ταπεινή μας γνώμη, έχει «βιασθεί» και περιπέσει σε κώμα αν και έπρεπε να λειτουργεί ζωντανή και αμερόληπτη σε μια χώρα μέλος της Ε.Ε.

ΥΤ: Απολογούμαι για το εν μέρει εξεζητημένο λεξιλόγιο, αλλά θεωρώ ότι αρμόζει για να αποδοθούν συμπεριφορές και ανηθικότητα χαμαιτυπείου.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ**

Καταφρόνηση του Δικαστηρίου

Στην απόφαση InreABanAdvocate (1961) 1 CLR 448, ο Δικαστής Βασιλειάδης τόνισε ότι ο δικηγόρος ανήκει σε ένα έντιμο επάγγελμα και όλες οι πράξεις του που σχετίζονται με την άσκηση του επαγγέλματος πρέπει να διέπονται από πλήρη αίσθηση των τεράστιων ευθυνών του έναντι του καλού ονόματος του επαγγέλματος. Σύμφωνα με το άρθρο 17 (1) του περί Δικηγόρων Νόμου όπως τροποποιήθηκε, Κεφ. 2, αν δικηγόρος είναι, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ένοχος ασυμβίβαστης διαγωγής προς το επάγγελμα ή αν έχει ενεργήσει ή συμπεριφερθεί κατά τρόπο που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, το Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορεί να επιβάλει κυρώσεις οι οποίες κυμαίνονται από την αυστηρότερα, που είναι η διαγραφή του ονόματος του δικηγόρου από το Μητρώο των Δικηγόρων μέχρι την ελαφρότερα, που είναι η επίπληξη και η η διαταγή για καταβολή των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Το 2002 το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου εξέδωσε τους νέους περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμούς του 2002. Σύμφωνα με τους κανονισμούς αυτούς, μεταξύ άλλων, ο δικηγόρος οφείλει να τηρεί απόλυτη συνδεδεφικότητα έναντι άλλων δικηγόρων. Αυτό συνεπάγεται σεβασμό και σχέση εμπιστοσύνης. Βλέπε Κανονισμοί 35(1) (2) και (3).

Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου Γεωργιάδης Χρίστος εναντίον Πειθαρχικού Συμβουλίου (1999) 1 ΑΑΔ 495, αποφασίστηκε ότι ο χαρακτηρισμός συναδέλφου εντός της αιθούσας του Δικαστηρίου μετά την αποκώπηση του Δικαστή «είσαι αξιολύπητη», δεν συνιστούσε αντιδεοντολογική συμπεριφορά επειδή προηγήθηκε πρόκληση από την παραπνοουμένη δικηγορία.

Έχω την άποψη ότι, δόλωσα από συνήγορο, ενώπιον του Κακουργιοδικείου, όπως είδε το φως της δημοσιότητας πρόσφατα ότι ο

Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας είναι «αίσχος στη Δικαιοσύνη της Κύπρου και κατέστρεψε τα Δικαστήρια» δεν είναι ούτε επιθυμητή, ούτε πρέπουσα και είναι άκρως αντισυναδελφική.

Όπως φαίνεται να προκύπτει από το τι δημοσιεύθηκε στον εγκώριο τύπο, ο Γενικός Εισαγγελέας έφερε ένσταση σε αίτημα συνηγόρου σε υπόθεση ενώπιον Κακουρ-

Ο ίδιος ο γενικός εισαγγελέας φαίνεται να δήλωσε ότι το θέμα είναι λήξαν, πλην όμως παρέμεινε σοβαρός «λεκές» από την εν λόγω συμπεριφορά στον ευρύτερο θεσμό της δικαιοσύνης.

γοδικείου, για να επιτραπεί στον συνήγορο να σχολιάσει και η να απαντήσει στα όσα ο Γενικός Εισαγγελέας είχε αναφέρει στο Δικαστήριο σε σχέση με διαδικαστικές φύσεως θέμα το οποίο είχε εγερθεί. Ο Γενικός Εισαγγελέας ήταν της άποψης ότι δεν δικαιούται να δευτερολογήσει ο συνήγορος εις απάντηση και εισηγήθηκε ότι «ασκήθηκε πίεση» από τον συνάδελφό του στο Δικαστήριο, δεδομένης της εμμονής του παρά τις εισηγήσεις του Δικαστηρίου, κάτι το οποίο προκάλεσε την αντίδραση του συνηγόρου ως ανωτέρω. Ακολούθησε αίτημα του Γενικού Εισαγγελέα για την προστασία του Δικαστηρίου και παραπομπή του συνηγόρου «εκεί που πρέπει». Είναι προφανές ότι η δήλωση του συνηγόρου Υπεράσπισης ήταν απρόκλητη κατά την Γεωργιάδης, supra και υπέρμετρη και έλαβε χώραν ενώπιον του Δικαστηρίου, άλλων δικηγόρων και κατηγορούμενους. Εξάλλου ακολουθούσε η απολογία του συνηγόρου αποδεχόμενου την υπέρβαση.

Ακριβώς μετά το διάλειμμα, ο

συνήγορος εξέφρασε την απολογία του προς το Δικαστήριο και τον Γενικό Εισαγγελέα για την απαράδεκτη κατά τον ίδιο συμπεριφορά του, αποδίδοντάς την στην έντονη ατμόσφαιρα στο πλαίσιο ποινικής δίκης και λέγοντας ότι χρησιμοποίησε μία «φράση» «που δεν έπρεπε να χρησιμοποιήσει. Βεβαίως, χρησιμοποιήθηκαν δύο φράσεις. Η μία είναι ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι «αίσχος στην Δικαιοσύνη» και η άλλη, εξίσου επιβαρυντική, ότι ο Γενικός Εισαγγελέας «κατέστρεψε τα Δικαστήρια». Ο ίδιος ο συνήγορος απολογούμενος διεπίστωσε ότι «εδώ είναι Δικαστήριο δεν είναι καφενείο και πρέπει να διατηρούμε ένα επίπεδο σε αυτή την αίθουσα... ξεπέρασα τα όριά μου, εκφράζω βαθιά απολογία και αποσύρω την αναφορά...»

Πέρα όμως από τη δεοντολογία τίθεται θέμα καταφρόνησης του Δικαστηρίου.

Παλαιότερα όταν ο αιεμνηστος και πολύ έμπειρος δικηγόρος Μιχαλάκης Κυπριανού εμφανιζόταν ενώπιον του Κακουργιοδικείου Λεμεσού κατηγορήθηκε, δικάστηκε

και καταδικάσθηκε και επεβλήθη εις αυτόν ποινή άμεσης φυλάκισης όταν κρίθηκε ότι η συμπεριφορά του έναντι του τριμελούς Κακουργιοδικείου συνιστούσε περιφρόνηση του ίδιου του Δικαστηρίου. Η υπόθεση μετά που απερρίφθη από το Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο επέκρινε την όλη συμπεριφορά του Μιχαλάκη Κυπριανού, κατέληξε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και στην Ολομέλεια αυτού όπου τελικά η Κυπριακή Δημοκρατία καταδικάστηκε σε αποζημιώσεις με δεδομένο ότι δεν είναι δυνατόν ένα Δικαστήριο να μετατρέπεται σε δικηγόρο, μάρτυρα και εκδικάζον Δικαστήριο και να επιβάλει ποινή για καταφρόνηση του Δικαστηρίου. Η συγκέντρωση όλων των εξουσιών στο Δικαστήριο συνιστούσε παραβίαση του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το δικαίωμα στη δικαία δίκη.

Επιπρόσθετα, η όλη διαδικασία και το γεγονός ότι επικρέμαται ενώπιον μαχόμενου δικηγόρου η ποινή της άμεσης φυλάκισης, παρβαίζε το δικαίωμα ελευθερίας

λόγου και έκφρασης του δικηγόρου στην αίθουσα του Δικαστηρίου κατά παράβαση του άρθρου 10 της Σύμβασης. Ίδε Κυπριανού. Cyprus 73797/01 (2004) και (2005) Απόφαση 15/12/2005. Ίδε επίσης Δρ. Χρ. Κληρίδης «Δικηγορία στη Κύπρο», Νομική Βιβλιοθήκη 2017, σελ. 194-197.

Το «αμάρτημα» του Μιχαλάκη Κυπριανού τότε ήταν η κριτική την οποία εκτόξευσε κατά των Μελών του Κακουργιοδικείου ότι «συνολοίαν μεταξύ τους και αντάλλασαν ραβασάκια αντί να παρακολουθούν την διαδικασία».

Σαν αποτέλεσμα της καταδικαστικής αυτής απόφασης τροποποιήθηκε ο Περί Δικαστηρίων Νόμος του 14/60 με το Νόμο 36(1)2009 και εισήχθη το νέο άρθρο 44(3) στον Περί Δικαστηρίων Νόμο σύμφωνα με το οποίο, όπου οι συγκεκριμένες ενέργειες ή συμπεριφορά καταφρόνησης στρέφεται προσωπικά κατά του Δικαστή, ακολουθείται ειδική διαδικασία εκδίκασης του θέματος από άλλο Δικαστή.

Έκτοτε, στην υπόθεση Αίτηση Λουκή Λουκαΐδη (2011) 1 ΑΑΔ 875 αποφασίστηκε ότι καταφρόνηση Δικαστηρίου από Δικηγόρο υπό τέτοιες συνθήκες δεν συνιστά πλέον ποινικό αδίκημα αλλά πειθαρχικό παράπτωμα. Αυτό αφορά μόνο υποθέσεις όπου η αντιπαράθεση είναι μεταξύ δικηγόρων και Δικαστών.

Σύμφωνα με το άρθρο 44(9) του Περί Δικαστηρίων Νόμου 14/60 για τη διαφύλαξη του δικαιώματος ελευθερίας λόγου και έκφρασης λόγου, η συμπεριφορά από μέρους του δικηγόρου όταν εμφανίζεται σε διαδικασία ενώπιον Δικαστηρίου και προβάλλει εκ μέρους του διαδίκου τους ισχυρισμούς ή θέσεις του δεν συνιστά ποινικό αδίκημα δυνάμει του άρθρου 44(1) (α) για έλλειψη σεβασμού σε σχέση με την διαδικασία ή τον Δικαστή. Όμως, δυνατόν να προκαλεί ανησυχία κατά τη διεξαγωγή της, άρθρο 44 (1) (β) η σκόλημ ασέβεια, άρθρο 44(1) (α) ή αν δεν αφορά ισχυρισμούς ή θέσεις πελάτη, ασέβεια κατά παράβαση του άρθρου 44(1) (α), συμπεριφορές

ποινικά κολάσιμες. Η ποινή είναι μέχρι έξι μήνες φυλάκιση ή πρόστιμο. Όταν το αδίκημα έχει διαπραχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, εκτός τις περιπτώσεις όπου η συμπεριφορά στρέφεται προσωπικά κατά του Δικαστή, επιβάλλεται άμεσα πρόστιμο. Σε όλες τις περιπτώσεις η έλλειψη σεβασμού προς οιονδήποτε Δικαστή ή συνάδελφο συνιστά πειθαρχικό αδίκημα το οποίο «το Δικαστήριο ενώπιον του όπου διαπράχθηκε δύναται να καταγγείλει στο Πειθαρχικό Συμβούλιο».

Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Δικαστήριο δεν ασχολήθηκε με τα θέματα αυτά.

Η αντιμετώπιση εκ μέρους του Σεβαστού Δικαστηρίου υπήρξε πολύ επιεικής. Τα θέματα που έπρεπε να απασχολήσουν το Δικαστήριο έπρεπε να ήταν κατά πόσο η δήλωση του συνηγόρου δεν καλυπτόταν από την σφαίρα του άρθρου 44(9), δηλαδή δεν αφορούσε προβολή θέσεων του κατηγορούμενου, και κατά πόσο υπήρχε θέμα παράβασης των άρθρων 44(1) (α) (β) (ια) του Νόμου 14/60. Επίσης όφειλε να εξετάσει τα θέματα δεοντολογίας. Η αντίδραση του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ανύπαρκτη. Το γεγονός ότι δόθηκε απολογία και το θέμα θεωρήθηκε ως λήξαν δεν παραγράφει καθ' οιονδήποτε τρόπο την τυχόν διάπραξη ποινικών αδικημάτων και η εν πάση περιπτώσει, την διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων.

Είναι γεγονός ότι ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας φαίνεται να δήλωσε ότι το θέμα είναι λήξαν, πλην όμως παρέμεινε σοβαρός «λεκές» από την εν λόγω συμπεριφορά στον ευρύτερο θεσμό της δικαιοσύνης, αλλά και στην εικόνα που εκπέμπουν τόσο τα Δικαστήρια όσο και οι δικηγόροι που εμφανίζονται ενώπιόν τους.

Η διαχείριση του επεισοδίου υπήρξε ατυχέστατη.

Ο κ. Χρίστος Κληρίδης είναι Καθηγητής Πρόεδρος του Τμήματος Νομικής Πανεπιστημίου Frederick

Μην πυροβολείτε τον Νίκο κι εσύ χρυσέ μου λίγα λόγια

Αλλαγή σκυτάλης

Καθώς ο Ιανός το έχει ρήξει στην άπλα και την ξάπλα (καλά να περνάς αδελφέ) ο διευθυντής έχει δώσει το ελεύθερο σε μένα τον εκ του Μεγάλου Μήλου ερχόμενο να μπω στο γήπεδο και να παίξω ελεύθερα: Έχουμε λοιπόν και λέμε. Τον υπουργό Εξωτερικών είδα να δέχεται αλληπάλληλες βολές και επειδή θέλω να είμαι δικαίος, θα ομολογήσω ότι κάποιες –που δεν είχαν ατζέντα για να ακριβολογώ– ήταν δικαιολογημένες κάποιες όμως τσου!

• • • •

Πυρ κατά Χριστοδουλίδη

Πολλές λοιπόν οι επιθέσεις και η κριτική που δέχεται ένθεν κακείθεν ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης, μετά την έναρξη των τουρκικών πειρατικών αποστολών με τα πλοία Fatih και Yavuz στην κυπριακή υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ. Δεν έφτασαν ακόμη στο σημείο να τον χαρακτηρίσουν υπεύθυνο για τις παραβιάσεις, όμως με αφορμή κάποιες δηλώσεις του ότι η κυβέρνηση με τις κινήσεις της θωρακίζει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, όταν τα τουρκικά τρυπάνια έφτασαν έξω από τον Ακάμα και την ίδια στιγμή πάνε Καρπασία, του είπαν λίγο πολύ πως οι διπλωματικές κινήσεις και η πολιτική της κυβέρνησης απέτυχαν. Με όλο τον σεβασμό θα διαφωνήσω. Διότι οι ερωτήσεις που γινόντουσαν από τους δημοσιογράφους δεν αφορούσαν το αν η Τουρκία στείλει σκάφη στην Κερύνεια, στη Γιαλούσα ή σε κομμάτια της κυπριακής ΑΟΖ που δεν έχουν αδειοθετηθεί, αλλά στα αδειοθετημένα τεμάχια όπου δρουν οι ξένες ενεργειακές εταιρείες, είτε για έρευνες ή για παρεμπόδιση. Ακόμη μία φορά που ο υπουργός Εξωτερικών είχε χρησιμοποιήσει τον όρο θωράκιση ήταν όταν προανήγγειλε τη μελέτη πριν από την ανακήρυξη ΑΟΖ σε περιοχές δυτικά και βορειοδυτικά της Κύπρου. Ανακήρυξη που έγινε στις 6 Μαΐου φέτος. Αυτή η ανακήρυξη ΑΟΖ όντως θωρακίζει νομικά την Κύπρο, αφού βάσει του Δικαίου της Θάλασσας αν μία περιοχή αμφισβητείται, καλείσαι να μην κάνεις έρευνες. Βάσει αυτής της ανακήρυξης εκδόθηκαν οι βρετανικές και αμερικανικές ανακοινώσεις.

• • • •

Περί θωράκισης

Χώρες όπως το Ισραήλ ξέρουν καλά ότι είσαι θωρακισμένος έχοντας έναν ισχυρό διεθνή προστατή, αλλά ταυτόχρονα δημιουργείς κι εκείνες τις ένοπλες δυνάμεις

Έχω ένα μυστικό κρυμμένο στις καρδιάς τα βάθη!

που όχι απλώς θα αμύνονται αποτελεσματικά, αλλά και επιφέρουν ισχυρότατα πλήγματα στους εχθρούς σου. Για την Κύπρο ουδέποτε αυτό ήταν δυνατόν, για πολυλαπούς λόγους, οι περισσότεροι μάλιστα αντικειμενικοί. Έτσι, η μεν θωράκιση στην Άμυνα ήταν να μην πέσει αμαχητί, να καθυστερήσει την προέλαση μέχρις ότου επέμβει κι η Ελλάδα στρατιωτικά και η διεθνής κοινότητα πολιτικά. Όμως η ευρύτερη θωράκιση, η πολιτική, σχετιζόταν με τη συμμετοχή της στον ΟΗΕ, αργότερα στην Ε.Ε. και πρόσφατα με τις διάφορες τριμερείς συνεργασίες που προωθούνται στην περιοχή μαζί με την Ελλάδα, κυρίως με Ισραήλ και Αίγυπτο, αλλά και την Ιορδανία. Δεν γνωρίζω αν υπάρχουν σχετικές δηλώσεις ή ενημερώσεις του Νίκου Χριστοδουλίδη στους 17 περίπου μήνες που είναι υπουργός Εξωτερικών, όμως από το 2015 και μετά, πολλοί αξιωματούχοι των κυβερνήσεων Αναστασιάδη υπερεκτιμούσαν τη σημασία των διαφόρων κοινών ασκήσεων διάσωσης/έρευνας με τις ΗΠΑ, αλλά και

ασκήσεων με το Ισραήλ, όπου ειδικές δυνάμεις του Ισραήλ δρούσαν στην Κύπρο μαζί με κυπριακές και ισραηλινά F-16 κάλυπταν τον ουρανό της. Όλα αυτά απείχαν μακράν από το ότι το Ισραήλ θα μας υπερασπιστεί ή θα επέμβει ο 6ος στόλος. Ο 6ος στόλος θα επέμβει αν ενοκληθούν τα σκάφη της ΕΧΧΟΝ, ή τα συμφέροντα της NOBLE. Η κυπριακή κυβέρνηση δεν έδωσε τέρμα σ' αυτό το κλίμα ευφορίας, που σε πολλές περιπτώσεις άγγιξε την τερατολογία μέσα σε αναλύσεις ΜΜΕ, που θύμιζαν την προ της εισβολής «Μάχη» του Σαμφών, η οποία ελλείψει πρώτου θέματος με εντολή διευθυντή έβγαζε τουλάχιστον μία φορά το μήνα πρωτοσέλιδο τίτλο, «τουρκικό πολεμικό πλοίο στην Κερύνεια». Άντε απόδειξε πως δεν υπήρχε.

• • • •

Τι χάθηκε;

Αφού, λοιπόν, «δεν θωρακίστηκε η ΑΟΖ» μας, να αναλύσουμε λίγο το νόημα των

επικρίσεων για τις συνέπειες. Τι χάσαμε δηλαδή! Δεν νομίζω να χάσαμε κάτι, αντιθέτως η Τουρκία έχασε. Κι αν δημιουργείται η εντύπωση ότι χάθηκε κάτι, μάλλον φταίει κι ο πρόεδρος που πρωτοπαρομοίωσε τις τουρκικές παραβιάσεις με «δεύτερη τουρκική εισβολή». Το είχε κάνει και προ τριετίας, όταν η Τουρκία έκανε έρευνες ή έστειλε πολεμικά στην ΑΟΖ της Κύπρου. Όμως τότε, δεν ήταν λίγοι οι δημοσιογράφοι που μπερδευαν την ΑΟΖ με τα χωρικά ύδατα. Η Τουρκία έχασε, γιατί για πρώτη φορά βγήκαν τόσο καταδικαστικές αποφάσεις από ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο και κυρώσεις (ας πούμε) από την Ε.Ε. Η κυπριακή κυβέρνηση με παρεμβάσεις έκοψε σχεδόν όλες τις ξένες εταιρείες υποστήριξης των τουρκικών γεωτρήσεων. Και βέβαια η Τουρκία δεν πρόκειται να βρει ξένη εταιρεία να κάνει τις έρευνες, γι' αυτό και πλήρωσε χρυσάφι τα τρυπάνια της, που μάλλον είναι αναποτελεσματικά. Ναι, καλό θα ήταν ο γ.γ. να μην απαντούσε στο θέμα των τουρκικών παραβιάσεων ως

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Πόλυς Πολυβίου

Ο δικηγόρος Πόλυς Πολυβίου, ο οποίος με μία ύβρη έβγαλε νοκ άουτ τον γενικό εισαγγελέα και τον πρόεδρο του δικαστηρίου. Μα εντελώς!

δικοινοτικό θέμα κι όχι διακρατικό, όμως πέραν τούτου, και ο Γκουτιέρες και ο Μπαν αρνήθηκαν να παρέμβουν στη διαμάχη Κίνας – Βιετνάμ, Κίνας – Φιλιππίνων κ.λπ. Θα το έκαναν μόνο αν το ζητούσαν και οι δύο «αντίδικοι». Η Κύπρος, αν ήθελε περισσότερα, θα έπρεπε η κυβέρνηση να κάνει προσφυγή στο Σ.Α., ζητώντας λήψη μέτρων. Δεν γνωρίζω γιατί αποφεύγει η κυπριακή κυβέρνηση κάτι τέτοιο και τον τώρα και σε προηγούμενες παραβιάσεις. Σίγουρα, πάντως, η μη προσφυγή δεν συνάδει με τον χαρακτήρισμό «δεύτερη εισβολή». Γιατί σε περίπτωση πραγματικής εισβολής θα προσφύγαμε.

• • • •

Η χρονική συγκυρία

Εκείνο που με προβληματίζει περισσότερο είναι η χρονική συγκυρία των συγχρονισμένων επιθέσεων κατά του Νίκου Χριστοδουλίδη και μόνο αυτού, από διαφορετικές δυνάμεις, πολλές μάλιστα ενδοκομματικές. Ακούω διάφορους δελφίνους που ενδιαφέρονται για τη θέση του κι επειδή η Κύπρος είναι μικρός τόπος, κοντός ψαλμός αλληλούα. Όμως μπαίνω στον πειρασμό να πω στον υπουργό Εξωτερικών ότι «χρυσό το μίλημα κι αργυρό το σώπα». Αν έκανε λιγότερες ομιλίες και δηλώσεις, πάλι πολύ χρόνο δημοσιότητας θα είχε και ταυτόχρονα θα απόφευγε κακοτοπιές. Ίσως και ζηλοτυπίες όσων τον βλέπουν ως υποψήφιο πρόεδρο.

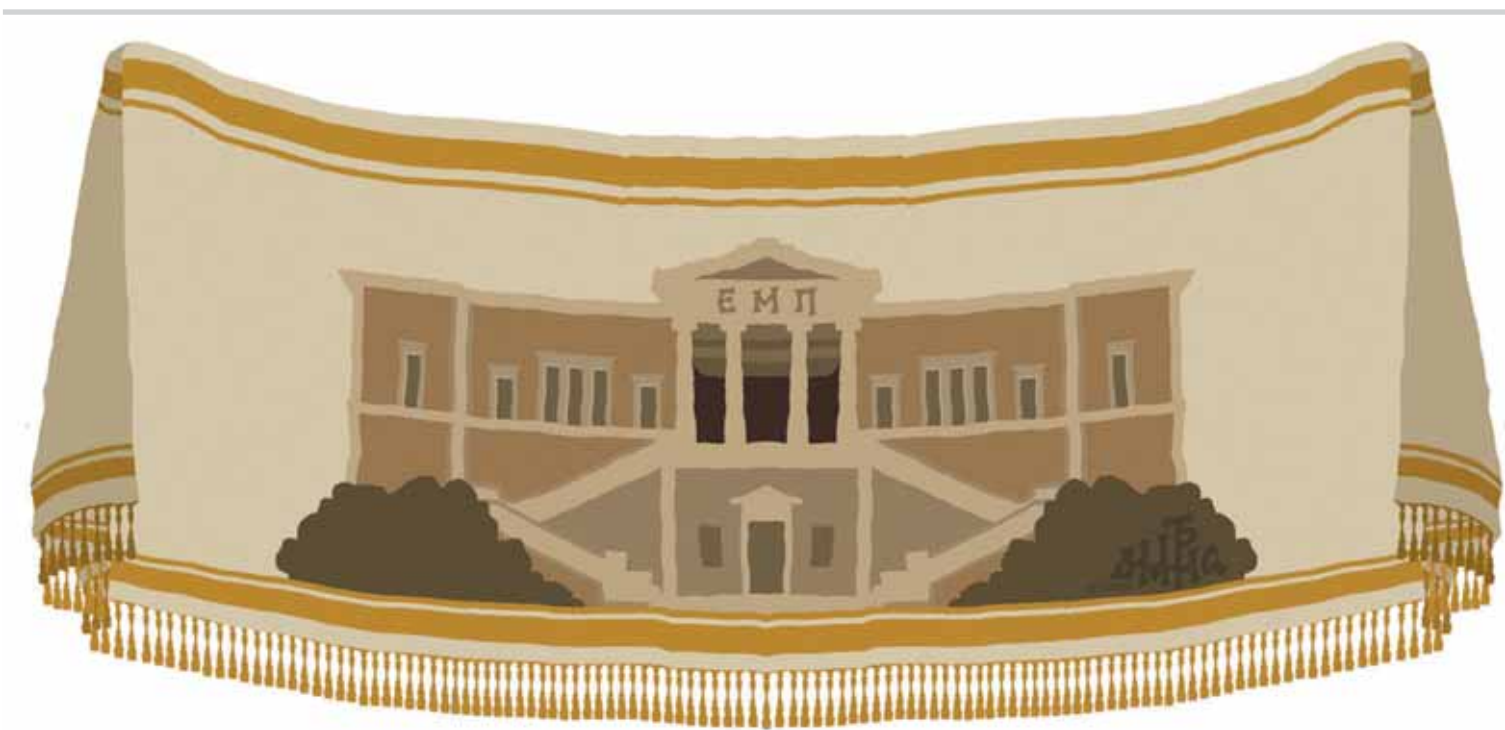
Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Η 16χρονη Γκρέτα και η γύμνια του πλανήτη μας

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Ο πλανήτης μας νοσεί βαριά. Οι θερμοκρασίες που σημειώθηκαν στην Ευρώπη τις τελευταίες ημέρες –με τα ρεκόρ ζέστης να καταρρίπτονται το ένα μετά το άλλο– το αποδεικνύουν: 41,7 βαθμοί Κελσίου στην Ολλανδία, 42,6° C στο Παρίσι, 40,9° C στην Κάτω Σαξονία της Γερμανίας, 40,2° C στο Βέλγιο, 36,9° C στη Βρετανία. Η μισή Ελβετία τέθηκε σε πορτοκαλί συναγερμό για καύσωνα· ακόμα και στις πιο ψηλές κορυφές των Άλπεων το χιόνι έχει αρχίσει να λιώνει επικίνδυνα. Κι όλα αυτά, τα οποία σήμερα θεωρούνται ακραία φαινόμενα, σε λίγα χρόνια, όπως προειδοποιούν οι επιστήμονες, θα αποτελούν μια νέα, εφιαλτική κανονικότητα.

Η 16χρονη Γκρέτα Τούνμπεργκ, που γεννήθηκε και ζει στη Σουηδία, έχει διαγνωστεί με σύνδρομο Ασπεργκερ. Πρόκειται για μια διαταραχή του φάσματος του αυτισμού, που επηρεάζει περίπου 1 στους 200 ανθρώπους και χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από αδυναμία στην κοινωνική συναναστροφή και επικοινωνία, μέσο ή υψηλό δείκτη νοημοσύνης, μεγάλη ικανότητα συγκέντρωσης και εμβάθυνση στη λεπτομέρεια. «Το να είσαι Aspie είναι δώρο», λέει η ίδια. «Αν ήμουν όπως όλοι οι άλλοι, θα συνέχιζα τη ζωή μου, όπως όλοι οι άλλοι». Πριν από περίπου έναν χρόνο, λοιπόν, αποφάσισε να μη συνεχίσει τη ζωή της όπως όλοι οι άλλοι, αλλά να ορθώσει το παράστημά της για να σώσει τον πλανήτη που νοσεί – με τις δικές της δυνάμεις. Στις 20 Αυγούστου 2018 η Γκρέτα δεν πήγε στο σχολείο (εκείνη τη μέρα ξεκινούσαν ξανά τα μαθήματα έπειτα από τις καλοκαιρινές διακοπές), αλλά πραγματοποίησε καθιστική διαμαρτυρία έξω από το κτίριο του Κοινοβουλίου,

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ Η ΙΕΡΑ ΜΕΝΔΩΝΗ ΕΝΑΠΟΤΕΘΗΚΕ ΕΙΣ ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΕΜΠ ΟΤΑΝ ΑΥΤΟ ΑΠΟΚΑΘΗΛΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΑΣ ΕΞΑΓΓΕΛΙΑΣ ΔΙΑ ΝΑ ΤΑΦΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΡΟΝ ΤΗΣ ΚΕΡΑΜΕΩΣ.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

στη Στοκχόλμη, κατά των πολιτικών που δεν λαμβάνουν μέτρα για να αναχαιτιστεί η κλιματική αλλαγή. Δεν φώναζε συνθήματα, δεν μιλούσε καν. Κρατούσε μόνο ένα πλάκατ στο οποίο είχε γράψει: «Skolstrejk för Klimatet», «Σχολική απεργία για το κλίμα».

Οι άνθρωποι περνούσαν βιαστικοί από δίπλα της και σχεδόν κανείς δεν την κοιτούσε. «Αισθανόμουν τόσο μόνη, αλλά βαθιά μέσα μου

ήξερα ότι αυτό ήταν το φάρμακο για τη θλίψη και την απογοήτευση που αισθανόμουν για τον κόσμο μας. Δεν μπορώ να ψηφίσω στα 16 μου, άρα πρέπει κάπως να αντιδράσω, για τη μεγαλύτερη κρίση στην ανθρώπινη ιστορία», έχει πει.

Την επόμενη εβδομάδα η διαμαρτυρία επαναλήφθηκε. Και τη μεθεπόμενη. Η έφηβη με το φωτεινό πρόσωπο και τις μακριές πλεξούδες κάθε Παρασκευή απείχε

από τα μαθήματά της για να εντείνει τον αγώνα της. Σε λίγους μήνες έπαψε να είναι αόρατη. Τα φώτα της δημοσιότητας έπεσαν πάνω της. Η σχολική απεργία της για το κλίμα έγινε είδηση σε όλο τον κόσμο και εξελίχθηκε σε πανευρωπαϊκό μαθητικό κίνημα, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες συνομήλικοί της άρχισαν να τη μιμούνται σε 270 πόλεις της Γηραιάς Ηπείρου. Τον Ιανουάριο, η 16χρονη Σουηδή ακτι-

βίστρια προτάθηκε για το φετινό Νομπέλ Ειρήνης.

Ακούστε τους επιστήμονες

Την περασμένη Τρίτη, η Γκρέτα Τούνμπεργκ μίλησε στη γαλλική Εθνοσυνέλευση, στο Παρίσι, παρά τις διαμαρτυρίες βουλευτών κυρίως της Δεξιάς και Ακροδεξιάς που την αποκάλεσαν δημιουργήμα των μέσων ενημέρωσης και ειρωνικά την πρότειναν για Νομπέλ... Φόβου. «Η

Γαλλία δεν χρειάζεται έναν γκουρού της αποκάλυψης», έγραψε ένας εξ αυτών, ο Γκιγιόμ Λαρίβ, στο Twitter. «Κάποιοι επέλεξαν να μην έρθουν εδώ σήμερα. Επέλεξαν να μην μας ακούσουν και δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με αυτό. Σε τελική ανάλυση είμαστε απλώς παιδιά, δεν χρειάζεται να μας ακούτε. Όμως, πρέπει να ακούτε τους επιστήμονες, αυτό είναι το μόνο που σας ζητάμε», απάντησε εκείνη στην ομιλία της.

Και η εκστρατεία της για ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης συνεχίζεται. Τον Σεπτέμβριο θα παραστεί στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη και τον Δεκέμβριο στην παγκόσμια διάσκεψη για την κλιματική αλλαγή στο Σαντιάγο της Χιλής. Για τα υπερατλαντικά ταξίδια της η Γκρέτα θα χρησιμοποιήσει πλοίο και όχι αεροπλάνο – συμβολική κίνηση, για να υπενθυμίσει πόσο επιβαρύνουν το περιβάλλον οι εκπομπές αερίων από τις αεροπορικές μεταφορές.

«Ασπρο-μαύρο»

«Η κλιματική αλλαγή είναι ασπρο-μαύρο: ή ο ανθρώπινος πολιτισμός θα συνεχίσει να υπάρχει ή θα εξαφανιστεί. Δεν υπάρχει γκρίζο όταν πρόκειται για την επιβίωσή μας. Πρέπει να σταματήσουμε την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου. Και όλοι πρέπει να αλλάξουμε γι' αυτό», λέει η ίδια. Η Γκρέτα Τούνμπεργκ μου θυμίζει «Τα καινούργια ρούχα του αυτοκράτορα», του Χανς-Κρίστιαν Αντερσεν. Ο πλανήτης μας, όπως ο βασιλιάς των παραμυθιού, είναι γυμνός. Όλοι το βλέπουν κι ένα παιδί τολμά να πει την αλήθεια...

• **Ο κ. Στέφανος Κασιμάτης** απουσιάζει σε άδεια.

ΑΡΘΡΟ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Ορυκτός πλούτος και δικαιώματα Τ/κ

Βάσει Συντάγματος, στην Κύπρο υπάρχουν έλληνες και τούρκοι, οι οποίοι ανήκουν αντίστοιχα στην ελληνική και τουρκική κοινότητα. Οι πολίτες των θρησκευτικών ομάδων, αρμένιοι, μαρωνίτες και λατίνοι, υποχρεούνται να επιλέξουν εντός τριών μηνών από την ισχύ του συντάγματος, σε ποια κοινότητα θα ανήκουν και οι οποίοι επέλεξαν ως γνωστόν την ελληνική κοινότητα. Όλες οι εξουσίες του κράτους ασκούνται σε ποσοστά από άτομα που ανήκουν στην ελληνική και τουρκική κοινότητα. Έτσι σύμφωνα με το Σύνταγμα έχουμε έλληνα πρόεδρο, τούρκο αντιπρόεδρο, 35 έλληνες βουλευτές και 15 τούρκους βουλευτές κλπ. Χωρίς να μπαίνουμε σε λεπτομέρειες ιστορικών γεγονότων, απλά να αναφέρουμε ότι από τον Δεκέμβριο του 1963 όλοι οι τούρκοι αξιωματούχοι δεν συμμετείχαν στα όργανα του κράτους και ως εκ τούτου πρακτικά το Σύνταγμα κατέστη ανεφάρμοστο. Τέθηκε ως εκ τούτου ένα πρακτικό και ουσιαστικό θέμα για το αν πλέον η Κυπριακή Δημοκρατία υπήρχε ως κράτος. Σε αυτό έδωσε απάντηση το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, με το πλέον ιστορικό του ψήφισμα 186/1964, ημερομηνίας 4/3/1964, με σημαντικότερο το σημείο της παραγράφου 2, που ξεκαθαρίζει ότι μόνο η Κυπριακή Κυβέρνηση είναι υπεύθυνη για την διατήρηση και εξασφάλιση του νόμου και της τάξης, καθώς επίσης και το σημείο της παραγράφου 3 ότι η Κυπριακή Κυβέρνηση δεν ταυτίζεται με τις «κοινότητες» της και αυτές δεν αποτελούν συστατικά μέρη του κράτους. Με το καθοριστικότατο Ψήφισμά του, ο ΟΗΕ αναγνώρισε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι το μόνο κράτος που λειτουργεί στην Κύπρο, έστω και αν σε αυτό δεν συμμετέχουν μέλη της τουρκικής κοινότητας και βασιζόμενο σε αυτό, στις 8/10/1964 το Ανώτατο Δικαστήριο, έδωσε μια από τις πλέον ιστορικές του αποφάσεις, την Ibrahim Mustafa and others καθιερώνοντας το λεγόμενο δικαίο της ανάγκης. Εν ολίγοις το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι κανένα κράτος δεν θα παύσει να υπάρχει λόγω του Συντάγματός του. Η Κυπριακή Δημοκρατία συνέχισε να συμμετέχει σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς και είναι με αυτό το Σύνταγμα που εντάχθηκε στην ΕΕ την 1ην Μαΐου 2004. Στην επίσης πολύ σημαντική απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στο Νομικό Ερώτημα 282 ημερομηνίας 16/12/1992, το Ανώτατο Δικαστήριο ισοψήφισε μεν, αλλά αποφάσισε ότι μπορεί να γίνει τροποποίηση του Συντάγματος ακόμη και σύμφωνα με το δικαίο της ανάγκης. Καταλυτικά όσον αφορά τα δικαιώματα/υποχρεώσεις μελών η Κυπριακή Δημοκρατία, είναι η απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση του δημοσιογράφου Aziz v. Cyprus (application no. 69949/01), η οποία ξεκαθάρισε ότι κάθε πολίτης της τουρκικής κοινότητας μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του ως άτομο και μόνο και όχι ως μέλος της τουρκικής κοινότητας. Ένα καταλυτικό στοιχείο επίσης σε σχέση με το σε ποιες περιοχές ασκεί εξουσία η Κυπριακή Δημοκρατία, είναι το Πρωτόκολλο 10 της Συνθήκης Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου ορίζει ότι:

«1. Η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.» [...] «Τα μέτρα αυτά δεν επηρεάζουν την εφαρμογή του κεκτημένου, βάσει των όρων που έχουν τεθεί στη Συνθήκη Προσχώρησης, σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην περίπτωση που επιτευχθεί διευθέτηση, το Συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα βάσει πρότασης της Επιτροπής, αποφασίζει την αναπροσαρμογή των όρων προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με την τουρκοκυπριακή κοινότητα.» Εν κατακλείδι και ανακεφαλαιώνοντας, ο ορυκτός πλούτος καθώς επίσης και όλα όσα ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία επί όλης της Κύπρου εφόσον μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος σύμφωνα και με το Πρωτόκολλο 10 της Συνθήκης Προσχώρησης στην ΕΕ, υπεύθυνη για την διακίρησή τους είναι η Κυπριακή Κυβέρνηση και μόνο και όχι οι κοινότητες που δεν είναι συστατικά της μέρη.

Το τελευταίο μάλιστα εδάφιο του Πρωτοκόλλου 10 είναι ξεκάθαρο, η τουρκοκυπριακή κοινότητα ως οντότητα δεν μπορεί να λειτουργήσει στα πλαίσια της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Κυβέρνησης σε πολιτικό αλλά και σε οποιοδήποτε άλλο επίπεδο. Αυτό θα γίνει μόνο μετά την διευθέτηση του Κυπριακού.

Ο κ. Μιχάλης Παρασκευάς είναι δικηγόρος

Διαδηλωτές στο Διεθνές Αεροδρόμιο του Χονγκ Κονγκ εναντίον του νόμου για την έκδοση πολιτών του στην Κίνα.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Κανείς δεν πιστεύει τον Τσαβούσογλου

Θυμάμαι τον περασμένο Απρίλιο που ο Συναγεμρός γιόρταζε τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Γλαύκου Κληρίδη σε μία περίοδο ιδιαίτερα τεταμένη. Ήταν βραβίως προτού να αρχίσει να επιτίθεται στην υποψηφιότητα Νιαζί Κιζιλγιουρεκ και όταν η φημολογία που συντηρείτο για μήνες, ότι δηλαδή, ο Νίκος Αναστασιάδης συζητούσε στο παρασκήνιο κι άλλες μορφές λύσης, ενochλούσε πολλούς εντός και πέρα της Πινδάρου.

Σε εκείνη ακριβώς την εκδήλωση, όλοι ανεξαιρέτως εξήραν τον ρεαλισμό που διακατείχε τον ιδρυτικό ηγέτη του κόμματος, την πολιτική του διορατικότητα, που δεν τη θόλωνε ο λαϊκισμός και υπογράμιζαν την ανάγκη εξεύρεσης λύσης στο πλαίσιο διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, μάλιστα, φρόντισε να διαμνύσει, με τον Νίκο Αναστασιάδη να τον παρακολουθεί από την πρώτη σειρά, ότι ο ΔΗΣΥ είναι ο Γλαύκος Κληρίδης. Τοποθετήσεις που έριχναν καρφιά και έστειλαν μήνυμα στον Νίκο Αναστασιάδη για την πολιτική που ακολουθεί το τελευταίο διάστημα και που δεν θυμίζει σε τίποτα αυτή του πολιτικού του πατέρα.

Σε εκείνη ακριβώς την εκδήλωση και με τα όσα προηγήθηκαν πολλοί ανέμεναν πως ο πρόεδρος θα έδραττε της ευκαιρίας και θα διαβεβαίωνε για την προσήλωσή του στο πλαίσιο διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας. Ότι θα διέψευθε όσα ακούγονταν για μήνες, μέσω δημοσιευμάτων, τοποθετήσεων κομματικών στελεχών, σε συζητήσεις πολιτικών αρχηγών και όσα διαρρέονταν στους διαδρόμους των Βρυξελλών και των ξένων πρεσβειών: ότι ο πρόεδρος μελετά άλλα σενάρια λύσης με στοιχεία συνομοσπονδίας και λύση δύο κρατών. «Τολμά πολλές φορές να εισπνέει νέες προτάσεις για έξοδο από το αδιέξοδο, προκειμένου να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες που θα μας επιτρέψουν να επιτύχουμε λειτουργική, βιώσιμη, διαρκή λύση και όχι την οποία λύση που θα μας οδηγήσει την επομένη σε κατάρρευση, γιατί εν τέλει θα υποστούμε τα χειρότερα, εκείνα που θέλουμε να αποφύγουμε. Γι' αυτό και πρέπει, πιστεύω, να μη διστάζουμε, όταν απαιτείται, να ξεφύγουμε από στερεότυπα, ή να παραμηνούμε αγκυλωμένοι σε κάποιες απόψεις που έχουν εκφραστεί προ 45 χρόνων» έλεγε χαρακτηριστικά ο Νίκος Αναστασιάδης. Και συ-

νέχιζε πως ενώ μετά την εισβολή κανείς δεν τολμούσε να διανοηθεί ότι θα ήταν δυνατόν να συζητείται ή να διαπραγματεύεται η οποιαδήποτε άλλη βάση λύσης εκτός του ενιαίου κράτους, ο Γλαύκος Κληρίδης τόλμισε μήνες ελάχιστους μετά την εισβολή να μιλήσει για την πολυπεριφερειακή ομοσπονδία. «Και τι δεν άκουσε! Ότι, πόσο προδότης υπήρξε. Για να περάσουν δύο χρόνια μετά να δεχθούμε την περιφερειακή, διζωνική ομοσπονδία» έλεγε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος συγκρίνοντας προφανώς τη δική του στάση με εκείνη του Κληρίδη. Κίνηση που για πολλούς θεωρήθηκε ως επιβεβαίωση για τις νέες ιδέες που τον προβληματίζουν.

Φρόντισε να το διαμνύσει και πρόσφατα σε συνέντευξή του στον «Φιλελεύθερο» όταν κλήθηκε να αναφέρει αν θέλει να μείνει στην ιστορία ως ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Επειδή προφανώς ο τελευταίος συμφώνησε τη μετακίνηση όλου του πληθυσμού από τη Μικρά Ασία. Σημείωσε ότι «ο Βενιζέλος τόλμισε και πήρε αποφάσεις. Κατακρίθηκε ως προδότης, αλλά έμεινε στην ιστορία ως ένας εκ των μεγαλύτερων ηγετών του Ελληνισμού» και ανέφερε πως αν παραστεί η ανάγκη θα συμπεριφερθεί ανάλογα.

Σε αυτό το ακριβώς το πλαίσιο, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου ανέφερε πως ο Νίκος Αναστασιάδης του μίλησε για λύση δύο κρατών και στη συνέχεια για συνομοσπονδία. Προφανώς και δεν πιστεύουμε τον κ. Τσαβούσογλου. Το δυστύχημα για μας όμως είναι ότι πλέον δεν πιστεύουμε ούτε τον Νίκο Αναστασιάδη. Όχι μόνο γιατί η αξιοπιστία του έχει πληγεί, αν λάβουμε υπόψη ότι το αφήγημά μας μετά το Κραν Μοντάνα για το ποιος φταίει δεν έγινε αποδεκτό βάσει των εκθέσεων του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών των όσων αναφέρουν οι ξένες πρεσβείες και της στάσης της Ε.Ε. Αλλά γιατί ο ίδιος με τη στάση του όλο αυτό το διάστημα έδειξε πως η λύση σίγουρα δεν ήταν προτεραιότητα. Θα προτιμήσουμε όμως να ελπίζουμε.

Πως μετά την περιπλάνηση των δύο χρόνων και μπροστά στα νέα τετελεσμένα που μας βρίσκουν απροετοίμαστους, ίσως να βρει τον παλιό εαυτό του. Έστω κι αν αυτό του στερήσει τον τίτλο του νέου Βενιζέλου.

economidou@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙ

Έξυπνος στρατός

Τρέλα κατάντησαν οι «έξυπνες» λύσεις για όλα τα σύγχρονα προβλήματα. Από τα έξυπνα τηλέφωνα, μέχρι και τις έξυπνες πόλεις. Διαφημιστικό κόλπο, ή πραγματική επανάσταση, δεν έχει και τόση σημασία, αφού στην πραγματικότητα οι έξυπνες λύσεις, έρχονται και καταλαμβάνουν ένα κομμάτι της ανθρωπίνης βούλησης. Δηλαδή τα έξυπνα μηχανήματα, δουλεύουν για εμάς, χωρίς εμάς. Σε όλο τον κόσμο κατάντησαν μανία και τα «έξυπνα όπλα», τα οποία έρχονται για να μεγιστοποιήσουν τις δυνατότητες των στρατιωτών και να πάρουν ένα κομμάτι των δυνατοτήτων των φαντάρων. Μια βόλτα στο διαδίκτυο και βλέπεις τα έξυπνα ρολόγια των ρώσων, τα οποία μέσω δορυφόρων και θερμικών καμερών, ενημερώνουν τους φαντάρους, για το τι υπάρχει γύρω από τον χώρο τον οποίο βρίσκονται και φρουρούν. Έτσι δεν χρειάζεται ούτε να διακινδυνεύουν, ούτε και να γνοιάζονται για τα «κόλπα» των καταδρομέων του εχθρού. Στην αντίπερα όχθη οι αμερικανοί προβάλουν τα έξυπνα όπλα, τα οποία ο φαντάρος εντοπίζει και «κλειδώνει» τον αντίπαλο στρατιώτη. Ακολουθώς αναλαμβάνει το ίδιο το όπλο σπμαδεύει, διαλέγει την ώρα που θα πατήσει την σκανδάλη, την απόσταση, την ταχύτητα του αέρα, την βαρομετρική πίεση, ακόμη και το σημείο στο οποίο θα πλύξει τον αντίπαλο φαντάρ. Άσε τους πυραύλους και τα πολεμικά αεροπλάνα, όπου ούτε η φαντασία μπορεί να συλλάβει την «έξυπνάδα» τους.

Η Εθνική Φρουρά, επί υπουργίας Χριστόφορου Φωκαΐδη, έκανε το μεγάλο ιστορικό άλμα, μείωσε την στρατιωτική θητεία από τους 24 στους 14 μήνες και προσέλαβε τους περίφημους Συμβασιούχους Οπλίτες, (ΣΥΟΠ) δηλαδή προσωρινούς μισθοφόρους φαντάρους. Ουσιαστικά πέρασε σε μια κατάσταση ημιεπαγγελματικού στρατού. Ωστόσο, εκκρεμεί το επόμενο βήμα, δηλαδή η αλλαγή της κουλτούρας και καταργήσης των πρακτικών του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Είναι άμεση ανάγκη η εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας στο κυπριακό στράτευμα και αυτό αποτελεί το μεγάλο στοιχείο για τον Υπουργό Σάββα Αγγελίδη. Το έδαφος είναι έτοιμο, αφού όλοι οι νέοι φαντάροι σήμερα ξέρουν πολύ καλά να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές και το διαδίκτυο. Είναι παραλογισμός σήμερα να βγάδουν σκοπιά οι φαντάροι στην λεγόμενη γραμμή κατάπαυσης του πυρός, όταν απέναντί τους, μπορούν να δουν ελληνοκύπριους φίλους τους να σουλατσάρον ανενόχλητοι στους δρόμους και τα μαγαζιά των κατεχομένων. Είναι αδιανόητο την ώρα κατά την οποία σχεδόν όλα τα κτήρια στην Κύπρο, διαθέτουν κάμερες, τα στρατόπεδα και τα φυλάκια της Εθνοφρουράς, να επαφίενται στα κουρασμένα μάτια των φαντάρων, λόγω και σερφαρισματος στα κινητά τηλέφωνα.

Οι αλλαγές στην Εθνοφρουρά θα πρέπει να ξεκινήσουν εκ των έσω και από τα φαινομενικά εύκολα. Πρώτος στόχος πρέπει να είναι η μείωση της γραφειοκρατίας. Είναι τρελό στην ψηφιακή εποχή, να ζητούνται ένα σωρό έγγραφα από τους νέους φαντάρους, όταν μέχρι πριν μερικά χρόνια δεν υπήρχε αυτή η υποχρέωση. Τρελό είναι και το γεγονός ότι η Εθνική Φρουρά αποστέλλει γραπτές επιστολές και όχι emails ή ηλεκτρονικά μηνύματα SMS, προς τις οικογένειες των φαντάρων. Μπορεί εύκολα να γίνει ο διαχωρισμός, σε όσες οικογένειες αδυνατούν. Ο νέος στην ηλικία Σάββας Αγγελίδης, μπορεί να αντιληφθεί πως λειτουργεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και μπορεί εύκολα να χρησιμοποιήσει δυνατά μυαλά νέων φαντάρων, για προώθηση καθοριστικών και σωτηρίων αλλαγών στο στράτευμα. Καλό είναι επίσης να αλλάξει και η νοοτροπία του «ρακάτι» και του «πέριμενε» πρακτική χειρότερη και από την δημόσια υπηρεσία. Δεν είναι δυνατό σπάζουν τα νεύρα παιδιών 18 χρονών, γιατί απλά δεν έχουν να κάνουν τίποτα, τις περισσότερες ώρες της ημέρας. Αποτελεσμα είναι μερικοί νέοι να «κλατάρουν» ψυχικά και από τις πολλές σκέψεις. Για τους περισσότερους έφεδρους αξιωματικούς, ίσως και για τον Σάββα Αγγελίδη, η καλύτερη περίοδος στην στρατιωτική τους θητεία, ήταν στην ΣΕΑΠ, στην σχολή της Κρήτης, όπου απαγορευόταν το περπάτημα και επιτρέπονταν μόνο το τρέξιμο. Οι υποήφιοι αξιωματικοί δεν είχαν λεπτό να αναπνεύσουν από τα μαθήματα και τις ασκήσεις. Και όμως όλα κυλούσαν γρήγορα και παραγωγικά και όλοι χαίρονταν τις φιλίες και την σκληρή πειθαρχημένη στρατιωτική ζωή. Τουλάχιστον as γεμίσουν τα στρατόπεδα με γυμναστήρια, ώστε να εκτονώνονται σωματικά και ψυχολογικά οι φαντάροι.

kaparispan@yahoo.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Δεν ήξεραν, δεν ρώταγαν;

Μια ιδιωτική εταιρεία η οποία επιδιέεται σε εκστρατείες κοινωνικής προσφοράς αποφασίζει να βγάλει μια καμπάνια για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Τα σαΐνια της εν λόγω εταιρείας στοργγυλοκάθονται σε ένα τραπέζι (υποθέτω ξανά) καταλήγουν στο φοβερό σλόγκαν «Φέροσυ Αντρίκια» ως το πλέον ενδεδειγμένο για να επιτύχουν το στόχο τους, ο οποίος είναι (επαναλαμβάνω) η καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Κολούην μάλιστα και την λέξη «Αξίζει» πλάι στο «Φέροσυ Αντρίκια» και θεωρούν ότι μ' αυτό τον ανεκδιήγητο συνδυασμό λεκτικού θα περάσουν τα «σωστά» μηνύματα. Σκοπός τους μάλιστα είναι να αναρτήσουν τις αφίσες της εν λόγω εκστρατείας σε νοσηλευτήρια, κέντρα υγείας, στρατόπεδα

κ.λπ εξ ου και ζητούν την στήριξη τριών Υπουργείων- Μεταφορών, Άμυνας και Υγείας- των οποία και παίρνουν.

Οι αφίσες κυκλοφορούν και τα σόσιαλ μίντια παίρνουν φωτιά από αντιδράσεις ανθρώπων που έχουν δύο δράμα ναυ (δεν χρειάζεσαι δα και περισσότερα) για να αντιληφθούν την άκρως σεξιστική προσέγγιση αυτής της απαράδεκτης καμπάνιας. Η εν λόγω εταιρεία τρώει το «κράξιμο» του μήνα με κύριο επιχείρημα ότι αντί να κυτπά, αντιθέτως αναπαράγει τα έμφυλα στερεότυπα τα οποία ευθύνονται για τις βίαιες συμπεριφορές εναντίον των γυναικών. Μετά από τις αλληπάλληλες αντιδράσεις, η εταιρεία αναγκάζεται να δημοσιεύσει ένα (επίσης ανεκδιήγητο) δελτίο τύπου και τα τρία Υπουργεία-υποστηρικτές, ανακοινώσε με τις οποίες διαχωρίζουν την θέση τους, με το επιχείρημα ότι «δεν είχαν ακριβή γνώση του περιεχομένου της εκστρατείας».

Οι «εμπνευστές» της «Φέροσυ Αντρίκια-Αξίζει» καμπάνιας, παραμένοντας ερμητικά εγκλωβισμένοι στην ανεπάρκειά τους, υποστηρίζουν πως ο διάλογος που πυροδοτήθηκε εξυπηρετεί τον σκοπό της εκστρατείας που είναι «η ευαισθητοποίηση του κοινού» και έχουν δει και το απύθμενο θράσος να λένε πως «θεώρησαν καλό να μιλήσουν στην γλώσσα των στερεοτύπων προκειμένου να χτυπήσουν τα στερεότυπα». Χωρίς καν να τους περνά από το μυαλό πόσο επικίνδυνη είναι αυτή η νοοτροπία που υπαγορεύει την αναπαραγωγή στερεοτύπων με την φτηνή δικαιολογία ότι «πρέπει να ξέρεις σε ποιους απευθύνεσαι». Το αδιανόητο σκεπτικό της εν λόγω εταιρείας δεν είναι ωστόσο το κυριότερο πρόβλημα. Το πιο σοβαρό πρόβλημα είναι ότι τρία Υπουργεία υποστήριξαν αυτή την εκστρατεία χωρίς να έχουν γνώση του περιεχομένου της. Κι αν δεν υπήρχε η αντίδραση του κόσμου τα

τρία Υπουργεία θα εξακολουθούσαν να κοιμούνται τον ύπνο του δικαίου. Το σοβαρό ερώτημα που τίθεται λοιπόν είναι το πώς και γιατί διανοούνται τρία Υπουργεία να στηρίζουν σχετικές εκστρατείες κοινωνικής προσφοράς, εγκρίνοντας άδεια για ανάρτηση αφισών σε δημόσιους χώρους, χωρίς προηγούμενες να έχουν γνώση του περιεχομένου τους; Και γιατί θεωρούν ότι ξεμπερδεύουν με μια εκ των υστέρων ανακρίνοση με την οποία απλά μας λένε ότι δεν είχαν αυτή την γνώση; Τι πάει να πει κύριοι των Υπουργείων «δεν είχαμε γνώση του περιεχομένου της εκστρατείας που στηρίζουμε;». Και αν δεν είχατε γνώση τότε τι ακριβώς στηρίζετε; Ποιος από όλους εκείνους που στοργγυλοκάθονται στα γραφεία σας εγκρίνει αυτές τις άδεις χωρίς να ξέρει τι εγκρίνει; Και γιατί όποιος προβαίνει σε τέτοιες εγκρίσεις δεν είναι υπόλογος ώστε να φέρει και την ανάλογη ευθύνη; Κι αν είναι ο ίδιος

ο Υπουργός που έβαλε την υπογραφή του για αυτή την έγκριση τότε γιατί δεν βγαίνει να απολογηθεί δημόσια για την αβυσταχτη ελαφρότητα με την οποία αντιμετωπίζει τόσο σοβαρά κοινωνικά προβλήματα; Τι δικαιολογεί την τόσο «τυφή» εμποτισμένη στην εν λόγω εταιρεία ώστε να μην καλούνται εκ των προτέρων (και όχι εκ των υστέρων με άκυρες νοουθεσίες) ειδικοί φορείς για να ελέγξουν το περιεχόμενο της καμπάνιας; Και αν θεωρείτε ότι δεν ευθύνεστε που ΔΕΝ γνωρίζατε τότε πού ακριβώς βασίζετε την σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζετε αυτά τα πολύ σοβαρά κοινωνικά προβλήματα; Υπάρχει κανείς εκεί πάνω στα Υπουργεία σας που μπορεί να δώσει μια σοβαρή απάντηση στα πιο πάνω ερωτήματα και να αναλάβει και την ευθύνη ή πολλά ζητώ;

elenixenou11@gmail.com

Με τόλμη αλλά και με μέτρο

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Ακούγεται και γράφεται συχνά ότι μετά την ήττα του ΣΥΡΙΖΑ κλείνει ο πολιτικός κύκλος της μεταπολίτευσης. Πώς, δηλαδή, θα κλείσουμε τους λογαριασμούς του παρελθόντος και θα σταματήσουμε να δίνουμε μάχες για το τι συνέβη πριν από 44 ή 75 χρόνια. Και πως η χώρα θα κοιτάξει μπροστά για να λύσει τα συσσωρευμένα προβλήματά της. Με το αυτονόητο να παίρνει το πάνω χέρι απέναντι σε ιδεολογικές αγκυλώσεις, αφού ζήσαμε το «όνει-

μάχην. Ζουν ακόμη με τη φαντασίωση πως θα πάρουν τη ρεβάνς για την ήττα του Δεκεμβρίου του 1944 ή ότι θα ξαναβιώσουν με άλλους όρους τον Νοέμβριο του 1973. Η κατάργηση του ασύλου και η σύνδεση του Αρχαιολογικού Μουσείου με το Πολυτεχνείο τους δημιουργούν ελπίδες για μαζικά κινήματα, καταλήψεις, πολιορκίες και ό,τι άλλο χωράει ένα κολλημένο μυαλό. Οι φωνές που θέλουν «επανακατάληψη των Εξαρχείων εδώ και τώρα» βάζουν βούτυρο στο ψωμί τους. Ολα θέλουν ένα μέτρο, μαζί με την τόλμη.

Η ελληνική κοινωνία θέλει να πάει παρακάτω, δεν την ενδιαφέρει το χθες.

Η αποδραματοποίηση είναι το καλύτερο αντίδοτο στον εξτρεμισμό. Το άσυλο δεν είναι κάποιο ιερό δισκοπότηρο, αλλά ένας τρόπος να έχουν τα παιδιά μας ασφαλή, καθαρά πανεπιστήμια, στα οποία δεν υπάρχει φόβος. Όπως σε όλον τον υπόλοιπο κόσμο.

Αν ο κ. Τσίπρας κάνει το λάθος και ξαναγυρίσει στις κραυγές του προπατορικού του 3% θα κάνει μεγάλη ζημιά, στη χώρα πρωτίστως. Θα κάνει όμως ζημιά και στον εαυτό του, γιατί από το 30,5% είναι ελάχιστο το ποσοστό που τον θέλει ξανά στον ρόλο που έπαιζε έως το 2015. Αυτός θα είναι ο σίγουρος τρόπος να χάσει κάθε επιρροή στον μεσαίο χώρο και να τον παραδώσει στον κ. Μητσοτάκη για μεγάλο διάστημα. Τον χειμώνα θα δούμε αν θα αντισταθεί στον πειρασμό.

Το πρώτο νομοσχέδιο της κυβέρνησης Μητσοτάκη, του οποίου κατ'επίθετο στην Βουλή αργά την Πέμπτη, είναι ένα φιλόδοξο και καλοδεχούμενο σχέδιο για ένα «επιτελικό κράτος» που θα καθορίζει τη λειτουργία και διαφάνεια της κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης. Βασικοί άξονές του είναι η αποκομματικοποίηση του Δημοσίου και η απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών. Η αποφασιστικότητα του πρωθυπουργού να αλλάξει το Δημόσιο προς όφελος των πολιτών, περιορίζοντας τη γραφειοκρατία και καταπολεμώντας την πολυνομία και την κακονομία, υπογραμμίζεται και με τη θέσπιση ξεχωριστού υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Μένει να δούμε εάν αυτή η μεταρρύθμιση θα αποτελέσει τον διαχρονικά πολυπόθητο νόμο, που όπως το έθεσε ο Εμμανουήλ Ροΐδης, θα «επιτάσσει την εφαρμογήν όλων των υπολοίπων νόμων». (Μας το θύμισε σε πρόσφατο άρθρο του ο Παναγιώτης Μαϊστρος, ειδικός γνώστης διοικητικών μεταρρυθμίσεων.) Το νομο-

σχέδιο κάνει μεγάλα βήματα σε αυτή την κατεύθυνση. Θεσπίζει την προεδρία της κυβέρνησης ως κέντρο διακυβέρνησης, με σύστημα στενής παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου (το ΜΑΖΙ). Τις τελευταίες δεκαετίες έγιναν αρκετές μεταρρυθμίσεις που βελτίωσαν τη δημόσια διοίκηση. Μερικές αλλαγές κέρδισαν την εμπιστοσύνη των πολιτών, όπως το ΑΣΕΠ (από το 1994), τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (1998) και η Διαύγεια (2010). Αυτό που έλειπε πάντα ήταν η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των νόμων και του κυβερνητικού έργου, όπως και ο συντονισμός των διαφορετικών ελεγκτικών μηχανισμών. Ο νέος νόμος επιχειρεί να λύσει αυτό το πρόβλημα. Η επιτυχία του, όπως ό,τι αφορά τη δημόσια διοίκηση, θα εξαρτηθεί από το εάν τα κρίσιμα όργανα, όπως το κέντρο διακυβέρνησης, θα στελεχωθούν από άτομα με τις γνώσεις και τη διάθεση να πετύχουν στο δύσκολο έργο τους. Θα κριθεί, επίσης, από το εάν οι αλλαγές θα είναι εφικτές ή εάν ξεπερνούν την ελληνική κουλτούρα, η οποία είναι πιο εξοικειωμένη με τον αυτοσχεδιασμό παρά με αυ-

στηρά προγράμματα. Κρίσιμη εργασία είναι εάν η μεταρρύθμιση θα συνοδευθεί με την αναγκαία εξέλιξη ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης. Το υπουργείο Εσωτερικών παραμένει υπεύθυνο για τους υπαλλήλους, αλλά πολλές μεταρρυθμίσεις θα εφαρμοζονται από άλλα υπουργεία, όπως, π.χ., της Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η επιτυχία θα βασίζεται στην άριστη συνεργασία όλων των εμπλεκομένων. Το ίδιο ισχύει για τους γενικούς γραμματείς που θα επιλέγονται από το Δημόσιο και θα αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του νέου συστήματος. Είναι κρίσιμο να συνεννοούνται, να συνεργάζονται, να «δεθούν» σε ομάδα που θα έχει στόχο τη βελτίωση του συνόλου της δημόσιας διοίκησης.

Η συνύπαρξη και συνεργασία γενικών γραμματέων που θα είναι πολιτικές επιλογές, με επιχειρησιακούς γραμματείς που θα επιλέγονται μέσω ΑΣΕΠ, δημιουργεί μια αναγκαία διάκριση μεταξύ πολιτικών και διοικητικών προσώπων. Πολύ θετική απόφαση του Κυριάκου Μητσοτάκη, επίσης, είναι η διατήρηση των διευθυντών που είχε επιλέξει ο ΣΥΡΙΖΑ. Το νομοσχέδιο που κα-

τατίθεται αύριο στη Βουλή και που αφορά τη διακυβέρνηση των δήμων, το άσυλο και ορισμένες διατάξεις του ποινικού κώδικα, συμπληρώνει τα τρία πρώτα της κυβέρνησης. (Το φορολογικό κατατέθηκε την Παρασκευή.) Μαζί μπορούν να αποτελέσουν τομές στη δημόσια διοίκηση και στην ανάπτυξη της χώρας. Η επιτυχία τους θα εξαρτηθεί από το πόσο θα στηρικθούν από την κυβέρνηση, από τη δημόσια διοίκηση και από τους πολίτες. Γνωρίζουμε όλοι τις επιπτώσεις της κομματικοποίησης της διοίκησης και της έλλειψης συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ στελεχών και υπηρεσιών.

Γνωρίζουμε και τις ελλείψεις στις ικανότητες πολλών υπαλλήλων και την αδιαφορία τους για τους πολίτες, καθώς και την αδυναμία του συστήματος να διαχειρισθεί σωστά το προσωπικό του. Εάν η μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση ευτυχώσει να εφαρμοστεί σωστά ώστε να είναι αποτελεσματική, θα κερδίσει τη στήριξη και την εμπιστοσύνη των πολιτών, ανοίγοντας τον δρόμο για άλλες μεταρρυθμίσεις. Η πορεία θα είναι δύσκολη, αλλά η κατεύθυνση είναι σωστή.

Αν ο κ. Τσίπρας κάνει το λάθος και ξαναγυρίσει στις κραυγές του προπατορικού του 3% θα κάνει μεγάλη ζημιά, στη χώρα πρωτίστως, αλλά και στον εαυτό του.

ρο» της Αριστεράς στην εξουσία... Ο κύκλος άρχισε, άλλωστε, να κλείνει κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Ο κ. Τσίπρας έθαψε πολλά τότε της μεταπολίτευσης, αλλά στα λόγια και λίγα στην πράξη. Σε πολλούς όμως τομείς, όπως η παιδεία, η ασφάλεια και το ήθος και η επάρκεια διακυβέρνησης, πήγαμε πολύ πίσω. Και τώρα είναι ανάγκη να κάνουμε άλματα. Υπάρχουν δυνάμεις που θα δώσουν τη δική τους σκληρή

Προσωπικό συμφέρον και πολιτικές επιλογές

Του ΚΩΣΤΗ ΦΑΦΟΥΤΗ

Η ανάδειξη του Μπόρις Τζόνσον στην ηγεσία των Συντηρητικών και στην πρωθυπουργία της Μεγάλης Βρετανίας ήρθε να ενισχύσει περαιτέρω το φαινόμενο της ανόδου στην εξουσία αμφιλεγόμενων φυσιογνωμιών, με λαϊκιστικά χαρακτηριστικά και αντισυστημικό, αντισυμβατικό προφίλ. Τρία χρόνια μετά το δημοψήφισμα υπέρ του Brexit, το συγκεκριμένο πρότυπο, που αμφισβητεί εκ βάθρων όλες τις αξίες που προσβέυει το μεταπολεμικό οικοδόμημα της Δύσης, κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος. Ο Μπόρις Τζόνσον, άλλωστε, έχει χαρακτηριστεί «Βρετανός Τραμπ» και «Τραμπ με ένα καλύτερο λεξιλόγιο». Ο παραλληλισμός του με τον Αμερικανό πρόεδρο δεν οφείλεται φυσικά στο παραπλήσιο στυλ της κόμμωσής τους αλλά στην πολιτική συμπεριφορά και πρακτική τους: υπερβολικά αυτοπροβολή, «ευέλκτιν» ρητορική που αδιαφορεί για την πραγματικότητα να αυτή δεν συμβαδίζει με όσα υποστηρίζουν, επιρροή στις γενικόλογες και στα ψευδή νέα, καθώς απόσταση από την πολιτική ορθότητα και ένθερμη υποστήριξη του απομονωτισμού.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι τόσο ο Τραμπ όσο και ο Τζόνσον δεν θα είχαν κατακτήσει την εξουσία αν δεν υπήρχαν ιδιαίτερες συνθήκες για τον καθένα. Το εκλογικό, δηλαδή, σύστημα των ΗΠΑ, που επιτρέπει, μέσω των εκλεκτόρων, την ανάδειξη προέδρου, ακόμη και αν αυτός έχει ηττηθεί στο επίπεδο της λαϊκής ψήφου, όπως στην περίπτωση του Τραμπ και της Χίλαρι Κλίντον. Λαϊκή ψήφος δεν πήρε ούτε ο Μπόρις Τζόνσον, ο οποίος, για να εκπληρώσει τις φιλοδοξίες του, έπρεπε να προηγηθεί μια καταστροφική θητεία της Τερέζα Μέι και να διεξαχθεί εσωκομματικό δημοψήφισμα, στο οποίο συμμετείχε ένα ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των Βρετανών ψηφοφόρων.

Ωστόσο, οι εκλογικές νίκες του Ματέο Σαλβίνι στην Ιταλία, του Βίκτορ Ορμπαν στην Ουγγαρία, του Ζαΐρ Μπολσονάρο στη Βραζιλία ή του Κόμματος Νόμος και

Δικαιοσύνη στην Πολωνία δείχνουν κάτι εντελώς διαφορετικό. Ότι, λαμβανομένων πάντα υπ' όψιν των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν σε κάθε χώρα, η πλειοψηφία του εκλογικού σώματος αδιαφορεί για τις αξίες που προσβέβουν οι πολιτικοί που θέλουν να κυβερνήσουν. Οι Βραζιλιάνοι ψηφοφόροι, για παράδειγμα, γνώριζαν εκ των προτέρων τις μισογυνικές πεποιθήσεις του Ζαΐρ Μπολσονάρο, αλλά αυτό δεν επηρέασε σε τίποτε την επιλογή τους. Στην Πολωνία, όλοι είναι ενήμεροι των αποκάλυπτων παρεμβάσεων του κυβερνητικού κόμματος στη Δικαιοσύνη και του ασφυκτικού ελέγχου των μέσων ενημέρωσης, τα κριτήρια της εκλογικής συμπεριφοράς τους όμως αποδεικνύεται ότι είναι διαφορετικά.

Όλο και ευρύτερες κοινωνικές ομάδες, σε παγκόσμιο επίπεδο, φαίνεται ότι εμφορούνται από ένα μείγμα εθνικισμού και συνωμοσιολογίας, όπου γενικός και αορίστος για τα πάντα «φταίει το σύστημα» και κάποιες αόρατες σκοτεινές δυνάμεις, από τους σιωπηλούς έως τον Σόρος. Για όλο και περισσότερους το προσφυγικό συνιστά αποκλειστικά κίνδυνο «εξισλαμισμού» ή σκοτεινό σχέδιο υπαρπαγής των θέσεων εργασίας των ντόπιων. Συνεχώς αυξάνονται αυτοί που θεωρούν ότι δεν χρειάζεται τόσο πολλή δημοκρατία αλλά περισσότερη «πυγμή» και προτιμούν τη συρρίκνωση του κράτους δικαίου αν πρόκειται να τιμωρηθεί το «διεφθαρμένο σύστημα». Εξάλλου, ο συγκεντρωτισμός και ο απολυταρχισμός, όπως πιστεύουν όλο και περισσότεροι πολίτες, αντιμετωπίζουν καλύτερα τα υπαρκτά προβλήματα της φτώχειας σε σχέση με τη δημοκρατία. Ο κυνισμός, επομένως, δεν περιορίζεται μόνο στις πολιτικές ηγεσίες. Έχει διαχυθεί και στους ψηφοφόρους, που κοιτάζουν αποκλειστικά το προσωπικό τους συμφέρον. Και νοσταλγούν την ασφάλεια που πίστευαν ότι τους προσέφερε το περίκλειστο έθνος πριν από την εποχή της παγκοσμιοποίησης.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Για την ελληνική διαφορά

Δύο αιώνες τώρα, το απολείφαδι του κοσμοπολίτικου Ελληνισμού που αποτέλεσε βαλκάνιο «εθνικό κράτος», παλεύει να επιβιώσει ιστορικά. Με αποκλειστικό μοχτούλα τη μίμηση, τον μεταπρατισμό. Το ελλαδικό κράτος θέλει να γίνει κάτι άλλο από αυτό που είναι. Αυτό που είναι, δεν επιλέχθηκε με δημοψηφίσματα. Το καθορίζουν η γλώσσα του, η ιστορία του, η εδαφική του διαμόρφωση, το κλίμα της χώρας. Το ελλαδικό κράτος, δύο αιώνες τώρα, παλεύει να αλλάξει τους όρους της δεδομένης ταυτότητάς του.

Θέλει να ανήκει «εις την Δύση». Η γλώσσα του να σκοπεύει στη συναλλαγή, όχι στην κοινωνία της εμπειρίας. Η ιστορία του να χαρίζεται σε αδιότακτους σφετεριστές. Να αγνοηθεί το κλίμα και η εδαφική διαμόρφωση, για να κτιζονται βλάστηση όγκου ασύμμετρα κουτιά, που προϋποθέτουν σπάνια πλοιοφάνεια και πολύμυνο παγετό. Το «εθνικό κράτος», το ελληνώνυμο, δύο αιώνες τώρα, επιμένει σε δάνειο πολιτικό σύστημα (παρωδία κοινοβουλευτισμού), σε δάνειους θεσμούς οργάνωσης (πνιγμένη συγκεντρωτικός), δάνεια συστήματα παιδείας, δάνειους στόχους ανάπτυξης, δάνεια πρότυπα αισθητικής καλλιέργειας.

Αν η μίμηση, ο μεταπρατισμός, οδήγησαν την ελληνική κοινωνία σε προκοπή ή σε παγιωμένη παρακμή, είναι θέμα που δεν μπορούμε οι Νεοέλληνες να το συζητήσουμε – δεν θα συμφωνήσουμε ποτέ. Επειδή ο καθένας μας, με την απάντηση που δίνει, αποβλέπει στη θωράκιση του εγώ του: διακινδυνεύει τις «πειθοιήσεις» που κάποτε επέλεξε ή

«ανεπαισθητός» του υπέβαλαν. Και οι «πειθοιήσεις» του μέσου Νεοέλληνα λειτουργούν με τον φανατισμό της συμπτωματοκής προσκόλλησής του σε μια ποδοσφαιρική ομάδα ή σε κομματικό μαντρί. Αδύνατο να συζητήσουμε τα θεμελιώδη προβλήματα της ύπαρξης και συνύπαρξης μας οι Νεοέλληνες. Τα ασυνάρτητα τοιμπολογήματα των ιδεολογικών μας επιλογών, η κομική σαθρή ιστορική μας «κατάρτιση», η σκιάδης εξάσκησης μας στη λογική μέθοδο, μετασχηματίζουν κάθε «διάλογο» σε αντιμαχία εγωισμών. Σύμπτωμα κοινωνιών με χαμένον ή εξαρχής ανύπαρκτο ρόλο στην Ιστορία.

Η πιο δυσφόρητη απορία είναι, γιατί στον «ελεύθερο» (μετά την Τουρκοκρατία) πολιτικό βίο των Ελλήνων δεν υπήρξε ποτέ ένα κόμμα, που να φιλοδοξήσει τη διάσωση και πραγμάτωση της ελληνικής διαφοράς. Υπήρξαν κορυφαία ανασταμματα λογίων και καλλιτεχνών με συναρπαστική κατανόηση και αφομοίωση της ελληνικής ετερότητας και τις επικαιρικές ιστορικές δυναμικές που μπορούσε να έχει αυτή η ετερότητα. Υπήρξαν και χαρισματούχοι πολιτικοί με την ίδια συνειδητοποίηση, όπως και σοβαροί μελετητές και μαχητές του ελληνικού κοινοτισμού, της επικαιροποιημένης επιστροφής σε θεσμούς αυτοδιαχείρισης. Δεν υπήρξε ποτέ κόμμα πολιτικό που να στοχεύει πρωτεύοντας σε μια σύγχρονη πολιτική ελληνική ιδιαιτερότητα.

Ο πολιτικός βίος της χώρας, από τα χρόνια του Οθωνα ως σήμερα, είναι ασφυκτικά παγιδευμένος στον

μεταπρατισμό, στην ξιπασμένη νεκροφόρα μίμηση της Δύσης. Όπως σε όλες τις μετα-αποικιακές κοινωνίες, το κοπιάρισμα του δυτικού μοντέλου είναι στεγνά και στεγνά υποκειμενικά, δεν αφήνει την παραμικρή ρωγμή για να ανασάνει η ιδιαιτερότητα: Νεκρές απομιμήσεις παντού, ομοιογενής με κομψασμό μειονεξία – ούτε καν προσχήματα για διάσωση της ιστορικής ετερότητας. Από τη δομή-οργάνωση των υπουργείων ως τις διαβαθμίσεις και τα προγράμματα του σχολείου, την άρθρωση και τις ονομασίες των πανεπιστημιακών σχολών, την εμφάνιση και σύνταξη των εφημερίδων, όλα, τα πάντα, μιμητική αναπαραγωγή του δυτικού μοντέλου. Η μίμηση, ο μεταπρατισμός, είναι συλλογικά συμπτώματα που δηλώνουν ολοκληρωτικά μηδενισμένη αυτοεκτίμηση, εθελόδοηλη αυτεγκατάληψη στα θελήματα ή στα βίτσια των «προσάτιδων Δυνάμεων» ή «μεγάλων συμμάχων» μας. Ό,τι κι αν υποστούμε από αυτούς, το λογαριάζουμε καλά καμωμένο, γιατί είναι τα ινδάλματά μας, το πρότυπο γι' αυτήν φάντασμα του «Βυζαντίου» και ο Κεράλ την εξυπηρέτησε καίρια. Η απάνθρωπη πρακτική της «εθνοκάθαρσης», που συνοδεύει νομοτελειακά το δυτικό γέννημα του εθνικισμού, ξερίζωσε τη μακραίωνη ελληνική ιδιαιτερότητα και από την

Ανατολική Θράκη, από τη Βόρεια Ηπειρο, τη Βόρεια Κύπρο, τη μακεδονική Πελαγονία – πέτυχε η «Δύση» να συρρικνωθεί ο άλλοτε Ελληνισμός στο ριζικά αφελληνισμένο ελλαδικό κρατίδιο, που λειτουργεί σαν δικό της προτεκτοράτο, κυριολεκτικά. Η ιστορική πείρα βεβαιώνει ότι τέτοιες μεταπλάσεις κοινωνικών σχηματισμών είναι οριστικές, δεν ανακαιτίζονται. Δεν υπάρχει ούτε υπήρξε, επί διακόσια χρόνια, στην Ελλάδα ένα κόμμα, έστω μικρό και αδύναμο, που να παλεύει για να μείνει ζωντανή η ελληνική διαφορά. Η παλεύει με τον «τρόπο» των Ελλήνων, όχι κοπιάροντας τους εθνικισμούς της Δύσης. Να ζητάει Αρχαία Ελληνικά από το Δημοτικό Σχολείο και τα μαθηματικά ως γλώσσα, όχι ως χρηστικό εργαλείο, γλώσσα ισότιμη και ισόκυρη με τη μουσική. Ένα ελάχιστο, έστω, κόμμα που να απαιτεί επιστροφή στην αυτοδιαχειριζόμενη μικρή κοινότητα – να ξαναπάρει ο Έλληνας τη ζωή του στα χέρια του, να λυτρωθεί από τον ζυγό των επαγγελματιών της εξουσίας, την καφρίλα των εισαγόμενων ιδεολογιών. Κόμμα της ελληνικής διαφοράς, με πρωτεύουσα τη λογική της κοινωνούμενης εμπειρίας, όχι τον πνιγμένο δογματισμό της ιδεολογικής ασφυξίας. Να αγνοηθούν οι εισαγόμενες και από δεύτερο χέρι (ή μριοιστές) συνταγές, έστω κι αν λανσάρονται σαν παγκόσμια μόδα για τους ξιπασιμένους αμβλύνοτες.

Φυσικά, τέτοια ιστορικά αναχώματα αντίστασης στον αφανισμό, γεννιούνται, δεν κατασκευάζονται κατά παραγγελία.

Μέα κούλπα, φόβος ή νέα κόλπα

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

«**Μ**ε ικανοποιεί το γεγονός ότι ο πρόεδρος ποτέ δημοσίως και ποτέ επισήμως δεν εισηγήθηκε κάτι τέτοιο. Η επίσημη θέση της πλευράς μας έχει δημοσιοποιηθεί επανειλημμένα και είναι η επιδίωξη λύσης ΔΔΟ, η επανέναρξη συνομιλιών από το σημείο που έμειναν στο Κρανς Μοντανά και η αποδοχή των έξι σημείων του πλαισίου Γκουτιέρες», ανέφερε σε συνέντευξη στον Φίλελεύθερο ο Ιωάννης Κασουλίδης, απαντώντας σε ερώτηση αν ο ΠτΔ φλερτάρει με λύση δύο κρατών. Ποτέ επίσημα και ποτέ δημόσια. Εμμέσως πλην σαφώς για το «κατ' ιδίαν και το ανεπίσημα» ο Ιωάννης Κασουλίδης δεν βάζει το χέρι του στη φωτιά. Αλλωστε, πολλά έχουν δημοσιευτεί για το ότι και ο ίδιος έγινε μάρτυρας προβληματισμών του ΠτΔ για εναλλακτικές μορφές λύσης εκτός της ΔΔΟ.

Βέβαια μπορεί ο κ. Κασουλίδης να νοιώθει ικανοποιημένος για το ότι στη δική μας πλευρά, δημόσια και επίσημα, υπάρχει μόνο σχέδιο Α', αλλά φαίνεται ότι είτε ξεχνά είτε

Αυτή και αν είναι κατάντια. Φτάσαμε στο σημείο να νιώθουμε ευχαριστημένοι, γιατί η δική μας πλευρά, τουλάχιστον επίσημα και δημόσια, δεν αλληθωρίζει προς άλλους δρόμους.

δεν θέλει να θυμάται δηλώσεις, δημόσιες και επίσημες, που κάθε άλλο παρά δικαιολογούν αυτήν του την ικανοποίηση. «Πρέπει οι πολιτικές δυνάμεις με πραγματισμό, με ρεαλισμό να κάτσουν κάτω να δουν πώς επιτέλους επικρατεί ειρήνη σε αυτό τον τόπο και πώς είναι δυνατόν να δημιουργήσουμε συνθήκες ειρηνικής συνύπαρξης είτε με τον Α ή τον Β ή τον Γ τρόπο. Δεν θέλω να προχωρήσω περαιτέρω. Αλλά δεν θα διαστάσω να προχωρήσω στις σκέψεις μου, όχι απλά μεταξή πολιτικών ηγεσιών, αλλά να κάνω κοινωνό και τον λαό», δήλωνε ο ΠτΔ στις 14/3/2019 σε συζήτηση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου για θέματα που αφορούν τη νεολαία.

Αυτή και αν είναι κατάντια. Φτάσαμε στο σημείο να νιώθουμε ευχαριστημένοι, γιατί η δική μας πλευρά, τουλάχιστον επίσημα και δημόσια, δεν αλληθωρίζει προς άλλους δρόμους. Με άλλα λόγια δεν αποδέχεται το Taksim του Ραούφ Ντενκτάς. Δεν ξέρω αν όλοι θα πρέπει να συμμεριστούμε την ικανοποίηση του πρώην ΥΠΕΞ και αν θα πρέπει να πηχίσουν χαρμόσυνα οι καμπάνες. Δυστυχώς, μας διαφεύγει το γεγονός ότι όταν αναγκάζονται να τονίσουν το αυτονόητο τότε παύει να είναι αυτονόητο. Ακόμα μας διαφεύγει το ότι στην πολιτική αυτά που συμβαίνουν δεν είναι οι επίσημες και

δημόσιες διακηρύξεις, αλλά αυτά που λέγονται πίσω από κλειστές πόρτες κατ' ιδίαν και ανεπίσημα.

Τις τελευταίες μέρες ακούγονται και άλλες φωνές επαναπροσδιορισμού της θέσης ότι η μόνη λύση που συζητάμε είναι η ΔΔΟ. Ούτε σχέδια Β ούτε Γ. Μόνο σχέδιο Α υπάρχει, δηλαδή η επανένωση της πατρίδας μας στη βάση μιας ομοσπονδιακής λύσης. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια είναι και η ρητορική του Αβέρωφ Νεόφυτου. Σε πρόσφατες δηλώσεις του, προτού μιλήσει για στήριξη προς τον ΠτΔ, πάντα αναφέρει ότι η θέση της παράταξης είναι η μορφή λύσης ΔΔΟ. Η τακτική αυτή θα μπορούσε να εκθλιφθεί και ως στήριξη υπό όρους ή ακόμα και προειδοποίηση. Με άλλα λόγια στηρίζουμε, φτάνει ο στόχος να είναι η ΔΔΟ. Δυστυχώς και ο Αβέρωφ Νεοφύτου νιώθει την ανάγκη να ξεκαθαρίσει το αυτονόητο.

Από ό,τι φαίνεται τις τελευταίες μέρες η ξεχασμένη ΔΔΟ έχει την τιμητική της. Στο κυβερνητικό στρατόπεδο ο ΥΠΕΞ δηλώνει πλέον παθιασμένος γι' αυτήν τη μορφή λύσης. Σε πρόσφατη συνέντευξη του στην Καθημερινή δεν δίστασε μάλιστα να παραδώσει μαθήματα στον ΔΗΣΥ για το θέμα αυτό. «Οι μόνες προσεγγίσεις που θεωρώ ότι δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές ή δεν συμβαδίζουν με την ιστορία του ΔΗΣΥ είναι αυτές που είτε υποστηρίζουν την παραμονή του στάτους κβο είτε άλλες μορφές λύσης πέραν της ΔΔΟ. Αυτό θεωρώ είναι κόκκινη γραμμή», ανέφερε χαρακτηριστικά. Ακόμα στην ίδια συνέντευξη αναφέρθηκε τόσες πολλές φορές στην ΔΔΟ σε σημείο που ήταν και υπερβολή. Ό,τι ερώτηση του έθεταν σε σχέση με το Κυπριακό, ο επίλογος ο ίδιος, ΔΔΟ. Τις προάλλες στην ομιλία του για την επέτειο της εισβολής, μιλώντας εκ μέρους του ΠτΔ, ήταν και πάλι ξεκάθαρος. ΔΔΟ και μικρό ψωμί. Η σαφέστατη, λεκτική τουλάχιστον μετάλλαξη της δικής μας πλευράς διά στόματος του ΥΠΕΞ, στην ουσία η μετάλλαξη της μετάλλαξης, κανονικά θα έπρεπε να χαροποιεί αυτούς που στόχο έχουν έναν ειλικρινή συμβιβασμό στο πλαίσιο μιας ομοσπονδιακής λύσης.

Θα έπρεπε όλοι να συμμερίζονται την ίδια ικανοποίηση με αυτήν του Ιωάννη Κασουλίδη. Όμως η στάση μας τα τελευταία δύο χρόνια, με όλες εκείνες τις παλινδρομήσεις, τους ακροβατισμούς και τις νεοφανείες ιδέες, αναγκάζει και τον πλέον καλόπιστο να αμφιβάλει και να διερωτάται: Μήπως είναι ένα ειλικρινές μετὰ κόλπα και επιστροφή στις διαχρονικές αρχές και αξίες, έστω και την υστάτη; Μήπως είναι φόβος για τις τερσάστιες ευθύνες που θα αποδοθούν για την τραγική κατάσταση που βρέθηκε το εθνικό θέμα; Τέλος, μήπως είναι νέοι τακτικισμοί και «Νέα κόλπα»;

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Αιγύπτιος βοσκός με το κοπάδι του, 60 χιλιόμετρα από το Κάιρο, κοντά στην πόλη Birqash.

Τα κλειδιά στα χέρια Γκουτιέρες

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Ο **γ.γ.** των Ηνωμένων Εθνών Α. Γκουτιέρες απέδειξε ότι γνωρίζει καλά το παιχνίδι της πολιτικής. Ως γνώστης, πλέον, προσώπων και πραγμάτων γύρω από το Κυπριακό, έκανε τρεις σημαντικές κινήσεις μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα.

1. Απέτρεψε την ειδική αντιπρόσωπό του Τζέιν Χολ Λουτ από το να λάβει μέρος στη συνάντηση της 9ης Αυγούστου ανάμεσα στους Ν. Αναστασιάδη και Μ. Ακιντζί. Γι' αυτό πήρε τηλεφώνημα τους δύο ηγέτες και τους ευχήθηκε «καλή επιτυχία».

2. Το Σ.Α. του ΟΗΕ αξιοποίησε την ευκαιρία που του προσέφερε η διαδικασία της ανανέωσης της θητείας της ΟΥΝΦΥΚΥΠ για να στείλει ένα πολύ καθαρό μήνυμα σε κάθε ενδιαφερόμενο. Ότι δηλαδή το Σώμα στηρίζει τις προσπάθειες των αξιωματούχων του ΟΗΕ μόνο στο πλαίσιο υλοποίησης των ψηφισμάτων που έχει υιοθετήσει για λύση δικονομικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα.

3. Ο ίδιος ο γ.γ. αποφάσισε να συνομιλήσει με τους δύο ηγέτες στη Νέα Υόρκη στο πλαίσιο που παρέχει σε αυτόν η ταυτόχρονη παρουσία τους στη Νέα Υόρκη το τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου. Οι τρεις αυτές κινήσεις δείχνουν ότι έλαβε ορισμένες αποφάσεις και φαίνεται ότι είναι αποφασισμένος να παίξει το τελευταίο χαρτί του ΟΗΕ στη διαχείριση του Κυπριακού. Τρεις παράγοντες τον ώθησαν στη διαφοροποίηση της προσεγγίσης του. Πρώτο, η αυξανόμενη ένταση στην περιοχή με την ανοικτή πα-

ραβιαση της κυπριακής ΑΟΖ από τουρκικά ερευνητικά σκάφη, και η αβεβαιότητα γύρω από πιθανές περενέργειες στην ευρύτερη περιοχή. Δεύτερο, ως καλός πολιτικός έθεσε όρους: πρώτα συνομιλίες ανάμεσα στους δύο ηγέτες, πρώτα σε κατώτερο βαθμό (επισκέψεις Λουτ ή κινήσεις Σπέχαρ). Έτσι έλαβε την απόφαση να συναντήσει ο ίδιος τους δύο ηγέτες στη δική του έδρα, αφού πρώτα συναντηθούν μόνοι τους στη Λευκωσία.

Το χρονοδιάγραμμα έχει τεθεί και ουδείς μπορεί να το παραγνώρισει. Τόσο ο γ.γ. όσο και το Σ.Α. εκτιμούν ότι το υπάρχον στάτους κβο δεν είναι βιώσιμο. Μιλούν για συνομιλίες με την αίσθηση του επείγοντος, δεν εγκρίνουν ξανά ατέρμονες διαπραγματεύσεις, ενώ ζητούν από τους δύο ηγέτες να καταθέτουν γραπτώς τις απόψεις για το πώς προωθούν τα ψηφισμένα κείμενα του Σ.Α. Ταυτόχρονα, ζητούν από τους δύο ηγέτες να βελτιώσουν τη «δημόσια ατμόσφαιρα των διαπραγματεύσεων», να ενημερώσουν την κοινή γνώμη για τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από τη λύση, να πάρουν πρωτοβουλίες για να πείσουν για τις προοπτικές ανάπτυξης και ευημερίας σε μια διαφορετική Κύπρο.

Τι πιθανότητες έχει αυτή η πρωτοβουλία να επιτύχει κάτι σημαντικό; Οι μνηδενικές εξελίξεις από

το Κραν Μοντάνα μέχρι σήμερα έχουν επιβαρύνει την ατμόσφαιρα και τη φόρτωσαν με επιπρόσθετο αρνητισμό. Ολοφάνερα η κοινή γνώμη δεν ελπίζει σε κάτι. Ωστόσο, ο γ.γ. του ΟΗΕ φαίνεται να αξιολογεί σωστά το στρατηγικό πλεονέκτημα που του δίνει η θέση του, να εξηγήσει, δηλαδή, ποιος ευθύνεται για το αδιέξοδο, να πει ποια πλευρά δεν ανταποκρίνεται στις κατευθύνσεις που έχει θέσει ήδη από το Κραν Μοντάνα. Καμιά πλευρά, ιδιαίτερα η ε/κ, δεν θα ήθελε να βρίσκεται σε αυτό το κάδρο, και αυτό το ενδεχόμενο γεμίζει τον Ν. Αναστασιάδη με χαρακτηριστική νευρική κούραση. Είναι κοινό ταμπού πως τα Η.Ε. επιρρίπτουν κυρίως σε αυτόν την ευθύνη για την αποτελμάτωση των συνομιλιών, και εξαιτίας αυτής της διαπίστωσης απέφυγαν να κάνουν οποιανδήποτε αναφορά στις παρεμβάσεις τουρκικών γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ. Προφανώς τον προειδοποίησαν παρασκηνιακά γι' αυτό το ενδεχόμενο μετά τις γνωστές οβιδιακές μεταμορφώσεις του. Τις υπενθυμίζω: εκ των υστέρων «αποκεντρωμένη» ομοσπονδία, σκόπιμη διαστρέβλωση του Πλαισίου Γκουτιέρες (μιλούσε για ανύπαρκτο άλλο), διεν χαμένα πρακτικά του ΟΗΕ, νέα συνταγματική δομή έξω από τη συμφωνημένη σύγκλιση, βολιδοσκοπήσεις εντός και εκτός Κύπρου για λύση βασισμένη σε «δύο κράτη». Μέσα από τις μεταμορφώσεις αυτές κυριολεκτικά άνοιξε τον ασκό του Αιόλου για διάλυση του διαπραγματευτικού τοπίου, και μαζί, την εξουθένωση

της κοινής γνώμης μέσα από την παραπληροφόρηση και την «επιστημονική» διαστρέβλωση κάθε είδους σχετικής με το Κυπριακό. Σε αυτή την περίοδο της ασυναρτησίας, είναι σημαντικό πως ο Μ. Ακιντζί, κράτησε υπεύθυνη στάση, ήρθε σε ρήξη με τον Μ. Τσαβούσογλου και την τ/κ απορριπτική σχολή (Τατάρ, Οζερσάι), και εξαιτίας αυτής της στάσης, καταβάλλονται σήμερα προσπάθειες.

Μπορεί να αποδώσει αυτή η ύστατη κίνηση Γκουτιέρες; Από τη στιγμή που ο Ν. Αναστασιάδης απέρριψε την πρόταση Ακιντζί (2018) για να γίνει το Πλαίσιο Γκουτιέρες «στρατηγική συμφωνία» για τη λύση, τα στοιχεία συνηγορούν υπέρ της καταγραφής ενός εντυπωσιακού αδιεξόδου. Ο γ.γ. μπορεί να παίξει με ανοικτά χαρτιά: επισημοποίηση του αδιεξόδου, ανακοίνωση για τερματισμό της ανάμειξης του ΟΗΕ στη διαδικασία, η οποία κρατά από το 1964 και απασχόλησε 28 απεσταλμένους του, αποχώρηση της ΟΥΝΦΥΚΥΠ μέσα στο 2020. Ένα θέμα και ένα ερώτημα: το θέμα είναι αν ο Ν. Αναστασιάδης έχει πεισθεί ότι δεν του έμειναν άλλα «χαρτιά» προς χρήση. Ο χρόνος έχει εξαντληθεί, νέα παράταση ή άλλο τακτικισμοί δεν χωρούν, γνωρίζει καλύτερα από κάθε άλλον, ότι σε αυτά δεν έχει πλέον κανένα σύμμαχο. Το ερώτημα είναι αν ο Ν. Αναστασιάδης είναι σε θέση να αντλήσει «εκπαιδευτικό» υλικό από τη στρατηγική ήττα Τ. Παπαδόπουλου στις προεδρικές εκλογές του 2008...

www.larkoslarkou.org.cy

Να εκμεταλλευτούμε τα νέα δεδομένα στην Ανατολική Μεσόγειο

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

Η Αίγυπτος μπορεί σήμερα να έχει ηγεσία που να διευκολύνει τη σύσφιξη των σχέσεων με το Ισραήλ, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως θα επικρατήσει για πάντα.

το μήνυμα πως θεωρεί την Κύπρο σημαντικό κόμβο για την επίτευξη των επιχειρηματικών, και όχι μόνο, στόχων της για τις επόμενες δεκαετίες.

Μία ακόμη συνισταμένη, η οποία καθορίζει τις σχέσεις μας με τη Δύση είναι και οι στοχεύσεις άλλων χωρών στην περιοχή. Το Ισραήλ αποτελεί τον ισχυρότερο και πιο σταθερό σύμμαχο των ΗΠΑ στην ευρύτερη περιοχή. Η σύσφιξη των σχέσεων Κύπρου και Ελλάδας

με τις ΗΠΑ εξυπηρετεί απόλυτα και τη γείτονα χώρα. Το Ισραήλ έχει δύο επιλογές για συνεργασία για να αξιοποιήσει το φυσικό του αέριο. Την Κύπρο και την Αίγυπτο. Η τρίτη επιλογή είναι η δημιουργία τερματικού φυσικού αερίου στο Ισραήλ. Κάτι τέτοιοι είναι σχεδόν αδύνατο να προκριθεί ως επιλογή, γιατί και το ίδιο το Ισραήλ γνωρίζει πως θα αποτελεί στόχο για τους εχθρούς του και θα χρειαστούν τεράστια κονδύλια για να συντηρήσουν την προστασία του από πιθανές επιθέσεις. Η Αίγυπτος μπορεί σήμερα να έχει ηγεσία που να διευκολύνει τη σύσφιξη των σχέσεων με το Ισραήλ, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως θα επικρατήσει για πάντα. Οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι, που βρίσκονται σε συνεννόηση και με τον Ερντογάν, αποτελούν εχθρό για το Ισραήλ. Δεν μπορεί, λοιπόν, το Ισραήλ να κάνει μια στρατηγική επιλογή δεκαετιών με την Αίγυπτο.

Η Κύπρος αποτελεί τον πιο αξιόπιστο σύμμαχο για το Ισραήλ για ενεργειακή συνεργασία. Είτε η κατασκευή του αγωγού East-Med είτε η μεταφορά του φυσικού αερίου του Ισραήλ σε κυπριακό τερματικό αποτελούν τις πιο ασφαλείς επιλογές για τη γείτονα χώρα.

Επιπρόσθετα οι σχέσεις του Ισραήλ τόσο με το Ιράν όσο και με την Τουρκία βρίσκονται σε τενημένο σκηνικό. Η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να αποτελέσει για το Ισραήλ ένα αξιόπιστο σύμμαχο σε όλα τα επίπεδα και ο συνδυασμός κρίκος του Ισραήλ με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το κάθε βήμα που αναβαθμίζει τις σχέσεις ΗΠΑ – Ελλάδας και ΗΠΑ – Κύπρου ευνοεί και το Ισραήλ. Αυτά, λοιπόν, που συμβαίνουν στην περιοχή μας προφανώς και δεν είναι γεγονότα που συμβαίνουν καθημερινά. Ανεξαρτήτως με τις όποιες εξελίξεις στο Κυπριακό, η Κυπριακή Δημοκρατία

οφείλει να στείλει σαφές το μήνυμα ότι μπορεί να καταστεί ένας αξιόπιστος σύμμαχος και να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή. Η πολιτική της ουδετερότητας και των ισών αποστάσεων που είχαμε τα προηγούμενα χρόνια μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας έχει κλείσει τον κύκλο της. Είναι η ώρα των αποφάσεων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία με την ένταξή της το 2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει λάβει τις αποφάσεις τις για τον προσανατολισμό συμμαχιών που θα ακολουθήσει. Θα πρέπει να τις υπερασπιστεί με αποφασιστικότητα χωρίς φόβο και πωγωνίσματα. Με σοβαρότητα, αλλά και όσο το δυνατό περισσότερη εθνική ομοψυχία ως αξιολογήσουμε τα νέα δεδομένα. Χωρίς ευσεβοποιήσιμους, ιδεοληψίες και συνθήματα.

Ο κ. Ανδρέας Α. Αποστόλου είναι εκπρόσωπος Τύπου της Συμμαχίας Πολιτών.

Το ποίμνιο εκλέγει νέο μητροπολίτη Κιτίου

Ο Αρσινόης Νεκτάριος αποτελεί το αδιαφιλονίκητο φαβορί της εκλογικής διαδικασίας λαϊκών-πιστών, καθώς και της Ιεράς Συνόδου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στις εννιά το βράδυ Κυριακής θα είναι γνωστό το αποτέλεσμα της κάλπης που έχει στηθεί στη μητροπολιτική περιφέρεια Κιτίου για την ανάδειξη του νέου ποιμενάρχη, μετά την παραίτηση του τέως Κιτίου Χρυσόστομου. Ένα αποτέλεσμα που εν πολλοίς θα παίξει καθοριστικό ρόλο κατά τη δεύτερη φάση της διαδικασίας που είναι η επιλογή

Η τελική απόφαση για τον νέο μπροπολίτη Κυτίου θα ληφθεί από την Ιερά Σύνοδο, τα μέλη της οποίας θα κληθούν να επιλέξουν έναν από τους υποψηφίους, οι οποίοι θα καταρτίσουν το τριπρόσωπο.

του νέου μητροπολίτη Κιτίου από τα 16 μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου. Παρά το γεγονός ότι ο Καταστατικός Χάρτης δεν θεωρεί ότι ο «υποψήφιος» που θα λάβει τις περισσότερες ψήφους εκλέγεται νέος μητροπολίτης, οι Συνοδικοί, όμως, δύσκολα θα παραγνωρίσουν τη βούληση λαϊκών και πιστών. Για το συγκεκριμένο ζήτημα, μέλος της Ιεράς Συνόδου έλεγε στην «Κ» πως η εκλογή μητροπολίτη Κυρηνείας έχει δημιουργήσει μια άτυπη «παράδοση» εντός της Συνόδου με τα μέλη της να λαμβάνουν υπόψη, τις ψήφους που έλαβαν τα πρόσωπα που έχουν καταρτίσει το τριπρόσωπο. Ο Καταστατικός Χάρτης αναφέρει ρητά πως οι Συνοδικοί επιλέγουν έναν

Στις κάλπες 44.000 Λαρνακείς, λαϊκοί και κληρικοί, για την πρώτη φάση της διαδικασίας, την οποία επισκίασαν ελαφρώς μερικές μόνο λεκτικές αψιμαχίες μεταξύ των ομάδων υποστήριξης των δύο «υποψηφίων».

από τους τρεις, ανεξαρτήτως του αριθμού ψήφων που έλαβαν.

Οι «υποψήφιοι»

Τον μητροπολιτικό θρόνο διεκδικούν δύο κληρικοί, οι οποίοι προέρχονται από τη Μητρόπολη Κτίσιου νυν επίσκοπος Αρσινόης Νεκτάριος και ο αρχιμανδρίτης Ευμένιος. Οι ομάδες υποστηρίχνης των δύο «υποψηφίων» που έχουν συγκροτηθεί έχουν ριζεί το βάρος των προπαθειών τους στην εκλογική διαδικασία, πιστεύοντας πως το αποτέλεσμα της Κυριακής θα κρίνει και την τελική απόφαση της Συνόδου. Η εικόνα που επικρατούσε το τελευταίο διάστημα στη μητροπολιτική περιφέρεια έδειχνε πως

και οι δύο ομάδες πραγματοποιούσαν εκκοταρεία, πόρτα με πόρτα ενώ σε κάποιες περιπτώσεις οι τόνοι ανέβηκαν με εκατέρωθεν καταγγελίες των επιτελείων των δύο. Ιδιαίτερα έντονες ήταν οι επικρίσεις που διατυπώθηκαν από την ομάδα στράτηγες του αρχιμανδρίτη Ευμένιου κατά προσώπων που τα παρουσίαζαν να είναι κοντά στον επίσκοπο Νεκτάριο. Σε μια περίπτωση, μάλιστα, οι καταγγελίες έφθασαν και επίσημα στην Αρχιεπισκοπή και στο γραφείο του τοποτηρητή της Μητροπόλεως Κτίτιου, αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου.

To φαβορί

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, ο επίσκοπος Αρσινόης παρουσιάζει

ζεται ως το αδιαφιλονίκητο φαβορί τόσο της εκλογικής διαδικασίας, λαϊκών και πιστών όσο και της διαδικασίας ενώπιον της Ιεράς Συνόδου. Η «υποψηφιότητα» Νεκταρίου εμφανίζεται να έχει αποκτήσει δυναμική, ιδιαίτερα μετά τη στήριξη από τον παραιτηθέντα μητροπολίτη Χρυσόστομο, τον αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, καθώς και από άλλους συνοδικούς.

Ο τῆς Κτιῖου ὅσο και ο προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας ἐξέφρασαν ἀναγκτὰ τὴν υποστήριξή τους στὸν ἐπίσκοπο Νεκτῆριο, μῆς συνεντεύξεων στὴν «Κ». Συγκεκριμένα ο μτροπολίτης Χρυσόστομος ἐρωτηθεῖς εἶχε ἀπαντήσει: «Ἐάν τὸ ἔλλμα τὸν Κυρίου εἶναι να γίνεο Ἀρσινόης, ἔχει τὸ οποιοδήποτε δι-

καίωμα μνητροπολίτης Κιτίου να αρνηθῇ; Αντίθετα ἐγὼ θὰ ἀρῶ, γιατί εἶναι ἐνὰ πνευματικὸ μου παιδί, τὸν ξέρω, εἶναι ἄξιος ιεράρχης καὶ ἀν' ἀναλάβει τὸ ἔργο τοῦ νέου μνητροπολίτη Κιτίου ἐγὼ θὰ εἶμαι εὐτυχισμένος. Δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι μπορῶ νὰ ἀρνηθῶ ἐάν ὁ Θεός, ἡ Σύνοδος καὶ ὁ λαὸς ἐπιλέξουν ἄλλον, θὰ συνεργαστοῦμε με αὐτόν».

Οι συσχετισμοί

Η ανοιχτή υποστήριξη του επίσκοπου Νεκταρίου από τον αρχιεπίσκοπο, αλλά και τον παραιτηθέντα μητροπολίτη εκ των πραγμάτων δίνει πλεονέκτημα στον Αρσινόδη, όταν τα μέλη της Συνόδου κληθούν να αποφασίσουν. Με βάση τους συσχετισμούς που υπάρχουν εντός της Ιεράς Συνόδου ο Νεκτάριος συγκεντρώνει την πλειοψηφία των μελών της Ιεράς Συνόδου. Η τάση που υπάρχει είναι πως η ομάδα των συννοδικών που βρίσκονται κοντά στον αρχιεπίσκοπο, οι μητροπολίτες Πάφου Γεώργιος, Μόρφου Νέφυτος, Κωνσταντίας – Αμμοχώστου Βασίλειος, Τριμυθούντος και Λευκάριων Βαρνάβας και οι επίσκοποι Καρπασίας Χριστοφόρος, Μεσαορίας Γρηγόριος, Ξύτρων Λεόντιος, Νεαπόλεως Πορφύριος θα τοποθετηθεί υπέρ του Νεκταρίου. Άγνωστο παραμένει το πώς θα συμπεριφερθεί η ομάδα των μητροπολιτών Κύκκου και Λεμεσού.

Ιεράρχες που κινούνται στη σφαίρα επιρροής των Κύκκων και Λεμεσού έλεγαν στην «Κ» πως ο αριθμός ψήφων που θα εξασφαλίσει ο κάθε «υποψήφιος» θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στάση που θα τηρήσουν εντός της Ιεράς Συνόδου.

Οι ομάδες

Στη «μάχη» για τον μητροπολιτικό θρόνο, το έναυσμα το έδωσαν ομαδες υποστηρίξεις κυρίως των δύο «υποψηφίων». Του νυν επισκόπου Νεκταρίου και του αρχιμανδρίτη της Μητρόπολης Κιτίου Ευμένιου Σιήπην. Υπέρ του επισκόπου Νεκταρίου τοποθετήθηκαν δημόσια 57 από τους 61 κληρικούς της Μητρόπολης Κιτίου, καθώς και τρία μοναστήρια της μητροπολιτικής περιφέρειας Κιτίου, το Σταυροβούνι, η μονή Αγίου Γεωργίου Μαυροβουνίου, καθώς και η γυναικεία Ιερά Μονή Αγίων Ραφαήλ και Μαρίας Ξυλοτύμπου. Οι κληρικοί και τα μοναστήρια που τάσσονται υπέρ του επισκόπου Νεκταρίου θεωρούν πως στο πρόσωπο του Αρσινόου βρήκαν τον νέο πνευματικό τους πατέρα. Η ομαδα υποστηρίξης του αρχιμανδρίτη Ευμένιου τάσσεται υπέρ της εκλογής του για την εκκοσμητάραχη συνεχής και αδιάλειπτης παρουσίας του στη ζωή της Μητρόπολης, για το πολύπλευρο ποιμαντικό και φιλανθρωπικό του έργο, πλάι στον πάσχοντα συνάνθρωπο, για την ανιδιοτελή προσφορά του προς το ποίμνιο του και ιδιαίτερα για τη νεολαία, για την πνευματικότητα και την αυθεντικότητα του χαρακτήρα του, και διότι θεωρούν ότι είναι ο μόνος που μπορεί να καθοδηγήσει ορθά τη Μητρόπολη στο πνευματικό, ποιμαντικό και φιλανθρωπικό του έργο.

**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΣΥΛΟΥ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ
για το έτος 2019**

ΜΟΝΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Η Μονάδα Ευρωπαϊκών Ταμείων του Υπουργείου Εσωτερικών (η οποία έχει οριστεί ως η Υπεύθυνη Αρχή των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων 2014-2020), προβαίνει σε Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης για το έτος 2019 (Αριθμός Πρόσκλησης: YE/YA/TAME/01.2019), για το πιο κάτω έργο:

Ειδικός στόχος: SO1 - Άσυλο
Εθνικός Στόχος: NO1- Υποδοχή/Άσυλο
Δράση 1 - Στήριξη ικανότητας υποδοχής

**Τίτλος έργου: Λειτουργία Ανοικτού Κέντρου Υποδοχής
για Ασυνόδευτους Ανήλικους Υπηκόους Τρίτων Χωρών**

Χρονική διάρκεια υλοποίησης έργου: 28 μήνες
Αναμενόμενη ημερομηνία έναρξης: Νοέμβριος 2019
Διαθέσιμος Προϋπολογισμός: €1.000.000,00

Η Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων και τα συνημμένα έγγραφα (Παράρτηματα 1-11) διατίθενται στην ιστοσελίδα της Υπεύθυνης Αρχής (www.moi.gov.cy/efu). Οι ενδιαφερόμενοι φορείς, αφού λάβουν τα σχετικά έγγραφα, θα πρέπει να συμπληρώσουν το ειδικό έντυπο δήλωσης ενδιαφέροντος με τα στοιχεία τους (Παράρτημα 11) και να το προωθήσουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: efu@moi.gov.cy ή στο τηλέφωνότυπο: 22409948. Για σιδήθηπρω περαιτέρω, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να επικοινωνήσουν με τους Λειτουργούς της Υπεύθυνης Αρχής στο τηλέφωνο: 22409999.

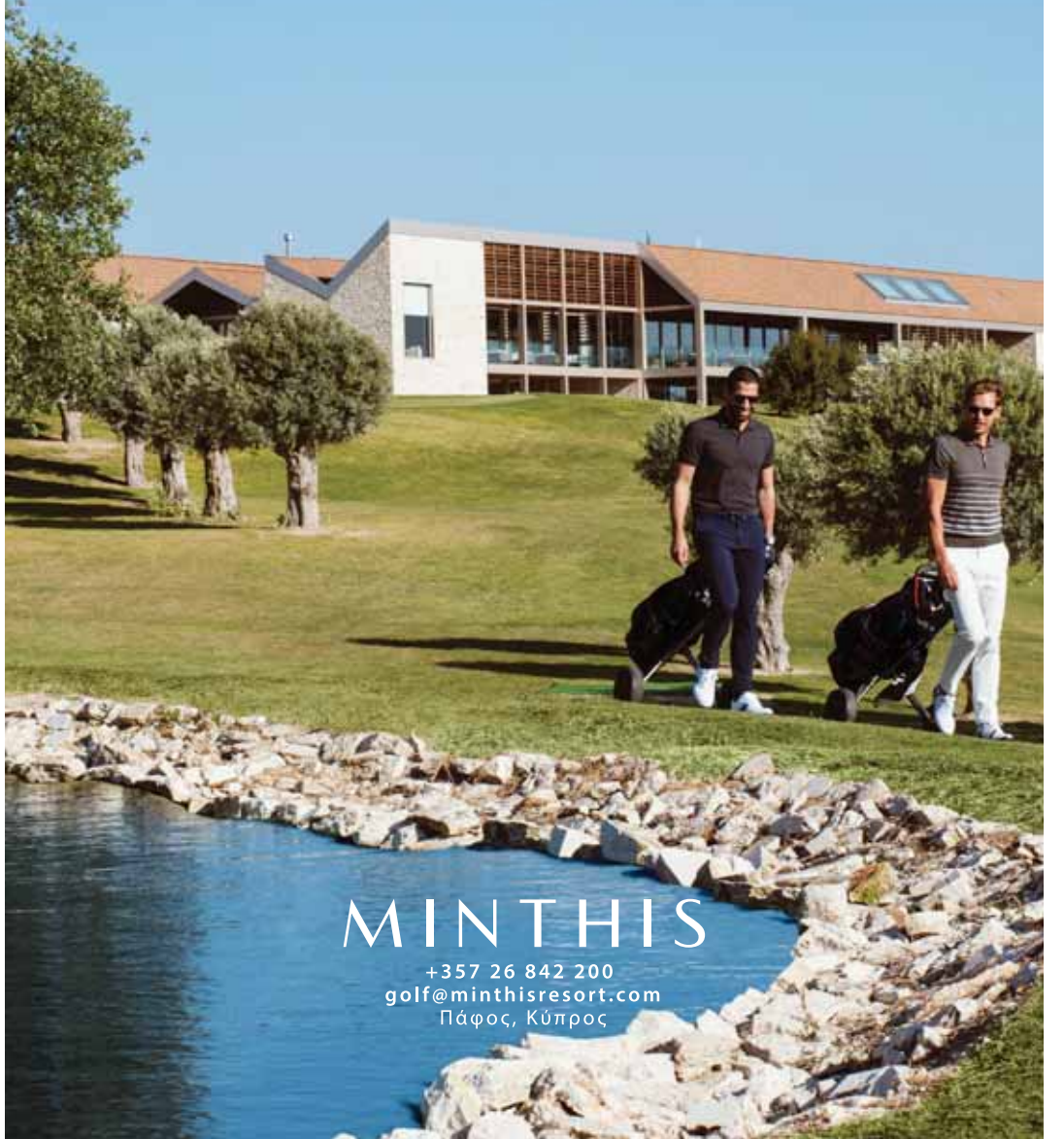
Σημειώνεται ότι ερωτήσεις που αφορούν το περιεχόμενο της πρόσκλησης θα πρέπει να υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους φορείς μόνο γραπτώς, στην ηλεκτρονική διεύθυνση efu@moi.gov.cy, μέχρι τη Δευτέρα, 16/09/2019 και ώρα 15.00.

Οι προτάσεις θα πρέπει να υποβληθούν στον Επικεφαλής της Υπεύθυνης Αρχής, μέχρι τη Δευτέρα, 23/09/2019 και ώρα 14:00, έναντι απόδειξης παράδοσης, στη διεύθυνση: ΜΟΝΑΔΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, Elma House, Μνασιάδου 10, 4ος όροφος, 1065 ΛΕΥΚΩΣΙΑ. Το έργο συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευση και Ένταξης της ΕΕ και την Κυπριακή Δημοκρατία.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Minthis,
το πρώτο γήπεδο γκολφ στην Κύπρο
με πιστοποιητικό αειφορίας GEO

MINTHIS
+357 26 842 200
golf@minthisresort.com
Πάφος, Κύπρος

Προς Βρυξέλλες μόνο μέσω Αθήνας

Τίρανα και Σκόπια περιμένουν τη στάση της νέας κυβέρνησης Μπτιστάκη στο αίτημά τους για ένταξη στην Ε.Ε.

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΙΑ

Ο Οκτώβριος θα είναι ο μήνας που θα καθορίσει εν πολλοίς το κλίμα στις σχέσεις της νέας πολιτικής πραγματικότητας στην Αθήνα με τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία. Η κυβέρνηση Μπτιστάκη θα κληθεί να συναινέσει, ή όχι, στο Συμβούλιο Κορυφής της Ε.Ε., για τη χορήγηση ημερομηνίας έναρξης ενταξιακών διαπραγματεύσεων, που για τις δύο αυτές χώρες αποτελεί σημείο καμπής στην πορεία τους προς την ενωμένη Ευρώπη. Οι γείτονες θα μετρήσουν φίλους και εχθρούς και περιμένουν τη στήριξη της ελληνικής πλευράς, με την οποία μοιράζονται κοινά σύνορα και διατηρούν, κυρίως η Αλβανία, εκκρεμή διμερή ζητήματα.

Το ευρωατλαντικό χαρτί ήταν για την Αθήνα ένα ισχυρό όπλο στην πολιτική της για τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων με τις δύο όμορες χώρες, ειδικά στην περίπτωση της Βόρειας Μακεδονίας. Το έπαιξε επί χρόνια, αποτελεσματικά, στη μεν περίπτωση της (τότε) FYROM για να πείσει στο ζήτημα της ονομασίας, αλλά και (με μικρότερη επιτυχία) για να βελτιώσει περαιτέρω τη θέση της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία.

Πλέον, οι δύο χώρες (και) με ελληνική συναίνεση έγιναν μέλη του ΝΑΤΟ και μένει να δούμε αν και πώς η κυβέρνηση Μπτιστάκη θα χρησιμοποιήσει το δικαίωμα της αρνησικυρίας στην ευρωπαϊκή πορεία τους, αρχής γενομένης από τον Οκτώβριο εφόσον συζητηθεί στη φθινοπωρινή σύνοδο θέμα διεύρυνσης.

Ανταλλάγματα

Εκτός συγχρονιστικού απρόοπτου η Αθήνα δεν θα σταθεί εμπόδιο στην ενταξιακή πορεία των γειτόνων τους οποίους έχει κάθε λόγο να θέλει στην ευρωπαϊκή οικογένεια, αλλά δεν θα δώσει και τη συγκατάθεσή της χωρίς ανταλλάγματα. «Δεν θα πει (σ.σ. η ελληνική πλευρά) ότι σε κανέναν (σ.σ. Βόρεια Μακεδονία, Αλβανία) αλλά θα θέσει και τους όρους της», ανέφερε, χαρακτηριστικά στην «Κ» πηγή με πρόσβαση στο Μαξίμου.

Ποιοι μπορεί να είναι αυτοί; Ως προς τη Βόρεια Μακεδονία πληροφωρίες αναφέρουν ότι θα απαιτηθεί η αυστηρή εφαρμογή της συμφωνίας των Πρεσπών και ενδεχομένως κάποιες διαβεβαιώσεις από το Βερολίνο για χαλάρωση των πλεονασμάτων ως «αντίωρο» και από την Αλβανία εγγυήσεις περί αυστηρής τήρησης των προβλεπόμενων από τις διεθνείς

Πορεία στα Σκόπια, με τον Ζόραν Ζάεφ στην κεφαλή, υπέρ της συμφωνίας των Πρεσπών, τον Σεπτέμβριο του 2018. Ενα από τα βασικά επιχειρήματα του πρωθυπουργού της γειτονικής χώρας προς τους συμπατριώτες του ήταν ότι η υπερψήφισή της θα οδηγούσε τη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τη Βόρεια Μακεδονία αναμένεται να απαιτηθεί η αυστηρή εφαρμογή της συμφωνίας των Πρεσπών.

συνθήκες κανόνων προστασίας των μειονοτικών δικαιωμάτων του εκεί ελληνισμού.

Σκόπια και Τίρανα έχουν στραμμένο ήδη το βλέμμα τους στην Αθήνα, περιμένοντας από τη νέα κυβέρνηση να ανοίξει τα χαρτιά της, ενόψει της συνόδου του Οκτωβρίου. Ο Ζόραν Ζαεφ ήταν από τους πρώτους ηγέτες που έπαιξαν να συγκαρουν τον Κυριάκο Μπτιστάκη και σε συνέντευξή του δήλωσε ότι αναμένει να συνεχιστεί η στρατηγική συνεργασία βάσει της συμφωνίας, εκτιμώντας ότι και ο νέος Έλληνας πρωθυπουργός, «είναι αρκετά προσεκτικός σε αυτό το ζήτημα». Ακόμα πιο αποκαλυπτικός ο Βορειομακεδόνας πρόεδρος της Δημοκρατίας Στέβο Παντάρφσκι, μιλώντας σε σερβικό τηλεοπτικό σταθμό είπε ότι αναμένει μια «πιο άκαμπτη στά-

ση» ως προς την εφαρμογή της συμφωνίας, αλλά εξήγησε πως δεν πιστεύει ότι η καινούργια ελληνική κυβέρνηση θα εμποδίσει τη χορήγηση ημερομηνίας έναρξης των διαπραγματεύσεων. Πρόσθεσε, δε, ότι ενδεχομένως η ελληνική κυβέρνηση θα ζητεί αυστηρή εφαρμογή των όρων της συμφωνίας, ιδίως ως προς τα θέματα ονομασίας των προϊόντων που προέρχονται από το βόρειο τμήμα της Ελλάδας και από τη Βόρεια Μακεδονία. Επισήμως, στα Σκόπια εμφανίζονται αισιόδοξοι ότι όλα θα πάνε καλά και μάλιστα, όπως δήλωσε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Μπουγιάρ Οσμάνι, έχουν ήδη έτοιμη τη δομή που θα αναλάβει σε επίπεδο τεχνοκρατών τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

«Μαχαίρι» στον Ζάεφ

Οι φόβοι ότι μπορεί να μετατεθεί η συζήτηση για τον επόμενο χρόνο υπέρνουν και αν αυτό συμβεί θα είναι «μαχαίρι» για τον Ζάεφ, από τους ένθερμους Ευρωπαίους υποστηρικτές του.

Με την Αλβανία τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα, καθώς η χώρα ταλανίζεται από σοβαρή εσω-

Από την Αλβανία θα ζητηθούν ο σεβασμός και η τήρηση των μειονοτικών δικαιωμάτων του εκεί ελληνισμού.

τερική πολιτική κρίση, που ενδεχομένως θα έχει αντίκτυπο και στην απόφαση των Ευρωπαίων ηγετών ως προς τη χορήγηση ημερομηνίας έναρξης ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Ο υπό καθάιρεση πρόεδρος της Δημοκρατίας Ιλίρ Μέτα συνεχάρη τον Κυριάκο Μπτιστάκη, όχι όμως και ο σοσιαλιστής πρωθυπουργός Εντι Ράμα που σιωπά, αναμένοντας ενδεχομένως από τον νέο Έλληνα ομόλογό του τις θέσεις της κυβέρνησής του γύρω από την ελληνοαλβανική ατζέντα που εδώ και καιρό κινείται σε θερμοκρασίες Σιβηρίας.

Ισως το πιο σοβαρό, όσον αφορά την ελληνική πλευρά, είναι πως οι σχέσεις της ελληνικής μειονότητας με την κυβέρνηση Ράμα βρίσκονται τούτη την περίοδο, δικαίως ή αδικώς, στο κόκκινο και ο κ. Μπτιστάκης δεν μπορεί να μη το

Η κατάσταση στην Αλβανία είναι έκρυθμη και οι διαδηλώσεις κατά του πρωθυπουργού Εντι Ράμα συνεχείς.

Άγνωστοι ανατίναξαν το μνημείο του οπλαρχηγού Θύμιου Λιύλη στο μειονοτικό χωριό Κρανιά.

λάβει υπ' όψιν του σε ό,τι θα έχει να κάνει με την πολιτική του έναντι των Τιράνων. Η κυβέρνηση Μπτιστάκη έστειλε ένα πρώτο μήνυμα σε Τίρανα και Σκόπια, με αφορμή τις προγραμματικές δηλώσεις. Αναφερόμενος στις συμφωνίες των Πρεσπών, ο πρωθυπουργός είπε ότι «θα αγωνιστούμε για να αμβλύνουμε τις αρνητικές συνέπειες, αξιοποιώντας ως μοχλό πίεσης τη διαδικασία ένταξης, στηρίζοντας τα μακεδονικά προϊόντα και πραγματοποιώντας καμπάνια για την ελληνική Μακεδονία» και ως προς την Αλβανία ο επί των Εξωτερικών υπουργός Νίκος Δένδιας δήλωσε: «Στο πλαίσιο της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία, για την οποία η Ε.Ε. έχει θέσει σαφή αιρεσιμότητα, θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε στενά την πλήρωση από τα Τίρανα των πέντε καίριων προτεραιοτήτων. Θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε στενά τον έμπρακτο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όλων των πολιτών της, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών δικαιωμάτων της γηγενούς ελληνικής εθνικής μειονότητας».

Η κρίσιμη Σύνοδος Κορυφής του Οκτωβρίου

Προσπατούμενο βεβαίως είναι ότι στη σύνοδο του Οκτωβρίου θα τεθεί προς συζήτηση θέμα διεύρυνσης της Ε.Ε. και οι ηγέτες δεν θα το «παρακάμψουν», αφήνοντας να το χειριστεί από την καινούργια χρονιά η υπό την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι Ευρωπαίοι εμφανίζονται επ' αυτού διχασμένοι μεταξύ εκείνων (Γερμανία, Ιταλία, Κομισιόν, κράτη-μέλη από το ανατολικό μπλοκ) που θέλουν τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε. και ενός άλλου μπλοκ (Γαλλία, Ολλανδία, Δανία, κ.ά.) το οποίο επιμένει ότι δεν πρέπει ούτε καν να τους δίνουν ελπίδες.

Οι επιλογές για τη σύνοδο του Οκτωβρίου, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες από τις Βρυξέλλες, σε σχέση με την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων στις δύο ενδιαφερόμενες χώρες, είναι οι εξής δύο: η εκ νέου μετάθεση της συζήτησης για αργότερα, ή ο διαχωρισμός, να ικανοποιηθεί, δηλαδή, το αίτημα της Βόρειας Μακεδονίας και να μετατεθεί για αργότερα αυτό της Αλβανίας. Και η μία και η άλλη επιλογή θα έχουν κόστος.

Ο Ζάεφ εάν δεν λάβει άμεσα την πολυδιαφημιζόμενη από τον ίδιο ημερομηνία απειλείται με αποστα-

Οι Ευρωπαίοι είναι χωρισμένοι σε δύο στρατόπεδα: οι μεν επιθυμούν τη διεύρυνση της Ε.Ε. προς τα δυτικά Βαλκάνια, οι δε ούτε που το συζητούν.

θεροποίηση –και το έχει διαμνύσει αυτό στις Βρυξέλλες– δεδομένου ότι ψηφίζοντας τη συμφωνία των Πρεσπών είχε επενδύσει στην επιτάχυνση της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας του, υπόσχεση που του είχε δοθεί, ανοικτά μάλιστα, από τους ισχυρούς της Ε.Ε. στο δημοψήφισμα. Αν όμως οι ηγέτες δείξουν γενναιοδωρία στη Βόρεια Μακεδονία, στους Αλβανούς θα κυριαρχήσει το αίσθημα της αδικίας και ο κίνδυνος να βυθιστεί περαιτέρω η χώρα στην εσωστρέφεια δεν πρέπει να αποκλειστεί, κάτι που κανέναν στην Ευρώπη, με πρώτη την Ελλάδα, δεν επιθυμεί. Εν τούτοις περιπτώσεις, εάν δηλαδή μείνει «απέξω» η Αλβανία, δεν θα πρέπει να αποκλειστούν ενδεχόμενες αντιδράσεις-διαμαρτυρίες και από το πανίσχυρο, για τις εσωτερικές εθντικές

Είναι πιθανό το σενάριο οι ηγέτες να αφήσουν το ζήτημα να το χειριστεί από την καινούργια χρονιά η υπό την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

και πολιτικές ισορροπίες, αλβανικό στοιχείο της Βόρειας Μακεδονίας, οι οποίες θα λειτουργούσαν ενδεχομένως αποσταθεροποιητικά για τον Ζάεφ. Ούτε βέβαια διαφεύγουν την προσοχή της ευρωπαϊκής διπλωματίας οι κατά καιρούς δηλώσεις των ηγετών στα Τίρανα, ότι η ενοποιή-

ση των αλβανικών πληθυσμών της Βαλκανικής θα πρέπει να γίνει διά της ένταξης στην Ε.Ε. της Αλβανίας και του Κοσόβου, αλλά και εάν αυτό δεν καταστεί δυνατό, τότε η διαδικασία αυτή –όπως αφήνεται να εννοηθεί– μπορεί να συντελεστεί ως ιστορική αναγκαιότητα και εκτός ευρωπαϊκής ομπρέλας.

Σε κάθε περίπτωση θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι οι ηγέτες δεν θα θελήσουν το φαινόμενο να κλείσουν «κατάμουτρα» την πόρτα ούτε στη Βόρεια Μακεδονία ούτε και στην Αλβανία, ούτε όμως και στους άλλους δυτικούς Βαλκάνιους (Σερβία, Βοσνία, Μαυροβούνιο, Κόσοβο) που αναμένουν στον προθάλαμο και θα αναθερμάνουν, στα λόγια, τις ελπίδες πιέζοντας, ταυτόχρονα, για περισσότερες και ταχύτερες μεταρρυθμίσεις.

«Θα την αφήσουν μισάνοικτη, χρυσώνοντας σε κάποιους το χάπι», έλεγε χαρακτηριστικά στην «Κ» ευρωπαϊκή διπλωματική πηγή σε χώρα της δυτικής Βαλκανικής άμεσα ενδιαφερόμενης, προσθέτοντας ότι παρόλες τις εσωτερικές διαφωνίες μεταξύ κρατών-μελών, η στρατηγική της διεύρυνσης με την ένταξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, δεν αναμένεται να αναθεωρηθεί από τη νέα Κομισιόν.

Σιωπή από τον Χαραντινί για τα εγκλήματα του UCK

Ο **τέως** πρωθυπουργός του Κοσόβου, πολέμαρχος του UCK, Ραμούς Χαραντινί εμφανίστηκε την Τετάρτη στο Ειδικό Δικαστήριο της Χάγης όπου κλήθηκε να καταθέσει στον εισαγγελέα ως ύποπτος για εγκλήματα πολέμου στον πόλεμο του 1999-2000, αλλά αρνήθηκε να το πράξει.

Ο Χαραντινί, που αναχωρώντας από την Πρίστινα είχε υποβάλει την παραίτησή του από τον πρωθυπουργικό θώκο θέλοντας όπως είπε να υπερασπιστεί την τιμή του ως πολίτη, δήλωσε ότι ακολούθησε τη συμβουλή των νομικών του να μην απαντήσει καθόλου σε ερωτήσεις και διατύπωσε την εκτίμηση ότι δεν πρόκειται να του απαγγελθεί κατηγορία για τη δράση του στον UCK.

Το Ειδικό Δικαστήριο, βάσει πορίσματος του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 2011, ασχολείται με τα εγκλήματα που διέπραξαν μαχητές του UCK από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως την 31η Δεκεμβρίου 2000. Οι υποθέσεις αφορούν κυρίως δολοφονίες, βιασμούς, φυλακίσεις, βασανιστήρια, απαγωγές, αλλά και αφαίρεση οργάνων από κρατούμενους Σέρβους. Τα εγκλή-

ματα διεπράχθησαν στο Κόσοβο αλλά και στη βόρεια Αλβανία, όπου λειτουργούσαν τουλάχιστον τρία στρατόπεδα συγκέντρωσης που ιδρύθηκαν από τον UCK, ένα εκ των οποίων φέρεται να λειτουργούσε στη ζώνη επιχειρησιακής ευθύνης της στρατιωτικής ομάδας που διοικούσε ο Χαραντινί.

Εντονη ήταν η αντίδραση του Βελιγραδίου, με τον πρόεδρο της Σερβίας Αλεξάνταρ Πούτσιτς να κάνει λόγο, σε ειρυνικό ύφος, για πολιτικό τέχνασμα το οποίο αποσκοπούσε στην αύξηση της δημοφιλίας του Χαραντινί στους Αλβανούς ενόψει των εκλογών του Σεπτεμβρίου στο Κόσοβο.

Ο σκληροπυρηνικός Ραμούς Χαραντινί εμφανίζεται ως πολεμικός ενδεχόμενος υποχωρήσεων της Πρίστινας έναντι του Βελιγραδίου στο ζήτημα των συνόρων. Σε αντίθεση με τον σημερινό πρόεδρο του Κοσόβου και ηγέτη του UCK στον πόλεμο Χασίμ Θάτσι, ο οποίος θεωρείται διαιλακτικός στην εξομάλυνση των σχέσεων με το Βελιγράδι έστω και διά της μεταβολής των συνόρων, σχέδιο που φέρεται να προωθεί ο αμερικανικός παράγων.

NEA
ΣΕΙΡΑ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΣΚΡΟΥΤΖ

Μαθήματα οικονομίας από το πιο πλούσιο παπί του κόσμου

3ο ΜΑΘΗΜΑ

ΧΡΗΜΑ ΧΡΗΜΑ
ΧΡΗΜΑ!!!

Οι αγαπημένοι
ήρωες της Disney
έρχονται ξανά στην
Καθημερινή και σάς
κάνουν παρέα και
αυτό το καλοκαίρι.

Πρωταγωνιστής σε αυτή τη νέα σειρά - το πιο διάσημο παπί του κόσμου, ο Σκρουτζ Μακ Ντακ. Απολαύστε, λοιπόν, τις ιστορίες του αγαπημένου σας ήρωα, διαβάστε τα κείμενα με τις συμβουλές του και μάθετε τα πάντα για την οικονομία!

Στον **τρίτο τόμο** ο Σκρουτζ Μακ Ντακ ασχολείται με μια πολύ σπουδαία εφεύρεση του ανθρώπου, το χρήμα.

Την Κυριακή 4 Αυγούστου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κοινωνική Πολιτική και Οικονομική Συμμετοχή

Ασκήσεις συναίνεσης από Μητσοτάκη

Για αλλαγή του εκλογικού νόμου και συνταγματική αναθεώρηση

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Στρατηγική επιλογή αποτελεί για τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη η αναζήτηση συναίνεσεων με τα κόμματα της αντιπολίτευσης, χωρίς όμως εκπτώσεις στο κυβερνητικό του πρόγραμμα, όπως αυτό έχει αρχίσει να ξεδιπλώνεται τις τελευταίες τρεις εβδομάδες.

Σύμφωνα με πληροφορίες, το Μέγαρο Μαξίμου προσανατολίζεται στην αναζήτηση συγκλίσεων τόσο στο ζήτημα της δεύτερης φάσης της συνταγματικής αναθεώρησης που θα δρομολογηθεί το φθινόπωρο όσο και σε σχέση με τον εκλογικό νόμο, με δεδομένη, βεβαίως την κατάργηση της απλής αναλογικής, την οποία θεσμοθέτησε ο ΣΥΡΙΖΑ. Είναι ενδεικτικό, ότι σύμφωνα με συνομιλίες του πρωθυπουργού, προτεραιότητα για τον κ. Μητσοτάκη αποτελεί η ταχεία προώθηση του κυβερνητικού έργου, ενώ σε δεύτερο πλάνο βρίσκονται άλλες κινήσεις, όπως για παράδειγμα η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το πρώτο εξάμηνο της διακυβέρνησης Τσίπρα, κατά το οποίο, με υπουργό τον Γιάνη Βαρουφάκη η χώρα οδηγήθηκε σε ένα νέο μνημόνιο.

Όπως επίσης, παρά το γεγονός ότι το κατά τον ΣΥΡΙΖΑ «μέγα σκάνδαλο» της υπόθεσης Novartis έχει καταρρεύσει, δεν πρόκειται να αναληφθεί κάποια πρωτοβουλία από πλευράς κυβέρνησης, μέχρι οι σχετικοί φάκελοι να φθάσουν στη

Βουλή. Εξάλλου, η άμεση σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το «μνημόνιο Τσίπρα» θα δυναμίτιζε το κλίμα με το ΚΙΝΑΛ, καθώς πάγια θέση του τελευταίου αποτελεί πως η Βουλή θα πρέπει να διερευνήσει όχι μόνο τη συγκεκριμένη περίοδο, αλλά και τα έτη διακυβέρνησης του Κώστα Καραμανλή και του Γιώργου Παπανδρέου.

Στη λογική της αναζήτησης συναίνεσεων, όπως προαναφέρθηκε, ο κ. Μητσοτάκης θα εστιάσει κυρίως στα θέματα του εκλογικού νόμου και του Συντάγματος. Με δεδομένο ότι Ν.Δ. και ΚΙΝΑΛ συγκεντρώνουν 180 ψήφους στην παρούσα Βουλή, υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης της σχετικής διάταξης του Συντάγματος ώστε ο όποιος νέος εκλογικός νόμος να τεθεί άμεσα σε ισχύ. Στο Μέγαρο Μαξίμου δεν αποκλείεται η συγκεκριμένη προοπτική, αρκεί να έχει διασφαλιστεί η εξεύρεση κοινού τόπου ώστε η χώρα να μην κινείται στο «όριο» της ακυβερνησίας, όπως προκύπτει από την εφαρμογή της απλής αναλογικής. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Φώφη Γεννηματά είναι διατεθειμένη να συζητήσει την άμεση αλλαγή του εκλογικού νόμου σε σχέση με την αναθεώρηση του άρθρου 54 του Συντάγματος ώστε αυτός να ισχύσει άμεσα, αλλά σε μια λογική «πακέτου» αναφορικά με το περιεχόμενό του.

Συγκεκριμένα, κατά τις ίδιες πηγές, η κ. Γεννηματά δέχεται την πρόεγγιση το πρώτο κόμμα να είναι

Ούτε ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας απέκλεισε κατά τη συζήτηση επί των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης το ενδεχόμενο να εμπλακεί σε συζήτηση για την αλλαγή του υφιστάμενου εκλογικού νόμου της απλής αναλογικής.

Σε δεύτερο χρόνο η προώθηση Εξεταστικής Επιτροπής για το πρώτο εξάμηνο της κυβέρνησης Τσίπρα, που οδήγησε σε νέο μνημόνιο.

σε θέση να σχηματίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση εάν το εκλογικό του ποσοστό πλησιάζει το 40%, αλλά θα επιμείνει ώστε το «μπόνους» να κινείται σε συνάρτηση με την εκλογική του επίδοση. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, δεν μπορούν να επαναληφθούν φαινόμενα όπως της πρώτης εκλογικής αναμέτρησης του 2012, όταν η Ν.Δ. με ποσοστό περί το 20% έλαβε μπόνους 50 έδρες.

Σημειώνεται, παρενθετικά, ότι μετά τις εκλογές υπήρξε επικοινωνία σε υψηλό επίπεδο μεταξύ Μεγάρου Μαξίμου και ΚΙΝΑΛ. Το αποτύπωμα δεν υπήρξε άμεσα θετικό, καθώς στη Χαριλάου Τρικούπη κυριαρχεί ενόχληση για την υπουργοποίηση των κ. Μιχάλη Χρυσοχοΐδη και Λίνας Μενδώνη. Όμως, από την άλλη πλευρά κατέστη σαφές πως ο κ. Μητσοτάκης είχε δηλώσει δημοσίως και προεκλογικά ότι κατά τον σχηματισμό του υπουργικού συμβουλίου θα αξιοποιούσε τα πλέον κατάλληλα πρόσωπα ακόμη και πέραν της Ν.Δ.

Η στάση του ΣΥΡΙΖΑ

Ως εκ τούτου, θεωρείται πως οι γέφυρες δεν έχουν κοπεί για την αναζήτηση κοινού τόπου. Μάλιστα, δεν πρέπει να περνάει απαρατήρητο ότι ούτε ο πρόε-

δρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας απέκλεισε κατά τη συζήτηση επί των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης το ενδεχόμενο να εμπλακεί σε συζήτηση για την αλλαγή του υφιστάμενου εκλογικού νόμου της απλής αναλογικής. Όπως αναφέρουν συνεργάτες του, για την Κουμουνδούρου κόκκινη γραμμή συνιστά ο νέος εκλογικός νόμος να μην τεθεί σε ισχύ μέσω της τροποποίησης του Συντάγματος, αλλά και να εξευρεθεί «τρίτη λύση» για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας χωρίς να υπάρχει κίνδυνος διάλυσης της Βουλής. Δηλαδή, αυτό που ζητείται είναι να μην προχωρήσει η κυβέρνηση στην τροποποίηση του Συντάγματος, ώστε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να μπορεί να εκλεγεί με 151 ψήφους.

Όπως προαναφέρθηκε, η κυβέρνηση προτίθεται να κινηθεί συναινετικά και στην κατεύθυνση της δεύτερης φάσης της αναθεώρησης του Συντάγματος που θα δρομολογηθεί το φθινόπωρο, παρότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν επέδειξε το ίδιο πνεύμα όταν είχε την πρωτοβουλία των κινήσεων στη Βουλή. Συγκεκριμένα, η Ν.Δ. εξετάζει το ενδεχόμενο να υπερψηφίσει: Πρώτον, το άρθρο 33 που κινείται προς την κατεύθυνση θεσμοθέτησης του πολιτικού όρκου. Και, δεύτερον, το άρθρο 101 που αφορά το σύστημα περιφερειακής οργάνωσης της κεντρικής διοίκησης, αλλά και την προσαρμογή του στο περιβάλλον των νησιωτικών και ορεινών περιοχών με την εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων και την παροχή κινήτρων στους δημόσιους υπαλλήλους.

Χτίζει συμμαχίες με το βλέμμα στο πλεόνασμα

Διπλωματικό μαραθώνιο ξεκινάει ο πρωθυπουργός με σταθμούς το Βερολίνο, το Παρίσι, τη Χάγη και τη Νέα Υόρκη

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Στις 24 Σεπτεμβρίου, με αφορμή τη συμμετοχή του στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη, ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα κάνει την πρώτη του ηγετική εμφάνιση ενώπιον ενός σημαντικού και απαιτητικού διεθνούς ακροατηρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Μητσοτάκης θα μείνει περίπου μία εβδομάδα στη Νέα Υόρκη και αναμένεται να συναντήσει σειρά ηγετών. Οι ίδιες πληροφορίες μιλούν για την αφρόκριση της διεθνούς πολιτικής, καθώς το ενδιαφέρον για επαφές με τον Έλληνα πρωθυπουργό είναι μεγάλο, μεταξύ των οποίων από σημαντικές χώρες όπως ο Καναδάς και η Αυστραλία. Θα είναι μια εβδομάδα που θα κλείσει τον διπλωματικό μαραθώνιο που θα αρχίσει ο πρωθυπουργός από τον Αύγουστο με τις επισκέψεις στο Παρίσι και στο Βερολίνο και λίγο αργότερα στο Αμстерνταμ.

Ηδη τα δημοσιεύματα του διεθνούς τύπου διαμορφώνουν ένα κλίμα θετικού αφηγήματος και απρόσμενης ευχάριστης έκπληξης από την κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη, η οποία εμφανίζεται ως η πρώτη μεταλαϊκιστική κυβέρνηση στην Ευρώπη, ενώ ο πρωθυπουργός ως το πρόσωπο που κέρδισε τον αριστερό και τον ακροδεξιό λαϊκισμό. Σε αυτά προστίθεται το γεγονός ότι η κυβέρνηση Μητσοτάκη είναι από τις λίγες αυτοδύναμες κυβερνήσεις στην Ευρώπη, πραγματικότητα που παραπέμπει σε σταθερότητα.

Οι διεθνείς επαφές

Μπορεί ο πρωθυπουργός να έχει επικεντρωθεί τις πρώτες τρεις εβδομάδες διακυβέρνησης σε Blitzkrieg εσωτερικού, έχοντας καταθέσει τρία νομοσχέδια –τη Δευτέρα καταθέτει το τρίτο–, έχοντας συγκαλέσει δύο υπουργικά

συμβούλια και έχοντας τοποθετήσει τους γενικούς γραμματείς στα υπουργεία ήδη κατά το πρώτο δεκάημερο διακυβέρνησης. Ωστόσο, αυτά είναι μια πρώτη εισαγωγή στον τρόπο που θα κυβερνήσει και θα λειτουργήσουν και ως μια πρώτη σύστασή του με την πρωθυπουργική ιδιότητα, καθώς τον Αύγουστο στρέφει το βλέμμα του στις διεθνείς επαφές και στην οικοδόμηση ισχυρών συμμαχιών.

Κεντρική στόχευση του κ. Μητσοτάκη είναι η μείωση των προγενών πλεονασμάτων και ήδη δουλεύει προς αυτή την κατεύθυνση στέλνοντας το μήνυμα ότι η κυβέρνηση θα κινηθεί με σχέδιο, σοβαρότητα, χρονοδιαγράμματα και καλωσορίζοντας, αντί να διώχνει τους επενδυτές. Σε ό,τι αφορά το τελευταίο, η φανερά και επίσημη συνάντησή του με τον Σπύρο Λάτση για την επένδυση στο Ελληνικό, η οποία ανακοινώθηκε από το Μέγαρο Μαξίμου, επιδίωξε να στείλει το μήνυμα ότι η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να άρει τα εμπόδια στις επενδύσεις. Ήταν όμως και ενδεικτική του πνεύματος ότι ο πρωθυπουργός θα συναντά ο ίδιος σημαντικούς επενδυτές, όταν τα πράγματα απαιτούν διαπραγμάτευση στο ανώτατο επίπεδο.

Ο κ. Μητσοτάκης θεωρεί ότι ισχυρό διαπραγματευτικό όπλο στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης δεν είναι μόνο το μεταρρυθμιστικό του σχέδιο, το οποίο θα παρουσιάσει στις πρώτες επισκέψεις του στο Παρίσι, το Βερολίνο και το Αμστερνταμ, αλλά και η θετική ανταπόκριση των αγορών στη νέα κυβέρνηση, που αποτυπώνεται στις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων. Στο Μέγαρο Μαξίμου θεωρούν ότι αυτή είναι η πιο ισχυρή ψήφος εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, παρά τις επιφυλάξεις που εκφράζονται από κάποιους για το αν «βγαίνουν» οι αριθμοί για το

Ο κ. Μητσοτάκης θεωρεί ότι ισχυρό διαπραγματευτικό όπλο στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης δεν είναι μόνο το μεταρρυθμιστικό του σχέδιο, αλλά και η θετική ανταπόκριση των αγορών (στη φωτ. με την Αγκελα Μέρκελ).

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Μητσοτάκης θα μείνει περίπου μία εβδομάδα στις ΗΠΑ και αναμένεται να συναντήσει σειρά ηγετών.

2020. Οι αγορές ακούν και τους μεν και τους δε. Στο Μαξίμου κρατούν ότι το κλίμα εμπιστοσύνης ενισχύεται. Συνεργάτες του πρωθυπουργού θεωρούν ότι αυτό είναι ισχυρό διαπραγματευτικό όπλο, καθώς ο κ. Μητσοτάκης θα μπορεί, πλην της ισχυρής του πλειοψηφίας, να θέτει στους Ευρωπαίους συνομιλ-

τές του το ερώτημα: «Είναι δυνατόν να μη με εμπιστευθείτε εσείς, τη στιγμή που με εμπιστεύονται οι αγορές;».

Αυτό προφανώς θα τεθεί μεταξύ άλλων στον διπλωματικό μαραθώνιο του πρωθυπουργού που θα αρχίσει από το Παρίσι και τη συνάντηση με τον Εμανουέλ Μακρόν –η ημερομηνία δεν έχει ακόμα οριστεί–, ενώ ορόσημο αναμένεται να αποτελέσει η επίσκεψή του στο Βερολίνο στις 29 Αυγούστου. Σημειώνεται ότι η Γερμανίδα καγκελάριας έχει ήδη εκφραστεί θετικά για το σχέδιο του κ. Μητσοτάκη και η συνάντησή τους στο Βερολίνο θα λειτουργήσει ως το πρώτο «κρας τεστ» για το μεταρρυθμιστικό του σχέδιο, που αποβλέπει προς το τέλος του

δρόμου (και μέχρι το 2021) στη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων. Εξάλλου, στη συνάντησή που είχαν στην Αθήνα τον περασμένο Φεβρουάριο, η κ. Μέρκελ είχε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το σχέδιο του κ. Μητσοτάκη για την προσέλκυση επενδύσεων.

Σε κάθε περίπτωση, όπως φάνηκε και από το τετ α τετ που είχε ήδη ο πρωθυπουργός με τον Κλάους Ρέγκλινγκ, οι δανειστές δεν οριοθετούν τον τρόπο που θα κινηθεί η κυβέρνηση, ενώ την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι δημοσιονομικοί στόχοι. Και όπως έλεγαν συνεργάτες του κ. Μητσοτάκη, εφόσον οι αγορές δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, η ίδια δεν αμφισβητεί τους ποσοτικούς στόχους και δεδομένου ότι και οι δανειστές έχουν κάνει λάθος –κάτι που ο κ. Μητσοτάκης έχει δηλώσει δημοσίως ειδικά ως προς το μείγμα πολιτικής, καθώς αποδέχθηκαν την υπερφορολόγηση αντί των μεταρρυθμίσεων και επίσης θεωρεί διαπραγματευτικό χαρτί– αναμένεται να τονίσει στις επαφές του ότι θεωρεί αυτονόητο πως θα ακολουθήσει το δικό του πρόγραμμα.

Με Γερμανούς βιομήχανους

Παρότι το πρόγραμμα της επίσκεψης εργασίας στο Βερολίνο (στις 29 Αυγούστου) τελεί υπό διαμόρφωση, δεν πρέπει να αποκλείονται συναντήσεις του πρωθυπουργού με αμιγώς οικονομικά ενδιαφέρον, όπως με τον Σύνδεσμο Γερμανών Βιομηχάνων. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι κατά την επίσκεψή του στο Βερολίνο, όπου είχε συναντηθεί με την κ. Μέρκελ τον Φεβρουάριο του 2017, ο κ. Μητσοτάκης είχε παρουσιάσει το πρόγραμμά του σε συνάντηση με ομάδα σημαντικών Γερμανών επενδυτών και επιχειρηματιών. Μεγάλη σημασία αποδίδει το

Μέγαρο Μαξίμου και στην επίσκεψή του κ. Μητσοτάκη στην Ολλανδία στις 2 και 3 Σεπτεμβρίου. Σημειώνεται ότι ο Ολλανδός πρωθυπουργός Μαρκ Ρούτε ήταν από τους πρώτους που έσπευσαν να συγχαρούν τον κ. Μητσοτάκη, απευθύνοντάς του ταυτόχρονα πρόσκληση για επίσκεψη. Η Ολλανδία είναι μια σημαντική χώρα στην Ευρωζώνη που έχει επιδείξει ιδιαίτερη δυναμικότητα έναντι της Ελλάδας, ενώ συχνά δίνει τον τόνο και στη στάση των σκανδιναβικών χωρών).

Ο κ. Μητσοτάκης θεωρεί σημαντική την επίσκεψη εκεί, η οποία συμπληρώνει το παζλ οικοδόμησης συμμαχιών με Ευρωπαίους ηγέτες, όπως ο κ. Ρούτε, ο οποίος μάλιστα δεν προέρχεται από το ΕΑΚ αλλά από την ομάδα των Φιλελευθέρων (το όνομά του είχε ακουστεί και για τη θέση του προέδρου της Κομισιόν, κατά τις διαπραγματεύσεις των Ευρωπαίων ηγετών).

Υπό διαμόρφωση βρίσκεται και το πρόγραμμα συναντήσεων του κ. Μητσοτάκη στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη, όπου αναμένεται να μεταβεί στις 24 Σεπτεμβρίου. Και αυτό διότι το ενδιαφέρον από ξένους ηγέτες για επαφή με τον Έλληνα πρωθυπουργό είναι μεγάλο και προφανώς θα δοθεί προτεραιότητα σε σημαντικές χώρες, αλλά ενδεχομένως και σε επαφές με οικονομικό ενδιαφέρον.

Θα προηγηθεί η πρώτη επίσκεψή του με την πρωθυπουργική ιδιότητα στην Κύπρο τη Δευτέρα και την Τρίτη. Αν και συμβολική, ωστόσο αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω των εξελίξεων με την Αγκυρα περί την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά και της δεδηλωμένης πρόθεσης του Έλληνα πρωθυπουργού να βελτιώσει τις σχέσεις με την Τουρκία.

Ο υπουργός που «θυμάται» το μέλλον

Πώς ο Κυριάκος Πιερρακάκης μπήκε στην πολιτική και έφτασε από το Χάρβαρντ στο υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Του ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Τον Σεπτέμβριο του 2005 ο Κυριάκος Πιερρακάκης βρίσκεται στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» και επιβιβάζεται στο αεροπλάνο με προορισμό τις ΗΠΑ. Σε λίγες ημέρες πρόκειται να ξεκινήσει μεταπτυχιακές σπουδές αρχικά στο Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στη Δημόσια Διοίκηση και έπειτα στην Τεχνολογική Πολιτική, στο MIT της Βοστώνης. Μόλις ξεκινάει η πτήση ανοίγει έναν φάκελο που του έχει δώσει ένα μέλος της οικογένειάς του, με την παράκληση να τον ανοίξει μόνον όταν θα βρεθεί μέσα στο αεροπλάνο. Ο νεαρός μεταπτυχιακός φοιτητής βρίσκει στον φάκελο μια παλιά ασπρόμαυρη φωτογραφία με τέσσερα παιδιά και τη μητέρα τους. Τα παιδιά φορούσαν μπαλωμένα ρούχα και παπούτσια, αλλά είχαν βλέμμα έντονο και πείσμα επιβίωσης. Η φωτογραφία έγραφε στην πίσω πλευρά «Αρεόπολη 1934» και το ένα από τα παιδιά ήταν ο συνονόματος παππούς του σημερινού υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Ο 36χρονος πολιτικός, παρά το γεγονός ότι ήδη από φοιτητής μιλάει πάντοτε με ενθουσιασμό για την ψηφιακή επανάσταση, διακρίνεται ταυτόχρονα από μια ασυνήθιστη για ένα «τεχνικό μυαλό» έφεση να καταπίνεται με ιστορικές αφηγήσεις και παραβολές, συχνά με έντονο συναισθηματικό χρώμα. Αυτή την αφήγηση με την ασπρόμαυρη φωτογραφία την είχαν ήδη ακούσει οι φίλοι του. Δεν μπορούσε παρά να τη συμπεριλάβει στην ομιλία του κατά την τελετή παράδοσης-παραλαβής. Ήθελε να δείξει ότι η γενιά των παππούδων μας, που έζησε από τον Πόλεμο ως την Μεταπολίτευση επιτέλεσε άλματα που εύκολα υποτιμούμε και ότι «τώρα ο πυρός περνάει σε εμάς, στα εγγόνια εκείνων των ξυπόλυτων παππούδων».

Γιατί στην πολιτική;

Αυτού του τύπου ο παλιομοδίτικος λυρισμός προκαλεί τον σκεπτικισμό των κυνικών, ιδίως όταν εκπορεύεται από έναν πολιτικό, αλλά ο ίδιος δεν πτοείται. Φροντίζει, άλλωστε, να προφυλάσσει τις ευαισθησίες του με μια ομοιορροπία από τεχνικά στοιχεία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Η πατριδογνωσία και οι αναφορές στη μανιάντικη καταγωγή του για την οποία είναι υπερήφανος δεν είναι το κύριο μοτίβο του, αλλά εμφανί-

ΑΠΕΛΜΕ / ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΙΠΟΝΗΣ

«Οποιος μπαίνει στην πολιτική οφείλει να γνωρίζει σε βάθος τις τεχνικές λεπτομέρειες του πεδίου του και ταυτόχρονα να διαμορφώνει το πολιτικό μήνυμα και τις συμμαχίες που θα του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει τους στόχους του. Αυτά είναι απόλυτα συνδεδεμένα», λέει ο κ. Πιερρακάκης.

«Αν πιστεύεις ότι μπορείς να αφήσεις ένα θετικό ίχνος, τότε δεν μπορείς να αγνοήσεις την ευκαιρία της πολιτικής».

ζονται την κατάλληλη στιγμή, μόλις «συλλαμβάνει» τους συνομιλητές του να κουράζονται από τους «ψηφιακούς μετασχηματισμούς» και τις «αλληλεπιδράσεις του πολιτη με το κράτος».

Γιατί ένας νέος άνθρωπος έμπλεξε με την πολιτική; Τι πρόβλημα υπάρχει; Το «πρόβλημα», κατά τον ίδιο, είναι μια ανάγκη έκφρασης. «Αν πιστεύεις ότι μπορείς να παρέμβεις σε μεγάλη κλίμακα και να αφήσεις κατά το πέρασμά σου ένα ίχνος ότι έπραξες κάτι θετικό, τότε δεν μπορείς να αγνοήσεις την ευκαιρία», λέει. Τις ευκαιρίες τις δημιούργησε μόνος του, αλλά εκείνοι που του άνοιξαν τον δρόμο ήταν η Άννα Διαμαντοπούλου και ο Ευάγγελος Βενιζέλος. Ξεκίνησε ως άρτι αψιχθής από το MIT και το Χάρβαρντ 25άρης σύμβουλος της υπουργού Παιδείας της κυβέρνη-

σης Παπανδρέου το 2009, την οποία μάλιστα «παρέσυρε» με το «καλημέρα» σε ένα ταξίδι στη Σίλικον Βάλée της Καλιφόρνιας για να μελετήσουν τα πλέον σύγχρονα πρότυπα συνδυασμού της εκπαίδευσης με την επιχειρηματικότητα.

Όταν τον «ανακάλυψε» ο Ευάγγελος Βενιζέλος τον ενέταξε σχεδόν αμέσως στον κύκλο των συνεργατών του. Έφτασε να είναι ένας από τους εκπροσώπους της χώρας στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα στο Παρίσι το 2014. Ελάχιστοι θυμούνται ότι την Παρασκευή 23 Ιανουαρίου 2015, στην τελευταία προεκλογική εκπομπή καναλιού, ο Κυριάκος Μητσοτάκης και ο Κυριάκος Πιερρακάκης διαδέχθηκαν ο ένας τον άλλο στο πάνελ ως «αντίπαλοι». Ο τότε βουλευτής Β΄ Αθηνών της Ν.Δ. φρόντισε όταν διασταυρώθηκαν να τονίσει πόσο εκτιμά τον νεότερο Κυριάκο και «πόσο κοντά είναι οι ιδέες μας».

Οι ιδέες τους ήρθαν ακόμα πιο κοντά όταν ο Πιερρακάκης αποχώρησε από τη «μεταβενιζελική» εποχή του ΠΑΣΟΚ και ο Μητσοτάκης έβαλε πλώρη για την προεδρία της Ν.Δ. Στο τέλος του 2015 γράφτηκε στη Ν.Δ. για να στηρίξω

την υποψηφιότητα του Μητσοτάκη γιατί είχαμε κοινές ιδέες, κοινή αντίληψη, κοινή κημεία και κοινή παιδεία και γιατί πίστεψα από την πρώτη στιγμή σε αυτό που σήμερα ξεκινάει στην Ελλάδα με την κυβέρνηση Μητσοτάκη», λέει ο Πιερρακάκης. Μην έχοντας τις πολιτικές αγκυλώσεις που δεσμεύουν παλαιότερες γενιές πραγματοποιήσε τη μετάβαση στη Ν.Δ. ως κάτι φυσιολογικό και αυτονόητο, αφού ανήκε σταθερά στο μεταρρυθμιστικό και φιλελεύθερο κέντρο.

Η διαΝΕοσις

Από το 2015 και μέχρι πρόσφατα ήταν επικεφαλής ερευνών της διαΝΕοσις, έχοντας συμβάλει από την πρώτη ημέρα στη δημιουργία της διακεκριμένης «δεξαμενής σκέψης» μαζί με τον ιδρυτή της, Δημήτρη Δασκαλόπουλο και λίγους καλούς συνεργάτες. Μέχρι σήμερα δηλώνει υπερήφανος για μία σειρά από μελέτες για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα, οι οποίες απέσπασαν ευρεία δημοσιότητα. Μήπως τον φοβίζει ότι η τεχνοκρατική σκέψη θα βρει πολλά πολιτικά εμπόδια; Η απάντησή του είναι αρκετά «πολιτική»: «Οποιος μπαίνει

στην πολιτική οφείλει να γνωρίζει σε βάθος τις τεχνικές λεπτομέρειες του πεδίου του και ταυτόχρονα να διαμορφώνει το πολιτικό μήνυμα και τις συμμαχίες που θα του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει τους στόχους του. Αυτά είναι απόλυτα συνδεδεμένα».

Προσπάθησε να δώσει ένα δείγμα αυτής της προσέγγισης με την ομιλία του στις προγραμματικές δηλώσεις. Κάποιοι βουλευτές της Ν.Δ. του είπαν ότι περίμεναν ένα πληκτικό «τεχνοκρατικό δεκάλεπτο», αλλά βρέθηκαν μπροστά σε μια ομιλία που συνδύαζε τη γνώση με την πολιτικότητα.

Η πολιτικότητα εκφράστηκε με μια αναφορά στον Ελευθέριο Βενιζέλο και στον Κωνσταντίνο Καραμανλή, σε δύο ρεύματα που συναντώνται στη «μψτοστικκή» Ν.Δ. Ο Βενιζέλος «έβαλε τη χώρα για τα καλά στον 20ό αιώνα και κατοχύρωσε το μεγαλύτερο μέρος της σημερινής εδαφικής της υπόστασης», ενώ ο Καραμανλής έθεσε το 1974 «τα θεμέλια της 3ης Ελληνικής Δημοκρατίας». Με τις επιλογές τους οι δύο ηγέτες «καθόρισαν τις συντεταγμένες των επόμενων γενεών».

Η αίσθηση του επείγοντος

Στις ελεύθερες ώρες του καταναλώνει βιβλία, ό,τι πιο φρέσκο εκδίδεται στον αγγλοσαξονικό κόσμο για την κοινωνία του μέλλοντος, δίπλα σε βιογραφίες Ελλήνων και ξένων ιστορικών ηγετών, από τον Τρικούπη έως τον Λίνκολν. Αρκεί η ανάγνωση και η επίμονη αισιοδοξία για την επιβίωση στον τοξικό κόσμο της πολιτικής; Θα μπορούσε να υποθέσει κανείς ότι ο πολιτικός με το μόνιμως χαμογελαστό πρόσωπο έχει αναπτύξει έναν μηχανισμό επιβίωσης. Μεταβολίζει το υπαρξιακό άγχος που ταλαιπωρεί κάθε ανήσυχο άνθρωπο σε ένα καύσιμο δημιουργικότητας. Μέχρι σήμερα η πολιτική του έχει φερθεί μάλλον ευγενικά. Δεν έχει δεχθεί σκληρά χτυπήματα. Αυτό προβλέπεται να αλλάξει τώρα που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή. Ενα άλλο χαρακτηριστικό του είναι ότι διακρίνεται από μια αίσθηση επείγοντος. Τρία πτυχία πριν τα 25, ένας γάμος και τρία παιδιά πριν τα 35. Αυτή η αίσθηση χαρακτηρίζει και τον πολιτικό λόγο του. «Η Ελλάδα ακόμη ασχολείται με το άρθρο 16 και το πανεπιστημιακό άσυλο, την ίδια ώρα που η Κίνα εισάγει την τεχνητή νοημοσύνη στα λύκεία της. Η Ελλάδα πρέπει να φύγει μπροστά και να πάρει να αντιλαμβάνεται τον εαυτό της με τις ρολογιές του 1974». Το γρήγορο μυαλό που διαθέτει προφανώς συμβάλλει στη διάγνωση για το «τις πταίες». Αλλά εκείνο που τώρα πρέπει να αποδείξει είναι αν αυτό αρκεί για να περάσουν από τα χαρτιά στην πράξη οι στόχοι που θα μεταφέρουν την Ελλάδα από τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες και τις εμμονές του παρελθόντος στον γενναίο νέο κόσμο του ψηφιακού μέλλοντος.

Πώς θα αλλάξουν τα «100 Γεγονότα Ζωής» των πολιτών

Διαθέτει αίσθηση θεατρικότητας και την εκδηλώνει χωρίς περριτές αναστολές, ιδίως όταν γνωρίζει ότι διεθνώς τα όρια της πολιτικής και του θεάματος είναι ολοένα και λιγότερο ευδιάκριτα. Στην τελετή παράδοσης-παραλαβής ο Κυριάκος Πιερρακάκης σήκωσε ψηλά ένα smartphone και κήρυξε «ψηφιακό ανέκδοτο»: «Μέσα σε τέσσερα χρόνια η αλληλεπίδραση του πολιτη με το κράτος θα έχει περάσει εδώ», είπε. Η διακήρυξη μοιάζει ουτοπική, αλλά δεν είναι. Το σίγουρο είναι ότι αυτή η μεταβολή προϋποθέτει άπειρες ώρες πληκτικής προετοιμασίας. Ας προσπαθήσουμε να περιγράψουμε τι θα συμβεί.

Πρώτον, το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης –το οποίο έδωσε αμέσως από πάνω του τις «αμαρτωλές» αρμοδιότητες της «Επικοινωνίας», που είχε αποκτήσει σε προηγούμενες εποχές– «απορροφά» τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων από το υπουργείο Οικονομικών, καθώς και όλες τις άλλες σχετικές πληροφοριακές δομές που είναι διασκορπισμένες στο Δημόσιο. Θα πραγματοποιηθεί επέκταση της G-Cloud υποδομής της ΓΓΠΣ, ώστε να μεταφερθεί εκεί μεσοπρόθεσμα το σύνολο των δεδομένων και μητρώων του Δημοσίου. Αυτό από μόνο του είναι ήδη μια μεγάλη παρέμβαση που συνέβη

με το πρώτο Προεδρικό Διάταγμα της κυβέρνησης.

Δεύτερον, ιδρύεται μία διαδικτυακή πύλη, το gov.gr στο πρότυπο του βρετανικού gov.uk. Πρόκειται για έναν χάρτη με δικαλαδώσεις των αλληλεπιδράσεων του πολίτη με το Δημόσιο για όλα τα –περίπου 100– «Γεγονότα Ζωής», δηλαδή γέννηση παιδιού, έκδοση ταυτότητας και διαβατηρίου κ.λπ. Πολλές φορές για ένα

Θα πραγματοποιηθεί άμεσα άσκηση του ειδικού αριθμού άμεσης ειδοποίησης «112» σε νησί.

«Γεγονός Ζωής», όπως είναι η γέννηση ενός παιδιού, απαιτούνται πολλές επισκέψεις του πολίτη σε διαφορετικές υπηρεσίες. Απαιτείται υπομονή σε πολλές ουρές προκειμένου να ενταχθεί ένα παιδί στο σύστημα πληροφοριών και υπηρεσιών του κράτους. Προσοχή: Το gov.gr θα περιέχει την πιο απλοποιημένη μορφή αλληλεπιδράσεων. Θα έχουν καταργηθεί οι περριτές πράξεις της γραφειοκρατίας και θα έχει ολοκληρωθεί η διαλειτουργικότητα όλων των συστημάτων του Δημοσίου (δηλα-

Ως «αντίδοτο» κατά της γραφειοκρατίας θα ιδρυθεί η διαδικτυακή πύλη gov.gr – ένας χάρτης με διακλαδώσεις όλων των αλληλεπιδράσεων του πολίτη με το Δημόσιο, όπως η γέννηση παιδιού, η έκδοση ταυτότητας και διαβατηρίου κ.λπ.

δή το κάθε σύστημα θα «μιλάει» με τα υπόλοιπα). Τελικώς, με δυο λόγια, τα περισσότερα «Γεγονότα Ζωής» θα διευκολύνονται με μία επίσκεψη σε ένα ΚΕΠ.

Τρίτον, όλα τα παραπάνω περνούν σε ένα smartphone. Πώς; Προηγείται η προκήρυξη των διαγωνισμών για τα μεγάλα ψηφιακά έργα του Δημοσίου: Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού (HRMS). Ενδοεπιχειρησιακός Σχεδιασμός (ERP). Διαχείριση Σχέσεων Δημοσίου με τους πολίτες (CRM). Από την προκήρυξη των διαγωνισμών ως

την ολοκλήρωση των έργων από τους αναδόχους θα απαιτηθούν 3-4 χρόνια. Σε τέσσερα χρόνια, λοιπόν, τα περισσότερα «Γεγονότα Ζωής» που εν τω μεταξύ θα έχουν απλοποιηθεί και χάρη στο gov.gr θα τα διευκολυνούμε κυρίως στα ΚΕΠ, θα περάσουν στα χέρια μας. Αντί να επισκεπτόμαστε αναγκαστικά ένα ΚΕΠ θα ανοίγουμε το λάπτοπ ή το κινητό μας με τον ίδιο τρόπο που σήμερα μπαίνουμε στο Taxis ή στον τραπεζικό λογαριασμό μας.

Κάπως έτσι θα κλείσουν οι λογαριασμοί του ελληνικού κράτους με

την Τρίτη Βιομηχανική Επανάσταση, δηλαδή την επανάσταση της πληροφορικής και θα ανοίξουν με την Τέταρτη, δηλαδή τη σύγκλιση της ψηφιακής με τη φυσική και τη βιολογική σφαίρα. Πρόκειται για τεχνολογίες που περιλαμβάνουν το 3D printing, την προσυζημένη πραγματικότητα, τις υποδομές του δικτύου 5G.

Ελλάδα 2.0

Αναφερόμαστε σε αυτοκινούμενα οχήματα, σε εκτύπωση (υλοποίηση) αντικειμένων και αγαθών μέσα στο σπίτι μας, για την εξυπηνή σύνδεση όλων των υποδομών ενός σπιτιού με το κεντρικό δίκτυο. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται οι αποφάσεις για τη δημοπράτηση της υποδομής του 5G που τοποθετούνται στο τέλος του επόμενου έτους. Όπως λέει ο υπουργός, «τα ψηφιακά έργα μοιάζουν με τεχνικά θέματα, αλλά πρόκειται για κεντρικά πολιτικά ζητήματα, αφού σχετίζονται με τον παραγωγικό μετασχηματισμό της κοινωνίας και τη μεταβολή της θέσης του ατόμου μέσα σε αυτήν». Οι αποφάσεις συνδέονται με αναφορές ανατροπές και συγκρούσεις ανάμεσα στις παλιές δομές που απειλούνται, τις νέες που έρχονται και τα δικαιώματα ισότητας πρόσβασης των πολιτών σε αυτές. «Το μέλλον ή το σχεδιάζεις ή

το υφίστασαι», συμπληρώνει. «Δεν υπάρχει η πολυτέλεια της ακινησίας στις λανθασμένες συνταγές του παρελθόντος.

Οι αρμοδιότητες δεν σταματούν εδώ. Δημόσια συζήτηση έγινε πρόσφατα λόγω της εκδήλωσης φυσικών φαινομένων (θύελλα στη Χαλκιδική, σεισμός στην Αττική) για τον αριθμό άμεσων ειδοποιήσεων «112». Ο υπουργός μάς διαβεβαιώνει ότι το σύστημα θα είναι πλήρως λειτουργικό για όλη τη χώρα ως το τέλος του έτους, αλλά θα πραγματοποιηθεί άμεσα ειδική άσκηση σε νησί, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι εντός λίγων εβδομάδων θα μπορεί να λειτουργεί σε επιλεγμένες περιοχές, αν παρσστεί ανάγκη.

Ενα ακόμα θέμα, που απαιτεί λεπτούς χειρισμούς είναι τα ΕΛΤΑ, όπου προετοιμάζεται «βιώσιμη παρέμβαση χωρίς χρονοτριβές». Τέλος, ο διακεκριμένος επιστήμονας Σταμάτης Κριμιζής αποδέχθηκε πρόταση του υπουργού να είναι άμισθος σύμβουλος του υπουργείου για θέματα Διαστήματος. Ο Ελληνικός Διαστημικός Οργανισμός (ΕΛΔΟ) που έδωσε λαβές στο παρελθόν για σκωπτικά σχόλια θα επικεντρωθεί σε ζητήματα όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ευφυής γεωργία, η πολιτική προστασία. «Όταν λέμε πολιτική για το Διάστημα πρέπει να εννοούμε γήινα πράγματα», λέει με νόημα.

«Καύσωνας» 100 ημερών λόγω Τζόνσον στη Βρετανία

Ο νέος αμφιλεγόμενος πρωθυπουργός υπόσχεται Brexit με κάθε κόστος

Του **ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Χάρη στη στήριξη 92.153 εγγεγραμμένων ψηφοφόρων του βρετανικού Συντηρητικού Κόμματος –δηλαδή κάτι λιγότερο από το 0,5% του συνολικού εκλογικού σώματος της χώρας– το πρωί της Τρίτης ο Μπόρις Τζόνσον εξελέγη πρωθυπουργός και βρέθηκε στο τιμόνι της χώρας, εκπληρώνοντας μια φιλοδοξία που χρονολογείται από τα μαθητικά του χρόνια στο κολέγιο Ιτον. Μπροστά του βρίσκονται 100 δαιδαλώδεις ημέρες μέχρι την προθεσμία της επίλυσης της μεγαλύτερης κρίσης που έχει αντιμετώπισει το Ηνωμένο Βασίλειο σε περίοδο ειρήνης: του Brexit. Ωστόσο, το αμφιλεγόμενο παρελθόν του νέου πρωθυπουργού, οι ασταθείς πρώτες κινήσεις, αλλά και η υπόσχεσή του να αποσπάσει τη χώρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση με «όποιο και να είναι το κόστος», έχουν οδηγήσει πολλούς Βρετανούς στην ανησυχία πως η χώρα θα βρεθεί σε ένα καταστροφικό αδιέξοδο εξόδου δίχως συμφωνία.

Παρότι μετρά πάνω από τρεις δεκαετίες στη δημόσια σφαίρα –πρώτα ως ανταποκριτής της εφημερίδας The Daily Telegraph στις Βρυξέλλες, έπειτα ως βουλευτής της περιφέρειας Henley, και τέλος ως ο πρώτος συντηρητικός δήμαρχος του κοσμοπολιτικού

Παραμένει μια μυστήρια φιγούρα της πολιτικής και οι προθέσεις του, πέρα από τη φιλοδοξία του, είναι σε μεγάλο βαθμό ασαφείς.

Λονδίνου– ο Αλεξάντερ Μπόρις ντε Φέφελ Τζόνσον παραμένει μια μυστήρια φιγούρα της πολιτικής, και οι προθέσεις του, πέρα από την φιλοδοξία του, είναι σε μεγάλο βαθμό ασαφείς.

Οι υποστηρικτές του τον επαινούν ως διασκεδαστικό, χιουμορίστα και δημοφιλή, ενώ τόσο οι αριστεροί όσο και οι δεξιοί επικριτές του τον κατηγορούν για ελιτισμό, τεμπελιά και ατιμία. Οι αντιθετικοί χαρακτηρισμοί οφείλονται στις αντιφάσεις του ίδιου του Μπόρις, τις αμφίβολες δηλώσεις του και τα πολιτικά παίγνια της εικοσαετούς πολιτικής του καριέρας με κορύφωση τον καθοριστικό του ρόλο στην προεκλογική εκστρατεία του Brexit.

Η έλλειψη ειλικρίνειας του νέου Βρετανού πρωθυπουργού, ωστόσο, είναι ένα χαρακτηριστικό σαφώς τεκμηριωμένο. Μετά την αποφοίτησή του από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης το 1987, ο Τζόνσον προσλαμβάνεται στη συντακτική ομάδα της εφημερίδας The Times, για να απολυθεί μέσα σε έναν μόλις χρόνο λόγω μιας πλήρως κατασκευασμένης ιστορίας σχετικά με τον βασιλιά

Ο **Μπόρις Τζόνσον** (στιγμιότυπο από την πρώτη του ομιλία ως πρωθυπουργός στη Βουλή) προχώρησε σε μαζική εκκαθάριση του υπουργικού συμβουλίου από κάθε μετριοπαθές στέλεχος της Τερέζα Μέι, αντικαθιστώντας το με ένα «πολεμικό» συμβούλιο σκληρών υποστηρικτών του Brexit.

Επικράτησε με 66% του Τζέρεμι Χαντ

Με βάση μια εσωκομματική διαδικασία στην οποία συμμετείχαν συνολικά 160.000 μέλη του Συντηρητικού Κόμματος βρέθηκε στη θέση του πρωθυπουργού της Μεγάλης Βρετανίας ο Μπόρις Τζόνσον, κερδίζοντας με ποσοστό 66% τον αντίπαλό του, τέως υπουργό Εξωτερικών Τζέρεμι Χαντ. Παρότι οι Τόρις αποτελούν την παλαιότερη κομματική παράταξη στον κόσμο, η εκλογή του Μπόρις Τζόνσον σηματοδότησε την πρώτη φορά στην ιστορία του κόμματος που τα μέλη του ψήφισαν απευθείας για τη θέση του πρωθυπουργού. Μια πρόσφατη έρευνα της YouGov που απευθύνθηκε σε εγγεγραμμένα μέλη του Συντηρητικού Κόμματος ανέδειξε πως η πλειονότητα τους επιθυμεί την αποχώρηση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμη και αν αυτό επιφέρει σημαντική ζημία στην οικονομία, την απόσχιση της Σκωτίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, και την καταστροφή της ίδιας της παράταξης των Τόρις.

Εδουάρδο Β' και τον υποτιθέμενο εραστή του. Η ιστορία θα επαναληφθεί το 2004, όταν ο βουλευτής πλέον Τζόνσον θα απομακρυνθεί από τους ρόλους του ως σκιώδης υπουργός Πολιτισμού και αντιπρόεδρος των Τόρις έπειτα από μια ομοβροντία ψευδών για την εξωσυζυγική του σχέση.

Πρόσφατα, αποκάλεσε τον Ντόναλντ Τραμπ ως «ξεκάθαρο σεληνιασμένο», παρότι διατηρεί στενές φιλικές σχέσεις με τον Αμερικανό πρόεδρο, ενώ στην καμπάνια του για την έξοδο της χώρας από την Ε.Ε. ισχυρίστηκε πως το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταφέρει να αποταμιεύει 350 εκατομμύρια στερλίνες την εβδομάδα – ένα πόσο τελείως πλασματικό για το οποίο μάλιστα κατηγορήθηκε για παραπλάνηση της κοινής γνώμης.

Προχειρότητα

Πλάι στην ανειλικρίνειά του, μια δεύτερη παρακαταθήκη του Τζόνσον είναι και η προχειρότητα με την οποία έχει διαχειριστεί τη χάραξη πολιτικής. Ακόμη και οι πολιτικοί σύμμαχοί του αναγνωρίζουν πως ο νέος πρωθυπουργός επικεντρώνεται στη μεγάλη

εικόνα και όχι στις λεπτομέρειες της διακυβέρνησης, πως βασίζεται στη διαίσθηση και στον αυτοσχεδιασμό και όχι στην πολιτική προετοιμασία. Κατά τη διάρκεια της θητείας του ως δήμαρχος της βρετανικής πρωτεύουσας, ο Τζόνσον επέβλεψε δύο γιγαντιαία έργα μεταοδοξίας –των κατασκευών μιας ογκώδους γέφυρας και ενός νέου αεροδρομίου πάνω από τον Τάμεση– τα οποία κόστισαν συνολικά 80 εκατομμύρια στερλίνες, ωστόσο δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ και έχουν πλέον εγκαταλειφθεί. Σε αυτό προστίθεται και η τάση του να κάνει αυθόρμητους και άχαρους σχολιασμούς, όπως η περιβόητη αναφορά του πως οι γυναικές που φορούν ισλαμική μαντίλα μοιάζουν με γραμματοκιβώτια, ή πως το μεγαλύτερο βασίλειο με την ήπειρο της Αφρικής είναι πως «η Αγγλία δεν είναι πλέον κυρίαρχη».

Αμέσως μετά την εκλογή του, ο Μπόρις Τζόνσον ξεκαθάρισε πως η στρατηγική που θα ακολουθήσει είναι μια διπλωματία υψηλής πίεσης με την Ε.Ε., μια προσπάθεια να αναγκάσει τους διαπραγματευτές να προχωρήσουν σε παραχω-

ρήσεις λόγω του ενδεχόμενου άτακτου εξόδου της Βρετανίας δίχως συμφωνία. Υπό αυτό το πλαίσιο, προχώρησε σε μια πλήρη εκκαθάριση του υπουργικού συμβουλίου της χώρας από κάθε μετριοπαθές στέλεχος της Τερέζα Μέι, αντικαθιστώντας το με ένα «πολεμικό» συμβούλιο σκληρών υποστηρικτών του Brexit που περιλαμβάνει και τον μικρότερο αδελφό του, Τζο Τζόνσον, στη θέση του υπουργού Επιχειρήσεων, Ενέργειας και Βιομηχανικής Στρατηγικής.

Ριψοκίνδυνη στρατηγική

Φυσικά, η στρατηγική αυτή είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνη και με υψηλά ποσοστά καταστροφικών συνεπειών για τη χώρα.

Μια πιθανή έξοδος δίχως συμφωνία θα επιφέρει τετραπλάσιο κόστος για το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς οι εξαγωγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιστοιχούν στο 13% του ΑΕΠ της χώρας, έναντι του 2,5% του ΑΕΠ της Ευρώπης των «27» προς τη Βρετανία.

Ήδη, ο υπεύθυνος διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. για το Brexit, Μισέλ Μπαρνιέ, αποκάλεσε την πρώτη ομιλία του Τζόνσον στη βρετανική Βουλή «ιδιαίτερα δικαστική», ενώ ανέφερε πως η εξάλειψη της δικλίδας ασφαλείας (backstop) στα ιρλανδικά σύνορα, όπως πρότεινε ο νέος πρωθυπουργός, θα ήταν «απαράδεκτη».

Επείτα από την πρώτη εβδομάδα της πρωθυπουργίας του Μπόρις Τζόνσον, το βρετανικό Κοινοβούλιο έπαυσε τη λειτουργία του λόγω της περιόδου των θερινών διακοπών. Με την επιστροφή τους τον Σεπτέμβριο, ένα είναι σίγουρο: η αβεβαιότητα για την επίλυση του Brexit και το μέλλον της βρετανικής ενότητας και οικονομίας θα είναι μεγαλύτερη από ποτέ άλλοτε.

«Ντοπαρισμένο» κλίμα λόγω ρύπων που δεν μειώνονται

Ρεκόρ θερμοκρασιών στην Ευρώπη

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Στο μεγάλο κύμα καύσωνα του 2003, όταν στη Γαλλία πέθαναν πάνω από 15.000 άνθρωποι, η θερμοκρασία στο Παρίσι είχε αγγίξει τους 39,3 βαθμούς. Την Πέμπτη το θερμόμετρο στη γαλλική πρωτεύουσα έδειξε 42,6 βαθμούς, ανεβάζοντας κατά δύο βαθμούς το ρεκόρ όλων των εποχών, που είχε καταγραφεί το 1943. Αν ένας πρωταθλητής κάνει σκόνη όλα τα ρεκόρ με αφύσικη άνεση, οι Αρχές υποψιάζονται ντόπινγκ. Στην περίπτωση του κλίματος το «ντόπινγκ» δεν είναι υποψία αλλά βεβαιότητα, καθώς η κλιματική αλλαγή «κουρδίζει» τα καιρικά φαινόμενα, οδηγώντας σε καταστάσεις που αποκλίνουν δραματικά από το φυσιολογικό.

Το πρόβλημα δεν είναι οι προσωρινές δυσκολίες που παρουσιάστηκαν λόγω του καύσωνα αυτή την εβδομάδα στους σιδηροδρόμους, στα πυρηνικά εργοστάσια, στους χώρους εργασίας και στις καλλιέργειες σε Γαλλία, Βρετανία, Βέλγιο, Ολλανδία και Γερμανία. Ήταν σίγουρα πρωτόγνωρο για τους κατοίκους της Βόρειας Ευρώπης να βιώσουν την παράλυση στα σιδηροδρομικά δίκτυα, συναγερμούς λόγω υπερθέρμανσης των ποταμών στα πυρηνικά εργοστάσια, αδυναμία εργασίας λόγω υψηλών θερμοκρασιών στα γραφεία και απαγόρευση θερισμού λόγω πυρκαγιών στα ξερά χωράφια – αλλά δεν ήταν εκεί το θέμα.

Το θέμα είναι ότι ο καύσωνας πέρασε (για την ακρίβεια μεταφέρθηκε βορειότερα και ετοιμάστηκε να σπάσει νέα ρεκόρ στη Σκανδιναβία και να επιταχύνει το λιώσιμο των πάγων στον Αρκτικό Κύκλο), αλλά η κλιματική κρίση έμεινε. Κάποιες κυβερνήσεις, με πρώτη την κυβέρνηση Τραμπ, επιχειρούν να κρύψουν το πρόβλημα κάτω από το χαλί, κηρύσσοντας τον πόλεμο στους επιστήμονες που το μελετούν. Χαρακτηριστική η περίπτωση της κλιματολόγου Μαρία Κάφρι,

που φιμώθηκε ενώ εργαζόταν στην υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ, μελετώντας τι θα συμβεί στα παράκτια πάρκα ανάλογα με τα διάφορα σενάρια αύξησης των ρύπων και συνακόλουθης ανόδου της θερμοκρασίας. Το μέλλον δεν είναι ίδιο σε όλα τα σενάρια: σε περίπτωση που οι ρύποι περιοριστούν, οι απώλειες μπορεί να είναι διαχειρίσιμες, σε αντίθετη περίπτωση τα πάρκα, όπως και πολλές παράκτιες πόλεις, θα χαθούν στα κύματα – αλλά αυτό ο Ντόναλντ Τραμπ δεν θέλει ούτε να το ακούει, ούτε να βλέπει ότι τεκμηριώνεται.

Η διαφορά ανάμεσα στην κυβέρνηση των ΗΠΑ και στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις είναι ότι η πρώτη κλείνει επιδεικτικά τα αυτιά της, ενώ οι δεύτερες παρίστανται ότι ακούν. Σε αυτό το πλαίσιο, η γαλλική Εθνοσυνέλευση προσκάλεσε την Τετάρτη τη 16χρονη Σουδέζα ακτιβίστρια Γκρέτα Τούνμπεργκ να μιλήσει στους βουλευτές για την κλιματική κρίση. Η Τούνμπεργκ συνεχίζει την εκστρατεία της στις καλοκαιρινές διακοπές, το ίδιο και οι μαθητές και

Κάποιες κυβερνήσεις επιχειρούν να κρύψουν το πρόβλημα κάτω από το χαλί, κηρύσσοντας τον πόλεμο στους επιστήμονες που το μελετούν.

μαθητρίες που διοργανώνουν τις διαδηλώσεις της «Παρασκευής για το μέλλον», απορρίπτοντας έτσι το επιχείρημα με το οποίο κάποιοι είχαν επιχειρήσει να απαξιώσουν τη διαμαρτυρία τους, ότι δηλαδή απέχουν από τα μαθήματα για να διασκεδάσουν. Οι βουλευτές άκουσαν με προσοχή την Τούνμπεργκ και εν συνεχεία την αγνόησαν, παρότι έξω από την αίθουσα η θερμοκρασία ήδη φλέρταρε με τους 40 βαθμούς.

Οι **πολίτες** της Βόρειας Ευρώπης (το στιγμιότυπο από το Βερολίνο) έχουν κατακλύσει τις ακτές θαλασσών, λιμνών και ποταμών για να ανακουφιστούν από τις υψηλές θερμοκρασίες.

Η **πλειονότητα** των κατοίκων της Βόρειας Ιρλανδίας δεν επιθυμεί την επανεμφάνιση «σκληρών» συνόρων στο νησί.

Απόσχιση Βόρειας Ιρλανδίας σε περίπτωση Brexit

Ο **πρωθυπουργός** της Ιρλανδίας, Λέο Βαράντακ, υπενθύμισε ότι σε περίπτωση σκληρού Brexit θα τεθεί εκ νέου επί τάπητος η απόσχιση της Βόρειας Ιρλανδίας από το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς η συντηρητική πλειονότητα των κατοίκων της Βόρειας Ιρλανδίας δεν επιθυμεί την επανεμφάνιση «σκληρών» συνόρων στο νησί. Παρ' όλα αυτά, ο νέος πρωθυπουργός της Βρετανίας, Μπόρις Τζόνσον, επανέλαβε κατά τις άτυπες επαφές του με Ευρωπαίους ηγέτες, όπως ο Γάλλος πρόεδρος Μακρόν και η Γερμανίδα καγκελάριος Μέρκελ, ότι η δικλίδα ασφαλείας (backstop) για την αποφυγή σκληρών συνόρων πρέπει να καταργηθεί. «Μιλώντας

Ο **Μπόρις Τζόνσον**, επανέλαβε ότι η δικλίδα ασφαλείας για την αποφυγή σκληρών συνόρων πρέπει να καταργηθεί.

για κατάργηση της δικλίδας, ουσιαστικά μιλάει για έξοδο χωρίς συμφωνία», σημείωσε ο Βαράντακ. Η Αγκελα Μέρκελ δεν προχώρησε σε αντίστοιχα σχόλια, με την επίσημη ανακοίνωση να αναφέρει ότι ευχήθηκε καλή τύχη στον νέο πρωθυπουργό, προσκαλώντας τον σύντομα στο Βερολίνο. Πάντως, στις Βρυξέλλες φαίνεται ότι έχει

ήδη ξεκινήσει η διαδικασία σχεδιασμού για την επόμενη ημέρα μιας εξόδου χωρίς συμφωνία. «Η Ευρωπαϊκή Ένωση χαράσσει στρατηγική για την αποφυγή ενός Ψυχρού Πολέμου με τη Βρετανία, καθώς υπάρχουν φόβοι ότι οι σχέσεις μεταξύ των δύο μπορεί να καταρρεύσουν πλήρως μετά μία έξοδο χωρίς συμφωνία», ανέφερε ο ανταποκριτής των «Τάιμς» στις Βρυξέλλες, Μπρούνο Γουότερφιλντ. «Πολλές ευρωπαϊκές χώρες δεν πιστεύουν πλέον ότι η Βρετανία θα επιστρέψει στο τραπέζι ταπεινωμένη, λίγες εβδομάδες μετά το Brexit, όπως θεωρείτο ως τώρα σίγουρο σε χώρες όπως η Γαλλία». Ο Μπόρις Τζόνσον έχει μεγάλη

εμπειρία από τις Βρυξέλλες: έχει ζήσει στην πόλη πολλά χρόνια ως ανταποκριτής βρετανικών εφημερίδων, ενώ είχε φοιτήσει και στο διεθνές σχολείο των Βρυξελλών. Ο Βρετανός πρωθυπουργός αναφέρεται στον εαυτό του ως «κωνευτήρι πολιτισμών», εξαιτίας του γεγονότος ότι η οικογένειά του έχει χριστιανικές, εβραϊκές και μουσουλμανικές ρίζες. Ιδίως το γεγονός ότι ο προπάππος του, Αλί Κεμάλ, ήταν ο τελευταίος υπουργός Εσωτερικών της οθωμανικής αυτοκρατορίας προέβλεψε ενθουσιασμό στην Τουρκία. Όπως και ο διαεγγονός του, ο Αλί Κεμάλ ήταν δημοσιογράφος που μεταπήδησε στην πολιτική.

S-400, οι απειλές δεν βρήκαν στόχο

Η Τουρκία αγνόησε τις προειδοποιήσεις και παρέλαβε τους ρωσικούς πυραύλους – Διστάζει να επιβάλει κυρώσεις ο Τραμπ

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Ολοκληρώθηκε η παράδοση του πρώτου φορτίου των ρωσικών S-400 στην Αγκυρα και ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν έχει ήδη προαναγγείλει ότι Ρωσία και Τουρκία θα μπορούσαν να προχωρήσουν στην από κοινού παραγωγή της επόμενης γενιάς αμυντικών πυραύλων, των S-500. Σύμφωνα με τα διεθνή πρακτορεία, ήδη αναμένεται ένα δεύτερο φορτίο στη χώρα. Η παράδοση ξεκίνησε στις αρχές Ιουλίου, σε μια εξέλιξη που δηλητηριάζει τις σχέσεις της Αγκυρας με την Ουάσιγκτον.

Οι ΗΠΑ έχουν αναστείλει τη συμμετοχή της Αγκυρας στο πρόγραμμα των μαχητικών αεροσκαφών F-35, επικαλούμενες ανησυ-

το οποίο είχε αρχικά προτείνει η Ουάσιγκτον ως εναλλακτική για τους S-400.

Την ίδια στιγμή, τριβές στις σχέσεις των δύο συμμάχων του ΝΑΤΟ πυροδοτεί και η επιθυμία της Τουρκίας για τη δημιουργία μιας ζώνης ασφαλείας στη βόρεια Συρία, καθώς οι αμερικανικές προτάσεις δεν την ικανοποιούν. Η Αγκυρα είναι οργισμένη με τη στάση των ΗΠΑ στην περιοχή και ειδικά για την κάλυψη που παρέχουν στην κουρδική πολιτοφυλακή Μονάδες Προστασίας του Λαού (ΥΡΓ), την οποία θεωρεί «τρομοκρατική οργάνωση» και παρακλάδι του ΡΚΚ. Ουάσιγκτον και Αγκυρα έχουν συμφωνήσει επί της αρχής να δημιουργηθεί μια ζώνη ασφαλείας στη βόρεια Συρία που θα χωρίζει τα τουρκικά σύνορα από τα εδάφη που ελέγχουν οι Κούρδοι. Ωστόσο οι διαφωνίες εντοπίζονται στις λεπτομέρειες: το βάθος που θα έχει αυτή η ζώνη, ποιος θα την ελέγχει και αν οι ΥΡΓ θα απομακρυνθούν πλήρως από την περιοχή αυτή. Ειδικότερα, ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου κατηγορεί τους Αμερικανούς για κωλυσιεργία και θυμίζει ότι στις αρχές της εβδομάδας Αμερικανοί στρατιωτικοί αξιωματούχοι είχαν επαφές με στέλεχος των ΥΡΓ, γεγονός που επιβεβαιώνει τις υποψίες της Αγκυρας ότι οι προθέσεις των ΗΠΑ δεν είναι ειλικρινείς. Την ίδια ημέρα η Τουρκία απείλησε, άλλωστε, ότι αν δεν δημιουργηθεί αυτή η ζώνη ασφαλείας και αν συνεχιστούν οι απειλές εναντίον της, θα εξαπολύσει στρατιωτική επιχείρηση στα ανατολικά του ποταμού Ευφράτη.

Την Πέμπτη ο Τούρκος υπουργός Αμυνας Χουλουσί Ακάρ είχε συνάντηση με στελέχη των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων προκειμένου να εξεταστεί το πρακτικό μέρος μιας τέτοιας επιχείρησης, έμπρακτα αποδείχνει ότι η Αγκυρα έχει χάσει την υπομονή της με την Ουάσιγκτον. Η επίθεση, που θα αποτελούσε την τρίτη τουρκική διείσδυση στη Συρία τα τελευταία χρόνια, είχε αρχικά προαναγγελθεί από τον Ερντογάν νωρίτερα φέτος αλλά στη συνέχεια «πάγωσε». ΗΠΑ και Τουρκία είχαν συμφωνήσει στη δημιουργία ζώνης ασφαλείας στο εσωτερικό της Συρίας και κατά μή-

Το ρωσικό αμυντικό σύστημα S-500

Το σύστημα «Προμηθέας» είναι η τελευταία γενιά ρωσικών αμυντικών συστημάτων που σχεδιάστηκε για να αναχαιτίζει εκθρικά αεροσκάφη και πυραύλους, ακόμη και διηπειρωτικούς βαλλιστικούς.

κος των βορειοανατολικών συνόρων με την Τουρκία, προκειμένου να απομακρυνθούν οι άνδρες των ΥΡΓ από την περιοχή.

Αναλυτές πιστεύουν ότι η υπόθεση των S-400 είναι ακόμη ένα παράδειγμα πώς η Ρωσία κατορθώνει να εκμεταλλεύεται γεωπολιτικές αλλαγές και να δημιουργεί ρήγματα στο εσωτερικό της Δύσης προς όφελός της, τόσο σε στρατηγικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Δεν αποκλείεται πάντως η προσωπική χημεία των Τραμπ - Ερντογάν, αλλά και η καλή σχέση του Αμερικανού προέδρου με τον Ρώσο ομόλογό του, Βλαντιμίρ Πούτιν, να αποτρέψει τα χειρότερα για τις δύο συμμαχούς στο ΝΑΤΟ. Μια λύση θα ήταν να αποθηκευτούν προσωρινά οι S-400 προκειμένου να εξευμενιστούν οι ΗΠΑ. Τουρκικά ΜΜΕ είχαν αναφέρει μεταξύ άλλων ως πιθανούς τόπους αποθήκευσης των συστημάτων το Αζερμπαϊτζάν ή το Κατάρ.

Η επιστροφή του Ατίλα

Τις διμερείς σχέσεις αναμένεται να επουλώσει, τέλος, μερικώς η επιστροφή του πρώην τραπεζίτη Μεχμέτ Χακάν Ατίλα στην Τουρκία μετά την απελευθέρωσή του από αμερικανική ομοσπονδιακή φυλακή. Η έφεσή του ορίστηκε για τα τέλη Οκτωβρίου και δεν αποκλείεται η καταδίκη του να ανατραπεί σε δεύτερο βαθμό. Ο 48χρονος πρώην αναπληρωτής γενικός διευθυντής της τουρκικής Halkbank καταδικάστηκε τον Μάιο του 2018 στη Νέα Υόρκη για παραβίαση των αμερικανικών κυρώσεων εις βάρος του Ιράν. Μετά την καταδίκη του, η Τουρκία είχε κατακεραυνώσει την απόφαση ως σκανδαλώδη σε μια υπόθεση-σκάνδαλο, μια συνωμοσία που είχε στόχο την παρέμβαση της Ουάσιγκτον στα εσωτερικά ζητήματα της χώρας.

Η σύλληψη του τραπεζίτη ακολούθησε τη σύλληψη του Τούρκου επιχειρηματία Ριζα Σαράφ του 2016 στις ΗΠΑ για παραβίαση των κυρώσεων εναντίον του Ιράν. Συνεργαζόμενος με τους Αμερικανούς εισαγγελείς, ο Σαράφ κατέθεσε εναντίον του Ατίλα και η μαρτυρία του χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια για την καταδίκη του τραπεζίτη.

Και «μέγιστη πίεση» και διαπραγμάτευση με την Τεχεράνη

Οι αντιφάσεις του Αμερικανού προέδρου

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Στα μέσα Ιουλίου, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ πέρασε μία ημέρα παίζοντας γκολφ με τον γερουσιαστή από το Κεντάκι, Ραντ Πολ. Μέχρι να φθάσει η παρτίδα στο τέλος της, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ και οι σύμβουλοι του Λευκού Οίκου είχαν παρακαμφθεί και ο Πολ είχε αναλάβει τη λειπή αποστολή διαιμεσολάβησης ανάμεσα στις ΗΠΑ και στο Ιράν. Ο Ρεπουμπλικανός γερουσιαστής, κάθεται και διαχρονικά αντίθετος προς τις αμερικανικές επεμβάσεις στο εξωτερικό, συναντήθηκε την περασμένη εβδομάδα στη Νέα Υόρκη με τον Ιρανό υπουργό Εξωτερικών Τζαβάντ Ζαρίφ, σε μια πολλά υποσχόμενη διερευνητική επαφή. Την ίδια στιγμή που η κατάσταση στον Περσικό Κόλπο οξύνεται, την ώρα που δεξαμενόπλοια κατασχονται, drones καταρρίπτονται και απειλές εκτοξεύονται, βρίσκεται σε εξέλιξη μία παράλληλη απόπειρα συνεννόησης ανάμεσα στις ΗΠΑ και στην Τεχεράνη.

Το πιθανότερο είναι ότι ο Αμερικανός πρόεδρος αντιλαμβάνεται τη συντηρητική πίεση που ασκεί εδώ και ένα χρόνο στο Ιράν ως μοχλό για μια νέα αμερικανοϊρανική συμφωνία, με καλύτερους όρους για τις

ΗΠΑ και τους συμμάχους τους. Αυτό είναι από μόνο του παρήγορο, με την έννοια ότι ο πλανήτης δεν έχει να κάνει με έναν ένοικο του Λευκού Οίκου αποφασισμένο για πολεμική σύγκρουση. Η εκτίμηση αυτή όμως δεν σημαίνει ότι η σύγκρουση θα αποτραπεί, αν ο φαύλος κύκλος της κλιμακούμενης έντασης δεν σταματήσει σύντομα.

Τα όρια

Υπέρ μιας διπλωματικής λύσης συνηγορεί το γεγονός ότι στις αρχές Ιουνίου ο Τραμπ συνειδητοποίησε τα όρια των αμερικανικών δυνατοτήτων στην περιοχή. Οι ΗΠΑ δεν μπορούν να πλήξουν στόχους στο Ιράν χωρίς να δεχθεί κάποια από τις πολυάριθμες αμερικανικές βάσεις ή πολεμικά πλοία την «επίσκεψη» ιρανικών πυραύλων. Το σαφές αυτό μήνυμα υποχρέωσε τον Τραμπ να ανακαλέσει, την ύστατη των στιγμών, την απόφαση να απαντήσει στην κατάρριψη από το Ιράν αμερικανικού βμ επανδρωμένου αεροσκάφους βομβαρδίζοντας στρατιωτικούς στόχους στο εσωτερικό του Ιράν.

Με την εξάρτηση συντριπτικού πλήγματος με πυρηνικά όπλα, όπως αυτό το οποίο περιέγραψε ο Τραμπ την περασμένη εβδομάδα

Σκάφος της ακτοφυλακής του Ιράν περιπολεί γύρω από το κατασχεμένο από την Τεχεράνη υπό βρετανική σημαία δεξαμενόπλοιο «Stena Impero» στα Στενά του Ορμούζ.

Την ίδια στιγμή η κατάσταση στον Περσικό Κόλπο οξύνεται, δεξαμενόπλοια κατάσχονται, drones καταρρίπτονται.

μιλώντας, δήθεν, για τις αμερικανικές «επιλογές» στο Αφγανιστάν, δεν υπάρχει τίποτα που να μπορούν να κάνουν οι ΗΠΑ για να δώσουν γρήγορη στρατιωτική απάντηση στη διαμάχη με το Ιράν. Σε κάθε αμερικανική ενέργεια, η Τεχεράνη απαντά με κάποια αντίστοιχη, όπως έδειξε η κατάσχεση του υπό βρετανική σημαία δεξαμενόπλοιου «Stena Impero» στα Στενά του

Ορμούζ, δύο εβδομάδες αφότου η Βρετανία, υπό αμερικανικές οδηγίες είχε δεσμεύσει το δεξαμενόπλοιο «Grace 1», φορτωμένο με 2,1 εκατ. βαρέλια ιρανικού πετρελαίου στα στενά του Γιβραλτάρ.

Ως απάντηση στον στραγγαλισμό των ιρανικών εξαγωγών πετρελαίου από τις σαρωτικές αμερικανικές κυρώσεις, το Ιράν έχει τη δυνατότητα να παρενοχλήσει αποτελεσματικά τη ναυσιπλοία στον Περσικό Κόλπο. Πριν από τρεις δεκαετίες, στην τελευταία φάση του πολέμου Ιράν-Ιράκ όταν οι δυνατότητες της Τεχεράνης ήταν πολύ μικρότερες και οι ΗΠΑ είχαν στείλει δεκάδες πολεμικά πλοία στην περιοχή, το Ιράν ήταν και πάλι σε θέση να επιτίθεται σε δεξαμενόπλοια υπό αμερικανική προστασία. Ουδείς πιστεύει στα σοβαρά ότι μια χώρα

με ακτογραμμή 2.400 χιλιομέτρων στον Περσικό, με τα μέσα που διαθέτει το σμημερινό Ιράν μπορεί να εμποδιστεί από μια χούφτα πολεμικά σκάφη των ΗΠΑ και των συμμάχων τους. Γι' αυτό, ακόμη και χώρες των οποίων η οικονομία εξαρτάται από τις εισαγωγές πετρελαίου μέσω Περσικού, όπως η Ιαπωνία, διστάζουν να λάβουν μέρος στην πολυεθνική ναυτική δύναμη (επιχείρηση Sentinel) που ετοιμάζουν οι ΗΠΑ. Η εκτίμησή τους είναι ότι οι ενέργειες του Ιράν αποτελούν σύμπτωμα της πίεσης που δέχεται από τις κυρώσεις και ότι αν οι ΗΠΑ επιθυμούν να αποκατασταθεί η ομαλότητα, πρέπει να έρθουν σε συνεννόηση με την Τεχεράνη, όχι να συσσωρεύουν ναυτικές δυνάμεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη διολίσθηση σε μια ανεπιθύμητη σύρραξη.

Η ευρωπαϊκή δύναμη

Όταν, πρόσφατα, κομάντος των Ιρανών Φρουρών της Επανάστασης ανέβηκαν στο υπό βρετανική σημαία δεξαμενόπλοιο «Stena Impero», στην περιοχή έπλεε το βρετανικό «HMS Montrose» το οποίο προσάπασε να τους εμποδίσει με... εκκλήσεις από τον ασύρματο. Εν συνεχεία, η Βρετανία ανακοίνωσε τη δημιουργία ευρωπαϊκής δύναμης στον Περσικό διευκρινίζοντας ότι θα είναι ανεξάρτητη από την αμερικανική δύναμη, διότι η Ευρώπη δεν θέλει να λάβει μέρος στην αμερικανική εκστρατεία «μέγιστης πίεσης» στο Ιράν. Αντικειμενικά, οι ναυτικές δυνάμεις των ευρωπαϊκών χωρών δεν μπορούν να προστατεύσουν παρά ελάχιστα τα υπό ευρωπαϊκή σημαία δεξαμενόπλοια, παρ' όλα αυτά, η ανακοίνωση της αποστολής έχει τριπλή χρησιμότητα. Πρώτον, αποκρούει τις προτάσεις για συμμετοχή στην αμερικανική δύναμη, δεύτερον, προβάλλει μια έστω και επίπλαστη εικόνα ναυτικής ισχύος και, τρίτον, δίνει στους Ευρωπαίους τη δυνατότητα να επεκτείνουν τις δικές τους επιχειρήσεις συλλογής πληροφοριών και ανάλυσης συμβάντων στο στρατηγικής σημασίας πέρασμα.

Αδιαφορία προέδρου Τραμπ για κυρώσεις

Ποιοι λόγοι κρύβονται πίσω από την επιφυλακτική στάση των ΗΠΑ έναντι της Άγκυρας μετά την αγορά του συστήματος S-400

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Στον απόηχο της έντασης στις αμερικανoturκικές σχέσεις, εξαιτίας της πώλησης του ρωσικού πυραυλικού συστήματος στην Τουρκία, ο αμερικανικός Τύπος ασχολείται επισταμένα με τις διαθέσεις του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ σχετικά με το ζήτημα των κυρώσεων εναντίον της Τουρκίας. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα αμερικανικά δημοσιεύματα, ο πρόεδρος Τραμπ έχει αποφασίσει να μπλοκάρει τις κυρώσεις που ετοιμάζει η Ουάσιγκτον για την Τουρκία, εξαιτίας της αγοράς ρωσικού πυραυλικού συστήματος S-400.

Ο κ. Τραμπ φαίνεται πως ξεκαθάρισε τη στάση του σε ειδική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στην Ουάσιγκτον με αντιπροσωπεία των Ρεπουμπλικανών. Όλα δείχνουν ότι, παρά τις πιέσεις που δέχεται από τη Γερουσία, για το μέλλον των αμερικανoturκικών σχέσεων θεωρεί ότι οι ΗΠΑ έχουν άλλες προτεραιότητες και ότι το ζήτημα της Τουρκίας εντάσσεται στο πλαίσιο άλλων, σημαντικών εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή. «Ο πρόεδρος φάνηκε αδιάφορος για το ζήτημα και εστίασε σε ζητήματα όπως η υγειονομική περιθαλψη, η μετανάστευση και η νέα φορολογική συμφωνία που η κυβέρνησή του εξασφάλισε με το Κογκρέσο αυτήν την εβδομάδα», ήταν το συμπέρασμα του αμερικανικού Τύπου σχετικά με τη στάση Τραμπ.

Οι S-400 που αποκτά η Τουρκία είναι επικίνδυνοι τόσο για τα αμε-

Ο Τραμπ, παρά τις πιέσεις που δέχεται από τη Γερουσία, για το μέλλον των αμερικανoturκικών σχέσεων θεωρεί ότι οι ΗΠΑ έχουν άλλες προτεραιότητες.

ρικανικά όσο και τα νατοϊκά συμφέροντα. Εστιάζοντας, λοιπόν, σε αυτήν τη νέα απειλή, ένα από τα κορυφαία αμερικανικά κέντρα στρατηγικών μελετών, της συντηρητικής σχολής σκέψης, το Heritage Foundation τονίζει τα εξής: «Η πώληση του συστήματος S-400 από τη Ρωσία στην τουρκική κυβέρνηση αποτελεί άμεση απειλή για τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας τόσο του ΝΑΤΟ όσο και των ΗΠΑ. Φέρνει την Τουρκία, ένα κράτος μέλος του ΝΑΤΟ, πιο κοντά στη Ρωσία ακριβώς σε μια στιγμή που οι ΗΠΑ επιδιώκουν να περιορίσουν σε μεγάλο βαθμό την επιποχή της Μόσχας στην περιοχή.

Η Τουρκία και η Ρωσία έρχονται όλο και πιο κοντά, καθώς η Τουρκία αναζητεί λύσεις για τις προκλήσεις της ασφάλειας και τις οικονομικές δυσκολίες, αλλά αυτή η συνεργασία είναι εξαιρετικά επικίνδυνη για τη συμμαχία του ΝΑΤΟ και ως εκ τούτου για την ίδια την Τουρκία» και προσθέτει: «Ο Ερντογάν πρέπει να καταλάβει την πραγματικότητα: το ΝΑΤΟ είναι ο μόνος πραγματικός συνεργάτης ασφαλείας του. Η Ρωσία του Βλαντιμίρ Πούτιν δεν εν-

διαφέρεται ούτε για την ασφάλεια, αλλά ούτε και για την ευημερία της Τουρκίας».

Το Heritage Foundation αναφέρει επίσης ότι οι S-400 απειλούν την ικανότητα stealth των F-35 και ότι ο ρωσικός στρατός θα μπορούσε να μελετήσει πώς αλληλεπιδρούν τα αμερικανικά μαχητικά με το ρωσικό πυραυλικό σύστημα.

Η Ουάσιγκτον

Για ποιο λόγο, όμως, ο πρόεδρος Τραμπ δεν ανησυχεί; Τα συντηρητικά αμερικανικά κέντρα στρατηγικών μελετών, τα οποία υποστηρίζουν τον Ντόναλντ Τραμπ, απαντώντας στα προαναφερόμενα ερωτήματα, εστιάζουν σε τέσσερα βασικά σημεία. Πρώτο, η Τουρκία του 2019 δεν είναι η Οθωμανική Αυτοκρατορία του 19ου αιώνα που κινδύνευε ανά πάσα στιγμή να πέσει στα «δίκτυα» της Αγίας Πετρού-

Οι S-400 που αποκτά η Τουρκία είναι επικίνδυνοι τόσο για τα αμερικανικά όσο και τα νατοϊκά συμφέροντα.

Σύμφωνα με αμερικανικά δημοσιεύματα, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ έχει αποφασίσει να μπλοκάρει τις κυρώσεις που ετοιμάζει η Ουάσιγκτον για την Τουρκία.

πολνς. Το ίδρυμα Hudson σημειώνει: «Η άνεση των Τούρκων με τη Ρωσία αντικατοπτρίζει επίσης

τη μείωση της ρωσικής ισχύος. Κατά τη διάρκεια του 18ου και 19ου αιώνα, η Ρωσία απομάκρυνε τους Τούρκους από τη νότια Ουκρανία, τον Καύκασο και τα Βαλκάνια. Οι απειλές του Στάλιν στην Τουρκία μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ώθησαν τη χώρα στο ΝΑΤΟ. Εάν η Τουρκία μπορεί τώρα να συνεργαστεί με τη Ρωσία, αυτό είναι επειδή η σύγχρονη Ρωσία είναι πολύ λιγότερο επικίνδυνη από την αυτοκρατορική Ρωσία ή τη Σοβιετική Ένωση. Αυτό αντικατοπτρίζει την επιτυχία του ΝΑΤΟ στον Ψυχρό Πόλεμο». Δεύτερο, η Άγκυρα εξακολουθεί να έχει τον απαραίτητο χρόνο για να απομακρυνθεί από τη Ρωσία.

Με άλλα λόγια, εξακολουθούν να υφίστανται εναλλακτικές στρατηγικές στο ζήτημα των S-400. Τρί-

το, από τη σκοπιά της Ουάσιγκτον, κανείς δεν εγγυάται την σταθερή και υγιή μετεξέλιξη του ρωσοτουρκικού διαλόγου. Σειρά ανοικτών θεμάτων και προβλημάτων, όπως η διένεξη για το Ιντλίπ της Συρίας, επισκιάζουν τις σχέσεις των δύο πλευρών. Τέλος, σύμφωνα με το Hudson ο Ταγίπ Ερντογάν, αποδυναμωμένος εξαιτίας της κρίσης στην τουρκική οικονομία και της μεγάλης ήττας του κόμματός του στις δημοτικές εκλογές, αντιμετωπίζει σκληρές πραγματικότητες σχετικά με τα όρια της εξουσίας του στο εσωτερικό της Τουρκίας, σημειώνοντας χαρακτηριστικά: «Η Ουάσιγκτον πρέπει να κινηθεί με προσοχή. Οι εκλογές της Κωνσταντινούπολης αποδεικνύουν ότι η ηγεσία του κ. Ερντογάν γίνεται όλο πιο ασταθής».

Σιδηροδρομικό χάος προκάλεσαν τα «σαραντάρια»

Απίστευτη ταλαιπωρία και απόλυτο χάος προκάλεσε στη Δυτική Ευρώπη, ο έντονος καύσωνας των τελευταίων ημερών, διαταράσσοντας σιδηροδρομικές αλλά και αεροπορικές συγκοινωνίες. Το σιδηροδρομικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας Eurostar διακόπηκε μεταξύ Λονδίνου και Παρισιού, όπως εξάλλου και στις Βρυξέλλες, εξαιτίας των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν σε καλώδιο τροφοδοσίας στο Γκντ ντ Νορ, της γαλλικής πρωτεύουσας.

Χάος επικράτησε και στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες στη Βρετανία, με πολλές καθυστερήσεις και ματαιώσεις δρομολογίων, καθώς, λόγω της μεγάλης ζέσης, οι συρμοί κινούνταν με μικρότερες ταχύτητες, ενώ μηχανικοί κατέβαλαν υπεράνθρωπες προσπάθειες προκειμένου να επισκευάσουν τις βλάβες που παρουσιάστηκαν στις σιδηροτροχιές. Όπως αναφέρουν

Σημειώθηκαν βλάβες, οι οποίες οδήγησαν σε καθυστερήσεις και ματαιώσεις δρομολογίων.

οι αρμόδιοι φορείς, έχουν σημειωθεί πολλές βλάβες και στα εναέρια καλώδια, που θα χρειαστούν χρόνο για να αποκατασταθούν. Μάλιστα, οι Βρετανοί κλήθηκαν να αναβάλουν τις μετακινήσεις τους με τα τρένα, παρ'ότις και ήταν εντελώς απαραίτητες.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατακλύστηκαν από φωτογραφίες που απεικονίζουν τους κάθιδρους επιδοξους ταξιδιώτες στους βρετανικούς σιδηροδρομικούς σταθμούς να προσπαθούν να κάνουν αέρα με αυτοσχέδιες βεντάλιες. Μια φωτογραφία απεικονίζει έναν λιπόθυμο επιβάτη δίπλα σε ένα τρένο, να δέ-

χεται τις πρώτες βοήθειες από διασώστες. Και οι αεροπορικές πτήσεις, όμως, επλήγησαν από τα ακραία μετεωρολογικά φαινόμενα. Στα δύο πιο πολυσύχναστα αεροδρόμια της χώρας, Χίθροου και Γκάτγουικ, οι καταγίδες που ξέσπασαν το βράδυ της Πέμπτης και οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες που επικράτησαν κατά τη διάρκεια της ημέρας, προκάλεσαν πολυώρες καθυστερήσεις στις πτήσεις. Σε αυτό συνέβαλε και ένα τεχνικό πρόβλημα που παρουσιάστηκε στον πυργο ελέγχου. Σύμφωνα με τις αρχές του Γκάτγουικ, οι αναχωρήσεις των αεροσκαφών έχουν κατά μέσον όρο 38 λεπτά καθυστέρηση εξαιτίας του καύσωνα, αλλά και του τεχνικού προβλήματος. Η British Airways ανακοίνωσε ότι, εξαιτίας των ισχυρών καταγίδων που ξέσπασαν το βράδυ της Πέμπτης, σημειώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις και ματαιώσεις πτήσεων από τα δύο αεροδρόμια του Λονδί-

νου. Προβλήματα στις αεροπορικές συγκοινωνίες σημειώθηκαν και στην Ιταλία, λόγω στάσης εργασίας του προσωπικού καμπίνας και εδάφους, από τις 10 το πρωί έως τις 2 μ.μ. (τοπική ώρα). Ταυτόχρονα, έχει κηρύξει 24ωρη απεργία και το προσωπικό της Alitalia. Την ίδια στιγμή, σε Γαλλία και Γερμανία, σημειώθηκαν μειώσεις στην παραγωγή ατομικής ενέργειας. Πολλοί πυρηνικοί αντιδραστήρες απουσνδέθηκαν από τα δίκτυα, αφού ήταν δυσχερής η χρήση νερού από τα ποτάμια, προκειμένου να ψυχθούν.

Εν τω μεταξύ, δασικές πυρκαγιές μαίνονται σε Σιβηρία, βόρεια Σκανδιναβία, Αλάσκα και Γροιλανδία, εξαιτίας των υψηλών θερμοκρασιών. Τον Ιούνιο, οι πυρκαγιές σε αυτές τις ακατοίκτες περιοχές απελευθέρωσαν στην ατμόσφαιρα 50 εκατομμύρια τόνοι διοξειδίου του άνθρακα, ποσότητα ίση με την ετήσια εκπομπή της Σουηδίας.

Κάθιδροι οι επιβάτες περίμεναν, επί ματαίω, την εκκίνηση των δρομολογίων του Eurostar στον Διεθνή Σιδηροδρομικό Σταθμό St. Pancras του Λονδίνου.

Διαδικτυακό βιντεοπαιχνίδι με συνολικό έπαθλο 30 εκατ. δολαρίων

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Το ανάρπαστο διαδικτυακό βιντεοπαιχνίδι Fortnite πρόκειται να διοργανώσει ένα sui generis Παγκόσμιο Κύπελλο για τους κορυφαίους χρήστες του, έπειτα από μια προκριματική διαδικασία 10 εβδομάδων, κατά την οποία έλαβαν μέρος περισσότερα από 40 εκατομμύρια άτομα. Τελικώς, μόλις 100 συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν το παγκόσμιο τρόπαιο και το υπέρογκο χρηματικό έπαθλο των 3 εκατ. δολαρίων στο περίφημο Φλάσινγκ Μέντους, το στάδιο που, πρωτίστως, φιλοξενεί το Αμερικανικό Οπεν στο τένις.

Το εν λόγω ποσό υπερβαίνει τα έπαθλα που απονεμήθηκαν στους φετινούς νικητές του τουρνουά αντισφαίρισης Ουίμπλεντον, Νόβακ Τζόκοβιτς και Σιμόνα Χάλεπ, ενώ οι συνολικές απολαβές των φιναλίστ

Ενα Παγκόσμιο Κύπελλο, στην προκριματική διαδικασία του οποίου έλαβαν μέρος περισσότεροι από 40 εκατομμύρια παίκτες.

ανέρχονται στο ιλιγγιώδες ποσό των 30 εκατ. δολαρίων, το υψηλότερο που έχει διατεθεί μέχρι σήμερα σε διοργάνωση ηλεκτρονικών αθλημάτων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Fortnite, ένα παιχνίδι ελευθέρων σκοπευτών, προσλαμβάνει διαστάσεις ιδιάζοντος κοινωνικού φαινομένου, έχοντας προσελκύσει 250 εκατομμύρια χρήστες διεθνώς. Ένας από αυτούς, ο 15χρονος

Το Fortnite είναι κοινωνικό φαινόμενο για τους σύγχρονους εφήβους και οι γονείς πασχίζουν να βάλουν όρια στη χρήση του παιχνιδιού.

Μπέντζι από το Βρετανικό Σάνμπερι, αποτυπώνει τον εθιστικό χαρακτήρα του παιχνιδιού περιγράφοντας τη συμμετοχή του στον τελικό της διοργάνωσης ως τα απο-

κορύφωμα μιας άοκνης προσπάθειας μνών, κατά την οποία εξασκούσαν για τουλάχιστον οκτώ ώρες καθημερινώς. Σε περίπτωση που ο Μπέντζι ενταχθεί σε μια απο-

κλειστική ομάδα νεαρών εκατομμυριούχων, σχεδιάζει να διαθέσει μέρος του επάθλου προκειμένου να αγοράσει ένα σπίτι για την οικογένειά του. Στο Παγκόσμιο Κύπελλο θα εκπροσωπηθούν περισσότερες από 30 χώρες, με τις ΗΠΑ να έχουν τη μερίδα του λέοντος, με 30 παίκτες, ακολουθούμενες από τη Γαλλία, με 14, και το Ηνωμένο Βασίλειο, με 11. Ενδιαφέρον παρουσιάζει, επίσης, το γεγονός ότι δεν υπάρχει γυναίκα φιναλίστ, ενώ η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι αγόρια κάτω των 16 ετών. Το Fortnite προσφέρεται δωρεάν, αποκοιμίζοντας έσοδα από επιμέρους, προαιρετικές λειτουργίες που επιπλουτίζουν το περιεχόμενο του παιχνιδιού, και περικλείει 100 χρήστες σε ένα νησί όπου, μέσω της ανεύρεσης όπλων και της οικοδό-

μησης αμυντικών δομών, ο κάθε παίκτης επιδιώκει να ανακηρυχθεί νικητής, ως τελευταίος επιζών. Σε αυτό το πλαίσιο, η ιδιότυπη διοργάνωση διακρίνεται σε δύο σκέλη, τα οποία πρόκειται να αναδείξουν ατομικό και ομαδικούς πρωταθλητές. Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα αναλυτών της Newzoo, το 2019 αποτελεί έτος-ορόσημο για τη διεθνή αγορά ηλεκτρονικών αθλημάτων, καθώς οι συνολικές πρόσδοδοι θα ξεπεράσουν το 1 δισ. δολάρια, ως απόρροια μεγάλων χορηγήσεων και της πώλησης δικαιωμάτων μετάδοσης των βιντεοπαιχνιδιών. Σύμφωνα με περαιτέρω προβλέψεις, μάλιστα, η διερεύνηση του ακροατηρίου των esports θα συνεχιστεί, προσεγγίζοντας τον αριθμό των 450 εκατομμυρίων χρηστών.

Κάλπες γεμάτες... τηλεσκουπίδια

Ερευνες συνδέουν τα χαμηλής ποιότητας προγράμματα με την εκλογική άνοδο και την απήχηση λαϊκιστών πολιτικών

Μπορεί, άραγε, η τηλεόραση και ιδιαιτέρως τα τηλεοπτικά σκουπίδια να διαμορφώσουν τις πολιτικές μας επιλογές; Ναι, επισημαίνουν ειδικοί που πραγματοποίησαν έρευνα για τη σχέση τηλεόρασης και πολιτικής ζωής στην Ιταλία, παρουσιάζοντας στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η ψυχαγωγική τηλεόραση χαμηλής ποιότητας έστρωσε με ρόδα τον δρόμο των λαϊκιστών και της πολιτικής τους.

Παλιότερα, στα ιταλικά τηλεοπτικά υπερβραχέα ραδιοκύματα κυριαρχούσε το κρατικό τηλεοπτικό δίκτυο RAI, που έκαιρε τεράστιας εκτίμησης. Τη δεκαετία του 1980, ωστόσο, ένα επιθετικό και απλοϊκό τηλεοπτικό δίκτυο, η Mediaset κατάφερε να ενταχθεί στην τηλεοπτική αγορά και να επεκταθεί σε όλη τη χώρα, αγοράζοντας μικρούς τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, υπονομεύοντας αποτελεσματικά την εκπαιδευτική αποστολή της RAI, εκπέμποντας υπερβολικά δόση κινούμενων σχεδίων, αθλητικών εκπομπών, σαπουνόπερων, κινηματογραφικών ταινιών και άλλων μορφών «ελαφράς» ψυχαγωγίας.

Η αξιολόγηση

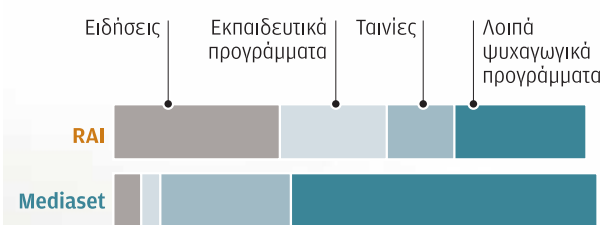
Μέχρι το 1990, οι 49 στους πενήντα Ιταλούς σε όλη τη χώρα μπορούσαν να παρακολουθήσουν τις εκπομπές της Mediaset. Αυτό το ασυνήθιστο γεγονός επέτρεψε σε μία ομάδα Ιταλών οικονομολόγων να συγκρίνουν πόλεις που από την αρχή διέθεταν πρόσβαση στη Mediaset με κάποιες άλλες, που απέκτησαν το τηλεοπτικό της σήμα πολύ αργότερα, αξιολογώντας με αυτό τον τρόπο πως κατά τι περισσότερα χρόνια έκθεσης σε τηλεοπτικά σκουπίδια, μπορούν να διαμορφώσουν τις πολιτικές επιλογές ενός κοινωνικού συνόλου.

Τα αποτελέσματα της έρευνας

Ο «βομβαρδισμός» από σαπουνόπερες και «ελαφρά» ψυχαγωγία δημιουργεί ψηφοφόρους δεκτικούς σε απλοϊκά μηνύματα και εύκολες απαντήσεις.

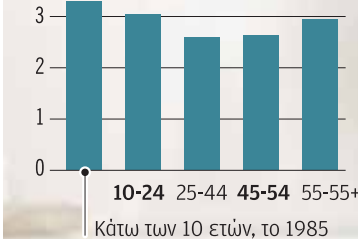
είναι αδιαμφισβήτητα και μάλλον ανησυχητικά. Όπως αναφέρει η επιθεώρηση American Economic Review, οι Ρούμπεν Ντουράντε, του πανεπιστημίου Pompeu Fabra της Βαρκελώνης, Πάολο Πινότι, του πανεπιστημίου Bocconi του Μιλάνου και Αντρέα Τεσέι, του πανεπιστημίου Queen Mary του Λονδίνου, ανέλυσαν τα στοιχεία τηλεοπτικών εκπομπών προκειμένου να αποδείξουν ότι μεγαλύτερη έκθεση στα άνευ ουσιαστικού ενδιαφέροντος προγράμματα της Mediaset προ-

Τυπικός χρόνος μετάδοσης 1983-1987

Μέσος όρος τηλεθέασης

Ώρες ανά ημέρα, κατά ηλικιακή ομάδα

Κάτω των 10 ετών, το 1985

Μελέτη στην Ιταλία έδειξε ότι το τηλεοπτικό δίκτυο Mediaset του Σίλβιο Μπερλουσκόνι και η χαμηλή ποιότητα των εκπομπών του, σε αντίθεση με την κρατική RAI, επηρέασαν τις εκλογικές προτιμήσεις πολλών ψηφοφόρων.

ΠΗΓΗ: The Washington Post

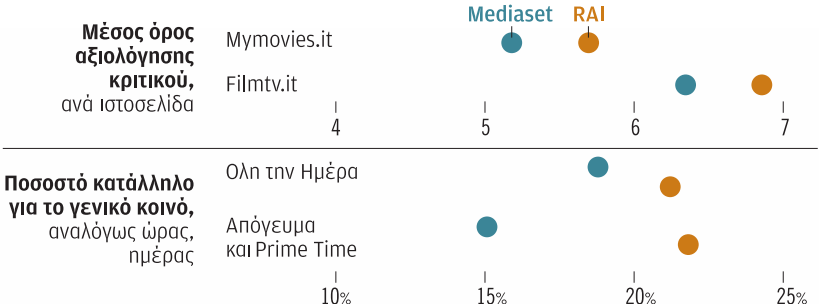

Ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι (στο μέσον) κατάφερε να μετατρέψει ένα απλοϊκό τηλεοπτικό δίκτυο, τη Mediaset, σε κολοσόο με τεράστια απήχηση στην Ιταλία.

κάλεσε σημαντική ενίσχυση λαϊκιστών υποψηφίων, που πρότασαν απλοϊκά μηνύματα δίνοντας εύκολες απαντήσεις. Πολλοί, βέβαια, θα πιστέψουν ότι η συμβολή των τηλεοπτικών στην άνοδο του λαϊκισμού έχει μία προφανή αιτία, καθώς οι πάντες γνωρίζουν ότι ιδρυτής και ιδιοκτήτης της Mediaset είναι ο πασίγνωστος λαϊκιστής πολιτικός και πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας, Σίλβιο Μπερλουσκόνι. Ωστόσο, οι ερευνητές κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες για να αποδείξουν ότι αυ-

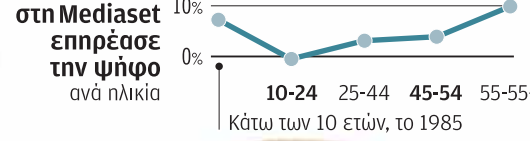
τή η σχέση τηλεόρασης-πολιτικής επιλογής δεν αφορά μόνο τον Μπερλουσκόνι. Αντιθέτως, παρόμοια ενίσχυση της υποστήριξης καταγράφηκε και όσον αφορά τους λαϊκιστές ανταγωνιστές του, το Κίνημα των 5 Αστέρων, που γεννήθηκε μέσα από το μιλογκ ενός κωμικού θθοποιού, του Μπέπε Γκρίλο, πριν από δέκα χρόνια. Το αντισυστημικό κίνημα εξελίχθηκε στο μεγαλύτερο μεμονωμένο κόμμα του ιταλικού Κοινοβουλίου, κατά την περυσινή εκλογική αναμέτρηση.

Ταινίες που μεταδόθηκαν στην Ιταλία από το 1983 έως το 1987

Ποσοστό κατάλληλο για το γενικό κοινό, αναλόγως ώρας, ημέρας

Πώς η πρώτη έκθεση στη Mediaset επηρέασε την ψήφο ανά ηλικία

Κάτω των 10 ετών, το 1985

Μεγαλύτερη η επίδραση στους κάτω των 10 και άνω των 55 ετών

Στην ιταλική έρευνα που συνδέει τα τηλεσκουπίδια και την άνοδο του λαϊκισμού, οι επιστήμονες αρχικά απέδειξαν ότι το τηλεοπτικό πρόγραμμα της Mediaset ήταν χαμηλότερης ποιότητας για το γενικό κοινό.

Ετσι διαπίστωσαν ότι η εκλογική επίδραση του χαμηλής ποιότητας τηλεοπτικού προγράμματος ενισχύθηκε στις δύο ομάδες που το παρακολουθούσαν με μεγαλύτερη προσήλωση: στους τηλεθεατές που ήταν μικρότεροι των δέκα ετών και εκείνους που ήταν 55 ετών ή μεγαλύτεροι. Καθώς περνούσαν τα χρόνια τηλεθέασης και οι δύο ομάδες κατέληξαν να υποστηρίζουν λαϊκιστές πολιτικούς, αν και για διαφορετικούς λόγους.

Οι νέοι που παρακολουθούσαν το πρόγραμμα της Mediaset, κατά τη διάρκεια των ετών της διάπλασης της προσωπικότητάς τους, επισημαίνει ο Ρούμπεν Ντουράντε, εξελίχθηκαν σε «γνωστικά απλοϊκότερα άτομα, με μικρότερη κοινωνική αντίληψη» συγκριτικά με συνομηλίκους τους που είχαν πρόσβαση στη δημόσια τηλεόραση και

σε τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, κατά την ίδια περίοδο.

Ο Ντουράντε επισημαίνει ότι η έκθεση σε τηλεσκουπίδια είχε ένα σημαντικό αναπτυξιακό κόστος. «Κάθε ώρα που δαπανά κάποιος παρακολουθώντας τηλεόραση, είναι μία ώρα μακριά από

Οι Ιταλοί που παρακολουθούσαν εμμονικά τη Mediaset σαγηνεύθηκαν από τον Μπερλουσκόνι και αργότερα από το Κίνημα των 5 Αστέρων.

το διάβασμα ενός βιβλίου, μακριά από το παιχνίδι στην ύπαιθρο και την κοινωνικοποίηση με άλλα παιδιά». «Λυπάμαι», λέει, «αλλά αυτό μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες στο είδος του ανθρώπου που τελικά εξελίσσεται».

Σε ένα διεθνές τεστ που πραγματοποιήθηκε το 2012, οι Ιταλοί ενή-

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας επισημαίνει ότι είναι πολύ σημαντικότερες για τα παιδιά δραστηριότητες μακριά από την τηλεόραση, όπως η ανάγνωση.

λικες από περιοχές όπου είχαν εκτεθεί στα προγράμματα της Mediaset, πριν κλείσουν τα δέκα τους χρόνια, τα κατάφεραν χειρότερα σε δοκιμασίες ανάγνωσης και μαθηματικών συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους. Επίσης, ήταν λιγότερο πολιτικά δραστήριοι και είχαν μικρότερη κοινωνική συνείδηση.

Δεν είναι, λοιπόν, απορίας άξιον πώς αυτές οι γυναίκες και αυτοί οι άνδρες που παρακολουθούσαν εμμονικά τα τηλεσκουπίδια της Mediaset, σαγηνεύθηκαν από τον Μπερλουσκόνι και αργότερα από το Κίνημα των 5 Αστέρων. Αλλωστε, και οι δύο χρησιμοποιούσαν απλούστερη γλώσσα στις ομιλί-

ες τους και στις πλατφόρμες τους. Όταν η Mediaset προσέφερε τακτικό ειδησεογραφικό πρόγραμμα, στις αρχές του 1990, οι πιο ηλικιωμένοι τηλεθεατές είχαν αποκτήσει τέτοιο εθισμό στα ευτελή προγράμματα της ώστε ήταν πιθανότερο να παρακολουθήσουν και τα ειδησεογραφικά δελτία της, παρά αυτά άλλων καναλιών ενδίδοντας έτσι στις λαϊκιστικές κορώνες.

Δεν είναι πρώτη φορά που εκπονείται μελέτη για τις βλαβερές

προκειμένου να αποδείξουν τους ισχυρισμούς τους, οι ερευνητές ψηφιοποίησαν παλιά τηλεοπτικά προγράμματα εφημερίδων, δείχνοντας ότι η Mediaset προσέφερε τελικά στο τηλεοπτικό κοινό τριπλάσιες ώρες προβολής ταινιών και ψυχαγωγικών εκπομπών συγκριτικά με τη RAI. Την ίδια στιγμή το τηλεοπτικό δίκτυο απέφυγε στρατηγικά τα ειδησεογραφικά και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Δεν είναι πρώτη φορά που εκπονείται μελέτη για τις βλαβερές

Προσοχή στα παιδιά

Πολλοί γονείς νιώθουν μπερδεμένοι όταν έρχονται αντιμέτωποι με το ερώτημα «πόση τηλεόραση πρέπει να παρακολουθούν τα παιδιά;». Πρόσφατα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) εξέδωσε νέες συστάσεις για την έκθεση των παιδιών πέντε ετών ή μικρότερων στις οθόνες, είτε αυτές είναι της τηλεόρασης, της ταμπλέτας, του κινητού τηλεφώνου, του υπολογιστή ή των παιχνιδιών βίντεο. Σύμφωνα με αυτές τις οδηγίες, παιδιά από δύο έως τεσσάρων ετών δεν πρέπει να κάθονται μπροστά σε οποιαδήποτε οθόνη για περισσότερο από μία ώρα την ημέρα, ενώ αυτό θεωρείται απαγορευτικό για βρέφη και για νήπια μικρότερα του ενός έτους. Ο ΠΟΥ επισημαίνει στην ανακοίνωσή του ότι είναι πολύ σημαντικότερες οι παιδικές δραστηριότητες μακριά από την τεχνολογία, όπως η ανάγνωση, τα παραμύθια, τα τραγούδια και τα παζλ και ασφαλώς ο καλός, ποιοτικός ύπνος, καθώς όλα αυτά συμβάλλουν στην παιδική ανάπτυξη. Η Αμερικανική Παιδιατρική Εταιρεία, εξάλλου, συνιστά περιορισμό του χρόνου που περνούν τα παιδιά, από δύο ως πέντε χρόνων μπροστά σε κάποια οθόνη, σε μία ώρα ημερησίως. Τα μικρότερα νήπια, 18 έως 24 μηνών, πρέπει να έχουν πολύ περιορισμένη πρόσβαση στη νέα τεχνολογία και αυτή να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για προγράμματα υψηλής ποιότητας, όπως είναι το Sesame Street. Τα βρέφη που είναι μικρότερα των 18 μηνών δεν πρέπει να έχουν καθόλου πρόσβαση σε οθόνες.

συνέπειες της τηλεόρασης. Ο Μπέντζαμιν Ολκεν, καθηγητής στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (MIT), πρωτοπόρος στην ανάλυση των τηλεοπτικών δεδομένων που χρησιμοποιείσε η ιταλική ομάδα, επισημαίνει ότι η έρευνα προσθέτει νέα στοιχεία «ότι τα τηλεοπτικά δίκτυα που δεν εκπέμπουν αμιγώς πολιτικές εκπομπές, μπορεί τελικά να επηρεάσουν τις πολιτικές μας επιλογές».

REUTERS, A.P.

Για καλύτερη ευρωπαϊκή προοπτική

Η «κούρσα» της Κύπρου για την προνομιά 15η θέση στην ειδική βαθμολογία της UEFA

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΚΗ**

Την **ποδοσφαιρική** περίοδο 2014-15 η Κύπρος μας έβγαλε πέντε ομάδες στις δύο Ευρωπαϊκές διοργανώσεις, αλλά στα επόμενα χρόνια επιστρέψαμε σε πιο πίσω θέσεις της κατάταξης της UEFA και ποτέ δεν ξαναβγάλαμε τόσες πολλές ομάδες.

Μετά από αρκετά χρόνια, μας παρουσιάζεται άλλη μια ευκαιρία, να επαναλάβουμε το κατόρθωμα με πέντε ομάδες μας στην Ευρώπη τη σεζόν 2021-22. Η βαθμολογία μας της τετραετίας (2015-19) μας φέρνει στη 15η θέση της κατάταξης και αν καταφέρουμε να κρατηθούμε στην εξαιρετική αυτή θέση με την ολοκλήρωση αυτής της σεζόν, την περίοδο 2021-22 θα εκπροσωπηθούμε με δυο ομάδες στο Chamions League, μια στο Europa league και δύο ομάδες μας στη νέα διοργάνωση Europa 2.

Για να γίνει πραγματικότητα ο στόχος της πενταπλής εκπροσώπησης μας στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, θα πρέπει οι τέσσερις εκπρόσωποι μας στην Ευρώπη (ΑΠΟΕΛ, ΑΕΛ, ΑΕΚ και Απόλλων) να έχουν καλά αποτελέσματα σε Τσάμπιονς (ΑΠΟΕΛ) και Γιουρόπα Λιγκ. Το όφελος μας θα είναι ακόμα μεγαλύτερο γιατί εκτός του ότι θα βγάλουμε πέντε ομάδες στην Ευρώπη, οι ομάδες μας δεν θα μπαίνουν από τόσο νωρίς στην ευρωπαϊκή μάχη, κερδίζοντας κάποιους προκριματικούς γύρους και χρόνο για ξεκούραση και καλύτερη προετοιμασία.

Ετσι ξεκινήσαμε το «ταξίδι»

Η Κύπρος μας μπήκε στη φετινή μάχη των ευρωπαϊκών διοργανώσεων (με 4 ομάδες), στην 15η θέση της γενικής κατάταξης με 21.625 βαθμούς. Στην 13η θέση ήταν η Τσεχία με 24.800 βαθμούς (συμμετέχει φέτος με 5 ομάδες), και στην 14η θέση η Δανία με 24.125 βαθμούς (συμμετέχει φέτος με 4 ομάδες). Πίσω από εμάς, στην 16η θέση ήταν η Ελλάδα με 21.400 βαθμούς (συμμετέχει φέτος με 5 ομάδες), στην 17η θέση η Κροατία με 20.500 βαθμούς (συμμετέχει φέτος με 4 ομάδες) και στην 18η θέση η Ελβετία με 20.000 βαθμούς (συμμετέχει με 5 ομάδες).

Αν μείνουμε στην 15η θέση

Η σεζόν 2021/22, θα είναι η πρώτη με το νέο πλάνο της UEFA, δηλαδή τις τρεις διοργανώσεις, με το νέο Europa League 2. Στην περίπτωση που η Κύπρος κάνει την υπέρβαση και μπει σε εκείνη τη σεζόν ως 15η, δηλαδή με πέντε ευρωπαϊκά εισιτήρια, θα στείλει δύο ομάδες στο Champions League, με την πρωταθλήτρια να αρχίζει από τον δεύτερο προκριματικό γύρο του ταμπλό των πρωταθλητών και τη δεύτερη της βαθμολογίας να ξεκινά από τον πρώτο προκριματικό γύρο του ταμπλό των μη πρωταθλητών. Από τις άλλες τρεις ομάδες

Για να γίνει πραγματικότητα ο στόχος της πενταπλής εκπροσώπησης μας στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, θα πρέπει οι τέσσερις εκπρόσωποι μας, ΑΠΟΕΛ, ΑΕΛ (φωτογραφία), ΑΕΚ και Απόλλων, να έχουν καλά αποτελέσματα σε Τσάμπιονς και Γιουρόπα Λιγκ.

μας, η μία θα συμμετάσχει στο «κανονικό» Europa League (από τον τρίτο προκριματικό γύρο) και οι άλλες δύο στη νέα διοργάνωση, στο Europa League 2 (από τον δεύτερο προκριματικό γύρο). Αν όμως δεν τα καταφέρουμε να πάρουμε πέμπτο ευρωπαϊκό εισιτήριο, τερματίζοντας στη 16η ή 17η θέση, στο Champions League θα συμμετάσχει μόνο ο πρωταθλητής μας (θα ξεκινά από τον δεύτερο γύρο), ενώ δεν θα έχουμε καμία ομάδα στο Europa League, καθώς και οι τρεις άλλες, θ' αγωνιστούν στο νέο, Europa League 2, με πολύ χαμηλότερα οικονομικά οφέλη.

Η διαφορά στην περίπτωση που τερματίσουμε κάτω από τη 17η θέση, θα είναι μόνο το ότι ο πρωταθλητής μας θα αρχίσει από τον πρώτο (και όχι τον δεύτερο) προκριματικό γύρο του Champions League.

Οι «ανταγωνιστές» μας

Η διαφορά της Κύπρου (15η) από την Ελλάδα (16η) αυξήθηκε, έστω και λίγο, την 3η εβδομάδα των Ευρωπαϊκών διοργανώσεων (από 1.375 τους 1.450). Η χώρα μας πανηγύρισε δύο νίκες – ο ΑΠΟΕΛ νίκησε 1-0 τη Σουιτσέσκα στο Μαυροβούνιο, η ΑΕΚ Λάρνακας 3-0 τη Λέφσκι Σόφιας – ενώ η ΑΕΛ αναδείχθηκε ισόπαλη με τον Άρν Θεσσαλονίκης (ο Απόλλωνας γνώρισε την ήττα με 2-1 στο Δουβλίνο από τη Σάμροκ Ρόβερς). Ο απολογισμός των τριών ελληνικών ομάδων που μπήκαν στην ευρωπαϊκή μάχη για τη σεζόν 2019/2020, ήταν μία νίκη και δύο ισοπαλίες. Ο Ατρόμπος πανηγύρισε την επικράτηση (1-2) στη Σλοβακία κόντρα στην Ντουναίσκα,

ενώ ο Άρς Θ. αναδείχθηκε ισόπαλος δίχως γκολ (0-0) με την ΑΕΛ στο «Κλεάνθης Βικελίδης» για το δεύτερο προκριματικό του Europa League. Υπενθυμίζεται ότι λευκή ήταν η ισοπαλία και για τον Ολυμπιακό στο Πλζεν με αντίπαλο τη Βικτόρια για την αντίστοιχη προκριματική φάση του Champions League.

Εύκολα λοιπόν αντιλαμβανόμαστε την ξεχωριστή σημασία που έχει ο «εμφύλιος» ανάμεσα στην ΑΕΛ και τον Άρς Θ., αφού ενδεχόμενη πρόκριση της Λεμεσιανής ομάδας κόντρα στους Θεσσαλονικείς, θα μας δώσει μεγάλο πλεονέκτημα για την παραμονή στην 15η θέση, αφού εκτός από τους βαθμούς, παράλληλα θα θέσει εκτός μάχης μία από τις πέντε ομάδες που εκπροσωπούν την Ελλάδα στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Σέρβοι, Κροάτες και οι άλλοι

Οι Σέρβοι συνεχίζουν με τρεις ομάδες, ήδη η Νις αποκλείστηκε, με την Κουκαρίτσκι να έχει δύσκολο έργο απέναντι στην Μόλντε αν και πάει στη Σερβία με το 0-0 του πρώτου αγώνα. Βέβαια αυτό το ζευγάρι αφορά δυο χώρες που μας απασχολούν αφού και οι Νορβηγοί είναι κοντά. Η Παρτιζάν κέρδισε 1-0 εκτός την Κόναχ Ουαλίας και έχει προβάδισμα, όπως και ο Ερυθρός Αστέρας μετά το 2-0 που κέρδισε εντός την Ελσίνκι.

Οι Κροάτες έχουν την Όσιγιεκ να πττάται με 1-0 από την ΤΣΣΚΑ Σόφιας και να κινδυνεύει να μείνει έξω, ενώ η Ντινάρμο Ζάγκρεμπ με το 2-0 που κέρδισε εκτός τη Σαπούρτάλο μάλλον πέρασε.

Δεν έπαιξε ακόμα η Ριέκα, αποκλείστηκε η Χάιντουκ.

Εύκολα η Σέλτικ περνά στον τρίτο γύρο του Champions League μετά το 5-0 επί της Κάλιου Νομ, λογικά και η Ρέντζερς μετά το 2-0 εντός με την Προγκρέθα τα καταφέρει. Η Αμπερντντν πήρε 1-1 εκτός από την Τοϊκούρα, η Κιλμάρνοκ είναι έξω. Οι Ελβετοί ακόμη δεν έχουν εμπλακεί και πολύ, με τη Βασιλεία να χάνει 3-2 από την Αϊντχόφεν ενώ η Λουκέρνη κέρδισε 1-0 την Κλάκοβιχ.

Τέλος για τους Νορβηγούς καταγράφηκε η απόλεια της Μπραν, η Ρόσενμποργκ ελπίζει μετά την ήττα 2-1 εκτός από την ΜΠΑΤΕ, ενώ η Χάουγκεσουτ έχει καθαρό σκορ 2-0 απέναντι στην Στουρμ Γκρατς.

Το σύστημα βαθμολογίας

Θυμίζουμε πως στα προκριματικά κάθε χώρα παίρνει 1.000 βαθμούς για κάθε νίκη και 0.500 για κάθε ισοπαλία που κάνει. Στους ομίλους οι αριθμοί αυτοί διπλασιάζονται. Ο συνολικός αριθμός που προκύπτει, διαιρείται με τον αριθμό των ομάδων που εκπροσωπούν τη χώρα στην Ευρώπη και έτσι βγαίνει ο τελικός αριθμός. Η UEFA δίνει και κάποιους πόντους ως μπόνους στις ομάδες ανάλογα με το πόσο προχωρούν.

Στο Europa οι πόντοι είναι οι εξής (ανάλογα με το γύρο που αποκλείεται κάποια ομάδα): 1-1.00, 2-1.50, 3-2.00, 4-2.50. Στο Champions πλέον δεν δίνονται πόντοι στα προκριματικά, αφού όποιος αποκλείσκει πάει Europa, αλλά η πρόκριση στους ομίλους δίνει 4.00 βαθμούς και αν βρεθείς στους «16» παίρνεις άλλους 5.00.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Αμα υπήρχε κράτος... το κράτος

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Δεν πρόκειται να παραθέσουμε δηλώσεις που έγιναν στο πρόσφατο παρελθόν, εκ μέρους των αρμοδίων σχετικά με το υπό ανέγερση γήπεδο της Λεμεσού. Λίγο πολύ έχουμε όλοι καταλάβει ότι ακριβώς αυτές οι τοποθετήσεις γίνονται κυρίως για το θεαθήναι και πολύ απέχουν από την πραγματικότητα.

Χρόνια τώρα, μάλλον δεκαετίες, οι αρμόδιοι προσπαθούν να παραπλανήσουν τον κόσμο, καμιά φορά ηθελημένα, καμιά φορά λόγω της σχετιζόμενης τους.

Μόλις πριν από λίγες μέρες, βγήκε η ειδηση που αφορά τις οικονομικές απαιτήσεις των εργαλάβων, που ισχυρίζονται ότι λόγω καθυστέρησης των εργασιών, θα πρέπει το κράτος να τους αποζημιώσει με επιπλέον 1,5 εκ ευρώ σε σχέση με τον καθορισμένο μπάτζετ που συμφωνήθηκε.

Άμεση απάντηση από τους αρμόδιους φορείς δεν υπήρξε. Πιθανολογώ ότι ακόμη και αν τοποθετηθούν, δύσκολα θα προσεγγίσουν την ουσία. Να μπουν στην όποια διαμάχη με τους κατασκευαστές, μάλλον δεν θα είναι χρήσιμο για αυτούς, νοουμένου κιόλας ότι διαβεβαίωσαν τον κόσμο πολλάκις ότι το γήπεδο θα είναι έτοιμο το συντομότερο δυνατό.

Στη καλύτερη των περιπτώσεων θα αναγκαστούν να διαπραγματευτούν το ποσό μήπως και χαριστεί τίποτε στο κράτος. Κανείς δεν θ' αναλάβει τις ευθύνες του, κανείς δεν θα μπει στο στόχαστρο της κριτικής, αφού οι δημόσιες σχέσεις που διατηρούν λειτουργούν ως ασπίδα προστασίας.

Αυτή ακριβώς η ατιμωρησία που δεκαετίες τώρα απολαμβάνουν, είναι που έφερε το κράτος στη χειρότερη δυνατή κατάσταση.

Ο κάθε υπεύθυνος, που λειτουργεί εκ μέρους του κράτους, γνωρίζει ενδόμυχα ότι τίποτα και κανείς δεν μπορεί να τον βγάλει. Τις πλείστες φορές ούτε καν θα του ζητηθεί ν' αναλάβει την ευθύνη ενώ η δημόσια εικόνα του δύσκολα θα τσαλακωθεί.

Σ' ένα φανταστικό σενάριο, άμα υπήρχε κράτος να εποπτεύει τούτο το κράτος που δημιουργήσαμε από το 60' και έπειτα, πολλοί εκ των λειτουργών του θα ήταν στα αζήτητα, κάποιοι μάλιστα εσώκλειστοι στις φυλακές.

Στο υπαρκτό σενάριο, απλά ο καθένας εξακολουθεί να λέει ό,τι του κατέχει το μυαλό. Και τα πληρώνει το κράτος... άρα και ο πολίτης που ακόμη κοιμάται ύπνο βαθύ.

Οιωνοί για ενδιαφέρον πρωτάθλημα

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ**

Πραγματοποιήθηκε την περασμένη Πέμπτη στα γραφεία της ΚΟΠ η κλήρωση του Πρωταθλήματος Β' Κατηγορίας αγωνιστικής περιόδου 2019 - 2020. Έχει γίνει γνωστό εδώ και καιρό ότι από την επόμενη αγωνιστική περίοδο αλλάζει ριζικά ο τρόπος διεξαγωγής του σε δύο ομίλους.

Θα σχηματιστούν δύο όμιλοι. Οι ομάδες των δύο ομίλων θα αγωνιστούν σε πρωτάθλημα δύο γύρων (εντός και εκτός) με όλες τις ομάδες του ομίλου τους. Σύνολο 14 αγωνιστικές. Με την λήξη της πρώτης φάσης του Πρωταθλήματος Β' Κατηγορίας, οι πρώτες 4 ομάδες του κάθε ομίλου θα μπουν στον Όμιλο Β' Premier και οι 4 τελευταίες ομάδες του κάθε ομίλου θα μπουν στον όμιλο Β' Standard.

Οι ομάδες θα διατηρήσουν τους μισούς βαθμούς από αυτούς που κατέκτησαν στην πρώτη φάση του Πρωταθλήματος (με στρογγυλοποίηση προς τα πάνω) και θα αγωνιστούν σε πρωτάθλημα 2 γύρων (εντός και εκτός) με όλες τις ομάδες του ομίλους τους (σύνολο 14 αγωνιστικές).

Οι πρώτες δύο ομάδες του Ομίλου Β' Premier θα ανέβουν στην Α' Κατηγορία. Οι τελευταίες τέσσερις ομάδες του Ομίλου Β' Standard θα υποβιβαστούν στην Γ' Κατηγορία.

Ένας εντελώς νέος τρόπος-πρώτη φορά εφαρμόζεται- που αναμένεται με ενδιαφέρον από τους φίλους του πρωταθλήματος της Β' Κατηγορίας. Στοχεύει δε η απόφαση της ΚΟΠ στην αναβάθμιση του πρωταθλήματος αλλά και την βελτίωση του γοήτρου του που πέρυσι είχε τρωθεί ανεπανόρθωτα με όλα αυτά τα περί φακέλων που είχαν βγει στη φόρα (8 φακέλοι και δυο ενδείξεις συγκεκριμένα στο περσινό πρωτάθλημα που διακόπηκε κιόλας για δυο βδομάδες λόγω της κατάστασης που δημιουργήθηκε) και επέφεραν και τις ποινές, που είναι αθέατα ότι σταμάτησαν το...κακό

Οι πλείστοι από τους παράγοντες των ομάδων της Β' κατηγορίας θεωρούν ότι ο νέος τρόπος διεξαγωγής θεωρητικά δείχνει θετικός και θα συμβάλει στην αύξηση του ενδιαφέροντος.

Σημειώνουμε ακόμη και τις κινήσεις που έκαναν οι ομάδες και ειδικά κάποιες από αυτές που έχουν υψηλούς στόχους. Η διαπίστωση είναι ότι υπάρχουν ονόματα με ποιότητα στο χώρο για το πρωτάθλημα τη σεζόν που έρχεται. Άλλα μια παράμετρος που θεωρητικά αυξάνει το ενδιαφέρον.

Το Πρωτάθλημα Β' Κατηγορίας θα αρχίσει το Σαββατοκύριακο 21-22 Σεπτεμβρίου.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Παρέμβαση ΠΤΔ

Για άλλη μια φορά με αρνητικό τρόπο το θέμα του γηπέδου Λεμεσού είναι στην επικαιρότητα, με τον πρόεδρο Αναστασιάδη να χρειάζεται και πάλι να παρέμβει. Έχουν προκύψει πολλά προβλήματα κατά καιρούς που προκάλεσαν εκνευρισμό στον κόσμο και υποχρέωσαν τον Λεμεσιανό ΠΤΔ να παρέμβει. Αυτή τη φορά αποφασίστηκε να φύγει από τον ΚΟΑ το θέμα αυτό και να πάει στα δημόσια έργα, με στόχο να υπάρχει καλύτερη επίβλεψη. Είναι προφανές πως με τις μελέτες έγιναν σοβαρά λάθη και παραλείψεις που τώρα ήρθε η ώρα που πληρώνονται. Δεν ελπίζουμε πως θα γίνουμε σοφότεροι, αλλά τουλάχιστον καλό είναι να αναγνωρίζεται κάτι που έγινε λάθος για να μη νιώθουμε και κορόϊδα στο τέλος.

* * * * *

Αθόρυβη

Ξεκίνησε Πλάτρες, ακολούθως «κατασκήνωσε» στις Πλάτρες και τώρα Ολλανδία. Μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, χωρίς πολλά λόγια και φαναρήδες ο Τιμούρ κάτι προτοιμάζει εκεί. Όσοι μάλιστα γνωρίζουν, έχουν να λένε ότι η Ανόρθωση φέτος θα είναι τόσο σκληρό καρύδι που θα την φοβούνται όλοι οι αντίπαλοι. Το αμφισβητεί κανείς;

* * * * *

Στην τελική ευθεία

Κανείς δεν μπορεί να έχει παράπονο από το σασπένς που φέτος χαρακτήρισε

Περί μουρμούρας

Είδαμε τα πρώτα ευρωπαϊκά και είναι γεγονός πως η γκρίνια έχει μεγαλώσει στις ομάδες. Ο ΑΠΟΕΛ είναι μαθημένος να ζει με αυτό, αφού οι απαιτήσεις είναι τεράστιες και το άγχος απίστευτο για να μην στραβώσει κάτι στην Ευρώπη. Πλέον το βιώνει κι ο Απόλλωνας, του οποίου οι οπαδοί νιώθουν πως ανέβηκαν επίπεδο και δικαιούνται κάποια πράγματα να τα θεωρούν δεδομένα. Ασφαλώς ποτέ δε λείπει από αυτή την κουβέντα η Ομόνοια, αφού τα μεγαλεία της οι οπαδοί της ούτε θα τα ξεχάσουν ούτε θα πάψουν να τα ζητούν. Είναι γενικώς συχνό φαινόμενο να τα ακούς αν είσαι σε πόστο μιας ομάδας, ακόμα και σε υπερβολικό βαθμό. Είτε μαθαίνεις να το διαχειρίζεται, είτε κάνεις τα πράγματα χειρότερα με τον τρόπο που αντιδράς. Στον ΑΠΟΕΛ πάντως είναι πιο «ψημένοι» σε αυτή τη διαδικασία και πολλά πράγματα τα αποδέχονται ως κομμάτι της δημόσιας συζήτησης που γίνεται.

το μεταγραφικό παζάρι. Όλες οι ομάδες, κυρίως οι μεγάλες, έφεραν στην Κύπρο ηχηρά ονόματα ενώ η άτυπη κόντρα ΑΠΟΕΛ και Απόλλωνας θύμιζε κάτι από τις παλιές καλές εποχές. Ο Αύγουστος αναμένεται να φέρει πολλές ακόμη προσθαφαιρέσεις. Είναι επίσης δεδομένο ότι κάποιοι που ήρθαν φέτος θα φύγουν... φέτος.

* * * * *

Φορτίστηκε το κλίμα

Κάθε φορά που θα παίξουμε με ομάδα από την Ελλάδα το κλίμα είναι σχετικό ίδιο: στην αρχή όλα είναι καλά, θυμόμαστε το ότι είμαστε αδέρφια και τα σχετικά. Όμως η κοινή γλώσσα και κουλτούρα

σε αυτές τις περιπτώσεις συνήθως βοηθά στο να χαλά το κλίμα αφού όλα όσα γράφονται από οπαδούς μπορούν να τα διαβάσουν οι άλλοι και γίνεται χαμός. Δεν αποτελεί εξοίρεση το ματς του Άρν με την ΑΕΛ και πρέπει να βρεθεί τρόπος να μην ξεφύγουν τα πράγματα. Σίγουρα και οι δυο ομάδες θέλουν πολύ να περάσουν και αυτό φέρνει και την ένταση.

* * * * *

Μακρή και ιστιοπλοΐα

Άλλη μια μεγάλη στιγμή για την κυπριακή ιστιοπλοΐα, τον κυπριακό αθλητισμό και φυσικά την Μαριλένα Μακρή η οποία κατάφερε να εξασφαλίσει Ολυμπιακή κάρτα στο Παγκόσμιο πρωτάθλη-

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.
0,05%X.A.
2,60%

Dow Jones

0,07%

Nasdaq

2,18%

Nikkei

0,78%

Dax

1,10%

FTSE 100

-0,05%

ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Εως 8%
του ΑΕΠ
θα στοιχίσει
το σκληρό
Brexit. Σελ. 11

Πετρέλαιο

1,17%

€/ \$

-0,68%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΑΔΑ

Πλήρης άρση των capital controls τον Σεπτέμβριο

Στο τέλος Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με πληροφορίες, θα εισηγηθεί η Τράπεζα της Ελλάδος στην κυβέρνηση να αρθούν πλήρως οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls), σε ένα βήμα που αποσκοπεί -εκτός των άλλων- στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας. **Σελ. 8**

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Φωτιά τα ενοίκια σε ευρωπαϊκές πόλεις

Στο παιχνίδι Monopoly προσπαθούν να βάλουν τέλος οι δήμαρχοι ευρωπαϊκών μητροπόλεων όπου τα ενοίκια αυξάνονται ανεξέλεγκτα και οι κάτοικοι δίνουν ακόμα και το μισό εισόδημά τους για στέγαση. Εξετάζουν το ενδεχόμενο επιβολής αυστηρών περιορισμών στους ιδιοκτήτες. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	0,58%	-0,08%
Γερμανία	-0,37%	-0,06%
Γαλλία	-0,11%	-0,04%
Ιταλία	1,51%	-0,04%
Ισπανία	0,35%	-0,05%
Ιρλανδία	0,11%	-0,01%
Ελλάδα	1,98%	-0,13%
Ην. Βασίλειο	0,71%	-0,05%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Η τεχνολογία φέρνει νέες χρεώσεις

Οι τράπεζες θα χρεώνουν για τις παραδοσιακές συναλλαγές – Από το 2020 και η Ελληνική

Η **υψηλοποίηση** των τραπεζών οδηγεί σε αναπροσαρμογή των χρεώσεων τους για τη διεκπεραίωση συναλλαγών με τον παραδοσιακό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό και η Ελληνική Τράπεζα αναμένεται να

αναπροσαρμόσει τις χρεώσεις της από την 1η Ιανουαρίου του 2020. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η Ελληνική θα προχωρήσει σε χρέωση 1 ευρώ για ανάληψη μετρητών, σε πελάτες άνω των 65

ετών, για ποσά έως 10.000 ευρώ, ενώ για πελάτες κάτω των 65 ετών η χρέωση θα είναι στα 2 ευρώ. Η χρέωση θα αφορά την ανάληψη χρημάτων από τα ταμεία υποκαταστημάτων και όχι από τις ΑΤΜ.

Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, οι πληρωμές SEPA μέχρι 1.000 ευρώ, μέσω Web Banking και Mobile Banking της Ελληνικής, θα διενεργούνται δωρεάν. Αναμένεται επίσης ότι η Ελληνική θα αυξήσει

τη χρέωση για έκδοση βιβλιαρίου επιταγών. Σημειώνεται πως η Τράπεζα Κύπρου έχει ήδη προχωρήσει σε χρεώσεις από τον περασμένο Αύγουστο, ενώ σύντομα θα ακολουθήσει η Alpha Bank. **Σελ. 3**

Επενδύουν στην Generation Y

Οι διαχειριστές κεφαλαίων στρέφονται στη γενιά των millennials ή διαφορετικά στην Generation Y, δηλαδή σε εκείνους που έχουν γεννηθεί από το 1980 έως το 2000. Φαίνεται πως όλο και περισσότερες επενδυτικές εταιρείες σχεδιάζουν προϊόντα που απευθύνονται σε αυτή τη γενιά. **Σελ. 10**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του HENSE FLORIAN*

Η ανησυχία του Μάριο Ντράγκι για την ευρωπαϊκή οικονομία

Μετά τη συνεδρίαση της περασμένης Πέμπτης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δεν άφησε περιθώριο για υποθέσεις αναφορικά με το μέλλον. Ανέθεσε στο προσωπικό της ΕΚΤ να εξετάσει «τρόπους ενίσχυσης της παροχής ενδείξεων για τη μελλοντική κατεύθυνση των βασικών επιτοκίων, ελαφρυντικά μέτρα όπως ο σχεδιασμός συστήματος βαθμίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών, και επιλογές για το μέγεθος και τη σύνθεση πιθανών νέων αγορών σε καθαρά στοιχεία του ενεργητικού». Στη συνέντευξη Τύπου μετά τη συνεδρίαση, ο Μάριο Ντράγκι σχολίασε πως η οικονομική προοπτική της Ευρωζώνης πηγαίνει από το «κακό στο χειρότερο» και όσον αφορά τον πληθωρισμό «δεν αρέ-

σει στην ΕΚΤ αυτό που βλέπει». Αλλά, σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΕΚΤ, το διοικητικό συμβούλιο δεν συζήτησε τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Η ΕΚΤ θα τηρήσει, κατά πάσα πιθανότητα, στάση αναμονής για τις αναθεωρημένες προβλέψεις που θα έχουν διαμορφωθεί σε έξι εβδομάδες, όταν θα πραγματοποιηθεί η επόμενη συνεδρίαση.

Αυτή τη φορά ήταν εμφανής η ανησυχία της ΕΚΤ για την πορεία του πληθωρισμού. Ο στόχος της ΕΚΤ είναι να κυμαίνεται ο πληθωρισμός «χαμηλότερα αλλά κοντά στο 2%», που διαφέρει έως έναν βαθμό από τους αντίστοιχους της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ και της Τράπεζας της Ιαπωνίας. Τονίζοντας την αναγκαιά «συμμετρία» που χρει-

Η ΕΚΤ θα εξετάσει την αγορά κρατικών ομολόγων με μηνιαίες τοποθετήσεις 35 δισ. ευρώ για ένα χρόνο.

άζεται για την επίτευξη του στόχου για τον πληθωρισμό, ο Ντράγκι πέρασε το μήνυμα πως θα ανεχόταν την αύξηση των τιμών λίγο παραπάνω από τα επιθυμητά επίπεδα. Τον Σεπτέμβριο είναι πιθανή μια μείωση του επιτοκίου αποδοχής καταθέσεων κατά δέκα μονάδες βάσης. Το σενάριο αυτό φαίνεται πως είναι σχεδόν βέβαιο μόνον και μόνον επειδή η ΕΚΤ αναφέρθηκε σε ένα σύστημα βαθ-

μίδων για τον εκτοκισμό των αποθεματικών προκειμένου να μειώνονται οι πιέσεις στις τράπεζες. Βάσει των στοιχείων που ανακοινώθηκαν τέλη Ιουνίου, οι τράπεζες της Ευρωζώνης επωμίζονταν μια «ποινή» της τάξεως των 7 δισ. ευρώ, επειδή «πάρκαραν» τα κεφάλαιά τους σε καταθέσεις της ΕΚΤ. Εάν το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων μειωθεί από το -0,4% στο -0,5%, τότε το κόστος αυτό θα αυξανόταν στα 9 δισ. ευρώ. Με ένα σύστημα βαθμίδων στον εκτοκισμό των αποθεματικών θα μπορούσε να υπάρξει όφελος 3 δισ. ευρώ.

Είναι πιθανό να εξετάσει, επίσης, η ΕΚΤ την επανένταξη του προγράμματος αγοράς κρατικών ομολόγων με μηνιαίες τοποθετήσεις 35 δισ. ευρώ για ένα 12μη-

νο. Εάν προστεθούν εταιρικά ομόλογα 5 δισ. ευρώ τότε οι μηνιαίες αγορές θα φθάσουν τα 40 δισ. ευρώ. Ο Ντράγκι δεν άφησε κανένα σημάδι για το εάν στο πρόγραμμα αυτό θα συμπεριλαμβάνονταν π.χ. διαπραγματεύσιμα αμοιβαία.

Ο Ντράγκι τόνισε πως τα νομισματικά μέτρα στήριξης θα είναι αποτελεσματικά μόνον εάν ασκηθεί, παράλληλα, μια επεκτατική δημοσιονομική πολιτική. Στην περίπτωση που επιδεινωθεί η προοπτική της Ευρωζώνης τότε θα είναι ουσιαστική η σημασία της δημοσιονομικής πολιτικής, διότι έτσι τα αποτελέσματα θα είναι πιο άμεσα και ισχυρά.

* Οικονομολόγος στην Berenberg Bank.

ΑΠΟΨΗ Του ΒΑΣΙΛΗ ΜΑΣΣΕΛΟΥ*

Η επιβολή ορίων στις πληρωμές τοις μετρητοίς

Η νέα κυβέρνηση ευαγγελίζεται τη μείωση των φόρων και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με στόχο την ανάπτυξη. Ωστόσο, πρόσφατο δημοσίευμα της «Καθημερινής» («Οι μειώσεις φόρων του 2020 στο εισόδημα και στα ακίνητα», 15.07.2019) αναφέρει ότι «σχεδιάζεται και η μείωση του ορίου χρήσης μετρητών. Το όριο των 500 ευρώ ενδεχομένως να διαφοροποιείται ανά κλάδο, ανάλογα με τον κίνδυνο για φοροδιαφυγή. Πέρα από τα μάλλον ανυπέρβλητα νομικά και πρακτικά προβλήματα που συνεπάγεται τυχόν διαφοροποίηση ανά κλάδο, το υφιστάμενο όριο είναι ήδη εξαιρετικά χαμηλό σε σχέση με τα ισχύοντα τόσο την Ε.Ε. όσο και στις ανεπτυγμένες χώρες διεθνώς. Ερχεται μάλιστα σε αντίθεση με την εκπεφρασμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία τον Ιούνιο του 2018 εγκατέλειψε οριστικά τα σχέδιά της για επιβολή CPLs (Cash Payments Limits – Ορια χρήσης μετρητών στις πληρωμές), έπειτα από μελέτη και διαβούλευση που κράτησε περισσότερο από ένα χρόνο. Η σχετική αναφορά της Κομισιόν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «η επιβολή ορίων στις πληρωμές τοις μετρητοίς είναι ευαίσθητο θέμα για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλοί από τους οποίους θεωρούν τη δυνατότητα πληρωμής σε μετρητά θεμελιώδη ελευθερία, η οποία δεν πρέπει να περιοριστεί δυσανάλογα [σ.σ. σε σχέση με τον σκοπό για τον οποίο επιβάλλεται]. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, στην οποία συμμετείχαν περισσότερα από 30.000 άτομα, είναι συντριπτικά: το 95% των ερωτηθέντων στο σύνολο της Ε.Ε. αλλά και στην Ελλάδα ήταν αντίθετοι στην επιβολή περιορισμών. Στην εργασία εάν υποθετικά επιβληθεί όριο πανευρωπαϊκά, ποιο θα έπρεπε είναι αυτό, οι περισσότεροι απάντησαν «υψηλότερο των 9.500 ευρώ». Αντίστοιχα το 78% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι τυχόν επιβολή περιορισμών θα δημιουργήσει προσκόμματα στη λειτουργία τους λόγω, μεταξύ άλλων, του κόστους των εναλλακτικών τρόπων πληρωμής και του ότι

υπάρχει κίνδυνος να χάσουν πελάτες που επιμένουν να πληρώσουν με μετρητά. Συνολικά, η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων απάντησε ότι η επιβολή περιορισμών δεν δικαιολογείται σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (καταπολέμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων, τρομοκρατίας ή φοροδιαφυγής). Ομοίως η μελέτη της Επιτροπής συμπεράνει ότι τα CPLs δεν μπορούν να αποτρέψουν τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών, ίσως όμως να είναι χρήσιμα στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Μία ακόμη σημαντική διαπίστωση είναι ότι οι διαφορές που παρατηρούνται σχετικά με τα CPLs στη νομοθεσία των κρατών-μελών στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και εντείνουν την άνιση μεταχείριση των επιχειρήσεων. Στην περίπτωση της Ελλάδας οι περιορισμοί στην πραγματικότητα ταλαιπωρούν τις συνεπείς επιχειρήσεις και τους πελάτες τους, χωρίς να δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα στους φοροδιαφεύγοντες, οι οποίοι προφανώς δεν καταγράφουν στα βιβλία τους εισπράξεις όταν δεν έχουν εκδώσει παραστατικό. Ιστορικά, τόσο η ΑΑΔΕ όσο και οι υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών αντιμετώπιζον πολίτες και επιχειρήσεις εκ προοιμίου ως φοροφυγάδες και αναζητούν «λύσεις» στην κατεύθυνση του βαναυσου περιορισμού θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων τους (CPLs, υποχρεωτική χρήση POS, περιουσιολόγιο, τραπεζικό και φορολογικό απόρρητο). Αυτές οι αμφιβόλυν αποτελεσματικότητας ρυθμίσεις ενδέχεται τελικά να περιορίζουν τα δημόσια έσοδα περιστέλλοντας την οικονομική δραστηριότητα. Το μόνο βέβαιο, πλην εξόχως αρνητικό, αποτέλεσμα τους είναι ο ιδιαίτερα επικίνδυνος περιορισμός της ελευθερίας και των δικαιωμάτων των Ελλήνων πολιτών, που καθίστανται τελικά πολίτες δεύτερης κατηγορίας σε σχέση με τους άλλους Ευρωπαίους.

* Ο κ. Βασίλης Μασσέλος είναι πρόεδρος Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πλεκτικής και Ετοιμού Ενδύματος.

ΑΠΟΨΗ Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Ο υδάτινος πλαστικός κόσμος μας

Η λήθη δεν εξανεμίζει τα προβλήματα και όλα τα παλιά αμαρτήματα επανέρχονται κάποτε στο φως. Την πολύ άσχημη εμπειρία, να αντικρίσουν τον θαλάσσιο βυθό της Ανδρου καλυμμένο πλήρως με δύσμορφους «πλαστικούς υφάλους» –μια πολύ αποκρουστική εικόνα–, είχε η ομάδα Aegean Rebreath. Ήταν πριν από οκτώ χρόνια όταν κατέρρευσε η παράνομη χωματερή του νησιού στη θάλασσα και έκτοτε, από ό,τι φάνηκε, ουδείς ασχολήθηκε σε βάθος με το συμβάν της κατάληψης στα νερά του Αιγαίου μιας τόσο θνητώδους ποσότητας απορριμμάτων, που ούτε η παιδαριώδης ασυνχώρητη λογική του «όλα τα παίρνει η θάλασσα» μπορούσε να προβληθεί. Αλλωστε η αντίληψη ότι η θάλασσα είναι μια αβυσσαλέα καταβόθρα που διακτινίζει στο υπερπέραν τα απόβλητά μας έχει προ πολλού εκπνεύσει, αφού γνωρίζουμε ότι οι ωκεανοί πλάθουν νέους δυσειδείς πλαστικούς κόσμους στη μέση των διάπλων οριζώντων (στον Β. Ειρηνικό έχει σχηματιστεί μια «ήπειρος» 1,6 εκατ. τ. χλμ. από πλαστικά σκουπίδια), χτίζουν υποθαλάσσιες πολιτείες από σκουπίδια, επιστρέφουν στις ακτές και το καπάκι, και στα σπινάκια μας τόνους πλαστικών ινών.

Δεν είναι μόνο η Ανδρος· όλο το Αιγαίο είναι μια υδάτινη χωματερή, έχουν ανασυρθεί από τον βυθό του από χριστουγεν-

νιάτικα δέντρα, καλοριφέρ, καρότσια σούπερ μάρκετ μέχρι μοτοσικλέτες και λεκάνες τουαλέτας... Βέβαια πλαστικά είναι, κατά το WWF, το 95% των απορριφθέντων στα πελάγη. Σε κάθε τ. χλμ. της επιφάνειας της Μεσογείου επιπλέουν δεκάδες χιλιάδες κομματάκια πλαστικού. Συνολικά, κάθε χρόνο απορρίπτονται στη μεσογειακή λεκάνη 100.000 έως 300.000 τόνοι πλαστικών (39 τόνοι την ημέρα απορρίπτει η χώρα μας, 144 η Τουρκία).

Ωστόσο, η γενική εικόνα δεν μας αθώνει. Τα σκουπίδια φτάνουν στη θάλασσα από τη στεριά. Παρά τα ευρωπαϊκά πρόστιμα, κλείνουμε ακόμη τα μάτια σε ανεξέλεγκτες χωματερές και ούτε που διανοούμε να δούμε το θέμα, όχι ως μια οχληρή υπόθεση, αλλά ως σοβαρή επένδυση. Αλλού, μέχρι και το 80% των συσκευασιών επαναχρησιμοποιούνται (στη Σουηδία, ένα μπουκάλι επαναχρησιμοποιείται 33 φορές), το 70% των αστικών λυμάτων (Γαλλία) δίνουν υλικά και ενέργεια. Στη χώρα μας ούτε η πίεση των κενών ταμείων ενθάρρυνε ένα γύρισμα στον πολιτισμό. Η διαχείριση των σκουπιδιών παραμένει παράδειγμα ανευθυνότητας και κοντόθωρων εσπευσμένων λύσεων κάθε φορά που ρθώνεται ως αμετακίνητος βράχος το οικοδομημένο επί δεκαετίες αδιέξοδο. Όσο για τη θάλασσα, μας αρκεί να είναι καθαρή η παραλία όπου κολυμπάμε...

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Αυτό είναι το εισιτήριο που εκδίδει η NASA σε όποιον δηλώσει συμμετοχή στο επόμενο ταξίδι για τον Άρη. Επτά χιλιάδες μέχρι στιγμής οι συμμετοχές από Κύπρο.

Διοχέτευση ρευστότητας

Η Τράπεζα Κύπρου δάνεισε την Atterbury 20 εκατομμύρια ευρώ, δηλαδή στην εταιρεία – άμεσο ανταγωνιστή της Τράπεζας Κύπρου και ιδιοκτήτρια του Nicosia Mall. Η Ελληνική Τράπεζα δάνεισε στην Apollo Global Management 44 εκατομμύρια ευρώ ώστε να μπορέσει να αγοράσει τα δάνεια της Τράπεζας Κύπρου που συμπεριλαμβάνονταν στο Helix. Το ότι υπάρχει πρόβλημα διοχέτευσης ρευστότητας στις τράπεζες, έχουν πολλά μετρητά και πρέπει να τα παραχωρούν κάπως, είναι γνωστό. Αλλά, από ότι αποδεικνύεται, οι κύριοι ανταγωνιστές εάν είναι για το συμφέρον τους δεν κοπούν ανταγωνισμούς και όλα τα συναφή.

• • • •

Εκπληξη η Eurobank

Υπέγραψε για την ΕΣΤΙΑ και η Eurobank, η τράπεζα με τα λιγότερα Μη Εξυπηρετούμενα και με σχεδόν μηδενική έκθεση σε στεγαστικά δάνεια. Η αρχική δομή του Σχεδίου προέβλεπε ως δικαιούχους μόνο φυσικά πρόσωπα. Στην πορεία τεχνοκρατική ομάδα του υπουργείου Οικονομικών διαπίστωσε ότι ένας σημαντικός αριθμός Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και έτσι περιλήφθηκαν στο πρόγραμμα. Έτσι μάλλον έκανε και την Eurobank να υπογράψει.

• • • •

Θα τους μείνει η φράση

Όλο για «μηδενική ανοχή στους στρατηγικούς κακοπληρωτές, οι οποίοι δρουν εις βάρος των ευσυνειδητών ομάδων της κοινωνίας», ακούγαμε. Εάν αλλάξει έστω και μετά από πολλές εβδομάδες ο νόμος που αλλάζει το νόμο των εκποιήσεων, μάλλον μόνο με τη φράση θα μείνουν οι τραπεζίτες.

• • • •

Και από την αντίθετη

Το παρόν ποστ δεν έχει χιουμοριστικό χαρακτήρα. Η ΚΕΔΙΠΕΣ, ο πρώην Συνεργατισμός δηλαδή, θα μπορούσε να διατελέσει το όχημα με το οποίο το κράτος θα ασκήσει κοινωνική πολιτική σε πραγματικά εύλωτες ομάδες. Πέραν του ΕΣΤΙΑ και αφού δεν είναι τράπεζα, θα μπορούσε στο τέλος της χρονιάς όποιος είναι καλοπληρωτής σε ένα δάνειο να του δίνει ως «bonus» επιστροφή χρημάτων. Το ίδιο πράττουν και ιδιωτικές τράπεζες, όπου αν είναι συνεχής ο δανειολήπτης, έχουν συμφωνήσει εξαρχής ότι θα επιστρέφεται ένα ποσό της τάξης των 1.000 ευρώ για παράδειγμα. Μήπως να σκεφτόμασταν κάτι τέτοιο;

• • • •

Εφυγε η Νάταρ

Έκλεισε την Παρασκευή ο κύκλος της Βικτώρια Νάταρ ως Εφόρου Ασφαλίσεων, αφού αφυπηρετεί από την δημόσια υπηρεσία. Μένει να δούμε πως και ποιο θα είναι το πρόσωπο που θα την διαδεχτεί. Αναμένεται επίσης να δούμε τι θα γίνει με την δημιουργία της νέας εποπτικής αρχής που θα αναλάβει τα ταμεία των Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών παροχών και την υπηρεσία ελέγχου ασφαλιστικών εταιρειών. Πάντως στην Επιτροπή Νομικών της Βουλής είδαν πρόσφατα τα σχέδια υπηρεσίας ώστε οι υφιστάμενοι βοηθοί έφοροι να μπορούν να λειτουργήσουν και ως αναπληρωτές.

• • • •

Εκτός μόδας η Κύπρος

Ούτε η Πάφος ούτε η Κύπρος είναι φέτος στις πρώτες επιλογές των ταξιδιωτών, γεγονός που αντανακλάει στις συγκρατημένες πληρότητες στα ξενοδοχεία. Ας το πάρουμε απόφαση. Χωρίς αεροπορική σύνδεση, δεν μπορούν να αλλάξουν πολλά. Ο απολογισμός στο τέλος του χρόνου θα δείξει ακριβώς πόσο πληρύνουμε τα αεροπορικά κενά.

• • • •

Το rebranding της Λευκωσίας

Ανακοινώθηκε, παρουσιάστηκε, κέρδισε τις εντυπώσεις και μετά; Τι γίνεται με το rebranding της Λευκωσίας; Πάντως πρόσφατα ανακοινώθηκε άλλο μεγάλο σχέδιο για την πρωτεύουσα και για το πώς θα μετατραπεί σε έξυπνη πόλη. Ελπίζουμε να μην ακολουθήσουν και τα δύο το παράδειγμα της πλατείας Ελευθερίας.

Μόνο ένα κρουαζιερόπλοιο την ημέρα

Περισσότεροι από 10.000 άνθρωποι υπέγραψαν αίτηση για τον περιορισμό των κρουαζιερόπλοιων που ελλιμενίζονται στη Πάλα της Μαγιόρκας, σε ένα την ημέρα, με τον μέγιστο αριθμό επιβατών που αποβιβάζονται σε οποιαδήποτε δεδομένη στιγμή να φτάνει στα 4.000. Περίπου 500 γιγαντιαία κρουαζιερόπλοια φτάνουν στο λιμάνι της πόλης κάθε χρόνο, αποβιβάζοντας 2 εκατομμύρια επιβάτες. Το μανιφέστο που επικαλείται τον περιορισμό του αριθμού των πλοίων στο

Μανιφέστο υπογράφουν οι κάτοικοι της Πάλας στη Μαγιόρκα για να περιορίσουν τις «σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις».

λιμάνι και το οποίο έχει ήδη υπογραφεί από περισσότερες από 30 οργανώσεις και 11.000 νησιώτες, θα παρουσιαστεί σε συνέδριο στην Πάλα σήμερα. Επί του παρόντος, υπάρχουν συνήθως πέντε έως και οκτώ κρουαζιερόπλοια αγκυροβολημένα στο λιμάνι, με περίπου 15.000 επιβάτες. Το κείμενο υπο-

Η ειδυλλιακή Μαγιόρκα κινδυνεύει από τον μαζικό τουρισμό κρουαζιέρας.

στηρίζει ότι «ο τουρισμός με κρουαζιερόπλοια έχει αυξηθεί με τρόπο που δεν είναι βιώσιμος και είναι ανεπιθύμητος για την πόλη μας, καθώς οδηγεί σε σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και κατ'επέκταση στην αύξηση των κοινωνικών εντάσεων».

Σε μια πρόσφατη έρευνα που

συνέταξε η Transport & Environment, μια ευρωπαϊκή ΜΚΟ, η Πάλα αποτέλεσε το δεύτερο, έπειτα από το λιμάνι της Βαρκελώνης, πιο μολυσμένο από κρουαζιερόπλοια λιμάνι στη Ευρώπη. Η Μάρτα Φερίολ, συντονίστρια της ΜΚΟ Tramuntana XXI, μιας από τις οργανώσεις που υποστηρίζουν το

μανιφέστο, λέει πως «ως νησί έχουμε περιορισμένους πόρους και αυτά τα πλοία είναι σαν πλωτές πόλεις που αποθέτουν τα απόβλητά τους στα δικά μας νερά». Ο Ζομ Γκαρό της Πάλα XXI, υπογράφων του κειμένου, πιστεύει ότι σκοπός πίσω από την κίνηση που επιδιώκεται είναι η εκλογή μιας πιο προοδευτικής κυβέρνησης στη Μαγιόρκα που θα επιτύχει την αυξανόμενη συνειδητοποίηση και ενημέρωση σχετικά με την ανάγκη για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

«Υπάρχει πλέον ένα κοινό σχέδιο για καλύτερη διαχείριση της επίδρασης του τουρισμού στο περιβάλλον και έχουμε πολιτικά κόμματα που επιθυμούν να επιφέρουν αυτή την αλλαγή», λέει. Πράγματι, η Nous Τουρισμό, σύμβουλος της Πάλα για τη βιωσιμότητα και τα αστικά ζητήματα, δήλωσε: «Ακριβώς όπως έχουμε λάβει μέτρα για τον περιορισμό των τουριστικών διαμερισμάτων και ξενοδοχείων, τώρα είναι η σειρά των κρουαζιερόπλοιων». Πρόσθεσε, όμως, ότι οι περιορισμοί που συμφωνήθηκαν είναι απίθανο να τεθούν σε ισχύ πριν από το 2022, καθώς οι συμβάσεις έχουν ήδη υπογραφεί ανάμεσα στο λιμάνι της Πάλας και στις εταιρείες κρουαζιερόπλοιων.

Η ψηφιοποίηση τραπεζών φέρνει χρεώσεις

Από τις αρχές του 2020 και η Ελληνική Τράπεζα θα χρεώνει για τις παραδοσιακές διεκπεραιώσεις συναλλαγών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Αναπροσαρμόζει τις χρεώσεις της στις παραδοσιακές συναλλαγές και η Ελληνική Τράπεζα από τις αρχές του επομένου χρόνου, ακολουθώντας την τάση των τραπεζών που έχουν προχωρήσει σε τέτοιου είδους επιβαρύνσεις. Ήδη, από τον περασμένο Αύγουστο, η Τράπεζα Κύπρου προχώρησε σε αύξηση των χρεώσεων που αφορούν στην ανάληψη μετρητών από το ταμείο, τις μεταφορές μεταξύ λογαριασμών από το ταμείο, τις μεταφορές σε γενικό λογαριασμό τρίτου προσώπου και σε καταθέσεις έναντι τρίτου λογαριασμού σε περίπτωση που απαιτείται η καταχώρηση πληροφοριών, ενώ αυξήσεις επήλθαν και στις συναλλαγές που σχετίζονται με τη χρήση επιταγών. Στο χορό των νέων χρεώσεων όμως θα μπει με την έλευση του νέου χρόνου και η Ελληνική Τράπεζα. Ειδικότερα, τον Ιανουάριο του 2020, η Ελληνική θα προχωρήσει σε χρέωση 1 ευρώ για ανάληψη μετρητών, σε πελάτες άνω των 65 ετών, για ποσά έως 10.000 ευρώ, ενώ για πελάτες κάτω των 65 ετών η χρέωση θα είναι στα 2 ευρώ. Σημειώνεται πως, στην ίδια χρέωση θα προχωρήσει και η AlphaBank από τον προσεχή Αύγουστο. Η συγκεκριμένη χρέωση θα αφορά την ανάληψη χρημάτων από τα υποκαταστήματα και όχι από τα αυτόματα μηχανήματα μετρητών (ΑΤΜ) της Ελληνικής Τράπεζας. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, οι πληρωμές SEPA μέχρι 1000 ευρώ, μέσω Web Banking και Mobile Banking της Ελληνικής Τράπεζας, θα διενεργούνται δωρεάν.

«Μεγάλος ντόρος» όμως είχε γίνει και για τις χρεώσεις εξαργύρωσης των επιταγών στα καταστήματα της Τράπεζας Κύπρου. Συγκεκριμένα, είχε επιβληθεί τέλος 2 ευρώ για εξαρ-

Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος σε παγκόσμιο επίπεδο βρίσκεται σε μια μεταβατική περίοδο ψηφιακού μετασχηματισμού.

Οι κυπριακές τράπεζες έχουν λάβει το μήνυμα ότι οι πιο κερδοφόρες τράπεζες στην Ευρώπη έχουν δύο κοινά χαρακτηριστικά: την υψηλή αποδοτικότητα ως προς το κόστος και την εντατική χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.

γύρωση επιταγών της Τράπεζας Κύπρου. Τότε, είχαν εξηγήσει από την Τράπεζα στην «Κ» πως τα μετρητά και οι επιταγές, αυξάνουν τη φοροδιαφυγή και την αδήλωτη εργασία, κάτι που, κατά τους ίδιους, πρέπει

πάση θυσία να μειωθεί. Όπως λοιπόν και η Τράπεζα Κύπρου, η Ελληνική Τράπεζα θα προχωρήσει από τον Ιανουάριο σε χρέωση 2 ευρώ για κάθε εξαργύρωση επιταγής που θα πραγματοποιείται. Η συγκεκριμένη αλλαγή θα τεθεί σε εφαρμογή από την Ελληνική, με τις επιταγές ωστόσο να μπορούν να κατατεθούν στους λογαριασμούς των πελατών χωρίς χρέωση τόσο από τα υποκαταστήματα όσο και από τα αυτόματα μηχανήματα μετρητών (ΑΤΜ). Για την εφαρμογή των επικείμενων αλλαγών όμως, οι πελάτες θα ενημερωθούν έξι μήνες νωρίτερα.

Τέλος, η Ελληνική Τράπεζα αναμένεται να αυξήσει τη χρέωση για έκδοση βιβλιαρίου επιταγών στα 25 ευρώ από 15 ευρώ όταν το βιβλιário παραγγέλθει από το δίκτυο καταστημάτων και στα 16 ευρώ από 6 ευρώ όταν το βιβλιário παραγγέλθει από το διαδίκτυο.

Είναι σαφές πως οι κυπριακές τράπεζες έχουν λάβει το μήνυμα το οποίο έχει σταλεί από την Φρανκφούρτη. Στην συνέντευξή του στην «Κ» ο Πρόεδρος του SSM Άντρεα Έντρια είχε τονίσει ότι οι πιο κερδοφόρες τράπεζες στην Ευρώπη έχουν δύο κοινά χαρακτηριστικά: πρώτον, την υψηλή αποδοτικότητα ως προς το κόστος και δεύτερον, την εντατική χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας. «Η αντιμετώπιση των πιέσεων στα περιθώρια κέρδους θα απαιτήσει τη συνεχή μείωση του κόστους (μεταξύ άλλων, μέσω της προσαρμογής των επιχειρηματικών μοντέλων), την αναθεώρηση των οργανωτικών δομών και την ταχεία υιοθέτηση νέων τεχνολογιών», δήλωσε ο κ. Έντρια.

Έτσι λοιπόν όλες οι κυπριακές τράπεζες, αργά ή γρήγορα, στο βωμό της μείωσης των υποκαταστημάτων τους, στην προσπάθεια διατήρησης

της ανταγωνιστικότητάς τους, στην παροχή ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και της υιοθέτησης καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων, η αναπροσαρμογή στις χρεώσεις αποτελεί γι' αυτές μια φυσιολογική εξέλιξη. Καθίσταται σαφές ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις διαμορφώνουν ήδη νέα δεδομένα στον τραπεζικό κλάδο. Οι παραδοσιακές τράπεζες δεν έχουν άλλη επιλογή από το να επαναπροσδιορίσουν την αποστολή τους, εφαρμόζοντας νέες πρακτικές που θα επιτρέψουν την ψηφιακή μεταμόρφωσή τους και κατ'επέκταση την επιβιώσή τους σ' ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Ενόψει του έντονου ανταγωνισμού που ήδη έχει αρχίσει να διαμορφώνεται στον τομέα των online υπηρεσιών των τραπεζών, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δεν επενδύουν στην καινοτομία και την τεχνολογία, κινδυνεύουν να βρεθούν αντιμέτωπα με απώλεια μεριδίου της αγοράς από νέους ανταγωνιστές, τράπεζες και μη, που δίνουν έμφαση στη χρηματοοικονομική τεχνολογία. Ως εκ τούτου, η επένδυση στην ψηφιακή αναβάθμιση και τις τεχνολογικές εφαρμογές καθίσταται μονόδρομος.

Σε παγκόσμιο πρίσμα

Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος σε παγκόσμιο επίπεδο βρίσκεται σε μια μεταβατική περίοδο ψηφιακού μετασχηματισμού, την οποία επιβάλλουν οι τεχνολογικές εξελίξεις. Σύμφωνα με τραπεζικούς κύκλους, η αυτοματοποίηση των διαδικασιών κρίνεται πλέον απαραίτητη από τον παραδοσιακό τραπεζικό κλάδο για την αντιμετώπιση του εξωτραπεζικού ανταγωνισμού όπως εταιρείες τύπου «Revolut». Οι τράπεζες, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, αναγνωρίζοντας τα οφέλη αλλά και

την ανάγκη προσαρμογής τους στη νέα ψηφιακή εποχή, υιοθέτησαν νέες πρακτικές, όπως είναι η ψηφιακή τραπεζική (digital banking), ενώ συνολόγησαν συνεργασίες με εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (FinTech), με στόχο την κατανόηση των απαιτήσεων και των προσδοκιών των πελατών τους, μέσα από τη χρήση τεχνολογικά προηγμένων εφαρμογών.

Ο ισχυρός άνδρας του SSM εξάλλου δήλωσε: «η ψηφιοποίηση των τραπεζικών υπηρεσιών είναι μια ευκαιρία για βελτίωση της κερδοφορίας. Αν οι τράπεζες δεν συμβαδίσουν με την ψηφιοποίηση στον τομέα, θα αντιμετωπίσουν κίνδυνο απώλειας μεριδίου της αγοράς, καθώς θα τις συναγωνίζονται άλλες πιο αποδοτικές τράπεζες και νέοι ανταγωνιστές με έμφαση στη χρηματοοικονομική τεχνολογία. Και στην Κύπρο, η ψηφιοποίηση θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά τόσο στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και, συνεπώς, της κερδοφορίας των τραπεζών όσο και στη μείωση του πλεονάζοντος δυναμικού. Οι επενδύσεις σε πληροφοριακά συστήματα και στην ψηφιοποίηση είναι επίσης αναγκαίες για τη βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών και την παροχή ευνοϊκότερου περιβάλλοντος αλληλεπίδρασης με τους πελάτες.

Μείωση υποκαταστημάτων

Απότοκο της τάσης ψηφιοποίησης του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο, είναι και η μείωση των υποκαταστημάτων των τραπεζών. Συγκεκριμένα, πριν το 2013 υπολογίζεται πως λειτουργούσαν στην Κύπρο 800 υποκαταστήματα τραπεζών, ενώ σήμερα υπολογίζεται ότι τα διαθέσιμα υποκαταστήματα τραπεζών στην Κύπρο αριθμούν τα 384. Οι τραπεζοϋπάλληλοι στην Κύπρο ανέρχονται στους 8.940.

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

1932: Η χρεοκοπία και το τέλος του βενιζελισμού

Μια εκδοτική σειρά της «Καθημερινής» που φωτίζει το παρελθόν, με τα μάτια στο παρόν και το μέλλον.

Ο ενδέκατος τόμος είναι αφιερωμένος στην πτώχευση του 1932 και στα σύνθετα ιστορικά και οικονομικά φαινόμενα που την κυοφόρησαν.

Πώς σχετίζεται η πτώχευση του 1932 με την ιστορική διαδρομή που ξεκίνησε με την Επανάσταση του 1909; Ποιος ήταν ο ρόλος της Μικρασιατικής Καταστροφής, του μαζικού προσφυγικού κύματος και της διεθνούς κρίσης που ξέσπασε το 1929; Ποια ήταν η πολιτική του Βενιζέλου και πώς επηρέασαν τα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας;

Μια έκδοση από τον διδάκτορα Οικονομικής Ιστορίας, Αλέξη Φραγκιάδη.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

1932: Η ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΥ

ΑΛΕΞΗΣ ΦΡΑΓΚΙΑΔΗΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πόλις και Οικονομική Εμπειρία

Την Κυριακή 4 Αυγούστου μαζί με την Καθημερινή

Οι τράπεζες στο επίκεντρο τεχνολογικού κυκλώνα

Έλενα Ορφανίδου: Επιτακτική ανάγκη, όχι επιλογή η επένδυση σε τεχνολογία

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η Astrobank πλέον κινείται σε εντατικούς ρυθμούς ενσωμάτωσης της USB Bank, της τράπεζας που απέκτησε έναντι 40,2 εκατομμυρίων ευρώ, και την μεγάλωσε πέραν του 50%, ενώ στο επόμενο διάστημα και μετά την επίσημη ανακοίνωση απόκτησης του υγιούς κομματιού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), θα έχει μεγαλώσει ακόμη περισσότερο.

Μαζί όμως με την ενίσχυση της θέσης της στην κυπριακή αγορά, η Astrobank θα πρέπει να προχωρήσει σε τεχνολογικές τομές. Όπως αναφέρει εξάλλου και η ίδια η τράπεζα κατά την παρουσίαση του προϊόντος της, του ηλεκτρονικού πορτοφολιού sKash, η καινοτομία και η υψηλή τεχνολογία κερδίζουν, τα τελευταία χρόνια, ολοένα και περισσότερο έδαφος στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Για τις τεχνολογικές εξελίξεις της Astrobank μιλά η διευθύντρια ηλεκτρονικής τραπεζικής, Έλενα Ορφανίδου, η οποία έχει διατελέσει και διευθύντρια ηλεκτρονικής τραπεζικής της Τράπεζας Πειραιώς στην Ελλάδα.

Η κ. Ορφανίδου εκτιμά πως η Κύπρος βρίσκεται σχετικά πίσω στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας αλλά και του κανονιστικού πλαισίου της υλοποίησης λύσεων τεχνολογίας.

- Η τεχνολογική στροφή των τραπεζών είναι επιτακτική για το μέλλον τους;

- Είναι γεγονός ότι ο χρηματοπιστωτικός κλάδος βρίσκεται στο επίκεντρο του παγκόσμιου τεχνολογικού κυκλώνα, καθιστώντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό των Τραπεζών μονόδρομο, για μια βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Οι νέες τεχνολογίες, αλλάζουν πλέον ριζικά το τραπεζικό σύστημα, τόσο σε ό,τι αφορά τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών τους προς τους πελάτες, όσο και σε σχέση με την εισαγωγή νέων καινοτομιών οι οποίες τείνουν να υποκαταστήσουν την παραδοσιακή τραπεζική. Έχουμε περάσει σε μία νέα εποχή σε ό,τι αφορά τις συναλλαγές, με ανταγωνιστές κυρίως νέους παίκτες όπως οι fintech εταιρείες, τις οποίες χαρακτηρίζει η ταχύτητα και η ευελιξία. Σήμερα, η ανάγκη επένδυσης των Τραπεζών σε τεχνολογία, αποτελεί επιτακτική ανάγκη και όχι επιλογή, εάν θέλουν να παίξουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην εμπειρία του πελάτη. Οι Τράπεζες που θα κινηθούν ταχύτερα, θα κερδίσουν στην κερδοφορία και αύξηση των εσόδων τους.

- Εκτιμάτε πως ο προσανατολισμός των κυπριακών τραπεζών

στην τεχνολογία είναι πίσω σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες;

- Αν και το τελευταίο διάστημα παρατηρείται σημαντική πρόοδος στην υλοποίηση λύσεων τεχνολογίας, εκτιμώ πως ακόμη ως χώρα βρίσκομαστε σχετικά πίσω στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας αλλά και του κανονιστικού πλαισίου μέσα στο οποίο εμπίπτουν τέτοιου είδους πρωτοβουλίες. Για να μπορέσουν να αναπτυχθούν καινοτόμα ψηφιακά τραπεζικά προϊόντα, αντίστοιχα με εκείνα του εξωτερικού, θα πρέπει η τεχνολογία, ο κρατικός μηχανισμός, η κουλτούρα και η επιχειρηματικότητα ευρύτερα, να είναι σε αρκετά υψηλό επίπεδο, ώστε να μπορούν να τα υποστηρίξουν. Θεωρώ ότι πρέπει να γίνουν ενέργειες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους, και των υποδομών γενικότερα, ώστε η Κύπρος να μπορεί να συμπλεύσει με τις διεθνείς τάσεις

«Ο κόσμος βαδίζει σε ένα νέο εργασιακό μοντέλο, μέσα στο οποίο οι επιτυχημένες κινήσεις τεχνολογικής αναβάθμισης και συνεπώς ψηφιοποίησης, ενδέχεται να επηρεάσουν τις παραδοσιακές θέσεις εργασίας».

και αλλαγές. Ένα πολύ απλό παράδειγμα είναι το digital on boarding του πελάτη, ζητούμενο θεωρώ από όλες τις Τράπεζες, ώστε να μπορέσουν να επιτύχουν με ασφάλεια την εξ αποστάσεως ταυτοποίησή του, με έγκυρες, ασφαλείς και κανονιστικά ορθές διαδικασίες. Για να επιτευχθεί αυτό, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αναθεωρήσουν την KYC (Know-your-customer) διαδικασία, ενώ παράλληλα θα πρέπει να υπάρχουν οι απαραίτητες υποδομές για να το υποστηρίξουν.

Μη παραδοσιακοί παίκτες

- Βλέπετε κινδύνους στις παραδοσιακές τράπεζες από εταιρείες όπως η Revolut και η AppleCard που θα προσεγγίσει την Κύπρο στους επόμενους μήνες;

- Είναι γεγονός ότι παραδοσιακά ο ανταγωνισμός μεταξύ των Τραπεζών προερχόταν από εγχώριες Τράπεζες. Πλέον, ο ανταγωνισμός προέρχεται από μη παραδοσιακούς «παίκτες» της αγοράς, όπως εταιρείες Fintech ή νέες challenger banks. Με εύχρηστες εφαρμογές φέρνουν την τράπεζα στο κινητό τηλέφωνο των χρηστών και τους προσφέρουν τη δυνατότητα να εγγραφούν στην τράπεζα από το κινητό τους τηλέφωνο, να ανοίξουν λογαριασμούς

Πλέον, ο ανταγωνισμός προέρχεται από μη παραδοσιακούς «παίκτες» της αγοράς, όπως εταιρείες Fintech ή νέες challenger banks, αναφέρει η διευθύντρια ηλεκτρονικής τραπεζικής της Astrobank, Έλενα Ορφανίδου.

Δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας

- Η τεχνολογική στροφή των τραπεζών πώς και κατά πόσο θεωρείτε ότι θα επηρεάσει τους υπαλλήλους της τράπεζας, αλλά και τους πελάτες;
- Είναι γεγονός ότι ο κόσμος βαδίζει σε ένα νέο εργασιακό μοντέλο, μέσα στο οποίο οι επιτυχημένες κινήσεις τεχνολογικής αναβάθμισης και συνεπώς ψηφιοποίησης, ενδέχεται να επηρεάσουν τις παραδοσιακές θέσεις εργασίας. Για παράδειγμα, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη, τα big data analytics, ο αυτοματισμός με χρήση ρομποτικής κ.α. ο ρόλος που παραδοσιακά επιτελεί ένας τραπεζικός υπάλληλος μπορεί πλέον να αυτοματοποιηθεί, δηλαδή να αντικατασταθεί από μηχανές. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι καταργείται ο ρόλος των καταστημάτων και της ανθρώπινης επαφής, αλλά ούτε και το “εργαλείο” του ανθρώπινου μυαλού. Τα καταστήματα σαφώς θα συνεχίσουν να υπάρχουν και θα έχουν σημαντικό ρόλο, αν και αρκετά διαφορετικό από τον σημερινό, προσφέροντας περισσότερο εξατομικευμένες συμβουλές προσαρμοσμένες στις ανάγκες των πελατών. Η τεχνολογική αυτή στροφή, δημιουργεί ταυτόχρονα και νέες θέσεις εργασίας, πιο ποιοτικές και αναβαθμισμένες σε σχέση με αυτές που ενδεχομένα καταργούνται. Η αξιοποίηση αυτή του δυναμικού των τραπεζών σε νέους τομείς, θα είναι μία ακόμη σημαντική πρόκληση για τις Τράπεζες.

σε διαφορετικά νομίσματα, να επωφελούνται από ασφαλιστικές υπηρεσίες, να κάνουν συναλλαγές σε ξένους τίτλους κ.ά. Στις πλείστες των περιπτώσεων, θεωρώ ότι οι εταιρείες αυτές μπορούν να λειτουργήσουν σε συνεργασία με τις τράπεζες, καθώς αναπτύσσουν τεχνολογίες, τις οποίες οι τράπεζες μπορούν να ενσωματώσουν στη λειτουργία τους, αναβαθμίζοντας τα οφέλη και την εμπειρία των πελατών τους. Το μεγάλο στοιχείο που θα πρέπει να κερδίσουν οι Τράπεζες, είναι να παραμείνουν σημαντικές στην πρωτογενή σχέση τους με τον πελάτη, παρέχοντάς του ψηφιακές λύσεις υψηλής πιστιθέμενης αξίας. Ο δρόμος της καινοτομίας και της τεχνολογίας, απαιτεί στρατηγικές συνεργασίες, ώστε να υπάρξει διάδοση των νέων υπηρεσιών με τρόπο όμως δομημένο, που να μπορεί να ελεγχθεί από το τραπεζικό σύστημα. Η αξιοπιστία

εξάλλου του τραπεζικού ιδρύματος, που διέπεται από ένα ιδιαίτερα αυστηρό εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, είναι αναγκαία. **- Έχετε ενδείξεις ότι οι καταναλωτικές συνήθειες αλλάζουν στους πελάτες των τραπεζών;**
- Έχουμε την τύχη να ζούμε σε μία ασυνήθιστα ενδιαφέρουσα εποχή, βιώνοντας την 4η βιομηχανική επανάσταση, που δεν είναι άλλη από την ψηφιακή, η οποία είναι τόσο σαρωτική που έχει αντίκτυπο σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Η τεχνολογική αυτή εξέλιξη έχει κάνει τον καταναλωτή πολύ πιο “digital educated” σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν. Πλέον, η εμπειρία και οι προσδοκίες του διαμορφώνονται και αυξάνονται μέσα από την αλληλεπίδρασή του με εταιρείες τύπου GAF (Google, Apple, Facebook, Amazon), οι οποίες παρέχουν εξατομικευμένες εμπειρίες καθημερινά. Για τις τραπεζικές του υπη-

ρεσίες, έχει αντίστοιχα δημιουργήσει ίδιες προσδοκίες. Θέλει να έχει τον έλεγχο των συναλλαγών του από όπου βρίσκεται, να επιλέγει όποιο προϊόν ή υπηρεσία προτιμά, με τρόπο οικονομικό και γρήγορο χωρίς την ανάγκη να επισκεφθεί υποκατάστημα της τράπεζας. Στόχος μας στην AstroBank είναι να προσαρμοστούμε στις νέες αυτές συνθήκες του πελάτη, να δούμε την τράπεζα “με τα μάτια του” και να ανταποκριθούμε με τον βέλτιστο τρόπο.

Ευελιξία λόγω μεγέθους

- Η Astrobank -αν και προσφάτως μεγάλωσε- παραμένει μια μικρή σε μέγεθος τράπεζα. Θεωρείτε πως μια μικρότερη τράπεζα είναι πιο εφικτό να προχωρήσει σε τεχνολογικές τομές;

- Το πιστεύω απόλυτα. Η οργανωτική δομή και το μέγεθός μας, είναι σε θέση να μας προσφέρει ευελιξία και λήψη γρήγορων αποφάσεων. Το μοντέλο αυτό, ωστόσο, θα πρέπει να συνδυαστεί με ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο δράσης, το οποίο θα μας επιτρέψει να μεγιστοποιήσουμε τα οφέλη της τεχνολογίας αλλά και να ελαχιστοποιήσουμε το κόστος μας. Μία ολοκληρωμένη στρατηγική επιχειρησιακού, πελατοκεντρικού και λειτουργικού μετασχηματισμού, σε συνδυασμό με το μέγεθος και το οργανωτικό μας μοντέλο, θα αποτελέσει το κεντρικό όχημά μας στην επιτυχή μετάβαση στη νέα εποχή. Στόχος μας είναι να προχωρήσουμε άμεσα σε τεχνολογικές αναβαθμίσεις και εφαρμογές, οι οποίες θα βοηθήσουν στη βελτίωση της ποιότητας, του εύρους και της ταχύτητας των προσφερόμενων μας υπηρεσιών, θα διευρύνουν τα δίκτυα και μέσα εξυπηρέτησης των πελατών μας, θα αναβαθμίσουν την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών back office και στηρίξης εργασιών και πολλά άλλα.

Τα σχέδια και τα νέα προϊόντα της Astrobank

- Ποια τα σχέδια της Astrobank όσον αφορά στην τεχνολογική της εξέλιξη και τα προϊόντα τεχνολογίας;

- Τα σχέδιά μας στην AstroBank χωρίζονται σε τρεις βασικούς τομείς. Ο πρώτος, αφορά στην πλήρη ανασύνθεση του digital προϊόντος μας για την βελτίωση της εμπειρίας των πελατών μας σε όλα τα κανάλια που προσφέρονται για την εξυπηρέτησή τους. Θέλουμε να επεκτείνουμε, να εμβαθύνουμε και να κάνουμε πιο χρηστική την ψηφιακή πλατφόρμα μας από κάθε άποψη, από το πώς εξυπηρετούμε τον πελάτη μας, μέχρι τον τρόπο που αναλύουμε την πληροφορία που τον αφορά.

Ο δεύτερος, αφορά στον επαναπροσδιορισμό και την απλούστευση των διαδικασιών μας με μετάβαση σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα γύρω από τα journeys του πελάτη και τοποθέτησης της “φωνής” του σε πρώτη θέση.

Ο τρίτος, επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση των ευκαιριών που προκύπτουν από τις open Banking τεχνολογίες, ώστε να μπορούμε να παρέχουμε εύχρηστες, φθηνές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πελάτες μας μέσα από τα κανάλια μας και με τις σωστές συνεργασίες. Στα ανωτέρω δεν θέλουμε απλώς να δημιουργήσουμε το wow effect, αλλά θέλουμε να δημιουργήσουμε στέρεες βάσεις, που θα αποτελέσουν τα εφόδια μας στο να προχωρήσουμε αποφασιστικά και βιώσιμα απέναντι στις τεχνολογικές εξελίξεις.

- Εκτιμάτε πως τεχνολογικά είναι ήδη πιο μπροστά από τον ανταγωνισμό που δραστηριοποιείται στην Κύπρο;

- Είναι γεγονός ότι έχουμε κατά καιρούς υλοποιήσει έργα, τα οποία ήταν μοναδικά και πρωτοπόρα στην αγορά. Και η τεχνολογία είναι στον πυρήνα της στρατηγικής μας ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, έχουμε πρόσφατα υλοποιήσει τη διάθεση των APIs μας σε τρίτους παρόχους για να προσφέρουμε στους πελάτες μας, μέσω μας, πρόσβαση σε καινοτόμες υπηρεσίες.

Επιπρόσθετα, είμαστε η πρώτη Κυπριακή Τράπεζα που έχουμε λανσάρι στην αγορά Ηλεκτρονικό Πορτοφόλι - το SKASH. Ο κάθε ένας (και όχι απαραίτητα πελάτης μας) μπορεί μέσα σε λίγα λεπτά να ανοίξει ηλεκτρονικό λογαριασμό στο SKASH και να κάνει πληρωμές σε εμπόρους ή να μεταφέρει χρήματα σε άλλους ιδιώτες την ίδια στιγμή.

Επίσης, προηγμένες υπηρεσίες όπως το «Λεφτά Στο Λεπτό» όπου μπορεί κάποιος να κάνει ανάληψη μετρητών χωρίς κάρτα από ATMs της AstroBank και της Τράπεζας Πειραιώς στην Ελλάδα, η δωρεάν ανάληψη μετρητών από όλες τις ATMs της EuroNet στην Κύπρο, η έκδοση χρεωστικής κάρτας σε λίγα λεπτά κλπ μας τοποθετούν ενεργά στον χάρτη των τεχνολογικά προηγμένων τραπεζών στην Κύπρο. Βεβαίως, ετοιμάζουμε ακόμα περισσότερα.

In the Transformative Age, do you compete or collaborate?

ey.com #BetterQuestions

The better the question. The better the answer. The better the world works.

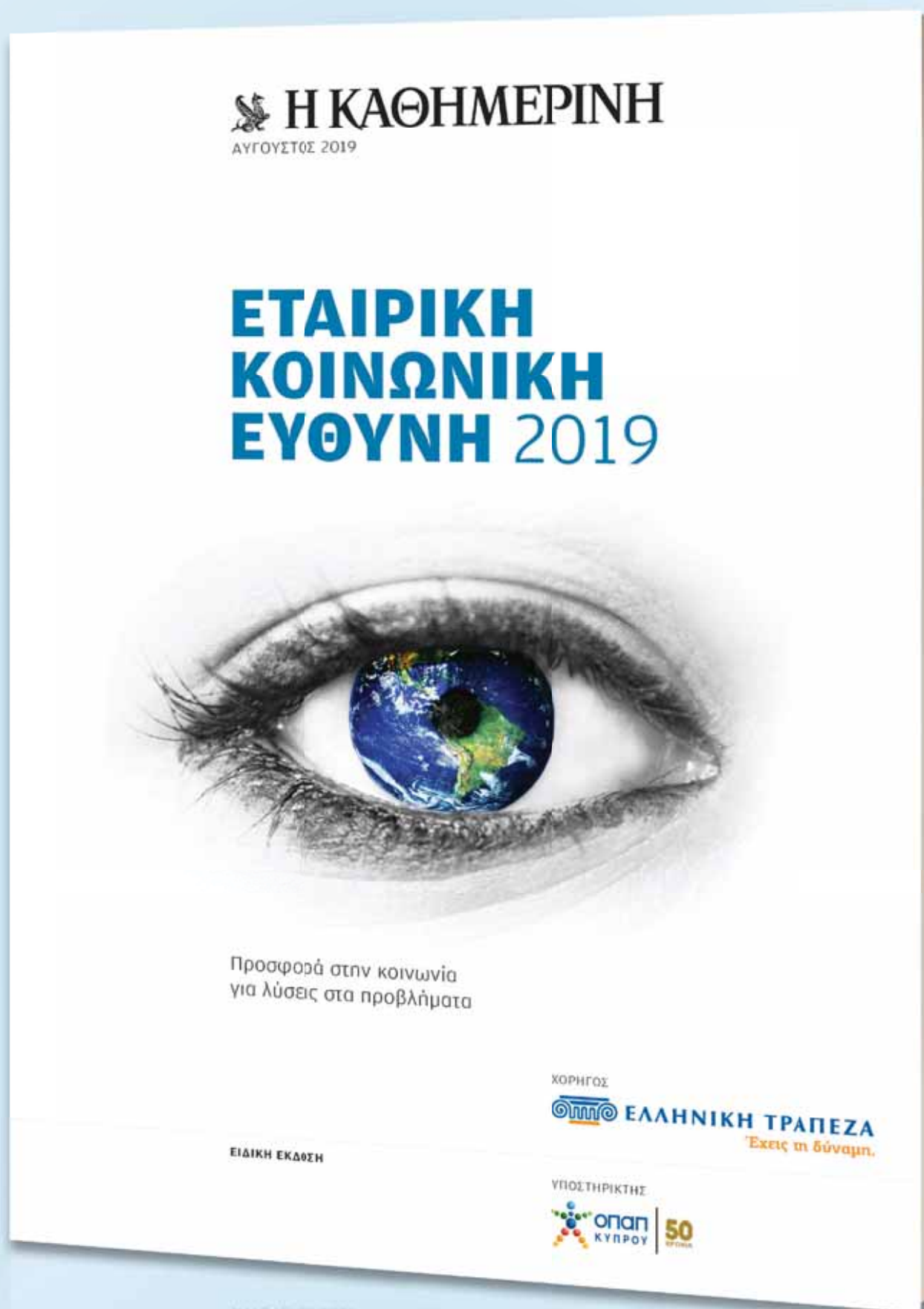
EY
Building a better working world

© 2019 EY LLP, a member firm of the EY network of independent member firms affiliated with the EY network of member firms, each of which is a separate legal entity.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σας παρουσιάζουμε τις κυπριακές επιχειρήσεις με έντονο κοινωνικό έργο, οι οποίες αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για όλο τον εταιρικό κόσμο.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Έχεις τη δύναμη.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

50
ΧΡΟΝΙΑ

Στη μάχη των data οι τηλεπικοινωνίες

Κινήσεις ψηλών megabits από τους τέσσερις παρόχους στον τομέα των υπηρεσιών δεδομένων κινητής

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η ανακοίνωση της eric πριν από δύο εβδομάδες για πλάνο δεδομένων διαδικτύου 100 GB στο κινητό και αργότερα της Primetel για απεριόριστα δεδομένα διαδικτύου σήμαναν στην ουσία και την έναρξη μιας σειράς από έντονες διεργασίες και κινήσεις από όλους τους παρόχους στον τομέα των υπηρεσιών δεδομένων. Παίκτες της αγοράς κάνουν λόγο για κινήσεις εντυπωσιασμού, ωστόσο, θεωρείται θέμα χρόνου η απάντηση της Cyta και της Cablenet με ανακοίνωση νέων προϊόντων. Όλες οι προτάσεις, πέραν της όποιας ενδεχόμενης αλ-

υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, αλλά και όλο το φάσμα των προσφερόμενων υπηρεσιών στους συνδρομητές.

Το φθινόπωρο η Cablenet

Έχοντας λάβει πρόσφατα την τέταρτη άδεια κινητής τηλεφωνίας από το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, η Cablenet βρίσκεται αυτή την περίοδο σε διαδικασία μελετών για να ολοκληρώσει το δικτυό της. Πηγές από την εταιρεία αναφέρουν ότι αυτό δεν αποκλείει τον προσανατολισμό της για αναθεώρηση των προϊόντων της αξιολογώντας και τις τάσεις και τις ανάγκες της αγοράς.

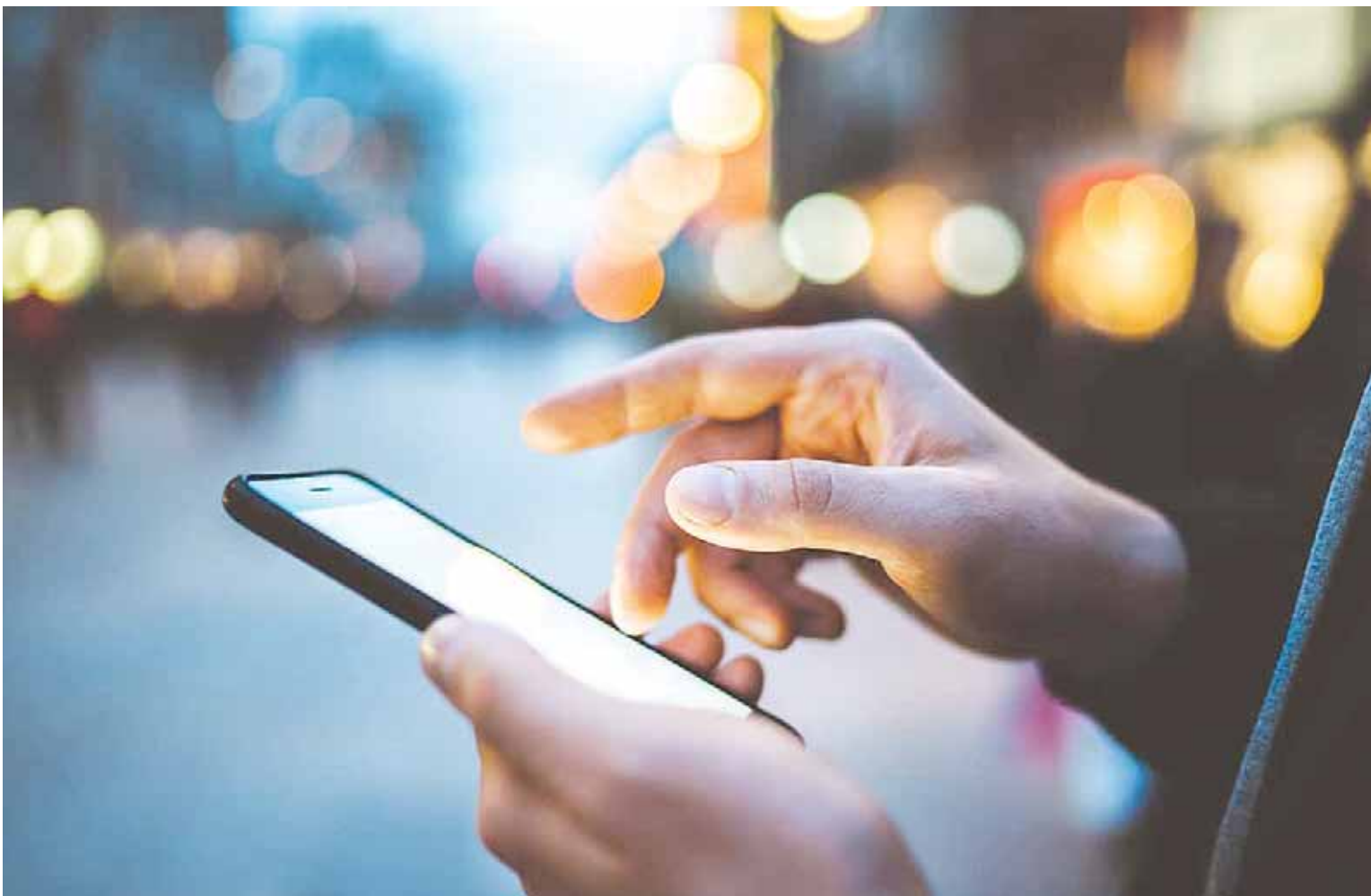
Αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του χρόνου η εταιρεία θα προχωρήσει με αναθεωρημένα προϊόντα το προσεχές φθινόπωρο, τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς. Έτσι εξετάζουν σενάριο με βάση το χαμηλότερο κόστος και το σενάριο του πλάνου με απεριόριστη χρήση δεδομένων. Ο εμπορικός διευθυντής της εταιρείας Περικλής Θεοδωρίδης αναφέρει ότι μετά την ολοκλήρωση του δικτύου η εταιρεία θα παρουσιάσει περισσότερες νέες ανταγωνιστικές προτάσεις, δεδομένου ότι θα έχουν απαλλαγεί από το λειτουργικό κόστος χρήσης του δικτύου της Cyta.

Unlimited από Primetel

Την τελευταία εβδομάδα έχει προχωρήσει η Primetel σε πακέτα unlimited δεδομένων, ανακοινώνοντας το νέο πλάνο Unlimited Everything με στόχο να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες των συνδρομητών για χρήση δεδομένων. Σε δηλώσεις του στην «Κ» ο marketing manager της εταιρείας Αλέξανδρος Ζάχου αναφέρει ότι το συγκεκριμένο πλάνο αποτελεί την αρχή μιας σειράς προτάσεων στους συνδρομητές στο πλαίσιο υλοποίησης του νέου δικτύου της εταιρείας και με στόχο να προσφέρει ακόμη μεγαλύτερη χωρητικότητα και ταχύτητες που ξεπερνούν τα 700Mbps.

Το όπλο της eric

Βάσει των τελευταίων στοιχείων του Γραφείου του Επιτρόπου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών τον Δεκέμβριο του 2018, το μερίδιο αγοράς της τότε MTN ήταν στο 33% για τους συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας, ενώ στις συνδρομές αποκλειστικά για δεδομένα, η εταιρεία συγκέντρωσε το 4ο τρίμηνο του

Πρώτα η eric με το πλάνο 100 GB και μετά η Primetel με απεριόριστα δεδομένα. Αναμένονται οι κινήσεις Cablenet και Cyta.

2018 ποσοστό 55,7%. Ωστόσο, ελάχιστα είναι τα ποσοστά της εταιρείας στην σταθερή σύνδεση. Η κίνηση της eric για πλάνο 100 GB στην ουσία δείχνει ότι η εταιρεία έχει αξιοποιήσει τα πιο δυνατά όπλα στην φαρέτρα της για να διεισδύσει περισσότερο στην αγορά και ίσως να «κλέψει» την προτίμηση συνδρομητών για υπηρεσίες που μέχρι τώρα ήταν προτιμότερο να γίνουν με την χρήση της σταθερής σύνδεσης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι με τα 100 GB ο χρήστης μπορεί να έχει πρόσβαση σε 60 χιλιάδες ιστοσελίδες, να κατεβάσει 20 χιλιάδες τραγούδια, να κατεβάσει ή να παρακολουθεί βίντεο στο διαδίκτυο για 200 ώρες, ενώ έχει και δυνατότητα χρήσης του Skype για 400 ώρες. Το άνοιγμα της στο πλάνο 100 GB πάντως δεν αποκλείει επόμενα βήματα της εταιρείας στην σταθερή σύνδεση διαδικτύου. Αυτό θα γίνει επενδύοντας κυρίως στο δίκτυο οπτικών ινών, όπως εξάλλου έχει ανακοινωθεί με την παρουσίαση του νέου προφίλ της εταιρείας.

Από Σεπτέμβρη η διαβούλευση για το 5G

Η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και πλειστηριασμού η οποία ξεκινά από τον Σεπτέμβρη αναμένεται να δημιουργήσει νέα δεδομένα στην αγορά των τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο. Μέχρι στιγμής το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών δεν έχει καταλήξει στον αριθμό των αδειών που θα παραχωρηθούν. Αν για παράδειγμα δοθούν λιγότερες των τεσσάρων αδειών, τότε ενδεχομένως οι εταιρείες να προχωρήσουν σε κινήσεις και συνεργίες ώστε να επωφεληθούν των δυνατοτήτων του νέου δικτύου.

Αν και δεν αναμένεται σύντομα να δούμε συνεργασίες και συγχωνεύσεις των παρόχων τηλεπικοινωνιών, έχει εκφραστεί ο προβληματισμός για το κατά πόσο το μέγεθος της κυπριακής αγοράς μπορεί να απορροφήσει τέσσερις παρόχους. Η έλευση του 5G εν-

Οι άδειες συχνότητων θα δοθούν μέχρι τον Μάρτιο του 2020.

δεχομένως να ωριμάσει τα δεδομένα προς αυτή την κατεύθυνση. Πάντως οι άδειες συχνότητων υπολογίζεται ότι θα δοθούν μέχρι τον Μάρτιο του 2020, κάτι που

σημαίνει ότι μέχρι τέλος του 2020 οι πάροχοι θα μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες ψηλών ταχυτήτων στα κινητά τηλέφωνα των χρηστών.

Αυξήθηκαν οι συνδέσεις triple play στην Ελλάδα

Κέρδισαν έδαφος μέσα στο 2018 οι συνδυαστικές υπηρεσίες στις τηλεπικοινωνίες. Σύμφωνα με την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (ΕΕΤΤ), στο τέλος του περασμένου έτους υπήρχαν 3,93 εκατ. συνδρομές συνδυαστικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και ήταν αυξημένες κατά 6,3% σε σχέση με το τέλος του 2017. Οι συνδρομές αυτές αφορούν σταθερές επικοινωνίες και δεν περιλαμβάνουν τα πακέτα κινητής τηλεφωνίας.

Μη συνδυαστικές υπηρεσίες σταθερής λάμβανε 1,48 εκατ. συνδρομητές, παρουσιάζοντας μείωση κατά 10,5% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2017. Συνολικά, ο αριθμός των τηλεπικοινωνιακών συνδρομών στη χώρα μεταβλήθηκε οριακά, από 5,35 εκατ. συνδρομές στο τέλος του 2017 σε 5,41 εκατ. συνδρομές στο τέλος του περασμένου Δεκεμβρίου (ετήσια αύξηση 1,14%).

Τη μεγαλύτερη αύξηση κατά 22,4% εμφάνισαν οι συνδρομές τριπλών υπηρεσιών σταθερής (triple play), ενώ αξιοσημείωτη πτώση κατά 9,3% παρουσίασαν οι συνδρομές τεσσάρων υπηρεσιών (quad-play). Οι συνδρομές διπλών υπηρεσιών (double play) παρουσίασαν μικρή κάμψη κατά 0,7%.

Το σύνολο των συνδρομών που είχαν πραγματοποιήσει οι Έλληνες στο τέλος του 2018 αντιστοιχούσαν σε περίπου 9,72 εκατ. επιμέρους συνδέσεις/συνδρομές. Η συν-

Ο αριθμός των τηλεπικοινωνιακών συνδρομών στην Ελλάδα μεταβλήθηκε οριακά, από 5,35 εκατ. στο τέλος του 2017 σε 5,41 εκατ. συνδρομές στο τέλος του περασμένου Δεκεμβρίου.

Στο τέλος του περασμένου έτους υπήρχαν 3,93 εκατ. συνδρομές συνδυαστικών υπηρεσιών.

τριπτική πλειονότητα αφορούσε σε συνδέσεις/συνδρομές σταθερής τηλεφωνίας (4,75 εκατ.) και ακολουθούν οι συνδέσεις Internet (3,92 εκατ.) και οι συνδέσεις συνδρομητικής τηλεόρασης (1,05

εκατ.). Αξιοσημείωτο είναι ότι σε κάθε κατηγορία τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης πέρυσι παρουσιάστηκε αύξηση. Ακόμη και οι συνδέσεις σταθερής τηλεφωνίας παρουσίασαν πέρυσι αύξηση, έστω και οριακή κατά 0,66%. Η μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάστηκε στις συνδέσεις Internet, που εμφάνισαν ετήσια αύξηση 4,16%. Σημαντική ακόμη ήταν και η αύξηση των συνδέσεων συνδρομητικής τηλεόρασης κατά 2,96%.

Τα στατιστικά στοιχεία της ΕΕΤΤ παρουσιάζουν ακόμη αύξηση των συνδέσεων Internet

υπερψηλών ταχυτήτων. Ωστόσο η χώρα απέχει πολύ από το να ξεκολλήσει από τη θέση του ουραγού στις συνδέσεις νέας γενιάς. Οι συνδέσεις άνω των 100 Mbps παραμένουν λιγότερες από χίλιες σε σύνολο περίπου 4 εκατ. συνδέσεων, αντιστοιχώντας έτσι σε κάτι περισσότερο από 0,01% του συνόλου. Αντίθετα, η συντριπτική πλειονότητα αφορά συνδέσεις χαλκού, οι γνωστές ADSL, που προσφέρουν ταχύτητες μετάδοσης δεδομένων (downloading) έως 24 Mbps.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

ΣΧΟΛΙΟ Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Η κωμωδία του Brexit

Ο Μπόρις Τζόνσον, πρωθυπουργός της Βρετανίας με τουρκικές ρίζες, καθώς προπάππους του ήταν ο διακεκριμένος δημοσιογράφος και ποιητής Αλί Κεμάλ (1867-1922), έρχισε υπουργό Οικονομικών τον Σάτζιντ Τζάβιντ, που έχει γονείς Πακιστανούς, και υπουργό Εσωτερικών την Πρίτι Πατέλ, που έχει γονείς Ινδούς. Πριν από 50-100 χρόνια οι οικογένειές τους δεν ζούσαν καν στη Βρετανία, αλλά στην Τουρκία, στο Πακιστάν και στην Ινδία αντίστοιχα, και παρ' όλα αυτά μιλούν με μια ανάρμοστη εθνικιστική αυταρέσκεια σαν να είναι απευθείας απόγονοι του Γουλιέλμου Α' του Κατακτητή, του θεμελιωτή της Βρετανίας, που κι αυτός μόνο Αγγλοσάβονας δεν ήταν, αλλά... Νορμανδός, που αποβιβάστηκε στο Χέιστινγκς του Ανατολικού Σάσεξ το 1066, νίκησε τον βασιλιά των Αγγλων Χάρολντ Β' και επέβαλε την «εισβολή των Νορμανδών», που άλλαξε τα πάντα. Αναγορεύτηκε βασιλιάς της Αγγλίας, αλλά έζησε ελάχιστα στο νησί που κατέκτησε, γιατί δεν του άρεσε το κλίμα. Τι είναι, λοιπόν, η «βρετανικότητα» που επικαλούνται οι αφελείς πέρα από μια διαρκώς μεταβαλλόμενη κατασκευή;

Αλλά ας επιστρέψουμε στο σήμερα. Οι Τζόνσον, Τζάβιντ και Πατέλ, παρότι είναι ζωντανά παραδείγματα της ικανότητας που έχει αυτή η νησιωτική κοινωνία να ανα-

νεώνεται και να δυναμώνει μέσα από την αποδοχή της πολυπολιτισμικότητας, υποστηρίζουν τον αντιβρετανικό εγκλεισμό του «σκληρού Brexit» και υποδαυλίζουν συστηματικά τη λαϊκιστική δοξασία ότι η Βρετανία έχει δεχθεί υπερβολικό αριθμό μεταναστών! Ο Τζόνσον μάλιστα είχε υποστηρίξει την περίοδο του δημοψηφίσματος για το Brexit το 2016 ότι η παραμονή στην Ένωση εμπεριέχει τον κίνδυνο να πλημμυρίσει η Βρετανία από Τούρκους (!). Γιατί οι πολίτες αποδέχονται αυτή την πολιτική κατάπτωση αντί να την έχουν εξορίσει στα άκρα, όπως έκαναν έως πρόσφατα; Η απάντηση ίσως βρίσκεται σε μια έρευνα που δημοσίευσε η Washington Post, έστω κι αν η χώρα αναφοράς ήταν η Ιταλία. Ο βομβαρδισμός των πολιτών από τη φτάνια της λαϊκής τηλεόρασης δημιούργησε μια κοινή γνώμη με διαρκώς διευρυνόμενη διανοητική νωθρότητα και «κανονικοποίηση» τη खुδαιότητα που είναι απαραίτητο συστατικό για την επικράτηση του λαϊκισμού, που επιταχύνθηκε μέσα στην τρικυμία των social media. Δεν είναι τυχαίο το ότι πληθαίνουν οι ηγέτες που έγιναν γνωστοί μέσα από τη συμμετοχή τους σε τηλεσκοουπίδια. Συνέβη στις ΗΠΑ, στην Ιταλία, στην Ουκρανία και τώρα στη Βρετανία, αφού ο Τζόνσον δεν παρέλειπε να εμφανίζεται σε κωμικές εκπομπές. Και μη χειρότερα.

Η αφύπνιση της αγοράς στεγαστικών δανείων

Οι χορηγήσεις αυξάνονται κατά 35% ετησίως την τελευταία τριετία

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Με ετήσιο ρυθμό που προσεγγίζει περίπου το 35% αναπτύσσεται η αγορά των στεγαστικών δανείων την τελευταία τριετία, η οποία αφυπνίζεται σταδιακά ύστερα από μακρά περίοδο απραξίας.

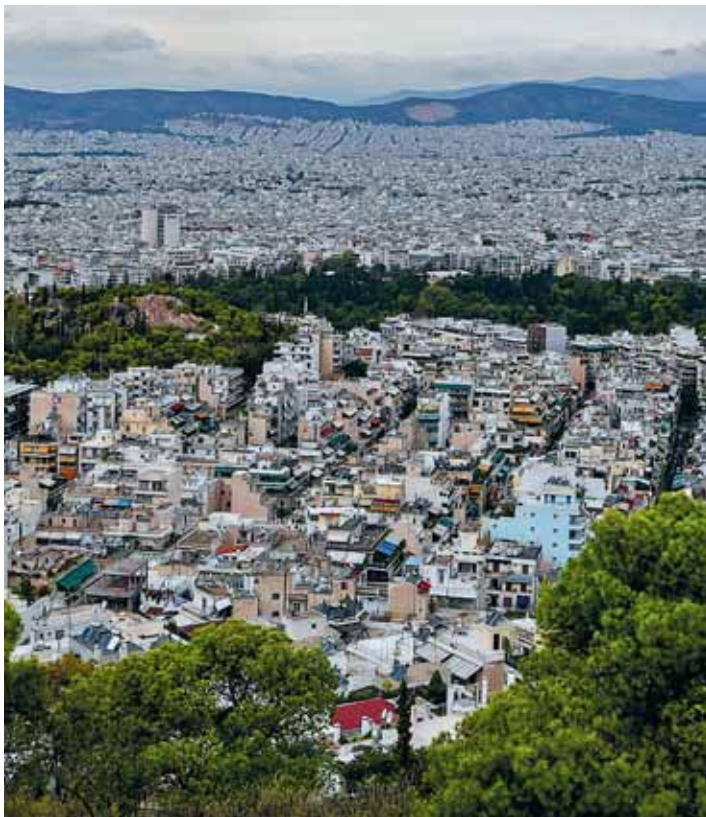
Η ανάκαμψη των τιμών των ακινήτων και η άνοδος των ενοικίων, σε συνδυασμό με τις ανάγκες για την απόκτηση κατοικίας από νέα νοικοκυριά που έχει συσσωρεύσει η περίοδος της κρίσης, είναι οι βασικές αιτίες που, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τραπεζικών στελεχών, κινητοποιούν το ενδιαφέρον για την αγορά κατοικίας μέσω τραπεζικού δανεισμού, η οποία είχε στην κυριολεξία «παγώσει» τα χρόνια κορύφωσης της κρίσης.

Όπως εξηγεί ο αναπληρωτής γενικός διευθυντής στην Τράπεζα Πειραιώς, Γιάννης Γραμματικός, η αγορά των στεγαστικών δανείων αναμένεται να φτάσει τα 700 εκατ. ευρώ το 2020 από 500 εκατ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί φέτος, συνεχίζοντας με αυξητικό ρυθμό της τάξης του 40% την άνοδο που καταγράφεται ήδη σε σχέση με το 2018, που έκλεισε

κοντά στα 370 εκατ. ευρώ. Αν και τα μεγέθη αυτά σε τίποτα δεν θυμίζουν την εποχή της έκρηξης του real estate, όταν η αγορά των στεγαστικών δανείων κατέρριπτε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο και οι μνηαίες εκταμιεύσεις ξεπερνούσαν ακόμη και τα ετήσια επίπεδα του σημερινού δανεισμού, δημιουργούν εντούτοις αισιοδοξία για την επανάκαμψη της ζήτησης και μάλιστα με ορθολογικό τρόπο χωρίς τις υπερβολές του παρελθόντος.

Να σημειωθεί ότι η απουσία των τραπεζών από τη χρηματοδότηση της αγοράς κατοικίας οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη ζήτησης για στεγαστικά δάνεια, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία από τις 69.000 μεταβιβάσεις ακινήτων που πραγματοποιήθηκαν το 2017, μόλις το 15% αποκλήθηκε μέσω τραπεζικής χρηματοδότησης. Σημαντικό μέρος των αγοραπωλησιών στην αγορά ακινήτων χρηματοδοτήθηκε μέσω του αποθησαυρισμού των ελληνικών νοικοκυριών, ενώ ένα επίσης σημαντικό τμήμα ήταν από ξένα κεφάλαια για την απόκτηση της «χρυσής βίζας».

Με βάση τα στοιχεία των τραπεζών, η μέση αξία του ακινήτου

Το μέσο δάνειο διαμορφώνεται στις 70.000 ευρώ από 120.000 ευρώ που ήταν πριν από την κρίση.

Το 2020 αναμένεται να φθάσουν τα 700 εκατ. ευρώ από 500 εκατ. φέτος.

που αποκτάται μέσω τραπεζικού δανεισμού διαμορφώνεται κοντά στις 120.000 ευρώ από 160.000 ευρώ που ήταν πριν από την κρίση, και το μέσο δάνειο διαμορφώνεται στις 70.000 ευρώ από 120.000 ευρώ στο παρελθόν. Η μείωση που καταγράφεται στο μέσο δάνειο δεν είναι μόνο συνέπεια της υποχώρησης των αξιών των ακινήτων και του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Οφείλεται στη συντηρητικότερη πολιτική όχι μόνο των τραπεζών, αλλά κυρίως των ιδίων των δανειοληπτών που επιλέγουν να δανείζονται έως εκεί

που φθάνουν οι δυνατότητές τους. Από την πλευρά τους, οι τράπεζες δανείζουν στη βάση του υπεύθυνου δανεισμού και τα νέα στεγαστικά που δίνονται καλύπτουν το 60%-70% κατ' ανώτατο όριο την αξία του ακινήτου σε αντίθεση με το παρελθόν που έφθαναν ακόμη και το 120% της αξίας του, ενώ το υπόλοιπο καλύπτει ο ίδιος ο δανειολήπτης.

Η ζήτηση που εκδηλώνεται αφορά κυρίως δάνεια για την αγορά κατοικίας, αλλά σύμφωνα με στοιχεία από τις τράπεζες, αυξητική είναι η ζήτηση και για επισκευαστικά δάνεια που αποτελούν το 15% των νέων εκταμιεύσεων. Η τάση αυτή αποδίδεται στο ενδιαφέρον που υπάρχει από μεγάλο αριθμό ιδιοκτητών για την ενοίκιαση του ακινήτου τους μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών, όπως η Airbnb, η HomeAway κ.ά.

Αύξηση τζίρου αναμένει το β' εξάμηνο ο κλάδος των σούπερ μάρκετ

Αισιόδοξα για τις πωλήσεις των σούπερ μάρκετ το δεύτερο εξάμηνο του 2019 εμφανίζονται τα στελέχη του κλάδου, με το επίπεδο αισιοδοξίας να είναι το υψηλότερο που έχει καταγραφεί την τελευταία τετραετία. Την ίδια ώρα, πάντως, το αβέβαιο περιβάλλον παραμένει το κυριότερο πρόβλημα στον κλάδο και ακολουθεί η χαμηλή κερδοφορία, η οποία σχετίζεται κατά βάση με το υψηλό επίπεδο προωθητικών ενεργειών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ προμηθευτών, αλλά και μεταξύ λιανεμπόρων.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την κυλιόμενη εξαμηνιαία έρευνα τάσεων στον κλάδο των σούπερ μάρκετ που διενεργεί το Ινστιτούτο Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), το 58% εκτιμά ότι οι πωλήσεις θα κινηθούν ανοδικά, έναντι 52% στην έρευνα του Ιανουαρίου. Η αύξηση πωλήσεων που αναμένεται για το δεύτερο εξάμηνο του 2019 είναι μεσοσταθμικά 1,5% σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 2018.

Με βάση τις απαντήσεις των στελεχών, τα τρία σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος είναι το αβέβαιο περιβάλλον (61%), η χαμηλή κερδοφορία (41%) και το υψηλό κόστος λειτουργίας (5%).

Οι κυριότερες προτεραιότητες που έχει ο κλάδος των σούπερ μάρκετ είναι η ενίσχυση των πωλήσεων (61%), η καινοτομία σε διαδικασίες, υπηρεσίες και προϊόντα (49%) και η μείωση του κόστους λειτουργίας (36%). Αξίζει να σημειωθεί ότι σχετικά σε υψηλή θέση, στην τέταρτη, βρίσκεται ως προτεραιότητα με ποσοστό 26% η αξιοποίηση των δεδομένων (data analytics)

Το ευνοϊκό κλίμα στην αγορά επηρεάζει θετικά και τα σούπερ μάρκετ.

που προκύπτουν κυρίως από την ύπαρξη προγραμμάτων επιβράβευσης των πιστών πελατών και τα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ. Η υψηλή ιεράρχηση της αξιοποίησης δεδομένων δείχνει, αν μη τι άλλο, ότι ολόένα και περισσότερο ο εν λόγω κλάδος αντιλαμβάνεται τη δύναμη που αυτά έχουν στην κατεύθυνση των εξατομικευμένων προσφορών και όχι μόνο.

Σε ό,τι αφορά την οικονομική κατάσταση της χώρας, το 57% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι αυτή παρέμεινε αμετάβλητη, το 15% ότι επιδεινώθηκε, ενώ το υπόλοιπο 28% θεωρεί ότι βελτιώθηκε. Η βελτίωση του οικονομικού κλίματος και των προσδοκιών αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι τα στελέχη του κλάδου αναμένουν ότι θα κεφαλαιοποιηθούν σε τζίρο και κέρδη οι εξαγορές και συγχωνεύσεις των τελευταίων ετών. Καθοριστικό ρόλο, εξάλλου, διαδραματίζει η ύπαρξη ευνοϊκού κλίματος συνολικά στην αγορά.

MASTERS
TENNIS ACADEMY
HELLENIC BANK

MASTERS
tennis academy

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΩΝ

Raluca Georgiana Serban

ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ ΚΥΠΡΟΥ Νο. 1
WTA number 230
Grand Slam 2019
Australian Open 2019 (Q)
Wimbledon 2019 (Q)
ΑΜΚΕ Αργυρό μετάλλιο απλού γυναικών
ΑΜΚΕ Χρυσό μετάλλιο διπλό γυναικών
ΑΜΚΕ Χρυσό μετάλλιο διπλό μικτού

#HellenicBankMASTERS

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, evian, perrier, McDonald's, HEAD, J&J, SPOR FM

Αυγουστιάτικο Φεγγάρι

Μουσική και Ποίηση

Για τον Έρωτα, τον Άνθρωπο και τη Ζωή
κάτω από το φως του Φεγγαριού

11.08
στις 8.30 μ.μ.
"Μικρή Σαλαμίνα"
Πάρκο Γλυπτικής Φίλιππου Γιαπάνη,
Φασσούλα

Είσοδος €15
Τα έσοδα θα δοθούν στο Ίδρυμα
"Ταμείο Ημέρας Αγάπης Παιδιού"

Διοργανωτής:
KANALI E3

Συμμετέχουν:
Γιώργος Περρής, Στάθης Σούλης, Βάσος Αργυρίδης, Άντρια Θεοδώρου,
Σταύρος Λούρας, Έλενα Χειλήτη, Φίλιππος Σοφιανός,
Σκεύη Τσιάκκα, Μιχάλης Παπασευαγόρου

Επιμέλεια - Παρουσίαση: Κωνσταντίνος Καρεμφύλλης

Χορηγοί:
levantina fish, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Blue Oven, K&M Safeddoors Ltd, KNAUF, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΥΝΕΤΕΡΕΣ

Στηρίζουν: Linos Winery, Sunfresh Bakeries, KEAN, Plus4Print και η ταβέρνα Πάμπος (Παραμύθα)

Πληροφορίες στο 99 396386 και στο www.kanali6.com.cy

Πλήρης άρση των capital controls στα τέλη Σεπτεμβρίου

Τι θα εισηγηθεί η ΤτΕ στην κυβέρνηση – Η προετοιμασία έχει ήδη ξεκινήσει

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Στο τέλος Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με πληροφορίες, θα εισηγηθεί η Τράπεζα της Ελλάδος στην κυβέρνηση να αρθούν πλήρως οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls), σε ένα βήμα που αποσκοπεί –εκτός των άλλων– στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, έτσι ώστε να φτάσει ταχύτερα σε επενδυτική βαθμίδα. Κυβέρνηση και κεντρική τράπεζα συμφωνούν ότι οι συνθήκες επιτρέπουν πλέον να πραγματοποιηθεί αυτό το τελευταίο βήμα, ενώ έχουν περάσει πάνω από τέσσερα χρόνια από την επιβολή των ελέγχων, τον Ιούνιο του 2015. Όπως

Στόχος, η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, έτσι ώστε να φτάσει ταχύτερα σε επενδυτική βαθμίδα.

ανακοινώθηκε οι καταθέσεις ιδιωτών τον Ιούνιο αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 1,7 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα το συνολικό απόθεμά τους να έχει φτάσει πλέον στα 136,9 δισ. ευρώ. Το ποσό παραμένει χαμηλότερο από τον Δεκέμβριο του 2014, όταν οι καταθέσεις ξεπερνούσαν τα 160 δισ. ευρώ, αλλά υψηλότερο από τα 120,8 δισ. ευρώ του Ιουνίου του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls. Ήδη, σύμφωνα με πληροφορίες, η προετοιμασία έχει ξεκινήσει, καθώς απαιτούνται διαβουλεύσεις με τους εταίρους, ενδεχομένως δε και νομοθετική ρύθμιση, ενώ φυσικά η τελική απόφαση είναι της κυβέρνησης. Η άρση των τελευταίων περιορισμών τοποθετείται στο

Κυβέρνηση και κεντρική τράπεζα συμφωνούν ότι οι συνθήκες επιτρέπουν πλέον να πραγματοποιηθεί αυτό το τελευταίο βήμα, ενώ έχουν περάσει πάνω από τέσσερα χρόνια από την επιβολή των ελέγχων, τον Ιούνιο του 2015.

τέλος Σεπτεμβρίου, ενόψει και των διαβουλεύσεων με τους δανειστές, οι οποίοι αναμένονται στην Αθήνα στα μέσα Σεπτεμβρίου προκειμένου να προετοιμάσουν την 4η έκθεση ενισχυμένης εποπτείας και με κύριο θέμα την προετοιμασία του προϋπολογισμού του επόμενου έτους και την έγκριση των φοροελαφρύνσεων. Εφόσον η κατάληξη των διαβουλεύσεων είναι θετική, το κλίμα για την άρση των capital controls θα είναι ευνοϊκό.

Οι περιορισμοί έχουν σε μεγάλο βαθμό ήδη αρθεί, καθώς –μεταξύ άλλων– δεν υφίστανται έλεγχοι στις αναλήψεις καταθέσεων στο εσωτερικό και επιτρέπονται οι συναλλαγές νομικών προσώπων στο εξωτερικό έως

100.000 ευρώ (και για μεγαλύτερα ποσά με έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος). Η πλήρης κατάργηση θα άρει και τους εναπομεινάντες περιορισμούς στη μεταφορά κεφαλαίων προς το εξωτερικό από ιδιώτες και νομικά πρόσωπα. Στην Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμούν ότι όχι μόνο δεν υπάρχει κίνδυνος να παρατηρηθεί νέα τάση φυγής κεφαλαίων στο εξωτερικό, αλλά προβλέπουν μάλλον το αντίθετο, δηλαδή επιστροφή κεφαλαίων, καθώς πλέον δεν θα υπάρχει αβεβαιότητα για το μέλλον και τη δυνατότητα επανεξαγωγής τους.

Η επαναφορά πάντως σε επενδυτική βαθμίδα, που πρωτίστως ενδιαφέρει την κυβέρνηση, εκτιμάται ότι θα πάρει

αρκετούς μήνες ακόμη. Οι προβλέψεις την τοποθετούν στο β' εξάμηνο του 2020, καθώς η χώρα εξακολουθεί να απέχει 3-4 βαθμίδες από αυτή. Φυσικά, η άρση των capital controls είναι μόνο ένας από τους πολλούς παράγοντες που θα αξιολογήσουν οι οικoi. Σημειώνεται ότι την ερχόμενη Παρασκευή 2 Αυγούστου αναμένεται η επόμενη αξιολόγηση από τη Fitch.

Η αναβάθμιση σε επενδυτική βαθμίδα ενδιαφέρει και ενόψει της αναμενόμενης νέας ποσοτικής χαλάρωσης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, από την οποία τα ελληνικά ομόλογα είναι αποκλεισμένα, ακριβώς λόγω της χαμηλής πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας.

Ανακάμπτει η αγορά καλλυντικών στην Ελλάδα

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Το χαμένο έδαφος φαίνεται να ανακτά η εγχώρια αγορά καλλυντικών, μετά τη συρρίκνωση κατά 38% που παρουσίασε ο κλάδος τα έτη 2009-2017, λόγω της κρίσης στην οποία είχε περιέλθει η χώρα. Αυτό αποτυπώθηκε τόσο στις πωλήσεις των εταιρειών όσο και στο διαθέσιμο εισόδημα των Ελλήνων καταναλωτών, οι οποίοι αναγκάστηκαν να περικόψουν τις δαπάνες για την περιποίηση του εαυτού τους.

Σύμφωνα με στοιχεία της Cosmetics Europe σχετικά με τη διαμόρφωση της αγοράς καλλυντικών στην Ευρώπη, το 2018 τόσο οι λιανικές πωλήσεις όσο και οι πωλήσεις σε τιμές παρα-

Το 2018 η αξία των πωλήσεων αυξήθηκε 1,4%, στα 861 εκατ. ευρώ.

γωγού σημείωσαν αύξηση 1,4% και 1,3% αντίστοιχα. Έτσι, ενώ το 2017 οι λιανικές πωλήσεις υποχώρησαν ελαφρώς σε σύγκριση με το 2016 στα 849 εκατ., το 2018 αυτές διαμορφώθηκαν στα 861 εκατ. ευρώ. Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκαν και οι πωλήσεις σε τιμές παραγωγού (MSP Basis) οι οποίες διαμορφώθηκαν πέρυσι στα 646 εκατ. ευρώ έναντι 637 εκατ. ευρώ το 2017 και 639 εκατ. το 2016. Στο σημείο αυτό, παράγων της αγοράς εκτιμά ότι η υπόθεση της Folli Folliε δεν θα επηρεάσει θεαματικά την πορεία της αγοράς, τονίζοντας ότι αυτή έχει μάθει να απορροφά κλυδωνισμούς και αναταράξεις. As σπ-

Σύμφωνα με στοιχεία της Cosmetics Europe, η κατά κεφαλήν δαπάνη για καλλυντικά στη χώρα μας διαμορφώθηκε πέρυσι στα 80 ευρώ, έναντι 79 ευρώ το 2017 και το 2016.

μειωθεί ότι ο όμιλος Folli Folliε έχει την αποκλειστική διανομή αρωμάτων και καλλυντικών της Coty αλλά και της Shiseido, περιλαμβάνοντας στο χαρτοφυλάκιό της μάρκες ευρείας και επιλεκτικής διανομής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Cosmetics Europe, αρκετά υψη-

λότερα στην κατάταξη βρίσκονται χώρες όπως η Γερμανία ή η Γαλλία, με τις πωλήσεις τους σε τιμές λιανικής να αγγίζουν τα 13,8 δισ. ευρώ και 11,3 δισ. ευρώ αντίστοιχα. Επονται το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία αλλά και η Ισπανία με τις πωλήσεις της να ανέρχονται στα 6,9

δισ. ευρώ. Συνολικά, η Ευρώπη –μαζί με την Ελβετία και τη Νορβηγία– κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως στα καλλυντικά, με το συνολικό μέγεθος της λιανικής αγοράς να ανέρχεται στα 78,6 δισ. ευρώ έναντι 67,2 δισ. των ΗΠΑ και 47,6 δισ. ευρώ της Κίνα.

Για βελτιωμένη εικόνα της εγχώριας αγοράς καλλυντικών είχε μιλήσει ήδη προς τα τέλη του έτους ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βιομηχάνων και Αντιπροσώπων Καλλυντικών και Αρωμάτων (ΠΣΒΑΚ), του οποίου οι προβλέψεις την τελευταία διετία ήταν ευοίωνες.

Αυτή η ανάκαμψη της εγχώριας αγοράς καλλυντικών αποτυπώνεται και στην «τσέπη» των ιδίων των καταναλωτών. Ενδεικτικά, σύμφωνα με στοιχεία της Cosmetics Europe, η κατά κεφαλήν καταναλωτική δαπάνη διπλασιάστηκε στη χώρα μας διαμορφώθηκε πέρυσι στα 80 ευρώ, έναντι 79 ευρώ το 2017 και το 2016. Ωστόσο, αυτή παραμένει σημαντικά χαμηλή όταν σε άλλες χώρες όπως η Σλοβενία, η Λιθουανία ή η Κροατία αυτή ανήλθε πέρυσι στα 85 ευρώ, στα 89 ευρώ και στα 90 ευρώ αντίστοιχα. Αντίθετα, αν και η κατά κεφαλήν καταναλωτική δαπάνη σημείωσε πτώση στη Σουηδία, η χώρα παραμένει στην κορυφή της κατάταξης, και διαμορφώνεται στα 194 ευρώ το 2018 έναντι 205 ευρώ το 2017. Τέλος, όσον αφορά τα κανάλια διανομής, καλπάζουσα τάση τόσο για την παγκόσμια όσο και για την εγχώρια αγορά καλλυντικών έχει το e-commerce, το οποίο στη χώρα μας, βάσει εκτιμήσεων, αντιστοιχεί στο 5,8% του συνόλου των πωλήσεων το 2018 έναντι 3,9% το 2016.

Κατά 100 δισ. μειώθηκε η χρηματοδότηση προς τους ιδιώτες

Αυξημένη ανάγκη χρηματοδότησης των επιχειρήσεων για πάγιες επενδύσεις, καθώς και για την αναχρηματοδότηση ή την αναδιάρθρωση των χρεών τους, διαπιστώνει η έρευνα τραπεζικών χορηγήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος, που παρατηρεί ωστόσο ότι τα κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες παραμένουν αυστηρά και δεν έχουν μεταβληθεί σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα.

Η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, έχει μειωθεί κατά 100 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το υψηλότερο επίπεδο δανεισμού που είχε καταγραφεί τον Ιούνιο του 2010, καθώς ο δανεισμός του τραπεζικού τομέα προς την ιδιωτική οικονομία έχει συρρικνωθεί από τα 260 δισ. ευρώ στα 160,7 δισ. ευρώ (στοιχεία Μαΐου 2019). Η μείωση φθάνει το 38% και ένα σημαντικό μέρος της αποδίδεται στον τεράστιο όγκο των κόκκινων δανείων και στις διαγραφές που υποχρεώθηκαν να κάνουν οι τράπεζες. Για το 2019, οι τράπεζες έχουν δεσμευθεί ότι θα εκταμιεύσουν στην οικονομία νέα δάνεια περίπου 13 δισ. ευρώ, αλλά οι αποπληρωμές δανείων και οι εκτεταμένες πωλήσεις στις οποίες προχωρούν, προκειμένου να εξυγιάνουν τους ισολογισμούς τους, καθυλώνουν τη χρηματοδότηση για το τρέχον έτος σε αρνητικά επίπεδα, με συνέπεια οι προοπτικές για αναστροφή της πιστωτικής συρρίκνωσης να είναι αμφίβολες. Την τελευταία δεκαετία, ο δανεισμός των επιχειρήσεων έχει συρρικνωθεί από τα 126,5 δισ. ευρώ (στοιχεία Ιουνίου 2010) στα 75 δισ. ευρώ (στοιχεία Μαΐου 2019) καταγράφοντας μείωση κατά 40,6%. Την ίδια περίοδο, ο δανεισμός των νοικοκυριών έχει μειωθεί από τα 119,5 δισ. ευρώ στα 74,5 δισ. ευρώ (μείωση 37,6%) και ο δανεισμός των ελεύθερων επαγγελματιών από τα 13,9 δισ. ευρώ στα 11,1 δισ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις, εκεί δηλαδή που εντοπίζεται και το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό κενό και κυρίως οι μεγαλύτερες χρηματοδοτικές ανάγκες, σημαντικό μέρος της απαιτούμενης ρευστότητας για νέα δάνεια κυρίως προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντλείται από τους ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Μεταξύ αυτών η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), η οποία την τελευταία πενταετία έχει χορηγήσει, σε συνεργασία με ελληνικές τράπεζες, πάνω από 3,5 δισ. ευρώ για νέες επενδύσεις επιχειρήσεων σε όλη την Ελλάδα, βοηθώντας τις επιχειρήσεις αυτές να επεκταθούν, να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης και να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους.

Οι τέσσερις συστημικές τράπεζες –Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς– και η ΕΤΕπ ανακοίνωσαν μια νέα πρωτοβουλία ύψους 500 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση νέων επιχειρηματικών επενδύσεων, με έμφαση στις επιχειρήσεις που στηρίζουν την απασχόληση των νέων και των επαγγελματιών ενδυνάμωση των γυναικών. Το νέο πρόγραμμα των 500 εκατ. ευρώ αποτελεί συνέχεια της πιστωτικής γραμμής ύψους 1,05 δισ. ευρώ που είχε χορηγήσει η ΕΤΕπ σε ελληνικές τράπεζες τον Δεκέμβριο του 2016, μέσω της οποίας σε λιγότερο από μία τριετία έως σήμερα, σχεδόν 1.000 επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα έχουν λάβει χρηματοδότηση με τους ευνοϊκούς όρους που προσφέρει η ΕΤΕπ. Το πρόγραμμα είναι με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, και αναμένεται να οδηγήσει σε επενδύσεις συνολικού ύψους 1,4 δισ. ευρώ στη χώρα, σε όλους τους κύριους παραγωγικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των τομέων του εμπορίου, της μεταποίησης, του τουρισμού κ.λπ.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΠΤΖΗ

Χρειάζεται στρατηγική ενίσχυσης της βιομηχανίας

Επιτάκηση των αδειοδοτήσεων, μείωση του ενεργειακού κόστους και κίνητρα αποσβέσεων αναμένει η βιομηχανία από τη νέα κυβέρνηση, εκπρόσωποι της οποίας σχολιάζουν θετικά τις προγραμματικές δηλώσεις του πρωθυπουργού και αναμένουν να δουν ένα πιο στοχευμένο και εξειδικευμένο σχέδιο για τον κλάδο, που να ανταποκρίνεται στον αναβαθμισμένο ρόλο που καλείται να παίξει για την ανασυγκρότηση της οικονομίας της χώρας.

Εκπρόσωποι μάλιστα της βιομηχανίας εκφράζουν τη δυσареσκεία τους για το γεγονός ότι η κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν προχώρησε στη σύσταση υπουργείου Βιομηχανίας, ενώ χαρακτηρίζουν υποβάθμιση σε σχέση με πριν τη θέση υφυπουργού Βιομηχανίας και Εμπορίου και ένδειξη ότι δεν έχει γίνει κατανοητό τι σημαίνει βιομηχανική ανάπτυξη στη χώρα. «Δεν υπάρχει υπουργείο Βιομηχανίας και τα βιομηχανικά θέματα είναι διασπαρμένα σε διάφορα υπουργεία και φορείς. Το υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου είναι πωsgύρησμα. Και επίσης, η δουλειά έχει η βιομηχανία με το εμπόριο;» αναφέρουν στην «Κ» εκπρόσωποι του κλάδου.

Η κυβέρνηση θα πρέπει να δει το γενικότερο θέμα επιβάρυνσης του κόστους για τη βιομηχανία, που είναι ένας κατεχoκλήν εξαγωγικός κλάδος, τονίζουν εκπρόσωποι της βιομηχανίας. Κατά προτεραιότητα, επισημαίνουν, θα πρέπει να εστιαστεί σε κίνητρα για τις αποσβέσεις και κίνητρα για την ενίσχυση της εξωστρέφειας, σημειώνοντας μάλιστα ότι αυτά είναι πιο σημαντικά από τη μείωση του φόρου στις επιχειρήσεις. Πρώτης γραμμής παρέμβαση για

τη βιομηχανία είναι και το θέμα των αδειοδοτήσεων, όπως και του ενεργειακού κόστους. Στις αδειοδοτήσεις εμπλέκονται αυτή τη στιγμή τρεις φορείς –υπουργείο Περιβάλλοντος, υπουργείο Ανάπτυξης και πολεοδοmίες–, με αποτέλεσμα να υπάρχει πολυδιάσπαση και έλλειψη συντονισμού, που οδηγεί σε μεγάλες καθυστερήσεις που διώχνουν επενδύσεις.

«Για μια άδεια επέκτασης, στην Αγγλία απαιτούνται τέσσερις μήνες και στην Ελλάδα δύο-μιοι χρόνια», τονίζουν εκπρόσωποι του κλάδου περιγράφοντας το πρόβλημα. Όσον αφορά το ενεργειακό κόστος, η βιομηχανία εκτιμά ότι υπάρχουν περιθώρια μείωσης σε επίπεδα που μπορούν να διαμορφώσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για επενδύσεις στην παραγωγή.

«Με μια τιμή στα 50 ευρώ η μεγαβάρωρα μπορεί να κάνει επενδύσεις διενoύς ανταγωνιστικότητας», τονίζουν εκπρόσωποι της βιομηχανίας και επισημαίνουν: «Η μείωση της τιμής του ρεύματος δεν είναι γραμμική. Εάν από τα 65 ευρώ η μεγαβάρωρα πας στα 50 ευρώ, μπαίνεις στον κόσμο της ανταγωνιστικότητας, είσαι στον χάρτη των επενδύσεων». Η βιομηχανία εκφράζει, τέλος, ανησυχία για την επιβάρυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς εκτιμά ότι θα επηρεάσει αρνητικά τις ελληνικές εξαγωγές και σε όγκο και σε αξία. Επισημαίνει δε ότι η κυβέρνηση θα πρέπει εγκαίρως να σχεδιάσει μια στρατηγική άμυνας που θα στηριχθεί στην ανάπτυξη της εσωτερικής οικονομίας, ξεκινώντας από την ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας, που μπορεί να λειτουργήσει σταθεροποιητικά.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

«Μολυσμένο πετρέλαιο» ρίχνει στο ναδίρ τη ρωσική παραγωγή

Αιτία, η κόντρα των δύο πανίσχυρων κρατικών εταιρειών για τους ελέγχους ποιότητας

Της **ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ**

Στη διαμάχη μεταξύ των δύο πανίσχυρων κρατικών εταιρειών της Ρωσίας, Rosneft και Transneft, για την υπόθεση του «μολυσμένου πετρελαίου» αποδίδεται η μείωση της ρωσικής παραγωγής στο χαμηλό τριετίας στις αρχές Ιουλίου. Η Transneft, το κρατικό μονοπώλιο της Ρωσίας που κατέχει το μεγαλύτερο δίκτυο μεταφοράς πετρελαίου στον κόσμο, έχει περιορίσει δραματικά τις ποσότητες «μαύρου χρυσού» που μεταφέρει από τη Yuganskneftegaz – τη μεγαλύτερη θυγατρική της Rosneft, ενός κολοσσού στον ενεργειακό κλάδο της χώρας. Οι διοικήσεις των δύο πανίσχυρων εταιρειών αντιμάχονται για τα αίτια του μολυσμένου πετρελαίου που βρέθηκε στον αγωγό Ντρούζμπα, μήκους 5.500 χιλιομέτρων, ο οποίος προ-

Μέσα στον Ιούλιο η παραγωγή «μαύρου χρυσού» στη Ρωσία υποχώρησε στα 10,79 εκατ. βαρέλια.

μηθεύει με ενέργεια την Ανατολική Ευρώπη. Πελάτες της Transneft αναμένεται να διεκδικήσουν αποζημιώσεις, αν και το μέγεθος της ζημιάς δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη, καθώς το πρόβλημα που προέκυψε είναι «πρωτόγνωρο», δήλωσε εκπρόσωπος της εταιρείας στο πρακτορείο Bloomberg.

Οι επικεφαλής των Rosneft και Transneft, ο 58χρονος Ιγκορ Σετσίν και ο 68χρονος Νικολάι Τοκάρεφ αντίστοιχα, έχουν διαφωνήσει και σε άλλα θέματα στο παρελθόν. Αυτή τη φορά όμως, η χώρα υπέστη σημαντική οικονομική και υλική ζημία ενώ παράλληλα δέχθηκε πλήγμα στην αξιοπιστία της, όπως τόνισε ο Πούτιν σε συνάντηση με τον Τοκάρεφ. Σενάρια θέλουν το μολυσμένο πετρέλαιο να ήταν αποτέλεσμα δολιοφθοράς. Ωστόσο, τίθεται και ζήτημα ανεπάρκειας στους

Η Λευκορωσία ενημέρωσε διυλιστήρια σε Πολωνία, Ουκρανία, Ουγγαρία, Σλοβακία και Τσεχία πως το πετρέλαιο που διοχετεύονταν μέσα από τον αγωγό Ντρούζμπα ήταν μολυσμένο με οργανικά κλωρίδια στοιχεία.

ποιοτικών ελέγχους. Σε κάθε περίπτωση, η τρέχουσα συγκυρία είναι κρίσιμη για την πετρελαϊκή βιομηχανία της Ρωσίας. Ο συγκεκριμένος κλάδος έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στην οικονομία της Ρωσίας, η οποία συναγωνίζεται σήμερα τις ΗΠΑ στην παγκόσμια αγορά ενέργειας.

Αυτό σημαίνει πως η πρώτη πτήση του εν λόγω μοντέλου μετατίθεται στις αρχές του 2020, χωρίς να αποκλείει η εταιρεία και

τέλη Απριλίου το πρακτορείο Reuters είχε αποκαλύψει πως η Λευκορωσία ενημέρωσε πετρελαϊκές εταιρείες και διυλιστήρια στην Πολωνία, την Ουκρανία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και την Τσεχία πως το πετρέλαιο που διοχετεύονταν μέσα από τον αγωγό Ντρούζμπα ήταν «βαρύτατα μο-

λυσμένο» με υψηλά επίπεδα οργανικών κλωριούχων στοιχείων. «Σας ζητάμε να λάβετε άμεσα όλα τα απαραίτητα μέτρα για να αποφύγετε ενδεχόμενες απώλειες και άλλες παρενέργειες», αναφερόταν σε επιστολή της Gomeltransneft, της κρατικής εταιρείας μεταφοράς πετρελαίου της Λευκορωσίας, που εστάλη σε όλους τους ενδιαφερομένους τις ημέρες του Πάσχα.

Μέσα στις επόμενες δέκα ημέρες, διυλιστήρια και πετρελαϊκές εταιρείες μείωσαν τις αγορές πετρελαίου από τη Ρωσία έως και κατά 1 εκατ. βαρέλια σε ημερήσια βάση, οδηγώντας την τιμή του Brent σε επίπεδα υψηλότερα των 75 δολαρίων το βαρέλι. Αρχές Ιουλίου, η ημερήσια πετρελαϊκή παραγωγή της Ρωσίας υποχώρησε στα 10,79 εκατ. βαρέλια, δηλαδή χαμηλότερα από τα επίπεδα που συμφωνήθηκαν με τον ΟΠΕΚ και άλλα πετρελαιοπαραγωγά κράτη. Υπολογίζεται, μάλιστα, πως η παραγωγή στη Yuganskneftegaz μειώθηκε κατά 30% από την 1η

μέχρι τις 8η Ιουλίου σε σχέση με τον μέσο όρο του Ιουνίου, λόγω της υπόθεσης του μολυσμένου πετρελαίου. Αυτή την πτώση της παραγωγής απέδωσε η Rosneft στη μείωση των ποσοτήτων που δέχεται πια η Transneft από τη θυγατρική της, Yuganskneftegaz. Από την πλευρά της, η Transneft κατηγόρησε στις αρχές της εβδομάδας τη Rosneft πως εκείνη δεν πραγματοποιεί επαρκείς ποιοτικούς ελέγχους. Οι δύο εταιρείες είναι αλληλοεξαρτώμενες. Μέσα από τα δίκτυα της Transneft διοχετεύεται το 83% του ρωσικού πετρελαίου, καθιστώντας τη μονοπώλιο στη μεταφορά του ρωσικού πετρελαίου. Σε ημερήσια βάση, η Transneft μεταφέρει 10 εκατ. βαρέλια πετρελαίου εντός Ρωσίας και εξάγει πάνω από 4 εκατ. βαρέλια. Η Rosneft αντιπροσωπεύει πάνω από το 40% της παραγωγής «μαύρου χρυσού» στη χώρα. Είναι η τρίτη μεγαλύτερη εταιρεία της Ρωσίας και ο δεύτερος ισχυρότερος κρατικός κολοσσός της Μόσχας μετά τον γίγαντα φυσικού αερίου Gazprom.

Εξυγίανση με υψηλές ζημιές για Deutsche Bank

Οι αλλαγές έχουν πάντα κόστος, είτε μικρό είτε μεγάλο, οποιοςδήποτε κι αν τις κάνει, κυβέρνηση, άνθρωπος ή εταιρεία. Αυτή είναι και η περίπτωση του γερμανικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος της Deutsche Bank (DB), η οποία εμφάνισε το δεύτερο τρίμηνο τρέχοντος υψηλότερες ζημιές από όσες είχε προβλέψει. Αυτές ανέρχονται σε 3,15 δισ. ευρώ και υποδηλώνουν και το πόσο σημαντικά είναι τα ζητήματα τα οποία καλείται να επιλύσει ο διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας, Κρίστιαν Σέβινγκ, ενόσω θέτει σε εφαρμογή το σχέδιο εξυγίανσής της και προσδοκά αποκατάσταση κερδοφορίας προσεχώς. Αρχικά η τράπεζα είχε προβλέψει ότι θα επωμιστεί το β' τρίμηνο ζημιές 2,8 δισ. ευρώ λόγω αναδιοργάνωσης και ότι θα απολύσει 18.000 εργαζομένους επί συνόλου 91.500 διεθνώς. Η περικοπή του προσωπικού θα της κοστίσει συνολικά 7,4 δισ. ευρώ. Επιπροσθέτως, η DB θα συγκροτήσει μία αποκαλούμενη «κακή τράπεζα» για να διαχειριστεί επισφαλή περιουσιακά στοιχεία 74 δισ. ευρώ, τα οποία θα πωληθούν τα επόμενα χρόνια.

Τελικώς, οι πραγματικές τριμηνιαίες ζημιές ανήλθαν σε 3,15 δισ. ευρώ σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες των 2,8 δισ. ευρώ. Το ίδιο χρονικό διάστημα του 2018 η Deutsche Bank είχε εμφανίσει κέρδη 401 εκατ. ευρώ. Τα καθαρά έσοδα ελαττώθηκαν 6%, στα 6,2 δισ. ευρώ, ενώ στην επενδυτική της τράπεζα τα έσοδα μειώθηκαν 18% έναντι του 2018. Χθες στη Φρανκφούρτη η τιμή της μετοχής της DB υποχώρησε αρχικά 5,8% και στη συνέχεια ανέκτησε κάπως το χαμένο έδαφος. Η γερμανική τράπεζα προβλέπει ότι το 2019 θα εμφανίσει ζημιές, όπερ σημαίνει ότι στα τελευταία πέντε χρόνια, τα τέσσερα είναι στο «κόκκινο». Εντούτοις, εκτιμά ότι το 2020 θα παρουσιάσει κέρδη. Αναφορικά, τώρα, με τα φετινά της έσοδα, αναμένεται να είναι λιγότερα από εκείνα του 2018.

Για την ιστορία να θυμίσουμε πως η Deutsche Bank, η μεγαλύτερη τράπεζα στη Γερμανία και από τις μεγαλύτερες στη Γηραιά Ήπειρο, είναι μία από τις σημαντικότερες στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα μαζί με τις αμε-

ρικανικές JPMorgan Chase, Bank of America και Citigroup. Ιδρύθηκε το 1870, αλλά τα τελευταία χρόνια δέχεται διαδοχικά και καιρία πλήγματα λόγω εμπλοκής της σε σκάνδαλα, αλλά και σε μη αποδοτικές δραστηριότητες. Εξού και ο Κρίστιαν Σέβινγκ, που ανέλαβε το 2018, βάζει βαθιά το μαχαίρι στο κόκαλο, επιδιώκοντας να την κάνει να ορθοποδήσει, να μειώσει δευτερεύουσες δραστηριότητες και να επικεντρωθεί σε όσες γνωρίζει καλύτερα. Ήδη πριν από αυτόν και άλλοι διευθύνοντες σύμβουλοι είχαν αποπειραθεί να το κάνουν, αλλά μάταια. Σε σημείωσή του προς το προσωπικό, ο Κρίστιαν Σέβινγκ παρατηρεί ότι ο κλάδος επενδυτικής τραπεζικής το δεύτερο τρίμηνο αντιμετώπισε σοβαρά θέματα, ένα

Για το β' τρίμηνο ανέμενε ζημιές 2,8 δισ. και τελικά αυτές έφθασαν στα 3,15 δισ.

εκ των οποίων αφορούσε και το ποιο θα είναι το μέλλον του – και αυτό θορύβισε την πελατεία του. «Τώρα, όμως, μπορούμε να ατενίζουμε το μέλλον με περισσότερη αισιοδοξία», τόνισε.

Τα προβλήματα της DB επιδεινώθηκαν στον υπέρτατο βαθμό το 2017. Οι αμερικανικές αρχές της επέβαλαν πρόστιμο 7,2 δισ. δολάρια, εξαιτίας του ρόλου της στη διεθνή κρίση στεγαστικών δανείων. Φέτος τον Απρίλιο η τράπεζα διέκοψε τις διαπραγματεύσεις με την Commerzbank. Αμφότερα τα πιστωτικά ιδρύματα προσέβλεπαν σε μία συγχώνευση, η οποία θα τα βοηθούσε να εξορθολογίσουν τις δραστηριότητές τους. Μετά, η Deutsche Bank ασχολήθηκε με τον βραχίονα επενδυτικής τραπεζικής της και αποφάσισε να κάνει δραστικές περικοπές, αλλάζοντας γραμμή πλεύσης. Επί σειράν ετών η DB παλεύει να ανταγωνιστεί τις Goldman Sachs και Morgan Stanley στην απέναντι όχθη του Ατλαντικού.

REUTERS

Σε ελεύθερη πώση τα οικονομικά μεγέθη της Boeing

Τις σοβαρότερες τριμηνιαίες ζημιές στην ιστορία της εμφάνισε το δεύτερο τρίμηνο τρέχοντος η αμερικανική αεροναυπηγική εταιρεία Boeing, ζημιές, οι οποίες ανήλθαν στα 2,94 δισ. δολάρια έναντι κερδών 2,20 δισ. δολαρίων την ίδια περίοδο πέρυσι. Οι ζημιές αυτές προκύπτουν λόγω του ότι παραμένουν ακινητοποιημένα στο έδαφος πολύ μεγαλύτερο διάστημα από όσο αρχικά προβλεπόταν τα αεροσκάφη της 737 Max εξαιτίας των δύο πολύνεκρων δυστυχημάτων

πέρυσι τον Οκτώβριο στην Ινδονησία και φέτος τον Μάρτιο στην Αιθιοπία. Πέραν τούτων, η Boeing ανακοίνωσε πως καθυστερήσεις υπάρχουν και στο νέο πρόγραμμα του αεροσκάφους Boeing 777 με την ευρεία άτρακτο, επειδή εμφανίστηκαν προβλήματα στους κινητήρες του, κατασκευής General Electric.

Αυτό σημαίνει πως η πρώτη πτήση του εν λόγω μοντέλου μετατίθεται στις αρχές του 2020, χωρίς να αποκλείει η εταιρεία και

νέες καθυστερήσεις – ειδικότερα, διαβλέπει τον κίνδυνο να υπάρξει καθυστέρηση και στις πρώτες παραδόσεις αεροσκαφών οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για τα τέλη του 2020. Ο διευθύνων σύμβουλος της, Ντένις Μούλενμπεργκ, δήλωσε χθες ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο επιπλέον μειώσεων στην παραγωγή του 737 Max, διότι τα προβλήματα συνεχίζονται. Μετά το δεύτερο δυστύχημα η μηνιαία παραγωγή ελαττώθηκε από τα 52 στα 42 αεροσκάφη της σειράς των

737, ενώ στόχος της Boeing είναι μέσα στο 2020 ο ρυθμός να επανέλθει στα 57 τον μήνα. Υπενθυμίζεται πως η αεροναυπηγική δεν κατόρθωσε να επαναφέρει σε λειτουργία κανένα 737 Max, αφ' ης στιγμής τα αεροσκάφη αυτά σε όλο τον κόσμο καθλωθήκαν στο έδαφος φέτος τον Μάρτιο εξαιτίας και του δεύτερου δυστυχήματος. Μέσα σε πέντε μήνες σκοτώθηκαν 346 άνθρωποι. Μέχρι σήμερα η κρίση κοστίζει στην Boeing πάνω από 8 δισ. δολάρια, εκ των

οποίων τα 4,9 δισ. δολάρια αφορούν μεταξύ άλλων και αποζημιώσεις σε αεροπορικές εταιρείες. Οι τελευταίες θα αποζημιωθούν επειδή η παράδοση των 737 Max καθυστερεί από την Boeing, η οποία έχει αποδωθεί σε μια εκστρατεία να αποκαταστήσει την τρωθείσα αξιοπιστία της. Δεσμεύεται να επισκευάσει στην εντέλεια το λογισμικό το οποίο φαίνεται πως ευθύνεται για τα δυστυχήματα και το οποίο θα υποβληθεί τροποποιημένο στην αρμόδια ομοσπον-

διακή υπηρεσία αεροπλοΐας τον Σεπτέμβριο και αφού πληροί τις προδιαγραφές των ρυθμιστικών αρχών. Τα σχετικά ανέφερε ο κ. Μούλενμπεργκ.

Το δεύτερο τρίμηνο του 2019 οι πωλήσεις της αμερικανικής αεροναυπηγικής εταιρείας μειώθηκαν δραστικά κατά 35% στα 15,75 δισ. δολάρια και απείχαν από τον μέσο όρο των προβλέψεων των 18,55 δισ. δολαρίων, όπως αναφέρει η εταιρεία δεδομένων Refinitiv.

REUTERS

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Ενοικιάζεται διώροφη κατοικία, πλήρως ανακαινισμένη, στον Άγιο Δομέτιο 250 τ.μ. Τρία μεγάλα υπνοδωμάτια (μεγάλο μπάνιο en suite), δύο WC, καθιστικό, σαλόνι, μεγάλη κουζίνα, τζάκι, κεντρική θέρμανση, κλιματισμός και μεγάλες βεράντες. Με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, αποθηκευτικούς χώρους και χώρο στάθμευσης. Δίπλα από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Για περισσότερες πληροφορίες και ραντεβού στο τηλέφωνο 99420208.

Notice: Tender for the Airport Advertising Agency at Larnaka and Pafos International Airports

Hermes Airports invites tenders from qualified parties for the Airport Advertising Agency at Larnaka and Pafos International Airports. Successful bidders will have the privilege to use dedicated spaces within the airports.

The Tender will close on 13th of September 2019 at 12:00

For a copy of the tender documents please contact: Panayiota Fiakkou, email: panayiota.fiakkou@hermesairports.com copying Lucas Papaleontiou, email: lucas.papaleontiou@hermesairports.com or visit Hermes Airports' Website at www.hermesairports.com

ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ 15 ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΕΝΑΕΡΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟ 2019

Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου ενημερώνει ότι ο κατάλογος των αποτελεσμάτων και στα τρία (3) μέρη της εξέτασης FEAST (First European Air Traffic Control Selection Test), έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 26/7/19 και βρίσκονται αναρτημένα και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας (www.mcw.gov.cy/dca).
2. Οι πρώτοι 30 υποψήφιοι, θα κληθούν σε προφορική συνέντευξη. Θα σταλούν προσωπικές επιστολές με λεπτομέρειες για τον καθορισμό ημερομηνίας και ώρας.
3. Για περισσότερες πληροφορίες / διευκρινίσεις, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποσταθούν στο τηλ.: 22 456433, Fax: 22 673910, ή/και στο Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: ikyk@ikyky.org.cy.

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

kathimerini.com.cy

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

Στους millennials ποντάρουν οι επενδυτές

Οι εταιρείες σχεδιάζουν ειδικά προϊόντα που απευθύνονται σε όσους γεννήθηκαν από το 1980 έως το 2000

Οι διαχειριστές κεφαλαίων στρέφονται στη γενιά των millennials ή διαφορετικά στην Generation Y, δηλαδή σε εκείνους που έχουν γεννηθεί από το 1980 έως το 2000. «Ο κόσμος δεν παίρνει στα σοβαρά τους millennials, αλλά τα στοιχεία είναι αδιάψευστα. Δεν στέκουν πια τα κλισέ που τους θέλουν να ζουν με τους γονείς τους και να μην αφοσιώνονται στην καριέρα τους», σχολιάζει ο Τζέι Τζέικομπος σε δημοσίευμα των Financial Times. Ο Τζέικομπος εξειδικεύεται στα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία και διαχειρίζεται 8,5 δισ. δολάρια στην Global X, η οποία εδρεύει στη Νέα Υόρκη.

Φαίνεται πως όλο και περισσότερες επενδυτικές εταιρείες σχεδιάζουν προϊόντα που απευθύνονται σε αυτή τη γενιά. Εξάλλου, οι προοπτικές πωλήσεων στη γενιά των Baby Boomers—εκείνων που γεννήθηκαν στη μεταπολεμική περίοδο—και στην Generation X—των σημερινών 45άρηδων—φθίνουν με το πέρασμά του χρόνου.

Οι επενδύσεις εκείνων που σήμερα είναι 20άρηδες και 30άρηδες πρόκειται να επηρεάσουν διαφορετικούς κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας. Ένας λόγος είναι ότι ήδη συντελούνται αλλαγές από την τεχνολογία και την ηλεκτροκίνηση μέχρι την εξάπλωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παράλληλα, οι millennials αναμένεται να έχουν μια κριτική ματιά απέναντι στις επενδύσεις. Μπορεί να μην είναι τόσο εύκολο να κερδίσει η Γουόλ Στρίτ την εμπιστοσύνη τους. Οι millennials ζουν σε μια εποχή που επιδεινώνεται το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, ενώ αναπτύσσεται περιβαλλοντική συνείδηση. Το «κεφάλαιο» της εταιρικής κοινω-

νικής ευθύνης αποκτά μεγαλύτερο ρόλο στη διακυβέρνηση των επιχειρήσεων. Συν τοις άλλοις, οι millennials παρακολούθησαν τις επιπτώσεις που είχε η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 στις προηγούμενες γενιές.

Σύμφωνα με τους Financial Times, τα επενδυτικά προϊόντα που απευθύνονται σε εκείνους που γεννήθηκαν τις τελευταίες δύο δεκαετίες του 20ού αιώνα περιλαμβάνουν μετοχές τεχνολογικών εταιρειών, κατασκευαστών που εξειδικεύονται στα «έξυπνα» σπύτια και σε εταιρείες ρουκισμού. Παραδείγματος χάριν, το διαπραγματεύσιμο αμοιβαίο Millennial ETF, που

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, εκτιμάται ότι θα αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα του εργατικού δυναμικού μέχρι το 2030.

εγκαινιάστηκε προ τριετίας από την Principal Global Investors, έχει σήμερα τη μεγαλύτερη τοποθέτηση σε μετοχές της εταιρείας αθλητικών ειδών Adidas, η οποία έχει επωφεληθεί από τη συνεργασία της με τη Yeazy, τη σειρά ρούχων και υποδημάτων του ράπερ Κάνιε Γουέστ.

Οι κινήσεις αυτές κατά πάσα πιθανότητα θα αποφέρουν αποτελέσματα. Στις ΗΠΑ, οι millennials θα αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα του εργατικού δυναμικού μέχρι το 2030. Σύμφωνα με προβλέψεις της Goldman Sachs, τα έσοδα των millennials θα ενισχυθούν μέσω στην επόμενη πενταετία, δίνοντάς τους τη δυνατότητα

να αυξήσουν τις δαπάνες τους κατά 17%. Παράλληλα, η γενιά των Baby Boomers—δηλαδή εκείνων που γεννήθηκαν από το 1946 έως το 1964—θα ξοδεύει 10% λιγότερα. Ο δημογραφικός παράγοντας παίζει μεγάλο ρόλο στον σχεδιασμό των επενδυτικών προϊόντων, εξηγεί ο Πολ Σμιθ, επικεφαλής διαπραγματεύσιμων αμοιβαίων στην PGI της Νέας Υόρκης. Απευθυνόμενος στη βρετανική εφημερίδα, δηλώνει πως «η καταναλωτική δύναμη των millennials θα έχει μεγάλη επίδραση στην παγκόσμια οικονομία, καθώς θα είναι η μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα στις ΗΠΑ».

Οι αναφορές στους ανθρώπους που γεννήθηκαν από το 1980 έως το 2000 έχουν αυξηθεί από εταιρείες της Γουόλ Στρίτ. Ο επικεφαλής της BlackRock, Λάρι Φλινκ, σχολίασε στο πλαίσιο της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων του προηγούμενου τριμήνου πως «οι millennials είναι εξοικειωμένοι με την τεχνολογία και θα πρέπει να είμαστε σε ετοιμότητα για να τους βοηθήσουμε».

Σε κάθε περίπτωση, το νεότερο επενδυτικό κοινό προσφέρει μια διέξοδο για τους διαχειριστές κεφαλαίων σε ένα ευρύτερο περιβάλλον με χαμηλές προοπτικές κερδοφορίας. Οι προηγούμενες γενιές τοποθετούν τα χρήματά τους σε επενδυτικές μεθόδους με χαμηλότερο κόστος, όπου υπερικχούν τα αυτοματοποιημένα συστήματα. «Όσο αυξάνονται τα εισοδήματα των millennials, αποκτούν έναν πλούτο που είναι αξιοποιήσιμος», δηλώνει η Κάθλιν Κοχ, μία εκ των επικεφαλής της Goldman Sachs Asset Management, η οποία έχει ενεργητικό 1,5 τρισ. δολαρίων.

Το διαπραγματεύσιμο αμοιβαίο Millennial ETF, που εγκαινιάστηκε προ τριετίας από την Principal Global Investors, έχει σήμερα τη μεγαλύτερη τοποθέτηση σε μετοχές της εταιρείας αθλητικών ειδών Adidas, η οποία έχει επωφεληθεί από τη συνεργασία της με τη Yeazy, τη σειρά ρούχων και υποδημάτων του ράπερ Κάνιε Γουέστ (φωτ.).

Τουρκία: θεαματική χαλάρωση νομισματικής πολιτικής

Στην πλέον τολμηρή μείωση επιτοκίων των τελευταίων 16 ετών και την πρώτη των τελευταίων τεσσσεράμισι ετών προχώρησε χθες η Τράπεζα της Τουρκίας. Λιγότερο από τέσσερις εβδομάδες μετά την αποπομπή του διοικητή της, Μουράτ Τσετινκαγια, που αντιστεκόταν στις προσαγές του Τούρκου προέδρου, η κεντρική τράπεζα μείωσε τα επιτόκια της τουρκικής λίρας κατά 425 μονάδες βάσης, στο 19,75% από το 24%. Στο επίπεδο του 24% τα είχε αυξήσει τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους υπό την πίεση μιας δραματικής νομισματικής κρίσης που είχε προκαλέσει το καλοκαίρι του 2018 μια διπλωματική κρίση με την Ουάσινγκτον. Τότε η κατάρρευση της τουρκικής λίρας κατά περισσότερο από 30% είχε οδηγήσει σε επίθεση του πληθωρισμού σε επίπεδα πάνω από το 20%.

Στο μεταξύ, μεσολάβησε η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, που τελευταία βρίσκεται

Η κεντρική τράπεζα μείωσε τα επιτόκια κατά 425 μονάδες βάσης, στο 19,75% από το 24%.

σε επίπεδα κάτω του 16%, την οποία επικαλέστηκε, άλλωστε, και η Τράπεζα της Τουρκίας. Η απόφαση προκάλεσε άμεσα υποχώρηση της τουρκικής λίρας, που το βράδυ κυμαινόταν στις 5,70 λίρες προς ένα δολάριο. Τις τελευταίες εβδομάδες, πάντως, η τουρκική λίρα είχε παραμείνει σταθερή παρά τη νέα διπλωματική κρίση ανάμεσα στην Αγκυρα και την Ουάσινγκτον, με αιχμή αυτή τη φορά την αγορά ρωσικών πυραύλων S-400 από την κυβέρνηση Ερντογάν. Προφανώς η αντοχή που επιδείκνυε τελευταία το νόμισμα προέβαινε το έδαφος για τη θεαματική αυτή χαλά-

Η απόφαση προκάλεσε υποχώρηση της τουρκικής λίρας, που το βράδυ έκανε πράξεις στις 5,70 λίρες προς ένα δολάριο.

ρωση της νομισματικής πολιτικής στην Τουρκία πως έως τώρα διατηρούσε τα υψηλότερα επιτόκια ανάμεσα σε όλες τις αναδυόμενες οικονομίες. Η κίνηση ήταν πολύ πιο τολμηρή από τις προβλέψεις των οικο-

νομικών αναλυτών, που προέβλεπαν μείωση μόνον κατά 250 μονάδες βάσης.

Η αξιοπιστία της κεντρικής τράπεζας έχει συστηματικά υπονομευτεί από τις παρεμβάσεις του Τούρκου προέδρου στο έργο της, όπως και από την πρόσφατη αποπομπή του διοικητή της. Ως εκ τούτου, υπό την ηγεσία του νέου διοικητή και πρώην αντιπροέδρου, Μουράτ Ουισάλ, η τράπεζα επέλεξε ιδιαίτερα επιφυλακτική διατύπωση στη σχετική ανακοίνωσή της.

Απέφυγε να δεσμευτεί πως η πολιτική της θα παραμείνει άκρως επεκτατική και άφησε να εννοηθεί ότι τα επίπεδα των επιτοκίων θα εξαρτηθούν από την επίτευξη του στόχου για τον πληθωρισμό. Τόνισε συγκεκριμένα πως «για να δρομολογήσουμε την περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και να παραμείνουμε σε αυτή την πορεία, πρέπει να διατηρήσουμε μια συνετή νομισματική πολιτική».

Περιορίστηκε η ανάπτυξη στις ΗΠΑ το β' τρίμηνο

Στη συνεδρίασή της την επόμενη εβδομάδα, η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ, η Federal Reserve, αναμένεται να μειώσει τα επιτόκια προκειμένου να τονώσει την αμερικανική οικονομία που παρουσιάζει σημάδια ραγδαίας επιβράδυνσης. Στοιχεία που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα φέρουν τις καινούργιες παραγγελίες αμερικανικών προϊόντων να αυξάνονται τον Ιούνιο κατά 1,9%, ενώ έχει προηγηθεί αύξησή τους κατά 0,3% τον Μάιο. Την ίδια στιγμή, η απασχόληση φαίνεται να παραμένει σε υψηλά επίπεδα στις ΗΠΑ, καθώς τα στοιχεία φέρουν τον αριθμό των ανέργων που αιτούνται επίδομα ανεργίας να έχει υποχωρήσει την περασμένη εβδομάδα στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών μηνών. Παράλληλα, όμως, ο ρυθμός ανάπτυξης της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε ραγδαία το δεύτερο τρίμηνο. Τα στοιχεία για το ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου αναμένεται να

δοθούν σήμερα στη δημοσιότητα.

Οι εκτιμήσεις των οικονομολόγων συγκλίνουν, πάντως, σε μια επιβράδυνση σημαντική σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο. Δημοσκοπήσεις που διεξήγαγε το Reuters μεταξύ οικονομολόγων φέρει την πλειονότητα των ερωτηθέντων να προεξοφλεί πως το αμερικανικό ΑΕΠ δεν αυξήθηκε παρά μόλις 1,8% το δεύτερο τρίμηνο. Πρόκειται για σημαντική επιβράδυνση από την ανάπτυξη 3,1% που σημείωσε το πρώτο τρίμηνο η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Η οικονομία των ΗΠΑ έχει πληγεί από τον σινοαμερικανικό εμπορικό πόλεμο αλλά και το αρνητικό διεθνές περιβάλλον. Σύμφωνα, πάντως, με το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου, το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ μειώθηκε κατά 1,2% τον Ιούνιο, καθώς η αξία των εισαγωγών υποχώρησε κατά 4,6 δισ. δολάρια. Στη διάρκεια του Ιουλίου, άλλωστε, οι εισαγωγές εξακολουθούν να μειώνονται.

Ενα βήμα πριν από την ύφεση βρίσκεται η γερμανική οικονομία

Δυσοίωνη είναι η εικόνα της γερμανικής οικονομίας όπως τη σκιαγραφούν τα τελευταία στοιχεία, που φέρουν τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνης να φλερτάρει με την ύφεση. Η ύφεση που την απειλεί εντάσσεται στις παραμέτρους που φαίνεται να συνδιαμορφώνουν την πολιτική της ΕΚΤ.

Ο μεταποικτικός τομέας συρρικνώνεται ραγδαία, όπως καταδεικνύουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία. κινούμενα οχήματα. Παράλληλα, έχει υποχωρήσει η στάθμη του ποταμού Ρήνου, από τον οποίο διέρχεται μεγάλο μέρος των μεταφορών εμπορευμάτων της χώρας και πολλές από τις γερμανικές εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης προβλέπουν μείωση των κερδών τους. Και η Bundesbank εκτιμά ότι η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνης συρρικνώθηκε το δεύτερο τρίμηνο του έτους.

Ο μεταποικτικός τομέας συρρικνώνεται ραγδαία, όπως καταδεικνύουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.

Ο μεταποικτικός τομέας συρρικνώνεται ραγδαία, όπως καταδεικνύουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία. Η ύφεση που την απειλεί εντάσσεται στις παραμέτρους που φαίνεται να συνδιαμορφώνουν την πολιτική της ΕΚΤ.

Η Μέρκελ έχει υιοθετήσει την άποψη ότι μετά μια περίοδο ανάπτυξης μεγάλης διάρκειας, η επιβράδυνση μπορεί να θεωρηθεί αναμενόμενη.

Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το γερμανικό οικονομικό ινστιτούτο Ifo, ο δείκτης προσδοκίων των γερμανικών επιχειρήσεων υποχώρησε τον Ιούλιο στις 92,2 μονάδες, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο έχει υποχωρήσει από το 2009. Υποχωρεί παράλληλα ο δείκτης που καταγράφει τις τρέχουσες συνθήκες των γερμανικών επιχειρήσεων. «Είναι ανισχυπτικό το γεγονός ότι η κλίση που σημειώνει ο μεταποικτικός τομέας επεκτείνεται και σε άλλους κλάδους και καταγράφεται επιδείνωση και στον τομέα των υπηρεσιών», σχολίασε χθες κατά την παρουσίαση των εν λόγω στοιχείων ο πρόεδρος του Ifo, Κλέμνς Φούεστ, μιλώντας στην τηλεόραση του Bloomberg. Εξέφρασε μάλιστα την εκτίμη-

ση ότι η κατάσταση «αρχίζει να επηρεάζει την αγορά εργασίας». Το Βερολίνο δεν έχει, πάντως, αφήσει έως τώρα να εννοηθεί πως σχεδιάζει να λάβει μέτρα δημοσιονομικής φύσης για να τονώσει την οικονομία.

Η απερχόμενη καγκελάριας Αγκελα Μέρκελ έχει, αντιθέτως, υποθετήσει την άποψη ότι, έπειτα από μια περίοδο ανάπτυξης ιστορικά μεγάλης διάρκειας, η επιβράδυνση μπορεί να θεωρηθεί αναμενόμενη. Προεξοφλεί, άλλωστε, πως η δυσπραγία που αντιμετωπίζει η γερμανική οικονομία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον εμπορικό πόλεμο που έχει κηρύξει ο Αμερικανός πρόεδρος και θα εκλείψει όταν διευθετηθούν οι εμπορικές διενέξεις της υπερδύναμης με τους εταίρους της.

Εως 8% του ΑΕΠ θα στοιχίσει το σκληρό Brexit στη Βρετανία

Για άτακτη αποχώρηση από την Ε.Ε. ετοιμάζονται εταιρείες και επενδυτές

Ο κίνδυνος ενός σκληρού Brexit επανέρχεται δριμύτερος μετά την ανάδειξη του Μπόρις Τζόνσον ως επικεφαλής των Συντηρητικών και κατ' επέκταση πρωθυπουργού της χώρας. Ο Τζόνσον έχει δεσμευτεί πως θα αποχωρήσει η Βρετανία από την Ε.Ε. με ή χωρίς συμφωνία με τις Βρυξέλλες, ενισχύοντας σενάρια για ένα σκληρό Brexit.

Οι εταιρείες ετοιμάζονται για μια άτακτη αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. Παραδείγματος χάριν, η Getlink, που διαχειρίζεται τη σήραγγα της Μάγκνς μεταξύ Αγγλίας και Γαλλίας, ανακοίνωσε πως γίνεται όλο και πιο πιθανό ένα σκληρό Brexit, εκφράζοντας επιφυλάξεις για τα αποτελέσματα του β' εξαμήνου μετά την πτώση των εσόδων κατά 2% την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου.

Αλλά τι σημαίνει ένα Brexit χωρίς συμφωνία ανάμεσα στο Λονδίνο και στις Βρυξέλλες; Εάν η Βρετανία αποχωρήσει από την Ε.Ε. χωρίς συμφωνία για την ομαλή μετάβαση της χώρας σε ένα νέο καθεστώς σχέσεων με τις Βρυξέλλες, τότε θα καταργηθεί αυτόματα η ισχύς κανόνων, αδειών και συμφωνιών.

Το ελεύθερο εμπόριο ανάμε-

σα στη Βρετανία και την Ε.Ε. θα αντικατασταθεί από τους δασμούς που ισχύουν για όλα τα κράτη-μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Ο διαμοιρασμός στοιχείων και πληροφοριών δεν θα νομιμοποιείται από τη μια ημέρα στην άλλη και ορισμένες οικονομικές συναλλαγές θα μπλοκαριστούν πλήρως. Κάποιες συμβάσεις θα ματαιωθούν αυτόματα.

Οι πολίτες της Ε.Ε. που ζουν στη Βρετανία και οι Βρετανοί που κατοικούν στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε. μπορεί να χρειαστεί να επιστρέψουν άμεσα στη χώρα τους.

Γιατί, όμως, να επιθυμεί κανείς αυτή την κατάσταση; Για τους υπέρμαχους του Brexit, η αποχώρηση της χώρας από την Ε.Ε. χωρίς συμφωνία είναι προτιμότερη, διότι δεν θα είναι δεσμευμένη με τους κανόνες των Βρυξελλών. Υποστηρίζουν πως αυτό θα γινόταν με τη συμφωνία που είχε επιτύχει η Τερέζα Μέι με τις Βρυξέλλες και η οποία απορρίφθηκε από το βρετανικό κοινοβούλιο.

Οι υποστηρικτές του σκληρού Brexit θεωρούν πως έτσι η Βρετανία θα απελευθερωθεί και θα έχει κάθε ευελιξία κινήσεων για

Οι υπέρμαχοι της αποχώρησης χωρίς συμφωνία θεωρούν πως έτσι η Βρετανία θα απελευθερωθεί και θα έχει κάθε ευελιξία κινήσεων για να συνάπτει εμπορικές συμφωνίες, να μειώνει τους δασμούς στις εισαγωγές και να απαλλαχθεί από κανόνες που αναχαιτίζουν την ανταγωνιστικότητα της.

Το ελεύθερο εμπόριο θα αντικατασταθεί από δασμούς που ισχύουν για τα κράτη-μέλη του ΠΟΕ.

να συνάπτει εμπορικές συμφωνίες, να μειώνει τους δασμούς στις εισαγωγές και να απαλλαχθεί από κανόνες που αναχαιτίζουν την ανταγωνιστικότητά της. Θα είναι μεγάλες οι επιπτώσεις ενός σκληρού Brexit; Ο διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, δήλωσε πως ένα σκληρό Brexit, στη χειρότερη περίπτωση, θα οδηγήσει σε συρρίκνωση του ΑΕΠ της Βρετανίας κατά 8% μέσα σε ένα έτος και στην πτώση των τιμών των ακινήτων κατά το ένα τρίτο.

BLOOMBERG

Η «γραμμή» Τζόνσον

Υπάρχει δυνατότητα να δοθεί νέα παράταση για το Brexit εάν συμφωνήσουν μεταξύ τους τα κράτη-μέλη. Όμως, ο Μπόρις Τζόνσον έχει ξεκαθαρίσει πως σε κάθε ενδεχόμενο η Βρετανία θα αποχωρήσει στα τέλη Οκτωβρίου. Ορισμένα μέλη του βρετανικού κοινοβουλίου προσπαθούν να βρουν την «κατάλληλη φόρμουλα» για να αποτρέψουν ένα σκληρό Brexit. Μία λύση θα ήταν να οδηγηθεί σε παραιτηση η κυβέρνηση, ενώ ορισμένοι βουλευτές εξετάζουν την πιθανότητα να προσφύγουν στη δικαιοσύνη για να αποτρέψουν τον Τζόνσον να οδηγήσει τη χώρα σε σκληρό Brexit. Θεωρητικά η Βρετανία θα μπορούσε, επίσης, να επιλέξει την παραμονή της στην Ε.Ε. Η Βρετανία με τις Βρυξέλλες είχαν συμφωνήσει να υπάρξει μεταβατική περίοδος έως τον Δεκέμβριο του 2020, κατά

τη διάρκεια της οποίας θα ισχυαν οι κανόνες και η εμπορική πολιτική των Βρυξελλών μέχρι την οριστικοποίηση των όρων του μεταξί τους διαζυγίου. Αλλά αυτή η μεταβατική περίοδος περιλαμβανόταν στην ευρύτερη συμφωνία που καταψήφισε τρεις φορές το βρετανικό κοινοβούλιο και την οποία επιθυμεί να επαναδιαπραγματευτεί ο Τζόνσον. Κάτω από αυτές τις συνθήκες αβεβαιότητας, η Βρετανία καταβάλλει προσπάθειες ώστε να είναι προετοιμασμένη για παν ενδεχόμενο, αν και έχει ασκηθεί κριτική πως δεν έχει λάβει επαρκή μέτρα. Από την πλευρά τους, οι εταιρείες συσσωρεύουν αποθέματα. Στο Βέλγιο και στην Ολλανδία, πάντως, έχει αυξηθεί το προσωπικό στα λιμάνια, ώστε να αντεπεξέλθουν σε τυχόν αύξηση της κίνησης εάν υπάρξει σκληρό Brexit.

Χαμηλότερη ανάπτυξη προβλέπει τώρα το ΔΝΤ

Τον κώδωνα κινδύνου κρούει ακόμα μία φορά το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για την πορεία της διεθνούς οικονομίας. Για τέταρτη φορά από πέρυσι τον Οκτώβριο ο διεθνής οργανισμός αναθεωρεί επί τα κειμήλια την πρόβλεψή του για το τρέχον και το επόμενο έτος, προειδοποιώντας ότι η κλιμάκωση της αντιπαράθεσης ΗΠΑ - Κίνας με την επιβολή δασμών ή μια ανοργάνωτη έξοδος της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση δυνητικά θα ανακόψουν περαιτέρω την ανάπτυξη. Επιπλέον, θα αποδυναμώσουν τις επενδύσεις και θα δημιουργήσουν προσκόμματα στην ομαλή λειτουργία των προμηθευτικών αλυσίδων. Ειδικότερα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ανέφερε ότι οι πιέσεις προς την οικονομία εντάθηκαν και αναμένει φετινή ανάπτυξη 3,2% και 3,5% το 2020, το οποίο σημαίνει πτώση 0,1 της ποσοστιαίας μονάδας εν συγκρίσει με τις προβλέψεις του Απριλίου. Αξίζει να σημει-

Οριοθετεί στο 3,2% την ενίσχυση του παγκόσμιου ΑΕΠ, από 3,3% που ήταν η προηγούμενη εκτίμηση.

ωθεί ότι από τις αρχές της χρονιάς και μέχρι στιγμής τόσο τα οικονομικά στοιχεία όσο και ο αναμικτός πληθωρισμός δείχνουν μια πιο μετριοπαθή δραστηριότητα από εκείνη που αναμενόταν, όπως προσθέτει ο διεθνής οργανισμός. Για την Ευρώπη η πρόβλεψη είναι βελτιωμένη στο 1,6% το 2020, ενώ η φετινή έμεινε ως έχει, στο 1,3%. Οι ΗΠΑ προβλέπεται να αναπτυχθούν 2,6%, κατά τι καλύτερα από την πρότερη εκτίμηση, ενώ το 2020 δεν θα υπάρξει αλλαγή στο 1,9%. Η Κίνα θα αναπτυχθεί 6,2% φέτος και 6% του χρόνου, δηλαδή

Για την Ευρώπη το Ταμείο προβλέπει φέτος ανάπτυξη 1,3%.

μια προς τα κάτω αναθεώρηση 0,1 της ποσοστιαίας μονάδας για κάθε χρονιά. Σε ανακοίνωσή του το υπουργείο Βιομηχανίας της Κίνας χθες τόνισε πως θα χρειαστούν επίπονες προσπάθειες να επιτευχθεί ο ετήσιος στόχος για

αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής 5,5%-6% το 2019.

Το παγκόσμιο εμπόριο θα αυξηθεί 0,9% στο 2,5% φέτος και το 2020 θα ανακάμψει στο 3,7%, το οποίο και πάλι είναι 0,2 της ποσοστιαίας μονάδας χαμηλότερο από ό,τι αρχικά είχε εκτιμήσει το ΔΝΤ. Κατά την ανώτατη οικονομολόγο του ΔΝΤ Τζίτα Γκοπινάθ, η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται σε μια λεπτή ισορροπία, οπότε οι χώρες θα πρέπει να μην καταφεύγουν στην επιβολή δασμών ως εργαλείο αποκατάστασης των δυσαναλογιών στο διμερές εμπόριο ή επίλυσης διαφορών. «Ένας μείζων κίνδυνος που μπορεί να ασκήσει προς τα κάτω πιέσεις στην οικονομία είναι η πιθανή όξυνση στις εμπορικές σχέσεις και σε θέματα συναλλαγών στην τεχνολογία, η οποία μπορεί να παρεμποδίσει σε μεγάλο βαθμό τη ροή των προϊόντων», υπογραμμίζει εν κατακλείδι η αξιωματούχος.

REUTERS

Ευρωπαϊκά αντίποινα 35 δισ. στους δασμούς του Τραμπ

Οι Βρυξέλλες θα αντιδράσουν με δασμούς σε εισαγωγές από τις ΗΠΑ της τάξεως των 35 δισ. ευρώ εάν η Ουάσιγκτον φορολογήσει τελικά τα αυτοκίνητα και εξαρτήματα αυτοκινήτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δήλωσε η αρμόδια επίτροπος Εμπορίου Σεσίλια Μάλμστρομ. «Δεν θα δεχτούμε καμία παρέμβαση στις εμπορικές συναλλαγές ή στην επιβολή ποσοστώσεων ή δασμών. Θα προχωρήσουμε σε αντίποινα», δήλωσε η κ. Μάλμστρομ ενώπιον αρμόδιας επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πληροφορίες ήθελαν την αξία των αμερικανικών προϊόντων που προτίθεται να φορολογήσει η Ε.Ε. ως αντίποινα στα 20 δισ. ευρώ ή 22 δισ. δολάρια. Ο Τραμπ έχει προθεσμία έως τον Νοέμβριο για να αποφασίσει εάν θα επιβάλει δασμούς 25% στις εισαγωγές αυτοκινήτων και εξαρτημάτων αυτοκινήτων από την Ε.Ε., που ανέρ-

χονται στα 350 δισ. δολάρια. Σε εκκρεμότητα βρίσκεται, παράλληλα, η υπόθεση της Airbus. Η Ουάσιγκτον έχει προσφύγει στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και κατηγορεί την Ε.Ε. πως δίνει υπερβολικά μεγάλες επιδοτήσεις στην Airbus, πλήττοντας τον ανταγωνισμό με την Boeing. Οι ΗΠΑ ξεκίνησαν, επίσης, έρευνες για τον φόρο της Γαλλίας στα έσοδα των τεχνολογικών εταιρειών. As μην λησμονείται πως οι ΗΠΑ έχουν ήδη επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου από την Ε.Ε. «Σε σχέση με έναν χρόνο πριν, φαίνεται να έχουν αυξηθεί οι εμπορικές εντάσεις ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ε.Ε. αντί να μειωθούν», σχολιάζει η Λουίζα Σάντος, υπεύθυνη διεθνών σχέσεων στη Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων (Business Europe), στην ειδησεογραφική ιστοσελίδα Politico.

Μειωμένο ωράριο και απολύσεις φέρνει η επιβράδυνση στη Γερμανία

Το ένα εργοστάσιο στο Μπίτερφελντ στο κρατίδιο της Σαξονίας - Ανχαλτ στη βορειοανατολική Γερμανία κατασκευάζει γυαλι χαλαζία. Το άλλο, στο Βερνιγκερόντε και στο ίδιο κρατίδιο φτιάχνει εξαρτήματα αυτοκινήτων. Μπορεί σε μία πρώτη άγνοια να μην έχουν κάτι κοινό, αν και τα δύο εφαρμόζουν μειωμένο ωράριο. Με τον τρόπο αυτό, όπως επισημαίνει σε σχετικό άρθρο της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις τις επιπτώσεις του συνομερικανικού εμπορικού πολέμου, τον προβληματισμό για μία ενδεχόμενη μη συντεταγμένη έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε. και την αποθέρμανση της αγοράς αυτοκινήτων της Κίνας. Η γερμανική οικονομία, τώρα, βρίσκεται στη δέκατη διαδοχική χρονιά αδιάλειπτης οικονομικής ανάπτυξης με ανεργία κοντά στα χαμηλότερα επίπεδα μετά την

Οι παραγγελίες έχουν ελαττωθεί, οι εξαγωγές είναι στάσιμες και η παραγωγή σε ορισμένους κλάδους φθίνει.

ενοποίηση της χώρας. Όλοι οι ανωτέρω παράγοντες, ωστόσο, επηρεάζουν δυσμενώς την ανάπτυξη, η οποία εν πολλοίς στηρίζεται στις εξαγωγές και στην εξωθεν ζήτηση.

Ο πρόεδρος της ένωσης εργοδοτών BDA, Στέφεν Κάμπετερ, επικαλείται τις εταιρείες-μέλη, που λένε ότι η περίοδος ακμής έληξε και εκτιμά πως ίσως υπάρχει κίνδυνος κάμψης. Οι παραγγελίες στη μεταποίηση έχουν ελαττωθεί, οι εξαγωγές είναι στάσιμες και η παραγωγή σε ορισμένους κλάδους

Η Ford θα μειώσει τους εργαζομένους της στη Γερμανία κατά περίπου 5.400 και κατά 4.500 η φαρμακευτική της Bayer.

φθίνει. «Η μεταποίηση της Γερμανίας τελεί κατ' ουσίαν σε ύφεση από τα μέσα του 2018», εκτιμά ο Τίμο Βολμερσόντσερ, αναπληρωτής διευθυντής του Κέντρου Μακροοικονομικών και Ερευνών του έγκριτου Ινστιτούτου Ifo. Οι εταιρείες αντί να καταφύγουν –αν και όχι όλες– σε μαζικές απολύσεις, μειώνουν τις ώρες απασχόλησης. Αυτό παρατηρείται ειδικά στα τρένα, την αεροναυπηγική και τον αμυντικό κλάδο, όπου το 30% των εταιρειών επιλέγει μειωμένο ωράριο, όπως αναφέρουν οι Financial Times. Κατά μέσον όρο, το 3,8% των εταιρειών έχει μειώσει τις ώρες της απασχόλησης με πρόβλεψη να φθάσει το 8,5%, όπως εκτιμά το Ifo. Η νομοθεσία ορίζει, το κράτος να καλύπτει σε μεγάλο βαθμό τη διαφορά στους μισθούς των εργαζομένων, όταν η εταιρεία λόγω οικονομικής δυσπραγίας μει-

ώνει τις ώρες. Συν τοις άλλοις, οι γερμανικές επιχειρήσεις δεν είναι πρόθυμες να κάνουν προσλήψεις, σύμφωνα με τις προβλέψεις της εταιρείας ερευνών IHS Markit, ενώ πρώτη φορά μετά το 2014 αρχίζουν οι ανακινώσεις για περικοπές προσωπικού. «Εντός ολίγων μηνών οι γερμανικές επιχειρήσεις από εκεί που ήταν οι πιο σίγουρες να κάνουν προσλήψεις, έγιναν οι λιγότερο σίγουρες», σημειώνει ο πρώτος τη τάξη οικονομολόγος της IHS Markit, Φιλ Σμιθ. Τους προσεχείς μήνες ο κολοσσός της χημικής βιομηχανίας της BASF θα κάνει περικοπές 3.000 θέσεων εργασίας, η Thyssenkrupp με δραστηριότητες από τον χάλυβα έως τους ανελκυστήρες, περικοπές 4.000 θέσεων, η αυτοκινητοβιομηχανία Ford θα μειώσει τους εργαζομένους της στη Γερμανία κατά περίπου 5.400 και κατά 4.500 η φαρμακευτική της Bayer.

«Φωτιά» τα ενοίκια σε πολλές ευρωπαϊκές μητροπόλεις

Οι τιμές αυξάνονται με πολύ υψηλότερο ρυθμό από το διαθέσιμο εισόδημα

Της **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Σε ένα πολυετές παιχνίδι Monopoly προσπαθούν να βάλουν τέλος οι δήμαρχοι των ευρωπαϊκών μητροπόλεων όπου τα ενοίκια αυξάνονται ανεξέλεγκτα και οι κάτοικοι οφείλουν να δίνουν σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και περισσότερο από το μισό διαθέσιμο εισόδημά τους για στέγαση. Προκειμένου να προσφέρουν ασφάλεια και σταθερότητα στους ενοικιαστές, πολλοί Ευρωπαίοι δήμαρχοι εξετάζουν το ενδεχόμενο επιβολής αυστηρών περιορισμών στους ιδιοκτήτες.

Στη Βαρκελώνη, όπου το μέσο ενοίκιο αυξήθηκε κατά 50% την τελευταία πενταετία, η ευθύνη αποδόθηκε κατά κύριο λόγο στον υπερβολικό τουρισμό. Αντίστοιχα, στο Λονδίνο και στο Αμστερνταμ η αγορά κατοικιών είναι τόσο ελκυστική στους ξένους επενδυτές, ώστε τα διαμερίσματα συσσωρεύονται στα χέρια ιδιωτικών επιχειρήσεων. Εκτός αυτού, τα διαμερίσματα στο Αμστερνταμ εκλείπουν, αφού η πόλη υποδέχεται εταιρείες και εργαζομένους από τη Βρετανία, που εξοστρακίζονται λόγω Brexit. Στο Παρίσι, το κόστος ανά τετραγωνικό μέτρο αυξήθηκε από το προηγούμενο έτος κατά 6,6%, αγγίζοντας πλέον τις 9.760 ευρώ και αντίστοιχα αυξήθηκαν και τα ενοίκια. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο η ζήτηση κατοικιών ενισχύθηκε –και αντίστοιχα και τα ενοίκια– λόγω των χαμηλών επιτοκίων δανεισμού, του μεγαλύτερου ποσοστού απασχόλησης και εξάιτίας της αύξησης του πληθυσμού.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που προκύπτει είναι ότι τα ενοίκια αυξάνονται με πολύ μεγαλύτερο ρυθμό από το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Έχοντας αντιληφθεί το ζήτημα αυτό, ο Σαντίκ Καν, δήμαρχος του Λονδίνου, πρό-

Ο δήμαρχος του Λονδίνου, πρότεινε στη βρετανική κυβέρνηση να εφαρμοστούν περιορισμοί στα ενοίκια.

Σε Βερολίνο, Λονδίνο και Βαρκελώνη, οι τοπικές αρχές λαμβάνουν μέτρα προστασίας των νοικοκυριών.

τεινε αυτή την εβδομάδα στη βρετανική κυβέρνηση να εφαρμοστούν περιορισμοί στα ενοικιαστήρια, ώστε να εξασφαλιστεί η σταθερότητα και να προστατευθούν οι ενοικιαστές. Στην πρότασή του Καν αναφέρεται ότι περισσότερο από τα δύο τρίτα των κατοίκων του Λονδίνου επιθυμούν τους περιορισμούς στα ενοίκια. «Από το 2010 τα ενοίκια έχουν αυξηθεί τρεις φορές περισσότερο από ό,τι ο μέσος μισθός», δήλωσε στον Guardian η Μιάτα Φανμπούλεχ, επικεφαλής του βρετανικού think tank New Economics Foundation. «Το βελγνεκές αυτής της κρίσης διαθεσιμότητας σημαίνει ότι πρέπει να αντιδράσουμε», συμπλήρωσε, υποστηρίζοντας την πρό-

ταση του δημάρχου του Λονδίνου. Στο κρατίδιο του Βερολίνου η πρόοδος σχετικά με τον έλεγχο των ενοικίων είναι αξιοσημείωτη, αφού η γερμανική Βουλή συμφώνησε στο «πάγωμα» των ενοικίων στο ίδιο επίπεδο την περίοδο 2020 έως 2025. Το μέσο κόστος των διαμερισμάτων αυξήθηκε από το 2013 έως το 2018 κατά 63,4%, ενώ στο ίδιο διάστημα το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών ενισχύθηκε κατά 7%, όπως αναφέρεται σε έρευνα της Knight Frank, διεθνούς εταιρείας παροχής υπηρεσιών για ακίνητα. Απαντώντας σε έντονες διαμαρτυρίες ενοίκων και ιδιοκτητών, το κρατίδιο του Βερολίνου αγόρασε από την ιδιωτική επιχείρηση Predac 670 διαμερίσματα στην εμβληματική λεωφόρο Καρλ Μαρξ. Το αντίτιμο ήταν μεταξύ 90 και 100 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με την εφημερίδα Handelsblatt. «Ήταν και θα είναι πρόθεσή μας να αγοράσουμε διαμερίσματα οπουδήποτε μπορούμε, ώστε το Βερολίνο να επανακτήσει τον έλεγχο στην αγορά ακινήτων», δήλωσε μετά την κρατικοποίηση

των διαμερισμάτων ο Μίχαελ Μίλερ, δήμαρχος του Βερολίνου.

Ανάλογες ήταν και οι κινήσεις της ισπανικής κυβέρνησης, η οποία προχώρησε στην επιβολή αυστηρών μέτρων ελέγχου των ενοικίων, ώστε να μετριαστεί το κόστος. Με την απόφαση του Μαρτίου, η αναπροσαρμογή του ενοικίου ανά έτος πρέπει να ρυθμίζεται ανάλογα με τον πληθωρισμό. Η ίδια απόφαση επιβάλλει την παραμονή του ενοικιαστή στην κατοικία μέχρι τη λήξη του συμβολαίου ακόμα και στην περίπτωση που το διαμέρισμα έχει πουληθεί, ενώ η ελάχιστη διάρκεια του ενοικιαστηρίου αυξήθηκε από τρία στα πέντε χρόνια. Στη Βαρκελώνη, όπου τα ενοίκια έχουν αυξηθεί ραγδαία την τελευταία πενταετία, οι ιδιοκτήτες των ακινήτων θα μπορούν να διαπραγματεύονται το ύψος του ενοικίου βάσει μιας προτεινόμενης τιμής αναφοράς, η οποία θα κυμαίνεται ανάλογα με την περιοχή και τις ειδικές ανάσεις του εκάστοτε διαμερίσματος, παραδείγματος χάριν εάν έχει πλίσινά ή κήπο.

Ενα εκατ. διαμερίσματα θα χτίσει η ολλανδική κυβέρνηση έως το 2030

Είναι όμως πράγματι ο έλεγχος των ενοικίων ένα μέτρο θετικό για την οικονομία; Αυτό το ερώτημα καλούνται να απαντήσουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις, οι οποίες αφενός ανταποκρίνονται στα αιτήματα αμέτρητων ενοικιαστών, αφετέρου στρέφονται εναντίον των διαφωνούντων ιδιοκτητών. Με μία τέτοια περίπτωση έρχεται αντιμέτωπη η πολιτεία της Νέας Υόρκης, η οποία ύστερα από περίπου πενήντα χρόνια εφαρμογής ρυθμιστικών μέτρων ενοικίου επέβαλε ακόμη αυστηρότερους περιορισμούς. Ιδιοκτήτες ακινήτων στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης ισχυρίζονται ότι οι εν λόγω κανόνες δεν λαμβάνουν υπόψη τα εισοδηματικά κριτήρια, με αποτέλεσμα οι εύρωστοι ενοικιαστές να βγαίνουν εξαιρετικά κερδισμένοι. Αντίθετα, οι ιδιοκτήτες υποχρεώνονται να πουλήσουν τις περιουσίες τους, διότι αποκομίζουν το απολύτως ελάχιστο κέρδος από την ενοικίαση ή και σε ορισμένες περιπτώσεις τα έξοδά τους είναι περισσότερα από τα έσοδα.

Στο Αμστερνταμ το ενδεχόμενο ελέγχου των ενοικίων έχει σημάνει καμπανάκι για τους επενδυτές. «Η επενδυτική εμπιστοσύνη θα μειωθεί και θα χτιστούν λιγότερα σπίτια, ενώ η μοναδική θεραπεία στο πρόβλημα της αγοράς κατοικιών είναι να πιστούν ακόμη περισσότερα», είχε δηλώσει τον Μάρτιο στο Bloomberg ο Γκέρτγιαν βαν ντερ Μπαν, διευθύνων σύμβουλος του ολλανδικού μεσιτικού γραφείου Vesteda. Η ολλανδική πρωτεύουσα έχει μετατραπεί σε χρυσωρυχείο για τους επενδυτές της αγοράς ακινήτων και πολλοί ανησυχούν ότι ο έλεγχος των ενοικίων θα τους απομακρύνει, ενδεχομένως ανυψώνοντας ακόμη περισσότερο τα ενοίκια. Η ολλανδική κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο το χτίσιμο 1 εκατ. διαμερισμάτων μέχρι το 2030. Το Αμστερνταμ, όπου το κόστος των κατοικιών αυξήθηκε κατά 64,6%, ενώ το διαθέσιμο εισόδημα κατά 4,4% από το 2013 έως το 2018, εξέδωσε πέρυσι 8.639 άδειες για το χτίσιμο διαμερισμάτων.

Από το 2013 στο Αμστερνταμ, το κόστος στέγασης αυξήθηκε κατά 64,6%, ενώ τα εισοδήματα κατά 4,4%.

Στο Παρίσι, που σύμφωνα με σχετική έρευνα του Economist Intelligence Unit ήταν η πιο ακριβή πόλη το 2018, επικρατούν οι ίδιοι φόβοι όσον αφορά την επιβολή μέτρων ελέγχου του ενοικίου. «Ελέγχοντας τα ενοίκια, η κυβέρνηση δημιουργεί ένα κλίμα έλλειψης εμπιστοσύνης απέναντι στους ιδιοκτήτες, κατατηγρώντας τους ότι είναι οι “κακοί” στην κρίση της γαλλικής αγοράς ακινήτων», είχε δηλώσει στο France24 ο Ζον-Μαρκ Τορογιόν, πρόεδρος της ένωσης μεσιτικών γραφείων της Γαλλίας.

Η ισορροπία μεταξύ προστίτων ενοικίων και προσέλκυσης επενδυτών είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί. Παράλληλα, η επιβολή μέτρων ελέγχου πολλές φορές ωθεί τους ιδιοκτήτες να μετατρέψουν τις κατοικίες τους σε ακριβά διαμερίσματα, σύμφωνα με έρευνα του πανεπιστημίου Stanford. Με αυτό τον τρόπο θεωρούνται νέα κτίσματα και εξαιρούνται από τους περιορισμούς, ενώ οι ιδιοκτήτες μπορούν να διαπραγματευθούν με τους ενοικιαστές το ύψος των ενοικίων.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Η κλινική εικόνα των ακινήτων

Αναμφίβολα το 2018 κύλησε αρκετά καλά για την αγορά ακινήτων. Σημειώθηκαν συνολικά 15.199 συναλλαγές και αντάλλαξαν χέρια ακίνητα συνολικής δηλωθείσας τιμής περί τα €3,37δισ. Αυτές τις συναλλαγές, το Κτηματολόγιο τις εκτίμησε έναντι συνολικού ποσού της τάξης των €3,61δισ. Θυμίζω ότι το Κτηματολόγιο προβαίνει στη δική του εκτίμηση κατά τη διαδικασία μεταβίβασης έτσι ώστε να υπολογιστεί το ύψος των μεταβιβαστικών τελών. Το Κτηματολόγιο μπορεί να δαχτεί το ποσό που δηλώνεται από τους συμβαλλόμενους ή μπορεί να το θεωρήσει χαμηλό, οπότε το εκτιμά εκεί που πιστεύει πως έπρεπε να ήταν. Δεν μπαίνει σε αυτή τη διαδικασία δικής του εκτίμησης όταν η συναλλαγή αφορά περιπτώσεις αναδιάρθρωσεων με τις τράπεζες. Επιπλέον, επειδή ρωτάτε συχνά, υπενθυμίζω πως δεν χρεώνονται μεταβιβαστικά τέλη επί του ποσού του ΦΠΑ που μπορεί να φέρει μια συναλλαγή.

Οι πρώτοι έξι μήνες του 2019 κύλησαν πολύ καλά μπορώ να πω. Σημειώθηκαν συνολικά 7.262 συναλλαγές σε Παγκύπρια κλίμακα. Κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (Ιανουάριος – Ιούνιος) έγιναν 7.431 συναλλαγές. Δηλαδή, το 2019 είναι απειροελάχιστα κάτω σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (περίπου 2,3% κάτω) γεγονός που δείχνει ότι σε επίπεδο συναλλαγών η αγορά κινείται περίπου στα ίδια επίπεδα με πέρυσι.

Οι συναλλαγές του πρώτου εξαμήνου του 2019 είχαν συνολική

Ενδσω δημιουργούμε νέες αγορές όπως η ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι λογικό να αναμένουμε αύξηση ενοικίων στις περιοχές πέριξ των πανεπιστημίων δεδομένης της περιορισμένης προσφοράς κλινών και της μεγάλης ζήτησης.

δηλωθείσα τιμή της τάξης των €1,67δισ. Την αντίστοιχη περίοδο του πρώτου εξαμήνου του 2018 η συνολική δηλωθείσα τιμή ήταν της τάξης των €1,70δισ. Άρα και σε αυτό το επίπεδο η αγορά φαίνεται να κινείται σχεδόν παράλληλα.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα πως συνολικά το 2019 αναμένεται (ceteris paribus) να κινηθεί με παρόμοιο τρόπο όπως το 2018. Παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά ή θετικά το τελικό αποτέλεσμα είναι τόσο ενδογενείς, όσο και εξωγενείς. Ενδογενείς παράγοντες είναι παράγοντες όπως αλλαγές στα προγράμματα επενδύσεων, αύξηση ή μείωση του ρυθμού των πλειστηριασμών, αύξηση ή μείωση του ρυθμού πώλησης ακινήτων που κατέχουν ήδη οι τράπεζες, αύξηση ή μείωση των νέων

Εχουμε στα σκαριά πέραν των 50 κτηρίων παγκύπρια (όπου τουλάχιστον 40 είναι μόνο στη Λεμεσό) και που κυμαίνονται από 16 μέχρι 46 ορόφους. Από αυτά ούτε τα μισά δεν βρίσκονται ακόμα υπό κατασκευή. Αποτελεί λοιπόν ένα ερωτηματικό το πώς θα εξελιχθεί η πορεία τους σε όλα τα επίπεδα μετά την περίοδο των έξι μηνών του 2019 που διανύουμε.

χρηματοδοτήσεων, η πορεία των επιτοκίων, η αύξηση ή η μείωση στην ντόπια ζήτηση κλπ.

Παραδείγματα εξωγενών παραγόντων είναι η πορεία του Brexit πριν και μετά τις 31 Οκτωβρίου, η εξέλιξη των απειλών της Τουρκίας έναντι της χώρας μας, η εξέλιξη των πηγών διαχρονικής αστάθειας

στη γύρω περιοχή, η αλλαγή πλεύσης της Ελληνικής κυβέρνησης σε διάφορα θέματα οικονομικής φύσεως αλλά και πολιτικής σταθερότητας που δημιουργούν ανταγωνιστικό προς εμάς κλίμα κ.λπ.

Από εκεί και πέρα υπάρχει η μετά το 2019 εποχή. Έχουμε στα σκαριά πέραν των 50 κτηρίων Παγκύπρια

(όπου τουλάχιστον 40 είναι μόνο στη Λεμεσό) και που κυμαίνονται από 16 μέχρι 46 ορόφους. Από αυτά ούτε τα μισά δεν βρίσκονται ακόμα υπό κατασκευή. Αποτελεί λοιπόν ένα ερωτηματικό το πώς θα εξελιχθεί η πορεία τους σε όλα τα επίπεδα μετά την περίοδο των έξι μηνών του 2019 που διανύουμε. Ακολου-

θως, έχουμε το πρόβλημα που εστιάζεται στα ψηλά ενοίκια κάποιων περιοχών. Αυτό δεν έχει γενικό χαρακτήρα, αλλά καθαρά τοπικό. Από την άλλη, θα πρέπει να αναγνωρίσουμε πως ενσω δημιουργούμε νέες αγορές όπως η ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι λογικό να αναμένουμε αύξηση ενοικίων στις περιοχές πέριξ των πανεπιστημίων δεδομένης της περιορισμένης προσφοράς κλινών και της μεγάλης ζήτησης. Το ίδιο συμβαίνει σε ανάλογες περιπτώσεις σε όλες τις χώρες. Αν βελτιωθούν οι δημόσιες συγκοινωνίες τότε το ψηλό κόστος ενοικίου θα αμβλυνθεί αφού θα ανοίξουν και άλλες περιοχές στέγασης που τώρα δεν είναι δελεαστικές για τους φοιτητές λόγω απόστασης και χρόνου πρόσβασης.

Η αειφόρα οικονομική ανάπτυξη είναι το επιθυμητό αποτέλεσμα. Φυσικά, η ανάπτυξη θα πρέπει να είναι πολυσύνθετη έτσι ώστε η οικονομία να μην βασίζεται μόνο σε ένα ή δυο τομείς έτσι ώστε να είναι λιγότερο επιρρεπής σε κάποια σοκ. Αν η οικονομία είναι υγιής, τότε είναι απόλυτα φυσιολογικό να βλέπουμε αυξήσεις τιμών πώλησης ακινήτων και ενοικίων. Αλλά μια υγιής εικόνα προϋποθέτει και αυξήσεις πραγματικών εισοδημάτων. Αν δεν υπάρχει αυτή η στήριξη τότε είναι απλά θέμα χρόνου να καταρρεύσουν όλα σαν χάρτινος πύργος και να μιλάμε για άλλες φούσκες και αέρα κοπανιστό.

MRICS, CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ζωή

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

Γεωμετρικές καθαρές γραμμές, μεγάλες γυάλινες επιφάνειες και κατακόρυφα μεταλλικά στοιχεία συνθέτουν τη νέα πτέρυγα M2 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης (2010), έργο του Αράτα Ισοζάκι σε συνεργασία με τους schema4.

Ο αυτοκράτωρ της αρχιτεκτονικής

Έλληνες που έχουν συνεργαστεί με τον Ιάπωνα Αράτα Ισοζάκι, τιμηθέντα με το Πρίτσκερ 2019, μιλούν στην «Κ»

Της **ΤΖΙΝΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο Αράτα Ισοζάκι «ξεπερνά το πλαίσιο της αρχιτεκτονικής και θέτει ερωτήματα που υπερβαίνουν εποχές και σύνορα», αναφέρει η κριτική επιτροπή για τον 88χρονο αρχιτέκτονα που πήρε τη σκυτάλη από τον Ινδό Μπαλκρίσνα Ντόσι κερδίζοντας το Πρίτσκερ 2019, το μεγαλύτερο αρχιτεκτονικό βραβείο παγκοσμίως.

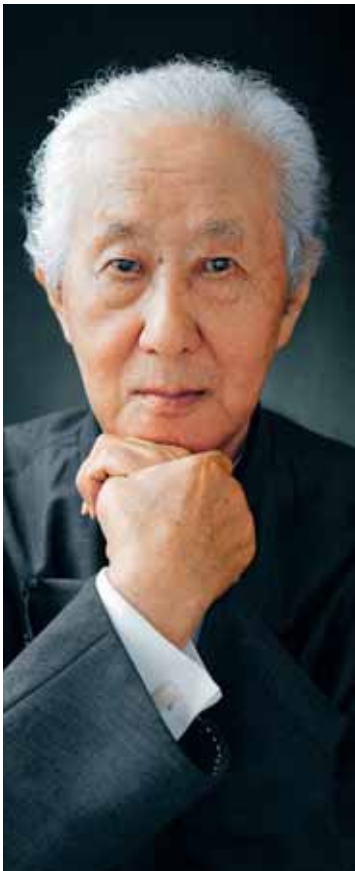
Γεννημένος το 1931 στην Οϊτα της Ιαπωνίας, με τραυματικές μνήμες από την ολική καταστροφή του τόπου του, συναντήθηκε με την αρχιτεκτονική μέσω της απουσίας της. «Η βόμβα που έπεσε στη Χιροσίμα άπλωσε την καταστροφή σε όλη την ακτή. Μεγάλωσα στο σημείο μηδέν. Σε ερείπια. Δεν υπήρχε αρχιτεκτονική, ούτε κτίρια ούτε καν πόλη. Ταξίδεψα σε όλο τον κόσμο τουλάχιστον δέκα φορές ως τα τριάντα. Επισκέφθηκα εκτενώς την Ιαπωνία, τον ισλαμικό κόσμο, χωριά στα βουνά της Κίνας, τη νοτιοανατολική Ασία και τις μητροπολιτικές πόλεις των ΗΠΑ, συνεχίζοντας να ρωτάω, “τι είναι η αρχιτεκτονική;”.

Από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, με πολλά βραβεία στο ενεργητικό του, σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Τόκιο και δούλεψε στο γραφείο του σπουδαίου Κένζο Τάνγκε, πριν ιδρύσει το δικό του στούντιο.

Ο Ισοζάκι προσεγγίζει διεπιστημονικά την αρχιτεκτονική μέσω του αστικού σχεδιασμού, της σκηνογραφίας, της μόδας, της γλυπτικής, του σχεδιασμού επίπλων και εκθέσεων, της ιστορίας, της θεωρίας και της τέχνης. Από τη λαϊκή αρχιτεκτονική στην υψηλής τεχνολογίας κατασκευή, από τον Μεταβολισμό στον Μπρουταλισμό, από τις φουτουριστικές μεγα-κατασκευές στο αδρό μπιτόν, από την Ανατολή στη Δύση, από την παγκοσμιοποίηση στην τοπική ταυτότητα.

Από το Παλάου Σαν Ζόρντι για τους Ολυμπιακούς του 1992 στη Βαρκελώνη και το Πάλα Αλπιτούρ στο Τορίνο, το Εθνικό Συνεδριακό Κέντρο στο Κατάρ και το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Gunma στο Τακασάκι μέχρι την Κεντρική Ακαδημία Καλών Τεχνών CAFA στο Πεκίνο και τον Πύργο Αλιάνζ στο Μιλάνο, η αρχιτεκτονική του αντανάκλα έναν πρωτοποριακό μεταμοντερνισμό.

Ο Ταντάο Αντο τον ονόμασε «Αυτοκράτορα της Ιαπωνικής Αρχιτεκτονικής», ενώ ο κριτικός Τσαρλς Τζενκς, στο «Λεξιλόγιο της μεταμοντέρνας αρχιτεκτονικής», τον συμπεριέλαβε στην τριανδρία του μεταμοντερνισμού μα-

Ανάμεσα στα εμβληματικά κτίρια που έχει σχεδιάσει ανά τον κόσμο ο Αράτα Ισοζάκι είναι το Παλάου Σαν Ζόρντι στη Βαρκελώνη (πάνω αριστερά), το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Gunma στο Τακασάκι (πάνω δεξιά), το Πάλα Αλπιτούρ στο Τορίνο (μέση) και το Εθνικό Συνεδριακό Κέντρο στο Κατάρ (κάτω).

Εχει σχεδιάσει εκατοντάδες κτίρια με έμφαση σε χώρους πολιτισμού, μεταξύ αυτών και η πτέρυγα M2 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

ζί με τον Χολαίν και τον Στέρλινγκ.

Η Νομαρχιακή Βιβλιοθήκη στην Οϊτα περιλαμβάνεται στα αριστουργήματα του ιαπωνικού Μπρουταλισμού, ενώ το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης MOCA από κόκκινο ινδικό ψαμμίτη στο Λος Αντζελες και

το ποπ αρτ κτίριο της Ντίονεϊ στη Φλόριντα είναι από τα πιο γνωστά αμερικανικά έργα του.

Το 2013 συνεργάστηκε με τον γλύπτη Άβις Καπούρ για την Αρκ Νόβα, μια φουσκωτή κινητή «κιβωτό» - αίθουσα συναυλιών από μοβ ελαστική μεμβράνη, εύκολα συναρμολογούμενη για χρήση σε περιοχές που επλήγησαν από το τσουνάμι του 2011.

Ανατολή και Δύση

Εχει σχεδιάσει εκατοντάδες κτίρια σε όλο τον κόσμο με έμφαση σε χώρους πολιτισμού. Ανάμεσά τους και η πτέρυγα M2 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

«Το 1988, στη διάρκεια της εκ-

παιδευτικής μου άδειας στις ΗΠΑ», θυμάται η Αναστασία Σάσα Λαδά, καθηγήτρια του τμήματος Αρχιτεκτόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «επισκέφθηκα στο Λος Αντζελες το πρώτο έργο του Ισοζάκι εκτός Ιαπωνίας, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης MOCA, ένα χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας του. Στο απόγειο της μεταμοντέρνας αρχιτεκτονικής, τα ποπ αρτ σχέδια του Ισοζάκι με εντυπωσίασαν». Όπως γράφει και η κριτική επιτροπή του βραβείου Πρίτσκερ «τα σχέδιά του αναμειγνύουν την Ανατολή με τη Δύση με απρόσμενους τρόπους».

Το 1997, όταν η Θεσσαλονίκη έγινε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της

Ευρώπης, η Σάσα Λαδά με τον Λόν Παπαδόπουλο, ομότιμο καθηγητή του τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, συνεπιμελήθηκαν τη μεγάλη αναδρομική έκθεση του Ιάπωνα αρχιτέκτονα στη Μονή Λαζαριστών, όπου παρουσιάστηκε, μεταξύ άλλων, το φουτουριστικό του πρότζεκτ «Πόλη στον αέρα - City in the air», μια πολυεπίπεδη πόλη που κυλά πάνω από την παραδοσιακή πόλη.

Ο ίδιος επισκέφθηκε εκείνη τη χρονιά τη Θεσσαλονίκη. Ο Λόν Παπαδόπουλος μας δείχνει μια φωτογραφία του Ισοζάκι μπροστά σε πίνακα του Τσαρούχιν, όπου απεικονίζεται ο Θεόφιλος με στολή Μεγάλου Αλεξάνδρου, από την τότε επίσκεψή του στην έκθεση «Ο Αλέξανδρος στην Ευρωπαϊκή Τέχνη» στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών.

Ο επόμενος σταθμός της συνεργασίας με τον Ισοζάκι ήταν η συμμετοχή στον διαγωνισμό για το νέο Μουσείο της Ακρόπολης (2001), η οποία μάλιστα κέρδισε έπαινο, ενώ «το 2003, όταν το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης προκήρυξε διαγωνισμό για την εκπόνηση των μελετών του κτιρίου M2, συγκροτήθηκε μια νέα ομάδα από τους schema4 (Νέλν Αρβαντιπούλου, Δώρα Δακή, Ελένη Σπάρτσιν, Γιώργο Χορόζογλου) και συμβούλους τους Δημήτρη Φατούρο, Σάσα Λαδά και Λόν Παπαδόπουλο. Η μακρά φιλία του Ισοζάκι με τον Φατούρο και οι προηγούμενες συνεργασίες του με τη Σάσα Λαδά και τον Λόν Παπαδό-

πουλο αποτέλεσαν τον ιδανικότερο πρόλογο στην πρόσκληση για την από κοινού συμμετοχή μας στον διαγωνισμό», αναφέρει ο Γιώργος Χορόζογλου.

Και προσθέτει: «Η απάντηση του Ισοζάκι ήταν άμεση. Καθοριστική “λεπτομέρεια” ο τόπος του έργου με θέα προς τον Ολυμπο. Σήμερα, 15 χρόνια μετά, διατηρούμε την ανάμνηση μιας ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ όλων και της ευτυχούς συνάντησής με μία εξέχουσα προσωπικότητα της διεθνούς αρχιτεκτονικής σκηνής».

«Ήταν θαυμάσιες συνεργασίες για την κατανόηση της ταυτότητας των έργων και της προσωπικής μας αναζήτησης», αναφέρει ο Δημήτρης Φατούρος, ενώ θυμάται με νοσταλγία την ανάβασή τους από του Μακρυγιάννη στην Ακρόπολη.

Αντιστικτικός σχεδιασμός

Επιδίωξη του Ισοζάκι ήταν η νέα πτέρυγα του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης να είναι συνέχεια της παραλιακής βόλτας. Να μπορείς να ανεβαίνεις στο κτίριο για να απολαύσεις την πανοραμική θέα προς τον Ολυμπο και τη θάλασσα. «Ακολούθηθηκε η στρατηγική του αντιστικτικού σχεδιασμού ανακαλώντας ισχυρά νοηματικά ζεύγη: διαφάνεια/συμπαγής όγκος, ροϊκότητα, συνέχεια/ερμητικότητα, εσωστρέφεια, στροφή προς τη θάλασσα/στροφή προς την πόλη, μπιτόν, μέταλλο, γυαλί/τοιχοποιία ανεπίχριστου τούβλου, ψυχροί χρωματικοί τόνοι του γκρι/θερμοί χρωματισμοί, κεραμίδι», τονίζουν οι schema4.

«Τα τελευταία χρόνια με την ανάπτυξη ενός εξωστρεφούς πολύμορφου προγράμματος η ανταπόκριση του κόσμου είναι εντυπωσιακή. Η νέα πτέρυγα καταγράφεται ως τόπος νέων πειραματικών μουσικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων».

Κάτι που δεν θα ξεχάσουν οι μελετητές είναι η έκπληξη του Ισοζάκι όταν συνεδριοποίησε την παράνοια που επικρατεί γύρω από τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και την υλοποίηση δημόσιων έργων στην Ελλάδα. Ο διαγωνισμός προέβλεπε την εκπόνηση των μελετών μόνο σε επίπεδο προμελέτης - οριστικής μελέτης. Στη συνέχεια έγινε δημοπράτηση του έργου με το σύστημα της μελετοκατασκευής.

Ο Γιώργος Χορόζογλου θυμάται: «Ο Ισοζάκι δεν κατάλαβε ποτέ τον λόγο της μη εκπόνησης από τους αρχικούς μελετητές της μελέτης εφαρμογής του έργου. Κατά την επίσκεψή του στο εργοτάξιο στη Θεσσαλονίκη το 2009 αναφώνησε “it’s a crazy world”».

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

28.7.19 - 3.8.19

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

FANEROMENI19

Mamma Mia!

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Φανερωμένη 19 και σε συνεργασία με τον όμιλο Φίλων Κινηματογράφου προβάλλεται η ταινία «Mamma Mia! Here We Go Again» (2018). Η Sophie (Amanda Seyfried) προετοιμάζεται για το μεγάλο άνοιγμα του ξενοδοχείου Bella Donna... Πέμπτη 1 Αυγούστου, ώρα 9:00 μ.μ. Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκωσία.

Πληροφορίες 22128157. Τα βράδια των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ, τα μουσεία του Πολιτιστικού Ιδρύματος και η έκθεση «1940: Πρόσωπα και Εικόνες. Κύπρος και Ελλάδα» θα είναι ανοικτά μέχρι τα μεσάνυχτα. Είσοδος ελεύθερη.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Φέγγαρος 2019 για 9η χρονιά στον Κάτω Δρυ

Το πρωτοποριακό και δημοφιλές φεστιβάλ Φέγγαρος επιστρέφει για 9η συνεχή χρονιά, παρουσιάζοντας συναρπαστικούς καλλιτέχνες από την Κύπρο, τη Μεσόγειο και όχι μόνο. Το φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί την 1η με 3η Αυγούστου 2019, στο γραφικό χωριό Κάτω Δρυς, της επαρχίας Λάρνακας και στις τρεις σκηνές του, πρόκειται να εμφανιστούν περισσότερα από σαράντα συγκροτήματα. Κατά τη διάρκεια της τριήμερης διοργάνωσης, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει καλλιτέχνες

της pop, rock, dance, hip hop αλλά και παραδοσιακής μουσικής σκηνής. Ταυτόχρονα στόχος του φεστιβάλ είναι να εισάγει τους ντόπιους, αλλά και ξένους επισκέπτες στην κυπριακή κουζίνα και παράδοση, μέσω της διαμονής τους στο αγροτουριστικό χωριό του Κάτω Δρυ. Αυτή τη χρονιά, θα εμφανιστούν, μεταξύ άλλων, οι Foivos Delivorias, Marina Satti & Fonés, Planet of Zeus, Nalyssa Green, METAXAS x GHSTWRLD, Vasiliki & The Amalgamation. Εισιτήρια: €25 www.fengaros.com/tickets.

Εισιτήρια μπορούν να αγοραστούν στα ακόλουθα σημεία: Nicosia: Kafeneio Prozak / Crepaland Central Nicosia / The Groomers / Studio eleven63 / Magos Records Shop. Larnaca: Solar Kitchen Bar / Kleidi Jazz Cafe Bar. Limassol: Tapper. Paphos: Kimonos Art Center. Ammochostos: Outdoor Folk Art Museum For Traditional Crafts. Πέμπτη, 1 Αυγούστου - Σάββατο 3 Αυγούστου. **Πληροφορίες www.fengaros.com, www.facebook.com/fengaros, www.instagram.com/fengaros**

ΕΚΘΕΣΗ

Ο Πικάσο στο Κυπριακό Μουσείο - Έργα σε Πηλό

Στην έκθεση «Ο Πικάσο στο Κυπριακό Μουσείο. Έργα σε Πηλό», που διοργανώνεται από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, στο πλαίσιο του προγράμματος PicassoMediterranée, που ηγείται το Εθνικό Μουσείο Πικάσο στο Παρίσι, παρουσιάζεται ένα μικρό μεν, αλλά απόλυτα αντιπροσωπευτικό μέρος της κεραμικής του δημιουργίας, με πρωτότυπα και μοναδικά έργα. Παράλληλα, η έκθεση περιλαμβάνει κυπριακές αρχαιότητες, ομαδοποιημένες με τέτοιο τρόπο, ώστε να διακρίνονται συγκεκριμένες θεματικές, σχήματα και μοτίβα της αρχαιότητας, από τους οποίων οι αρχαιολόγοι διακρίνουν σε έργα του Πικάσο.

Η έκθεση θα συνοδεύεται από κατάλογο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Διάρκεια έκθεσης έως 8 Σεπτεμβρίου. Κυπριακό Μουσείο, Μουσείου 1, Λευκωσία.

ΘΕΑΤΡΟ

Το Θέατρο ΑντίΛογος παρουσιάζει Ντάριο Φο

Την κωμωδία «Κλάξον, τρομπέτες και πλάκες» του Ντάριο Φο παρουσιάζει στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτιστικής Αποκέντρωσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το Θέατρο ΑντίΛογος. Πρόκειται για ένα έργο με το οποίο ο Φο σατιρίζει και αποκαλύπτει καίρια πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα, ιδιαιτέρως μέσα από τη φάρσα, την πλάκα, το γέλιο και το κομφούζιο. Τη σκηνοθεσία του «Κλάξον, τρομπέτες και πλάκες» του Ντάριο Φο έχει αναλάβει η Μαρία Μανναρίδου Καρσερά, η οποία μαζί με τον Φώτη Φωτίου έχουν την ευθύνη απόδοσης και διασκευής του κειμένου. Η μεγάλη περιδεία στην ύπαιθρο συνεχίζεται στο Πέρα Χωριό και στις 31 Ιουλίου στο Μισερό στο Αμφιθέατρο «Κωστής Δαμιανού». Τον Αύγουστο η παράσταση «Κλάξον, τρομπέτες και πλάκες» του Ντάριο Φο θα πάει στο

Πρώην Γυμνάσιο Πεδουλά (4 Αυγούστου), στο Κοινοτικό Στάδιο Απλίκιου (9 Αυγ.) και στις 13 Αυγούστου στα Αναπαυτήρια της ΠΕΟ στα Περβόλια. Τη διασκευή του κειμένου έκαναν οι Μαρία Μανναρίδου Καρσερά / Φώτης Φωτίου, σκηνοθέτις Μαρία Μανναρίδου Καρσερά, σκηνογραφία - εν-

δυματολογία: Ηλέκτρα Κυθραιώτου, μουσική επιμέλεια Δημήτρης Ζαχαρίου. Σχεδιασμός Φωτισμού: Κούλης Σιαμπάνης. Παίζουν οι ηθοποιοί: Θανάσης Δρακόπουλος, Σάββας Μενοίκου, Βασίλης Παφίτης, Αντρέας Σιαμαρής, Φώτης Φωτίου, Βαλάντω Χαραλάμπους και Χριστίνα Χριστόφια.

ΘΕΑΤΡΟ

«Παντρολογήματα» από τους Περι-Οδεύοντες

Με τη κωμωδία του διάσημου Ρώσου συγγραφέα, Νικολάι Γκόγκολ, «Παντρολογήματα» σε μετάφραση του συγγραφέα Γιώργου Σεβαστικόγλου, επανέρχονται στη θεατρική δράση οι Περι-Οδεύοντες. Στη Λεμεσό η παράσταση θα ανέβει την

Κυριακή 28 Ιουλίου, στις 8 μ.μ. στο θέατρο ΕΝΑ στη περιοχή του Κάστρου. Θα ακολουθήσουν οι παραστάσεις στις 29/7 στο πάρκο Πέτρου & Παύλου της Λεμεσού, στις 31 του μήνα στην Ανορίτα και την 1η Αυγούστου ξανά στο «Αττικόν» της Πάφου (προσφορά του Πετρίδειου Ιδρύματος), στις 2 Αυγούστου στο Κολότσι, στις 7 του ίδιου μήνα στη Χλώρακα, συνέχεια στις 9 Αυγούστου στην Αργάκα και τελευταία παράσταση στις 11 Αυγούστου στην Τάλα. Σκηνοθεσία:

Μηνάς Τίγκιλης. Παίζουν: Θέμιδα Πηλόου, Ελένη Μυλωνά, Στέφανη Μαυροκορδάτου, Μιχάλης Χρίστου, Ιάκωβος Ιακώβου, Γιώργης Χριστοδούλου, Ζαχαρίας Ιορδανίδης, Γιάννος Αντωνίου, Μηνάς Τζωρακάκης, Μήδεια Μούσκου.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Beautiful Days» από την isnotgallery

Στην isnotgallery contemporary συνεχίζει η καλοκαιρινή ομαδική έκθεση με τίτλο «Beautiful Days». Σε αυτή τη νέα έκθεση, η isnotgallery προτείνει έντεκα καλλιτέχνες από την Κύπρο και την Ελλάδα, καθώς και μία συμμετοχή από τη Γαλλία, διαφόρων γενεών, των οποίων έργα ή και ενόπτες δουλειές τους με διάφορες αφορμές έχουν παρουσιαστεί ξανά στον χώρο της γκαλερί. Από την Κύπρο συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Μερόπη Παύλου, Άντρος Ευστάθιου, Έλενα Αδάμου, Στέλιος Βότσας, Δώρα Ορόντη, Ελένη Πρασιτή, Μαρία Κοφτερού, από την Ελλάδα οι Χριστίνα Παπαϊωάννου, Χαρούλα Νικολαΐδου, Μαρία Σπυράκη και από τη Γαλλία λαμβάνει μέρος ο

Boris Kurdi. Διάρκεια έκθεσης 31 Αυγούστου. Τρίτη-Παρασκευή 10:30 π.μ. - 1:00 μ.μ. και 5:00 - 7:00 μ.μ. Σάββατο 11:00 π.μ. - 2:00 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99569498, www.isnotgallery.com**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ιερές μπιζνες και Ιεροκηπία

Αυτό που αποκάλυψε η αρχαιολογική σκαπάνη στη Γεροσκήπου οι Ιεροί Κήποι της Θεάς Αφροδίτης; Αν ναι, τότε μιλάμε για έναν αρχαιολογικό χώρο θησαυρό, που θα πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού από την Πολιτεία, την Αρχιεπισκοπή και φυσικά από τον Δήμο Γεροσκήπου. Με ιδιαίτερη χαρά άκουσα τον δήμαρχο της πόλης Μιχάλη Παυλίδη να μου λέει ότι ο Δήμος είναι διατεθειμένος να κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του για να αναδειχθεί ο αρχαιολογικός χώρος και ότι οι κάτοικοι της περιοχής είναι πολιτιστικά ευαίσθητοι και τους ενδιαφέρει το πολιτιστικό κεφάλαιο της περιοχής τους. Επίσης, η πρόταση για ανταλλαγή με χαλίτικη γη που έκανε ο Δήμος προς την Αρχιεπισκοπή είναι μία πολύ καλή πρόταση και ελπίζω ο μακαριότατος να τη σκεφτεί πολύ σοβαρά. Νομίζω ότι εδώ μπορεί να εφαρμοστεί, παραφράζοντας του φωνή λαού, επιλογή Θεού. Θέλω να πιστεύω ότι οι εκκλησιαστικές αρχές δεν θα λειτουργήσουν με το ίδιο σκεπτικό με το οποίο στον δημόσιο Κήπο της Πάφου

θα ανεγερθεί ο καθεδρικός της πόλης. Ελπίζω να έχουν πάρει κάποια μαθήματα.

Ανακαλύψεις τέτοιου είδους είμαι σίγουρος ότι έχουν να γίνουν πάρα πολλές στο μέλλον. Άλλωστε, τα ψηφιδωτά στο Ακάκι και στη Λάρνακα, που πριν από κάποια χρόνια μας ενθουσίασαν, είναι η απόδειξη ότι το υπέδαφός μας δεν έχει μόνο αιθέριο χρυσό, βλέπε φυσικό αέριο, που τον διεκδικούν πολλοί και μας δημιουργεί και πονοκεφάλους, αλλά και αρχαία, που, αν τα αξιοποιήσουμε σωστά, μπορούν να μας φέρουν και άλλου είδους αναπτύξεις, πολιτιστικού τύπου. Ξέρετε, από εκείνες τις αναπτύξεις που δεν τις υπολογίζεις, αλλά στο τέλος σου φέρνουν και κόσμο και λεφτά και κανείς δεν έχει παράπονο. Θα πρέπει, λοιπόν, η Πολιτεία να αποφασίσει να αναδομήσει το Τμήμα Αρχαιοτήτων, να το φέρει στον 21ο αιώνα, να δώσει κίνηση για την ανάπτυξη αρχαιολογικού τουρισμού και σε συνεργασία με την Εκκλησία της Κύπρου να καταστήσουν την Κύπρο αρχαιολογικό προορισμό.

Δεν νοείται εν έτει 2019 να έχουμε ένα Τμήμα Αρχαιοτήτων με κολοβές αρμοδιότητες. Δεν καταλαβαίνω γιατί ισχύει το αναπαλλοτρίωτο για την έγγεια εκκλησιαστική περιουσία, και ειδικά όταν έχουμε τέτοιου είδους ανακαλύψεις! Γιατί να μην μπορεί να παρέμβει το κράτος, έστω για λόγους καθαρά πολιτιστικού συμφέροντος; Η δε λογική του Τμήματος Αρχαιοτήτων ότι μπορεί ο αρχαιολογικός χώρος να συνυπάρξει με την τουριστική ανάπτυξη της Αρχιεπισκοπής μόνο θυμωδία μου προκαλεί. Είναι δυνατόν τρεις πύργοι, ο ένας με 14 ορόφους και οι έτεροι δύο με 11 να μπορούν να συνυπάρξουν με έναν αρχαιολογικό χώρο;

Χλωμό το βλέπω, μόνο η σκιά τους και η διατάραξη του περιβάλλοντος χώρου είναι αρκετά για να μην μπορώ να βρω λόγο να συνυπάρχουν. Δεν ξέρω πόσο εύκολο είναι να επισκεφθεί σήμερα κάποιος τον ναό του Απόλλωνα Ζωστήρα στον Λαιμό της Βουλαγιμένης στην Ελλάδα, όπου έχουν τοποθετήσει έναν τοίχο με ένα παράθυρο για απερίοριστη

θέα προς τον ναό! Ελπίζω να μη φέρουμε αυτή τη λύση και στη Γεροσκήπου, γιατί όπως μας βλέπω κατά εκεί το πάμε. Ανασκαφές εξπρές, πιέσεις ένθεν κακειθεν, ανάγκη ανάπτυξης της γης που κάθεται τόσα χρόνια αναξιοποίητη, άρα απώλεια εσόδων και μόνο μν νευριάζει ο αρχιεπίσκοπος και πάρει την μουλντόζα και ανοίξει μόνος του τα θεμέλια!

Φτάνει με την οριζόντια ανάπτυξη, φτάνει με τους πύργους, φτάνει με ό,τι σκάνεται και πδονιζόμαστε ότι τώρα κι εμείς έχουμε τον μεγαλύτερο πύργο. Δεν είναι αγώνας για το ποιος έχει τον πιο μεγάλο πύργο, και πόσο φως μπορεί να κρυφτεί. Και να που οι ποιητές καμιά φορά τα γράφουν, αλλά ποιος τους ακούει αυτούς: «Δεν ξέρω πόσα κρίματα έχω κάνει, ποιον Άδωνι έχω χάσει και ποια μοίρα διέστρεψε τους μυροβόλους Κήπους σε απλήνη τεμάχια οικοπέδων [...]». Τώρα εσύ, ξένη, κρίνε απ' όσα βλέπεις», Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Κύπριδος μονωδία», από τη συλλογή του «Ηλίου και Σελήνης Άλως» Ίκαρος 2016.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Σαν ένα αφήγημα χωρίς σημεία στίξης

Δεν ήταν ακριβώς προσφώνηση το «μάνάρι μου», με το οποίο απευθυνόταν στον συνομιλήτη του. Από την ακριβή του κόρη, Κατερίνα, μέχρι τους φίλους του, ανθρώπους που τους γνώριζε και αισθανόταν οικειότητα μαζί τους. Άλλοτε είχε έναν τόνο προσωπικής τρυφερότητας, άλλοτε αφηρημένης. Δεν είχε σημασία αν απέναντί του βρισκόταν γυναίκα ή άνδρας. Είχε κάτι πατρικό, στοργικό, κατανόησης για τα μικρά, καθημερινά, απρόβλεπτα και ασυνάρτητα. Μπορεί με το «μάνάρι μου» να δίδανε τη διαφωνία του ή να διόρθωνε μια ανακρίβεια. Ήταν ο τρόπος του να επικοινωνεί με τους άλλους; Ίσως. Εκ των υστέρων, και ενώ ο Σταύρος Τσιώλης δεν είναι ανάμεσά μας, ηχεί κάπως παράδοξα, ακόμη, και παράτονα το «μάνάρι μου».

Πέθανε στα 82 του, κατευοδόθηκε δημοσιογραφικά και διαδικτυακά με ωραία κείμενα και σχόλια γεμάτα αγάπη, το ιδιότυπο χιούμορ του δεν σταματούσε να έχει θεατές. Διαρκώς νεότερους, που μπορεί να μην έχουν δεσμούς με το ελληνικό σινεμά, έχουν όμως με τις ταινίες του Σταύρου Τσιώλη. Έχουν αποστηθίσει και επαναλαμβάνουν διαλόγους από το «As περιμένουν οι γυναίκες», γελούν με την ετερόκλητη συνάθροιση μουσικών στο νυχτερινό κέντρο του Μίμη «The River» στη Λιβαδεία στο «Φτάσαμε...!». Στο 58ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης (2017) προβλήθηκε η τελευταία ταινία του «Γυναίκες που περάσατε από δω». Είχαμε πάντα από δεκαετία (από το 2004) να δούμε δουλειά του. Παρά τα προβλήματα υγείας, έμοιαζε ακαταπόνητος στο 81 του χρόνια. Πληθωρικός, ποταμός σκέψων και αφηγήσεων. Όπως έγραφα λίγο αργότερα («Κ» 9/12/2018): «Σαν ένα αφήγημα χωρίς σημεία στίξης είναι ο Σταύρος Τσιώλης. Από τότε που τον πρωτογνωρίσαμε ως σκηνοθέτη του κινηματογράφου μέχρι και σήμερα δεν υπήρχε ούτε τέλεια ούτε κόμμα στη ζωή και στις ταινίες του. Με μια ανάσα διαρκείας μιλάει και κινηματογραφεί». Ιδιορρυθμός, αξιοπρεπής, αυτάρκης, εντός και εκτός των κινηματογραφικών τειχών, δαιμονικός και δαιμόνιος.

«Κάνω μια προσπάθεια να επανασυνδεθώ με τη ζωή, με τον κόσμο. Γι' αυτό και κάνω ταινίες. Γιατί υπάρχει από κάτω η βασανιστική ανάγκη της επικοινωνίας», έλεγε σε συνέντευξή του το μακρινό 1988. Παρέμεινε, όμως, η ανάγκη αυτή ως το τέλος. Ετοιμαζόταν, μάλιστα, να γυρίσει «Το χιόνι», ένα παλαιότερο σενάριο του, το είχε ανακινώσει κι αυτό. Για το μόνο που δεν έλεγε εύκολα κουβέντα ήταν για τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε, όχι λίγες και όχι προς μια κατεύθυνση. Το επισημαίνει και ο στενός φίλος και συνεργάτης του Κωνσταντίνος Τζούρας σε πρόσφατο κείμενό του στα «Νέα» (24/07): «Ο Σταύρος Τσιώλης έδινε μαθήματα ζωής. Μου είχε κάνει τρομερή εντύπωση—για εμάς που είμαστε σκόρπια μεγαλωμένοι—ο τρόπος που διαχειριζόταν τη ένδεia. Το γεγονός ότι μπορείς να περάσεις με τη φτωχή σύνταξη έναν μήνα και τα Σαββατοκύριακα να βγαίνεις έξω και να κάνεις το κομμάτι σου».

Θα τον υποτιμούσε η όποια εξιδανίκευση. Δεν του ταίριαζαν άσματα ηρωικά κι πένθημα. Όπως σάρκαζε με τις ταινίες του—και τον ίδιο του τον εαυτό—όπως αναποδογύριζε με ευστροφία, μελαγχολία και τρυφερότητα τους ελληνικούς μύθους, επιλέγοντας τα τοπία της ελληνικής επαρχίας για να αφηγηθεί τις παράδοξα πραγματικές ιστορίες του. Η ζωή του, όχι τυχαία, ήταν πλούσια σε φίλους. Ανάμεσά τους και ο Χρήστος Βακαλόπουλος που έφυγε πολύ νωρίς. Ένα απόσπασμα από τον αποκαρτετισμό του Κωστή Παπαγιώργη στον Βακαλόπουλο («Γεια σου Ασημάκη», 1994) επιλέγουμε για τον Σταύρο Τσιώλη. Με έναν περιεργο—ή μήπως όχι—τρόπο ο Τσιώλης φεύγοντας, καθημαγμένος από την ασθένεια τον τελευταίο καιρό, «έγινε» ο φίλος του.

«Πόσος Χρίστος υπήρχε σ' αυτή τη λιπόσαρκη μορφή που έμενε διακριτικά στην όχθη της νύκτας και πρόσμενε υπομονετικά να διαβούν οι ώρες και οι άνθρωποι, πόσο παρόν και πόσο απών ήταν αυτός ο σκληραγωγημένος ήρωας που θέρμαινε την καρδιά του με το κρύο φως μια αυτοεπιγίνωσης, η οποία είχε διασθανθεί τόσο καιρία το ανοούσιο ώστε είχε την ευγένεια να το καταδικάζει με τις μακριές σιωπές του. Το φίσκο της ζωής μας, η σκληρή φάρσα του εφήμερου που παίζεται ατελείωτα σε βάρος όλων μας είναι ότι τελικά, κι αυτό το τελικά κρύβει πάντα μια κηδεία, πρέπει να θεωρησουμε ισχυρά τεκμήρια ζωής τις λαθραίες στιγμές που ένας φίλος έζησε ή λοπόνθησε πλάι μας χωρίς να έχει την πρόθεση να τις υπογράψει σαν διαθήκη».

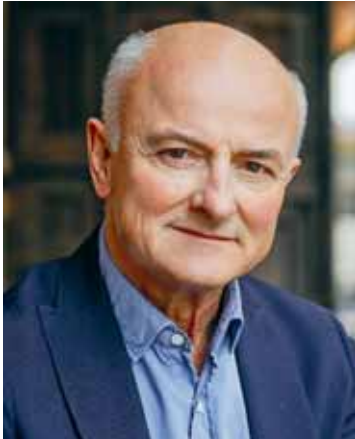
Το Ολοκαύτωμα δεν έχει τελειώσει

Ο Χανς Γιόαχιμ Λανγκ μιλάει στην «Κ» για τα πειράματα στειρώσεων γυναικών στο Αουσβιτς, την ιατρική ηθική, τη Δημοκρατία

Συνέντευξη στον **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

«**Ακούμε** συχνά για τον Μένγκελε και όχι για τον Κλάουμπεργκ. Πολλοί που επέζησαν από το Αουσβιτς έβαζαν τις σκέψεις τους σε συρτάρια. Το ένα συρτάρι μπορεί να ήταν γεμάτο με τον Γιόζεφ Μένγκελε και όταν μιλάει κανείς για αυτόν ξεκνάνει όλα τα άλλα πράγματα που είχαν σημασία. Υπάρχει μια τάση δαιμονοποίησης αυτών των ανθρώπων και για πολλά χρόνια τα θύματά τους ήταν δύσκολο να μιλήσουν για αυτούς, για ανθρώπους σαν τον Κλάουμπεργκ, υπήρχε το θέμα της ντροπής», μας λέει ο δημοσιογράφος και ερευνητής Χανς Γιόαχιμ Λανγκ, συγγραφέας του βιβλίου «Οι γυναίκες του Μπλοκ 10» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις University Studio Press, σε μετάφραση Νίκης Ειδειμένη-Αναστασιάδη.

Την πρώτη φορά που συνάντησα τον συγγραφέα ήταν το 2014 στο Ινστιτούτο Γκαίτε της Θεσσαλονίκης, πολύ προτού το βιβλίο του κυκλοφορήσει στα ελληνικά, σε μία από τις διαλέξεις του για τα φρικαστικά πειράματα στειρώσεως που έκαναν ναζί γιατροί, με επικεφαλής τον γιατρό Καρλ Κλάουμπεργκ, σε γυναίκες κρατούμενες του Αουσβιτς. Από το πέτρινο κτίριο του Μπλοκ 10 πέρασαν περίπου 800 γυναίκες από τον Απρίλιο του '43 μέχρι τον Ιούνιο του '44 και υποβλήθηκαν σε πειράματα στειρώσεων με τοξικές ουσίες, ακτίνες Χ, υπέστησαν αμέτρητες εγχειρήσεις, εξευτελισμούς, χωρίς να έχουν την παραμικρή ιδέα για το τι συμβαίνει πάνω στο σώμα τους. Οι πρώτες που κάθισαν στις ιατρικές πολυθρόνες του Μπλοκ 10 ήταν Εβραίες γυναίκες της Θεσσαλονίκης. «Στην αρχή είχαν την αίσθηση

Ο δημοσιογράφος και ερευνητής Χανς Γιόαχιμ Λανγκ, συγγραφέας του βιβλίου «Οι γυναίκες του Μπλοκ 10».

ότι ήταν καλύτερα εκεί γιατί είχαν μια στέγη και δεν ήταν αναγκασμένες να δουλέψουν. Αλλά δεν ήξεραν ότι έπρεπε να δουλέψουν με το σώμα τους, να δώσουν το σώμα τους για δουλειά. Για τις Ελληνίδες ήταν πολύ δύσκολο να καταλάβουν τι συμβαίνει λόγω της γλώσσας. Κάποιες με ανώτερη μόρφωση μιλούσαν π.χ. γαλλικά και καταλάβαιναν κάπως τι γίνεται. Οι περισσότερες όμως ήταν φτωχά κορίτσια από τη Θεσσαλονίκη. Ήταν ανχωμένες, φοβισμένες και στην αρχή νόμιζαν ότι ίσως τους έκαναν τεχνητή γονιμοποίηση επειδή ο Κλάουμπεργκ έκανε πειράματα με όργανα που εισχωρούσαν στον κόλπο», μας λέει ο συγγραφέας.

Στο βιβλίο του ο Χανς Γιόαχιμ Λανγκ συγκέντρωσε μαρτυρίες γυναικών που επιβίωσαν, έψαξε σε αρχεία, ήρθε σε επαφή με συγγενείς και απογόνους, διάβασε ημερολόγια, σε μια προσπάθεια να ταυτοποιήσει τα θύματα του Μπλοκ 10. Δεν ήταν

Οι πρώτες που κάθισαν στις ιατρικές πολυθρόνες του Μπλοκ 10 ήταν Εβραίες γυναίκες της Θεσσαλονίκης.

εύκολη δουλειά καθώς συνάντησε τόσο τη σιωπή όσο και την αδιαφορία. Όταν ξεκινούσε την έρευνά του πριν από 20 χρόνια οι Αρχές της Θεσσαλονίκης δεν είχαν ανταποκριθεί στις επιστολές του για βοήθεια. Κατάφερε όμως και συνέθεσε ένα κομμάτι του μεγάλου παζλ του Ολοκαυτώματος και του Αουσβιτς. Μπροστά στη μεγάλη εικόνα, οι μικρές ψιφίδες, μας λέει, ξεκινούνται. «Οι πιο πολλοί ιστορικοί ενδιαφέρονται για τη μεγαλύτερη εικόνα. Εγώ είμαι επιστήμονας αλλά και δημοσιογράφος και με ενδιαφέρουν τα πρόσωπα. Η ιστορία πρέπει να έχει το δικό της πρόσωπο. Αν ξέρεις τι έγινε στα πρόσωπα νομίζω ενδιαφέρει περισσότερο, θέλεις να μάθεις γιατί έγινε αυτό σε νέες γυναίκες, έρχεσαι πιο κοντά στην Ιστορία».

Ένα από τα ζητήματα που θίγει το βιβλίο είναι και αυτό της ιατρικής ηθικής, και είναι πραγματικά περίεργο πώς επιστήμονες και γιατροί έγιναν με τόσο ευκολία βασανιστές

ανθρώπων που είχαν «ορκιστεί» να προστατεύουν. Είναι περίεργο, συμφωνεί ο κ. Λανγκ, ειδικά για τον Κλάουμπεργκ που πριν από τον πόλεμο ήταν ένας διάσημος γιατρός με καλή φήμη.

Η μεταστροφή

«Μέχρι το '35 δεν υπάρχει καμία ιδεολογική σχέση με τους ναζί. Μέχρι τότε ο Κλάουμπεργκ είναι αφιερωμένος στην καθαρή επιστήμη. Μετά όμως σκέφτηκε, τι μπορώ να κάνω για να πάρω μια έδρα καθηγητή στο πανεπιστήμιο και αποφάσισε να συνεργαστεί στενά με τους ναζί και τον Χίμλερ. Σε άλλες συνθήκες θα ήταν ένας σύγχρονος γιατρός, γιατί είχε καλές ιδέες για τρόπους αντισύλληψης. Η ιατρική ηθική αλλάζει από την αρχή του πολέμου. Γίνεται πιο βάνουσι. Θεωρούσαν τους ανθρώπους στα στρατόπεδα ήδη νεκρούς. Η ιδεολογία νομιζω επιβλήθηκε πάνω στην ιατρική ηθική. Στη δική του

ο Κλάουμπεργκ έλεγε ότι έσωσε αυτές τις γυναίκες από τους θαλάμους αερίων».

Τα βάσανα των γυναικών του Μπλοκ 10, μας λέει, δεν τελείωσαν στο πέτρινο κτίριο αλλά συνεχίστηκαν και στην υπόλοιπη ζωή τους. Όσες επιβίωσαν από τις μετέπειτα πορείες θανάτου δεν κατάφεραν να κάνουν παιδιά και οικογένεια. Γυρνώντας στις πατρίδες τους πολλές από τις γυναίκες του Αουσβιτς δεν βρήκαν τις οικογένειες που άφησαν πίσω ή τα σπίτια τους, όπως έγινε και στη Θεσσαλονίκη, και αναγκάστηκαν να φύγουν σε άλλες χώρες.

Το αίσθημα της ντροπής δεν τους επέτρεψε να μιλήσουν ανοικτά για τα φρικώδη βασανιστήρια που υπέστησαν και όσες το έκαναν μπροστά σε γιατρούς και επιτροπές, έλαβαν ως αποζημίωση ένα ευντελές ποσό επανόρθωσης και μόνον εάν η χώρα τους είχε διπλωματικές σχέσεις με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

«Γυναίκες από την Πολωνία ή τη Γιουγκοσλαβία δεν είχαν δυνατότητα να ζητήσουν επανόρθωση. Στην Ελλάδα είχε δημιουργηθεί μια επιτροπή που έκανε διαπραγματεύσεις για το θέμα αυτό με μια άλλη επιτροπή της Γερμανίας στα μέσα του '50 και συμφωνήθηκε να αποδοθεί στις γυναίκες, άπαξ, ένα ενιαίο ποσό. Το ποσό που πήραν οι Ελληνίδες Εβραίες ήταν ελάχιστο και ούτε ξέρουμε αν έφτασαν ποτέ αυτά τα χρήματα στα χέρια τους. Γενικότερα, το μεγαλύτερο ποσό που δόθηκε για στειρώσεις ήταν 10.000 μάρκα (σ.σ. περίπου 5.000 ευρώ) αλλά κατά μέσον όρο πήραν από 2.000-3.000 μάρκα (σ.σ. 1.000-1.500 ευρώ)».

«Αν είσαι πιο κοντά στην Ιστορία βλέπεις ότι το Ολοκαύτωμα δεν έχει τελειώσει», μας λέει ο κ. Λανγκ. Στις διαλέξεις που δίνει προσκεκλημένος από απογόνους θυμάτων, τονίζει το πώς η ιστορία των προγόνων τους, που μπορεί να μην τους είχαν γνωρίσει ποτέ, επηρεάζει τις επόμενες γενιές. «Πάντα νιώθω την ιστορία στη ζωή μου, σκέφτομαι ακόμη την ιστορία της Δημοκρατίας. Η απαρχή της δημοκρατίας είναι μέρος της δημοκρατίας μας σήμερα, έτσι και το Ολοκαύτωμα είναι κομμάτι της εποχής μας», μας λέει. «Ανισχυτεί για την πορεία της δημοκρατίας σήμερα», ρωτάμε. «Ναι, γιατί είμαι μαχητής της Ευρώπης. Δεν νιώθω Γερμανός, νιώθω Ευρωπαίος. Δεν νομίζω όμως ότι οι ακροδεξιές δυνάμεις και ο αντισημιτισμός σταμάτησαν μετά τον πόλεμο. Στη Γερμανία ήταν πάντα περίπου στο 10%. Μπορεί να μην είχαν Ιντερνέτ για να επικοινωνούν, αλλά η βλακεία δεν πεθαίνει ποτέ».

WINDCRAFT MUSIC FEST 6

10 & 11 AUGUST 2019
KATYDATA, NICOSIA, CY
CONCERTS - WORKSHOPS - ACTIVITIES

10.08.19
WINDCRAFT BAND (CY), BATUKINIO (CY)
LARVA & FEDERICO PASCUCCHI (CY-IT)
ODYSSEAS TOUMAZOU TRIO & ITAI WEISSMAN (CY-ISR)
MACUMBA & NILS FISCHER (CY-DE)
AGIOS LAVRENTIOS BRASS BAND (GR-DE-IT-CA-NZ)

11.08.19
CYPRUS BEATBOX (CY)
RIALTO RESIDENCY ENSEMBLE (CY)
NICOLAS TRYPHONOS QUINTET (CY)
THE KHAT (ISR)
NDIAZ (FR)
BUNTA PLANEDO (GR)

Tickets: 20€/ one day, 25€/ two days. Children under 12, workshops and activities FREE.
Info: +357 22377748, www.windcraftmusicfest.com

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ
Organised by

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

ΝΥΧΤΕΣ 2019 ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

05 & 06.08 ΔΕΥ, ΤΡΙ / Mon, Tue 20:30
ΑΝΟΙΓΜΑ ΟΔΩΝ ΛΗΔΡΑΣ-ΟΝΑΣΑΓΟΡΟΥ /
Ledra St. - Onasagorou St. crossing

ΚΟΝΣΕΡΤΟ ΠΑΝΟΥ Piano concert

Ο MARK DAMISCH ΣΕ ΕΡΓΑ ΜΠΕΤΟΒΕΝ, ΣΟΠΕΝ, ΓΚΕΡΣΟΥΙΝ κ.ά.
Mark Damish performs works by Beethoven, Chopin, Gershwin, Copland etc

08.08 ΠΕΜ / Thu 20:30

ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΛΟΥΡΙΟΤΙΣΣΑΣ / Palouriotissa Square

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΑΝΤΟΥΤΟ / Santouto Concert

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ
Traditional songs from Cyprus and Greece

22.08 ΠΕΜ / Thu 20:30

ΠΛΑΤΕΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ / Phaneromeni Square

ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ / Classic Greek Songs

ΚΑΙΘΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ (ΦΩΝΗ), ΑΥΡΑ ΣΙΑΤΗ (ΦΩΝΗ),
ΜΑΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ (ΠΙΑΝΟ) / A concert for two voices and a piano

27.08 ΤΡΙ / Tue 20:30

ΠΛΑΤΕΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ / Phaneromeni Square

ΣΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ A musical tribute to the poet Yiannis Ritsos

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΩΝ
Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, Γ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΚΟΤΣΩΝΗ, Γ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ κ.ά.

29.08 ΠΕΜ / Thu 20:30
ΟΔΟΣ ΛΗΔΡΑΣ, ΟΝΑΣΑΓΟΡΟΥ, ΛΑΪΚΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ /
Ledra St., Onasagorou St., Laiki geitonia

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ «ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΣΗΙΟΤΗΣ» / Folklore Association "Grigoris Ashiotis"

ΜΙΑ ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ
Cypriot folkloric dances in the streets of the old town

ΧΟΡΗΓΟΙ
Sponsors

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
Free entrance

www.nicosia.org.cy

Nicosia Municipality

«Φέτος βρήκα πολύ περισσότερο υλικό από Κύπρο και αυθεντικό και ποιοτικό υλικό και τους παρουσιάζουμε, είναι άλλωστε και μέσα στη φιλοσοφία του φεστιβάλ», σημειώνει ο Λευτέρης Μουμτζής, καλλιτεχνικός διευθυντής του Φέγγαρου.

Είναι πολύ σημαντικό είναι ότι έρχονται μπάντες και μεμονωμένοι καλλιτέχνες που επιλέγουν τον Φέγγαρο για να δείξουν τη δουλειά τους, από πολλές χώρες, αλλά και την Κύπρο.

Η μουσική όχημα για το Φεγγάρι και πιο ψηλά

Το Φεστιβάλ Φέγγαρος το τριήμερο 1 με 3 Αυγούστου υπόσχεται και φέτος στους επισκέπτες μια αξέχαστη μουσική εμπειρία

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ο **Φέγγαρος** επιστρέφει για 9η συνεχόμενη χρονιά, μετά από ένα διάλειμμα στα Περβόλια, στο όμορφο χωριό Κάτω Δρυς στην επαρχία Λάρνακας και υπόσχεται ένα τριήμερο γεμάτο μουσικές, νότες και καλή διάθεση. Καλή και διαφορετική μουσική από σχήματα που έχουν να προτείνουν καλά πράγματα όσον αφορά τη μουσική. Στο φεστιβάλ φέτος έχει προστεθεί μία νέα σκηνή, αυτή του Μουσείου, και μαζί με την κεντρική σκηνή και τη Village Stage, στο φεστιβάλ θα φιλοξενηθούν περισσότεροι από 40 καλλιτέχνες και σχήματα.

Ο Λευτέρης Μουμτζής, καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ μου λέει ότι στη νέα σκηνή Μουσείο θα πραγματοποιούνται οι ημερήσιες εκδηλώσεις από το πρωί της Παρασκευής και του Σαββάτου μέχρι τις έξι το απόγευμα: «Αυτό είναι σημαντικό, διότι οι επισκέπτες που θα επιλέξουν να μείνουν στο χωριό, είτε στον κατασκηνωτικό χώρο είτε με άλλη διευθέτηση, θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ποικίλες δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του φεστιβάλ» και προσθέτει: «Φέτος, θα έχουμε και ένα διαδραστικό μουσικό εργαστήριο, το open mic φέρνει κόσμο που θέλει να συμμετάσχει με αφήγηση ή να παίξει μουσική, θα υπάρχουν live links, με τον μουσικό σταθμό Dejee και άλλα dj sets.

Θα ακούσουμε, επίσης, και πολλούς νέους Κύπριους δημιουργούς, και αυτό είναι κάτι σημαντικό». Είναι αλήθεια ότι φέτος στον Φέγγαρο θα λάβουν μέρος πολλά κυπριακά σχήματα και καλλιτέχνες, και η ύπαρξή τους είναι απόδειξη ότι τα μουσικά πράγματα κινούνται σε πολύ καλούς ρυθμούς. «Φέτος βρήκα πολύ περισσότερο υλικό από Κύπρο και αυθεντικό και ποιοτικό υλικό», τονίζει ο Λευτέρης, «και τους παρουσιάζουμε, είναι άλλωστε και μέσα στη φιλοσοφία του φεστιβάλ, η ανάδειξη νέων καλλιτεχνών, αλλά και άλλων, μεγαλύτερης ηλικίας, από την Κύπρο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Γιώργος Βλάχης, που τον 'σπρώξαμε' να παρουσιάσει τη δουλειά του, πράγμα που δεν είχε κάνει ποτέ πριν». Ρώτησα τον Λευτέρη, πώς λειτουργεί συνολικά η επιλογή να έχουν στο line up τους αρκετούς νέους, και παίρνω την απάντηση που πραγματικά ήθελα να ακούσω: «Όλοι αυτοί οι καλλιτέχνες δουλεύουν πάρα πολύ για να παρουσιάσουν στο φεστιβάλ μας κάτι πολύ ποιοτικό και όλα αυτά τα έχω τσεκάρει προσωπικά, πολλές πε-

Κάθε βράδυ θα είναι ένα πάρτι στον Κάτω Δρυ, αφού μετά τις συναυλίες το τζαμάρισμα, τα djsets και η καλή διάθεση θα συνεχίζουν να είναι παρόντα για να κλείνουν οι βραδιές με τον καλύτερο μουσικά τρόπο.

ριπτώσεις δοκιμάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρονιάς σε διάφορα μουσικά event που διοργανώσαμε. Επίσης, πολλά από αυτά που βλέπουμε από τους νέους πηγάζουν από το Μουσικό Χωριό, και τώρα τα παρουσιάζουμε και στο φεστιβάλ». Οπωσδήποτε η συνειδητή επιλογή των διοργανωτών να έχουν νέους δημιουργούς και καλλιτέχνες είναι πάρα πολύ σημαντική, δείχνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ότι και εδώ, αλλά και στην κοντινή μας Ελλάδα παράγεται πρωτότυπη και εναλλακτική μουσική, όπως συμβαίνει άλλωστε και στον υπόλοιπο κόσμο. Ο Λευτέρης μου επισημαίνει ότι φέτος υπάρχουν πολλές συμμετοχές από Ελλάδα, «πραγματικά μας αρέσουν και τις επιδιώξαμε αυτές τις συνεργασίες και δεν είναι αναμασημένες προτάσεις, και να σου πω και κάτι; Είναι πολύ σημαντικό είναι ότι έρχονται μπάντες που γουστάρουν τον Φέγγαρο και θέλουν να έρθουν να παίξουν, και αυτό βέβαια συμβαίνει και με άλλες χώρες». Αυτό καταλαβαίνω, μιλώντας με τον Λευτέρη ότι είναι αποτέλεσμα των προηγούμενων διοργανώσεων που έδωσε στον Φέγγαρο καλή έξωθεν μαρτυρία που λέμε, τόσο στην Ελλάδα όσο

Περισσότεροι από 40 καλλιτέχνες και σχήματα θα εμφανιστούν στις τρεις σκηνές του Φεστιβάλ Φέγγαρος, που επιστρέφει στον Κάτω Δρυ Λάρνακας, το τριήμερο 1 με 3 Αυγούστου.

και σε άλλες χώρες του εξωτερικού. «Παίζουν ρόλο φυσικά και οι προσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται και διατηρούνται και έρχεται και η εκτίμηση, και όλο αυτό δίνει οργανικά», προσθέτει ο Λευτέρης.

Περισσότερα από 40 σχήματα

Τα σχήματα που φέτος φιλοξενοούνται στον Φέγγαρο σίγουρα έρ-

Άλλος αέρας

Φέτος, δίνεται μεγάλη σημασία στη διακόσμηση του χωριού, στο πώς θα γίνει theme ο χώρος για να νιώσει ο επισκέπτης ότι πραγματικά μπαίνει σε ένα φεστιβάλ. Όπως μου εξηγεί ο Λευτέρης Μουμτζής ουσιαστικά στολίζονται θεματικά οι τρεις σκηνές και οι διαδρομές που οδηγούν σε αυτές. Αυτή η διαδικασία διακόσμησης γίνεται με τη βοήθεια της Ελεονώρας Αντωνιάδου που είναι αρχιτέκτονας, η οποία ανέλαβε να «ντύσει» το φεστιβάλ, δημιουργώντας περιοχές χαλάρωσης (chill out areas). «Αυτό που κάνει η Ελεονώρα θα χαρακτηρίσει το φεστιβάλ και αυτό για εμάς είναι μια εξέλιξη», εκτός λοιπόν από την Τρίτη σκηνή, το φετινό φεστιβάλ θα αφηρήσει και το δικό του εικαστικό/αρχιτεκτονικό αποτύπωμα.

μένες, θα μπορούσαμε να πούμε, μουσικές προτάσεις για ένα ευρύ φάσμα κοινού.

Την πρώτη μέρα, την Πέμπτη 1 Αυγούστου, το πρόγραμμα είναι προσανατολισμένο σε πιο ροκ μουσικές, αλλά και σε παραδοσιακούς ήχους, με τους Planet of Zeus, καθώς και τους Thrax Punks και Ba-lothizer, οι οποίοι συνδυάζουν τη μουσική παράδοση με τον σύγχρονο ήχο. Αλλά και τον δικό μας ράπερ JULIO με τις ανατρεπτικές του δημιουργίες.

Η δεύτερη μέρα, Παρασκευή 2 Αυγούστου, είναι κάπως πιο ανοικτή, με πολλά και διαφορετικά είδη, όπως η world music, αλλά θα ακουστούν ροκ και ποπ ήχοι. Έχει ενδιαφέρον αυτή η μέρα, γιατί πα-

ρουσιάζονται πράγματα που δεν τα βλέπουμε συχνά στην Κύπρο, όπως είναι ο Νικόλας Μεταξάς, ο οποίος, αν και Κύπριος και γνωστός στη χώρα μας, δεν έχει παίξει ποτέ πριν στο νησί μας, έρχεται με ένα πρότζεκτ σε συνεργασία με έναν Αμερικάνο και έναν Καναδό, με το όνομα METAXAS x GHSTWRLD, και θα παρουσιαστεί μία εντελώς φρέσκια δουλειά, να πω για τους Bled Mishkin με τη reggae διάθεσή τους, οι οποίοι έκαναν ευρωπαϊκή περιοδεία με έναν νέο φοβερό δίσκο φέτος.

Μαζί με όλα αυτά είναι σημαντικό, όπως είπαμε και πριν, ότι θα παίξουν κυπριακά σχήματα, όπως είναι οι Arcadian Child, οι Delirium Elephants, το πρότζεκτ Dark Side of the Moon και άλλα, καθώς και η τραγουδοποιός Nalyssa Green, η οποία έχει κυκλοφορήσει ένα από τους ωραιότερους ελληνόφωνους δίσκους τη χρονιά που μας πέρασε. Η τρίτη μέρα έχει πάλι μια μεγάλη ποικιλία με παραδοσιακότροπα σχήματα, με ήχους πιο δυνατούς, τον Φοίβο Δεληβοριά, την ατμοσφαιρική Eleni Era, τον Γιώργο Βλάχη και τους γιους του, μία αποκλειστική εμφάνιση της Βασιλικής Αναστασίου με την χορωδία Amalgamation Choir, γνωστές ως Vasiliki and the Amalgamation, που θα παρουσιάσουν αυθεντικά τους κομμάτια, καθώς και παραδοσιακά τραγούδια της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, το freakout ψυχεδελικό τρίο Fumaca Preta από την Πορτογαλία και αρκετές άλλες επιλογές.

Κάθε βράδυ θα είναι ένα πάρτι στον Κάτω Δρυ, αφού μετά τις συναυλίες το τζαμάρισμα, τα djsets και η καλή διάθεση θα συνεχίζουν να είναι παρόντα για να κλείνουν οι βραδιές με τον καλύτερο μουσικά τρόπο. Πρέπει να σημειώσουμε ότι το εισιτήριο και για τις τρεις ημέρες ανέρχεται στα 25 ευρώ και αυτό σύμφωνο με τον Λευτέρη είναι ένα κάλεσμα προς όλους να επισκεφτούν το φεστιβάλ για να γνωρίσουν νέους μουσικούς δρόμους, να απολαύσουν διαφορετικά σχήματα, αλλά και να ζήσουν στιγμές χαλάρωσης σε ένα πολύ όμορφο χωριό, το οποίο περιμένει το φεστιβάλ να επιστρέψει στο σπίτι του.

Φεστιβάλ Φέγγαρος 2019

1 - 3 Αυγούστου, Κάτω Δρυς, Κύπρος
www.fengaros.com
www.facebook.com/fengaros
www.instagram.com/fengaros

Έχει ενδιαφέρον να μπλέκει κανείς μουσικές

Η Sma Rag Da, η νεαρή από την Ελλάδα, εμφανίζεται στον Φέγγαρο και η μουσική της είναι αβίαστη ειλικρινής έκφραση

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Sma Rag Da είναι από εκείνες τις μουσικές περιπτώσεις που ό,τι και αν κάνουν το κάνουν με πολλή κέφι και αγάπη, δεν βάζουν όρια, χωρίς όμως να είναι ασύστολοι. Είναι σημαντικό ότι η μουσική παιδεία τους και τα πολλά και διαφορετικά τους ακούσματα τους δίνουν συνεχώς τροφή για δημιουργία. Η Sma Rag Da μίλησε στην «Κ» για την εμφάνισή της στα μουσικά πράγματα και πόσο όμορφο είναι να συμπλέκει κανείς μουσικές.

–Ακολουθήστε ξαφνικά τον μουσικό δρόμο στη ζωή;

–Η αλήθεια είναι πως τυχαία ξεκίνησα να ασχολούμαι με τη μουσική. Πρώτη γυμνασίου η μάνα μου ήθελε να με στείλει σε μουσικό σχολείο, γιατί ήμουν πολύ υπερκινητικό παιδί κι ήθελε να μπορώ να ξεδίνω κάπου. Εγώ δεν ήθελα με τίποτα γιατί όλοι μου οι φίλοι θα πήγαιναν στο γυμνάσιο της γειτονιάς αλλά συμφωνήσαμε ότι αν πάω θα μου πάρει ντραμς. Μέχρι τότε δεν είχα καμία σχέση με τη μουσική. Στο μουσικό απέκτησα μια αρκετά σφαιρική μουσική παιδεία γιατί έκανα τύμπανα, μαρίμπα, πιάνο, μαντολίνο, παραδοσιακή, βυζαντινή κι ευρωπαϊκή μουσική. Η μεγάλη μου αδερφή, η Γιούλη, μου πήρε στα 14 μια κιθάρα και άρχισα να μαθαίνω να παίζω από tutorials στο YouTube. Ταυτόχρονα μόλις είχα μπει στην εφηβεία, ξέρεις πώς είναι αυτά (πρώτοι έρωτες κ.λπ.), και κάπως μου βγήκε αυθόρμητα να διοχετεύω την ενέργειά μου εκεί. Στα 16 μου είχα ανεβάσει

Δεν με απασχόλησε ποτέ το να οριοθετήσω τη μουσική μου. Παρ' όλα αυτά, όποτε πρέπει να την περιγράψω, λέω πως είναι στο φάσμα του indie pop-rock με blues και folk στοιχεία.

στο YouTube ένα βιντεάκι που έλεγα ένα τραγούδι μου στα σκαλιά της πολυκατοικίας μου στην Πάτρα. Χωρίς να έχω παίξει καν μπροστά σε κόσμο ή να έχω μπει ποτέ στούντιο, με ανακάλυψε η Mahayana Records και ξαφνικά είχα ένα τριετές δισκογραφικό συμβόλαιο με μια σούπερ τίμια, φρέσκια εταιρία.

–Παραδοσιακοί ήχοι, νέες μουσικές διαδρομές, με τα «Τσοπανάκος ήμουνα» και «Αθαμανία Όμορφη», μπορούν να περπατήσουν μαζί;

–Φυσικά, κι έχει πολύ ενδιαφέρον να μπλέκει κανείς μουσικές! Το αποτέλεσμα μπορεί να ναι πολύ φρέσκο αλλά και γνώριμο. Λατρεύω την παραδοσιακή μουσική, αλλά επειδή δεν είναι τόσο πολύ βιωμά μου, την προσεγγίζω μέσα από τα δικά μου μουσικά φίλτρα και ποτέ δεν μπορώ να προβλέψω τι θα βγει. Το βίντεοκλιπ του «Τσοπανάκου» στα Τζουμέρκα ξεπέρασε τις 100.000 προβολές πράγμα που σημαίνει πως αυτό το μίλκέτζμο αρέσει και στον κόσμο! Θέλω να συνεχίσω τους πειραματισμούς μου με την παράδοση παράλληλα με την

«Θέλω να συνεχίσω τους πειραματισμούς μου με την παράδοση παράλληλα με την προσωπική μου δισκογραφία που δεν είναι τόσο conceptual, όσο είναι αβίαστη ειλικρινής έκφραση».

προσωπική μου δισκογραφία που δεν είναι τόσο conceptual, όσο είναι αβίαστη ειλικρινής έκφραση.

–Γράφεις αγγλικούς στίχους, σκέφτεσαι περισσότερο αγγλικά ή έχεις αρχίσει πια γίνεσαι πιο ελληνίδα στη μουσική;

–Επειδή έχω γεννηθεί το 1995 και οι μουσικές επιρροές μου είναι κυρίως μη-ελληνικές –αν και παράδοξο– μου βγαίνει κάπως πιο φυσικά κι εύκολα ο αγγλικός στίχος. Δεν είχα τόσο ελληνικές επιρροές μουσικά. Επίσης, όταν ξεκίνησα να γράφω τραγούδια, δεν ήθελα να καταλαβαίνει η μάνα μου τους

στίχους για να μην αρχίσει τις ερωτήσεις, οπότε κάπως συνήθισα να εκφράζομαι μουσικά στα αγγλικά. Δεν αποκλείω τον ελληνικό στίχο, εξάλλου έχω γράψει κάποια τραγούδια στα ελληνικά. Ο ελληνικός στίχος γενικά έχει άλλη δυναμική και θέλω πολύ να γράψω περισσότερο στα ελληνικά. Ό,τι βγει!

–Πόσο ισχυρή είναι η εναλλακτική μουσική σκηνή στην Ελλάδα, δεν ξέρω αν έχεις εικόνα από την Κύπρο;

–Ξέρω κάποιες κυπριακές μπάντες και καλλιτέχνες της εναλλακτικής σκηνής όπως οι Black Anis, η

Nwaina, ο Freedom Candlemaker κι η αγαπημένη μου Krista Papista. Η ελληνική λόκαλ σκηνή έχει πάρα πολύ ενδιαφέρον και νιώθω πως ανεβαίνει όλο και περισσότερο τελευταία χρόνια. Έχουμε φτιάξει το Γιορ Λώκαλς, μια σελίδα στο φέισμπουκ με τη φίλη μου τη Δάφνη Στεφανίδη όπου ανακαλύπτουμε και ποστάρουμε φρέσκια λόκαλ μουσική καθημερινά. Υπάρχουν τουλάχιστον 400-500 ενεργοί alternative λόκαλ καλλιτέχνες και μπάντες αυτή τη στιγμή και θα σας πρότεινα να μας ακολουθήσετε για να τους ανακαλύψετε!

Γράφω ό,τι μου βγαίνει

–Θα μπορούσες να εντάξεις σε κάποιο είδος τη μουσική που φτιάχνεις;

–Πάντα δυσκολεύομαι με αυτή την ερώτηση, γιατί γράφω απλά ό,τι μου βγαίνει. Δεν με απασχόλησε ποτέ το να οριοθετήσω τη μουσική μου. Παρ' όλα αυτά, όποτε πρέπει να την περιγράψω, λέω πως είναι στο φάσμα του indie pop-rock με blues και folk στοιχεία.

–Νομίζεις ότι η μουσική με τον ακτιβισμό μπορούν να συνδυαστούν;

–Θα δείξει. Προς το παρόν τα κάνω και τα δύο όσο μπορώ κι όπως μπορώ. Ταυτόχρονα δουλεύω και φουλ τάιμ ως Artist & Partner relations manager σε μια φοβερή ελληνική εταιρία που φτιάχνει λογισμικό για επεξεργασία ήχου και λέγεται accusonus. Παράλληλα τρέχω και το Γιορ Λώκαλς. Γενικώς, ή που θα απαρνηθώ για πάντα τον ύπνο ή που θα πρέπει να αφήσω κάποια από τα πράγματα που κά-

νω αυτό το διάστημα. Θα δούμε! Το κατά δύναμιν!

–Η πτυχιακή σου είχε θέμα τον Παντελή Παντελίδη, θέλησες να το δεις μουσικά ή κοινωνιολογικά; Σε ποιο συμπέρασμα κατέληξες;

–Δεν είναι ένα το συμπέρασμα. Είναι πολλά, κι έχουν θεωρώ αξία για μελέτη από όσους δουλεύουν στη μουσική βιομηχανία. Το φαινόμενο Παντελίδης, ανεξάρτητα από το τι μουσική ακούει κανείς, είναι ένα αξιοθαύμαστο φαινόμενο, με τεράστιο κοινωνιολογικό ενδιαφέρον. Θέλω να πω, τόσο και τόσοι προσπαθούν να αναδειχθούν, και μάλιστα με παρόμοιο τρόπο. Δεν γίνονται όμως όλοι βίραλ. Γιατί ο Παντελίδης λοιπόν; Αυτό ήθελα κυρίως να καταλάβω. Η πτυχιακή είναι χωρισμένη σε τρία εξίσου σημαντικά κεφάλαια. 1) The man, 2) His music, 3) His times. Το τελευταίο θεωρώ πως είναι το κλειδί, αλλά η επιτυχία του ήταν ένας τέλειος συνδυασμός των τριών.

–Η συνεργασία με τον Φέγγαρο πώς ήλθε;

–Πέρυσι γνώρισα τον Δευτέρη Μουμτζή (Freedom Candlemaker) από τη διοργάνωση του φεστιβάλ, πρώτα βέβαια τον γνώρισα μέσα από τη φανταστική μουσική του κι ύστερα από κοντά. Μέσα από το Γιορ Λώκαλς τον καλέσαμε Αθήνα για ένα λάιβ κι εκεί ήταν που γνωρίστηκαμε κι αγαπηθήκαμε. Από τότε κρατήσαμε επαφή κι η πρόταση προέκυψε κάπως φυσικά! Προς μεγάλη μου έκπληξη, ανακάλυψα πως έχω ένα μικρό κοινό στην Κύπρο, που ελπίζω να έρθει να στηρίξει.

TO ROUND TABLE 7 ΠΑΦΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΑ **ΓΑΛΑΝΗ**
ΝΑΤΑΣΣΑ **ΜΠΟΦΙΛΙΟΥ**

9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2019
ΚΑΣΤΡΟ ΠΑΦΟΥ
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 20:30

ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

onan 50

ΧΟΡΗΓΟΙ

ARISTO DEVELOPERS **Pafilia**

ΜΕΓΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ALMYRA

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΙΑΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

SoldOutTickets.com.cy

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ TIME-OUT | ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ STEPHANIS

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

1 THURS DAY

PLANET OF ZEUS
THRAX PUNKS
BALOTHIZER
JULIO
UNDERWATER CHESS
VOULGARIS / DIONYSIOU
ISLA FORTUNA
SPOILED STONUS
MICHALIS KONTOVOURKIS
KRAAAOUIUUU
FMV STUDENT COLLECTIVE

2 FRI DAY

MARINA SATTI & FONÉS
METAXAS x GHSTWRLD
NALYSSA GREEN
BLEND MISHKIN & ROOTS EVOLUTION
ARCADIAN CHILD
DELIRIUM ELEPHANTS
DARK SIDE OF THE MOON
JONATHAN REYES
MOHAN
GEORGE JAMES
KOSTAS MAKRYGIANNAKIS
JUNKEY MONEYWISE
SOPHIE FETOKAKI

3 SAT UR DAY

FOIVOS DELIVORIAS
VASILIKI & THE AMALGAMATION
FUMAÇA PRETA
TANGO WITH LIONS
SMA RAG DA
ELENI ERA
SINAFI TRIO
FUZZ BUS
LARVA
TÁLTSE
PUEBLO FRANCO & MIGHTY SCOOP
YIORGOS VLAMIS
NABUMA
VAS STYLIANOS
NAMA
AND MORE...

1-3 AUGUST

2019

KATO DRYS

AAAP

Carlsberg

Louisa Records

REPUBLIC OF CORNERS

FENGARDOS.COM

93.5

FEU AND ME

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο έρωτας κινδυνεύει;

«**Ο**λη η κουλτούρα του κόσμου δεν παρείχε κανένα πθικό όφελος, κανένα πλεονέκτημα, μιας και την ίδια εποχή, ο Μαρσέλ Προυστ συμπέ- ραινε στο τέλος του “Ανακτημένου χρόνου” πως όχι μόνον οι κοσμι- κές σχέσεις αλλά ούτε καν οι φι- λικές δεν πρόσφεραν τίποτα το ουσιαστικό (...) ο δε συγγραφέας σε αντίθεση με ό,τι πιστεύει ο κό- σμος δεν είχε καθόλου ανάγκη από διανοητικές συζητήσεις αλλά από ελαφρούς έρωτες με ανθισμέ- να κορίτσια. (...) όλα εξαρτώνται, όπως πολλά πράγματα στον κόσμο τούτο, από τη σεξουαλική σκοπιά που υιοθετεί κανείς».

Νιώθω τεράστια συγκίνηση που επιτέλους ο Μισέλ Ουελμπέκ επιστρέφει ξανά στην αγωνία του έρωτα και της αγάπης με το βιβλίο του «Σεροτονίνη», (κυκλοφορεί όπως όλα άλλωστε από τις εκδό- σεις Βιβλιοπωλείον της Εστίας, μτφρ. Γιώργος Καράμπελας). Τον τελευταίο καιρό βυθισμένος στη δική του απαισιοδοξία –αυτό συ- νιστά δική μου ερμηνεία– τα βι- βλία του είχαν μόνον το αίσθημα του τέλους του κόσμου, χωρίς ένα παραθυράκι για μια καινούργια αρ- χή, χωρίς δηλαδή την ψηλάφιηση ενός πένθους μεν που ξαναγεννά την επιθυμία, που ξαναβάζει τον άνθρωπο στον στρόβιλο της προ- σωπικής ιστορίας του. Και αυτό μόνον ένα συναίσθημα μπορεί να το γεννήσει, η επιθυμία, ο έρωτας που είναι πάντα σαρκικός, όπως και η σκέψη.

Την ίδια περίοδο κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Αγρα το βιβλίο της Μ. Αϊζενστάιν-Αβέρωφ με τίτ- λο «Επιθυμία Πόνος Σκέψη». Στην κεντρική σκέψη του βιβλίου, χωρίς να θέλω να μπω εδώ στο ψυχανα- λυτικό βάθος του βιβλίου που αφο- ρά κυρίως κλινικούς, κυριαρχεί η ίδια έγνοια. Τι είναι αυτό που εκ- κινεί τον άνθρωπο αν δεν είναι η επιθυμία του; Πώς θα γεννηθεί η σκέψη, η σκέψη που θα προχωρή- σει τον άνθρωπο, αν δεν υπάρχει αυτή η επιθυμία, που είναι τελικά και πάντα πράξη σαρκός;

Στον πρόλογο του ο Π. Αλούπης γράφει ότι κινδυνεύει η σκέψη. Την ίδια περίοδο μέσα από τις δι- κές μου προσωπικές αναζητήσεις, αισθάνομαι ότι κινδυνεύει η επι- θυμία, ίσως τελικά να τολμήσω να πω ότι κινδυνεύει ο έρωτας στην εποχή μας.

«Η αγκαλιά», 1917. Έργο του Αυστριακού εξπρεσιονιστή ζωγράφου Έγκον Σίλε (1890-1918).

Γιατί ο έρωτας τι είναι; Εράω-ώ το ρήμα των αρχαίων ελληνικών που σημαίνει βαθύτατα επιθυμώ, κάτι ψάχνουμε στα τυφλά, από κάτι κινούμαστε προς κάπου.

Γιατί ο έρωτας τι είναι; Εράω-ώ το ρήμα των αρχαίων ελληνικών που σημαίνει βαθύτατα επιθυμώ, κάτι ψάχνουμε στα τυφλά, από κά- τι κινούμαστε προς κάπου. Γεννιέ- ται μian επιθυμία για έναν άνθρω- πο, ένα έργο τέχνης, μια σκέψη, έναν τόπο και αυτό νοηματοδοτεί τη ζωή μας, μας τροφοδοτεί, αφή- νει αυτήν τη χαράμαδα ζωής και ελπίδας που αφήνει ο Ουελμπέκ στο τελευταίο του βιβλίο «Σερο- τονίνη».

Ο έρωτας είναι η βαθύτατη οδυ- νηρή επιθυμία να επιστρέψουμε κάπου, σε μια ευδαιμονική περι- οχή, και που με όλες μας τις αι- σθήσεις –συνειδητές και κυρίως ασυνειδητές– αναζητάμε σε όλη μας τη ζωή. Και αυτό το «κάπου» νοτίζεται από τη διάθλαση της νοσταλγίας διότι έχει χαθεί, αλλά εμείς πάντα μα πάντα θα ξεκινά- με για να το συναντήσουμε, με

την ελπίδα ότι θα το ξανα-βρούμε. Βασική όμως προϋπόθεση είναι να νιώσουμε ότι αυτό το πρώτο, η πρώτη γη της Εδέμ, έχει χαθεί ανεπιστρεπτά και να μπορέσου- με να πενήσουμε γι' αυτή. Τότε μόνον αυτή η τυφλή ανάγκη θα γίνει ατομική επιθυμία, θα στρα- φεί προς μια καινούργια ανθρωπι- νη κατεύθυνση, θα υπομείνουμε την απόσταση, τη διαφορά φάσπ, την αλλαγή της θερμοκρασίας, θα αντέξουμε μέχρι να το ξαναβρού- με, αλλά θα στοχαστούμε, κρατώ- ντας βαθιά μέσα μας την επιθυμία να ξαναγίνουμε έστω για λίγο ευ- τυχισμένοι, έστω για λίγο πλήρεις. Μέχρι να περάσει ο καιρός και η επιθυμία να ξαναγεννηθεί. Η επι- θυμία, όχι η ανάγκη. Όχι η ανάγκη για άμεση ικανοποίηση.

Ο έρωτας όμως κινδυνεύει. Και μαζί με αυτόν η σκέψη, και το σώ- μα. Αυτά τα τρία βρίσκονται μαζί, αδιαίρετα. Όταν ένας άνθρωπος δεν αντέχει να βιώσει αυτό που του λείπει, οδηγείται σε δύο μηχαν- ιστικές αντιδράσεις. Ή προσπα- θεί να καλύψει την ανάγκη του με ό,τι βρει μπροστά του, είναι συνε- χώς σε μια αναζήτηση συντρόφων πρόσκαιρων, χωρίς καμία νοημα- τοδότηση της βαθύτερης ανάγκης του ή και των άλλων. Αυτό είναι κα- τεξοχή η εποχή μας. Με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τις άπειρες εναλλαγές συντρόφων από πολύ νεαρή ηλικία, τη δημιουργία ενός

ψηφιακού «σκληροπάρου» όπου το μόνο διεγερτικό ενός ανθρώπου είναι οι διαστάσεις του, το σώμα του, η ευκολία του να συνάψει σε- ξουαλική σχέση χωρίς σκέψη. Εκεί ενώ το σώμα αποθεώνεται, δεν εί- ναι πλέον σωματικό, δεν αναδύει μυρωδιές, δεν θυμίζει τόπους, δεν αποτελεί λιμάνι για ένα θαλασσο- δαρμένο πλοίο.

Στον αντίποδα βρίσκονται εν πολλοίς οι άλλοι, αυτοί που δεν έχουν επιθυμία ούτε καν γι' αυτό. Εκεί στο βλέμμα τους, ίσως από πρόφαση ότι είναι παντρεμένοι, τακτοποιημένοι, άρα αποσυρμέ- νοι από τη ζωή μάλλον, δεν ενδι- αφέρονται καθόλου για τον άλλον. Δεν υπάρχει σπίθα επιθυμίας στο βλέμμα τους, ίσως βρήκαν κάτι κά- ποτε και αυτό ήταν ικανό να τους βγάλει από τον αγώνα της ζωής. Σε αυτούς τους ανθρώπους, που δεν υπάρχει πλέον φλόγα, σπάνια πα- ράγεται σκέψη.

Ο έρωτας τελικά είναι επικίν- δυνος για τον άνθρωπο, γι' αυτό και κινδυνεύει. Ίσως πάντα ήταν, γιατί ο έρωτας είναι η πιο επανα- στατική διαδικασία, ακριβώς γιατί κινητοποιεί τη σκέψη και το σώμα, ακριβώς γιατί κινεί βουνά. Και ο άνθρωπος τι είναι χωρίς τον έρω- τα; Τι είναι χωρίς επιθυμία;

Τι γίνονται οι άνθρωποι χωρίς επιθυμίες; Τι απογίνονται οι άν- θρωποι χωρίς τις δικές τους, κα- ταδικές τους σκέψεις;

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΘΟΔΩΡΟ ΦΕΣΤΑ

Ο Θόδωρος Φέστας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959 και σπούδασε Οδο- ντιατρική σε μια εποχή που το να είσαι φοιτητής ήταν πολύ ενδιαφέ- ρον. Σήμερα ζει στη Θεσσαλονίκη και εργάζεται στο ΕΣΥ. Οι «Ιστορίες με φίδια» είναι το δεύτερο βιβλίο του και εκδόθηκε πρόσφατα από τις εκδόσεις Αγρα. Πρόκειται για δεκα- επτά ιστορίες με εντελώς φουσιολο- γικούς ή αποκλίνοντες χαρακτήρες που αντιμετωπίζουν ασυνήθιστες και εξωπραγματικά περιέργες κατα- στάσεις ή απλώς τις κλασικές ανα- ποδιές της ζωής. Το πρώτο βιβλίο του είχε τίτλο «Ο γέρος που φορού- σε ένα καπέλο» και κυκλοφόρησε το 2016 πάλι από την Αγρα.

Μαζάουερ.

«Ιστορίες με φίδια» ή, τελικώς, «ιστορίες εντελώς κανονικών αν- θρώπων»;
Οι κανονικοί και οι ιστορίες με φίδια είναι απολύτως συμβατές έννοιες. Οι περισσότεροι άνθρωποι «της διπλα- νής πόρτας» έχουν ζήσει τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους μια αλλόκο- τη ιστορία. Ίσως πολύ πιο ασυνήθιστη απ' αυτές που γράφω εγώ. Δεν λέγε- ται τυχαία ότι η ζωή είναι ο πιο ευφά- νταστος σεναριογράφος.

Εκτός από τα φίδια, ποια άλλα κοι- νά στοιχεία συνδέουν τους ετερό- κλητους χαρακτήρες των διηγη- μάτων σας;

Το ανώνυμον των πρώων, οι αντι- φάσεις των χαρακτήρων τους, οι εξαιρετικά δύσκολες καταστάσεις που αντιμετωπίζουν ενίοτε ή απλώς οι συνέπειές τους στις ζωές τους.

Εχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Βρί- σκετε καθόλου φίδια εκεί μέσα;
Αν και δεν διαθέτω, γνωρίζω ότι βρί- θουν απ' αυτό το είδος.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Ο Μπέρνι Γκούντερ, ο αντισυμβα- τικός και διαχρονικός ήρωας του Φίλιπ Κερ. Με ηρώιδα να ταυτιστώ, είναι κάπως πιο δύσκολο.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζώ- ντες και θεμενιώτες;
Τον Γ. Ροτ, τον Μπ. Σλινκ, τον Γ. Ρί- τσο, τον Α. Σουρούνη, τον Τ. Καζα- ντζή και τον Θ. Κοροβίνη, σ' ένα λα- ικό στέκι. Για ανοικτό κάλεσμα δεν επαρκεί η στήλη.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοι- χείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Πολλά μικρά αλλά σημαντικά πράγ- ματα για όένα και τους άλλους. Ακόμη και σε βιβλία που δεν σου άρεσαν.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Τον «Βυσσινόκηπο» του Τσέχοφ.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσό- τερες φορές;
Το «Θεσσαλονίκη, η πόλη των φαντασμάτων», του Μ.

Πρώτα σε πωλήσεις

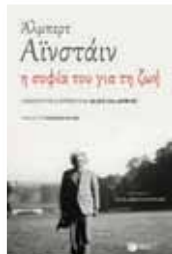
Δοκίμια, λευκώματα, βιογραφίες

- 1 «20 βήματα μπροστά» του Χόρχε Μπουκάι (Όπερα)
- 2 «Η τελευταία μπλόφα» των Ελένης Βαρβιτσιώτη, Βικτωρίας Δενδρινού (Παπαδόπουλος)
- 3 «Η σοφία του για τη ζωή» του Αλμπερτ Αϊνστάιν (Πατάκης)
- 4 «Μια φυσιολογική ζωή» του Βασίλη Παλαιολόγου (Οι εκδόσεις των Συναδέλφων)

Λογοτεχνία

- 1 «Η τέχνη της απώλειας» της Αλνς Ζενιτέρ (Πόλις)
- 2 «Τα τάπερ της Αλικής» της Ελένας Ακρίτα (Διόπτρα)
- 3 «Ο γαλατάς» της Άννας Μπερνς (Gutenberg)
- 4 «Ταξίδι στη Βενετία» της Λένας Μαντά (Ψυχογιός)
- 5 «Μαχαίρι» του Τζο Νέσμπο (Μεταίχιμο)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Τσιουπλάκος» (Αοκλήπου 15, Τρίκαλα).

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

Τραγουδιστής πολλά εύμορφος νέον εύμορφο ερωτεύθη...

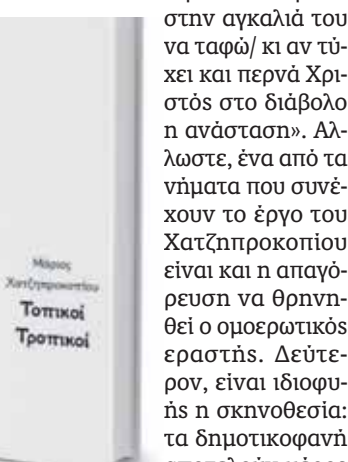
ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
Τοπικοί Τροπικοί
εκδ. Αντίποδες, σελ. 88

Ο έρωτας ανάμεσα σε πρόσωπα του ίδιου βιολογικού φύλου έδινε στα αρχαία χρόνια αθά- νατους στίχους και πρόζα στην ελ- ληνική γλώσσα. Οι συλλογές των ελ- ληνόφωνων δημοτικών τραγουδιών, ωστόσο, τον αγνοούν. Και επειδή, βέβαια, ο έρωτας (κάθε προτίμη- σης) είναι ανίκητος στη μάχη, θα πρέπει να υποθέσουμε είτε πως η δημοτική μούσα αυτολογοκρίθηκε στην πορεία, για τον φόβο των χρι- στιανών, είτε πως οι καταγραφείς της φρόντισαν, εκ των υστέρων, να την «καθαρίσουν» από ό,τι θεωρού- νταν απρεπές την εποχή των κατα- γραφών. Ο ποιητής-περφόρμερ και θεωρητικός της επιτέλεσης Μάριος Χατζήπροκοπίου (γεν. 1981) επινο- εί στο υπό συζήτηση έργο του δη- μοτικοφανή ομοερωτικά ποιήματα, αποκαθιστώντας, τάχα, ένα σώμα που προϋποθέτει ως ακρωτηριασμέ- νο. Πιάνει το νήμα από τον Γεώργιο Τερτσέτη. Πόσοι άραγε γνωρίζουν ότι «ο εξέχων τούτος Ζακύνθιος» συνέθεσε τραγούδια δημοτικοφα- νή κι ανάμεσά τους το «Η δικαία εκδίκηση»; Που αρχίζει ως εξής: «Τραγουδιστής πολλά εύμορφος νέ- ον εύμορφο ερωτεύθη». Κατά τους

μελετητές Καρυδάκη και Μπουκά- λα, όπως τους παραθέτει ο Χατζή- προκοπίου, ο Τερτσέτης αντλεί εδώ από τον ποιητή της ελληνιστικής περιόδου Φανοκλή.

Μετά τον Τερτσέτη, κι αφήνο- ντας εύλογα ερωτήματα να πλανώ- νται, ο Χατζήπροκοπίου συνεχίζει μελετητές Καρυδάκη και Μπουκά- λα, όπως τους παραθέτει ο Χατζή- προκοπίου, ο Τερτσέτης αντλεί εδώ από τον ποιητή της ελληνιστικής περιόδου Φανοκλή. Μετά τον Τερτσέτη, κι αφήνο- ντας εύλογα ερωτήματα να πλανώ- νται, ο Χατζήπροκοπίου συνεχίζει στην αγκαλιά του να ταφώ/ κι αν τύ- χει και περνά Χρι- στός στο διάβολο η ανάσταση». Αλ- λωστε, ένα από τα νήματα που συνέ- χουν το έργο του Χατζήπροκοπίου είναι και η απαγό- ρευση να θρηνη- θεί ο ομοερωτικός εραστής. Δεύτε- ρον, είναι ιδιοφυ- ής η σκηνοθεσία: τα δημοτικοφανή αποτελούν μέρος μιας εξόφθαλμα επινοημένης μυ- θοπλαστικής «τεκμηρίωσης», στο πλαίσιο της οποίας συνυφαίνονται και συνομιλούν με άλλα ποιήματα, μοντερνιστικής τεχνοτροπίας. Πρό- κεται για χρήσιμο μάθημα που ο Χατζήπροκοπίου δίνει σε όσους αγαπούν να υπηρετούν παραδοσι- ακές/παλαιές φόρμες στην ποίηση. Ναι, μας λέει, γίνεται, και μπορεί να

επιτυχάνεται, νομίζω, με δύο τρό- πους. Πρώτον, πρόκειται για τρα- γούδια στ' αλήθεια καλοφτιαγμένα. Η προτίμησή μου γέρνει υπέρ ενός δάθεν σπαράγματος μοιρολογιού, που τιτλοφορείται «Του αγαπημέ- νου Ι»: «Ανοίχτε μου τα χώματα

στην αγκαλιά του να ταφώ/ κι αν τύ- χει και περνά Χρι- στός στο διάβολο η ανάσταση». Αλ- λωστε, ένα από τα νήματα που συνέ- χουν το έργο του Χατζήπροκοπίου είναι και η απαγό- ρευση να θρηνη- θεί ο ομοερωτικός εραστής. Δεύτε- ρον, είναι ιδιοφυ- ής η σκηνοθεσία: τα δημοτικοφανή αποτελούν μέρος μιας εξόφθαλμα επινοημένης μυ- θοπλαστικής «τεκμηρίωσης», στο πλαίσιο της οποίας συνυφαίνονται και συνομιλούν με άλλα ποιήματα, μοντερνιστικής τεχνοτροπίας. Πρό- κεται για χρήσιμο μάθημα που ο Χατζήπροκοπίου δίνει σε όσους αγαπούν να υπηρετούν παραδοσι- ακές/παλαιές φόρμες στην ποίηση. Ναι, μας λέει, γίνεται, και μπορεί να

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ Η Ιστορία online

Πάνω από 100.000 φωτογραφίες αριθμεί το online αρχείο Fortepan με σημαντικά τεκμήρια από το 1900 έως το 1990. Ο ιδρυτής του αρχείου Μίκλος Ταμάσι είχε βρει τυχαία πεταμένες φωτογραφίες και το υλικό αυτό έγινε η βάση για το αρχείο Fortepan (από την παλιά κινηματογραφική βιομηχανία Forte) που διαρκώς επεκτεινόταν με κομμάτια της συγγραφικής ιστορίας. Στη φωτογραφία, ο Ελβετός διπλωμάτης Καρλ Λουτς, διαπιστευμένος στη Βουδαπέστη, ο οποίος έσωσε χιλιάδες Εβραίους.

ΒΕΡΟΛΙΝΟ

50 χρόνια από το Στόουνγουολ

Το πρώτο μουσείο στον κόσμο αφιερωμένο στο απελευθερωτικό κίνημα των ομοφυλοφίλων είναι το Schwules Museum στο Βερολίνο, που λειτουργεί από το 1985. Αυτήν την περίοδο παρουσιάζεται μια έκθεση με αφορμή τα 50 χρόνια από την εξέγερση του Στόουνγουολ στη Νέα Υόρκη, όπου με αφορμή μια κίνηση καταστολής σηματοδοτήθηκε η έναρξη της ομοφυλόφιλης απελευθέρωσης. Η έκθεση έχει τίτλο «Love at First Sight» και στη φωτογραφία διακρίνονται πόστερ εποχής.

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

Τα 550 παράθυρα

Η γενική άποψη των παραθύρων της Ιερουσαλήμ παραπέμπει σε παραμύθι. Είναι μια εικαστική εγκατάσταση αποτελούμενη από 550 αλμπινά και διαφορετικά παράθυρα προερχόμενα όλα από την Ιερουσαλήμ. Κάθε ένα όμως εκπροσωπεί μια διαφορετική κουλτούρα, εποχή ή στιλιστικό ύφος. Το Παλάτι των Παραθύρων της Ιερουσαλήμ, όπως αποκαλείται, θα είναι επισκέψιμο έως τις 21 Σεπτεμβρίου. Όλα τα παράθυρα είναι μέρος της συλλογής του αιμηνιστου καλλιτέχνη Γιόραμ Αμίρ.

ΜΠΟΥΡΓΚΟΣ

Τα 800 χρόνια

Ενα γλυπτό του Ισπανού γλύπτη Βενάνθιο Μπλάνκο (1923-2018) είναι τοποθετημένο στο εσωτερικό του καθεδρικού ναού του Μπούργκος, της σημαντικότερης γοθικής εκκλησίας στην Ισπανία. Έως τις 27 Οκτωβρίου θα παρουσιάζονται έργα θρησκευτικής τέχνης του πρόσφατα εκλιπόντος Ισπανού γλύπτη σε μια έκθεση-πρόδρομο των επετεικών εκδηλώσεων για τα 800 χρόνια από την ανέγερση του επιβλητικού ναού. Ο ναός χτίστηκε επί Φερδινάνδου Γ' τον 13ο αιώνα.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Μεσαιωνικός εβραϊσμός

Τον «Θησαυρό του Κολμάρ» παρουσιάζει σε νέα έκθεση το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης (στο Met Cloisters), προβάλλοντας όψεις της κληρονομιάς από τον εβραϊσμό των μεσαιωνικών χρόνων. Ο θησαυρός έχει μοναδικότητα και αποτελείται από αντικείμενα υψηλής τέχνης και αισθητικής όπως κοσμήματα, και ειδικά καρφίτσες με πολύτιμους λίθους, 300 νομίσματα, χρωματιστό γυαλί, δακτυλίδια με τρικοιάζ, ρουμπίνια και σμαράγδια, χρυσοποικίλα κουμπιά, διακοσμημένες ζώνες.

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σίζαρ Πέλι, αποχαιρετισμός στον «Καίσαρα» των αιθέρων

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Για τον εικοστό αιώνα, μορφές όπως αυτή του Σίζαρ Πέλι (Cesar Pelli) ήταν ιδιαίτερα επιδραστικές για τη σιλουέτα των πόλεων και τη διάλυση μιας νέας αντίληψης για το μέλλον των μεγαλουπόλεων στη Δύση και στην Ασία. Αργεντινός που έγινε Αμερικανός, ο αρχιτέκτων Σίζαρ Πέλι (ή Σεζάρ Πέλι) είναι ο δημιουργός πολλών ουρανοξύστων που έγιναν «μυθικοί» όπως οι περίφημοι Petrona Towers, στην Κουάδα Λουμπόρ, στη Μαλαισία, που αποπερατώθηκαν το 1997 και

έγιναν έκτοτε σύμβολο της Νοτιοανατολικής Ασίας (έργο για το οποίο τιμήθηκε με το Βραβείο Aga Khan). Ο Σίζαρ Πέλι απεβίωσε στις 19 Ιουλίου στα 92 του χρόνια, έχοντας σφραγίσει με την πορεία του την ανάγνωση του 20ού αιώνα (και των αρχών του 21ου) αν σταθούμε στους όρους αστικού ανταγωνισμού και συγκέντρωσης πλούτου. Ενα από τα πιο πρόσφατα δημιουργήματά του είναι ο ουρανοξύστης Salesforce στο Σαν Φρανσίσκο (φωτ.), που αποπερατώθηκε μόλις το 2018, και είναι ένα από τα

υψηλότερα κτίρια του κόσμου, φθάνοντας στα 326 μέτρα. Με τη θέα αυτού του Πύργου να στεφανώνει την όψη του Σαν Φρανσίσκο, τον αποχαιρέτισαν διεθνή πρακτορεία για να τιμήσουν μία πολυδιάστατη προσωπικότητα που τιμήθηκε όχι μόνο για την προσφορά της στην αρχιτεκτονική αλλά και για την εν γένει επίδραση του έργου του. Το 1991 ήταν ανάμεσα στους δέκα πιο επιδραστικούς αρχιτέκτονες στις ΗΠΑ σύμφωνα με το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων και το 1995 έλαβε από το ίδιο Ινστιτού-

το το Χρυσούν Μετάλλιο. Ο Πέλι ερευνούσε διαρκώς νέα υλικά και ιδιαίτερα μετά το 1990 ανέδειξε ιδιαίτερα τον ανοξείδωτο χάλυβα. Τον ενδιέφερε η εξέλιξη του ουρανοξύστη τόσο τεχνικά όσο και μορφολογικά, καθώς η ζωή στις πόλεις άλλαζε και όσα ίσχυαν στον μεταπολεμικό κόσμο του 1960 ήταν εκτός ατζέντας ήδη από το 1980. Ο Σίζαρ Πέλι, γεννημένος στην Αργεντινή τον Οκτώβριο του 1926, ήρθε στις ΗΠΑ το 1952 όπου φοίτησε στην περίφημη Σχολή Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου του Ιλι-

νοί. Από τότε έμεινε στις ΗΠΑ και αργότερα πολιτογραφήθηκε Αμερικανός πολίτης. Στα πολύ γνωστά έργα του συγκαταλέγεται και το World Financial Center της Νέας Υόρκης, μείζον και σύνθετο έργο που αντανάκλα τη γενικότερη θεωρία του για ισχυρές παρεμβάσεις στον ιστό των πόλεων. Ο Σίζαρ Πέλι, με ένα από τα μεγαλύτερα γραφεία αρχιτεκτονικής στον κόσμο, αντανάκλα την ηρωική εκείνη γενιά που πήρε πτυχίο στη δεκαετία του '50 και άρχισε να οραματίζεται τον κόσμο που άλλαζε γοργά.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Οι νύχτες των μικρών μαχαιριών

Ήταν μια ιστορία που είχε να κάνει με μαχαίρια. Δύο καλεσμένοι σχολιάζουν σε ένα κοκτέιλ πάρτι τα αφρικανικά εγχειρίδια που έχουν οι οικοδεσπότες.

Ο Λον, που σαγηνεύεται από αυτά, ρωτώντας κάθε τόσο τον νεότερό του Τζόνι αν η συζήτηση τον ενοχλεί. Ο Τζόνι αρνείται αλλά ο αναγνώστης πληροφορείται πως η όλη κουβέντα προκαλεί μια δυσάρεστη ανάμνηση μέσα του.

«Θα πρέπει να είχες περιπετειώδη ζωή», λέει ο Τζόνι, όχι δίκως ειρωνεία. Ο Λον επιβεβαιώνει: έχει ζήσει μάχες σώμα με σώμα στην Ισπανία, στην Αφρική και στο Μεξικό. «Είναι μια χαμένη τέχνη», λέει, «όπως και η κατασκευή καλών μαχαιριών είναι μια χαμένη τέχνη».

Το διήγημα «The Temper of Steel» δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 1948 στο περιοδικό Atlantic Monthly και συγγραφέας του ήταν ο Τζέιμς Τζόουνς (1921-1977). Ο Τζόουνς έγινε

«Εκείνη η σκηνή»,
αποκρίνεται
ο Λον. «Υπερβολικά
συναισθηματική»,
προσθέτει.

διάσημος το 1951 όταν κυκλοφόρησε το μυθιστόρημα «Από εδώ στην αιωνιότητα» (που μεταφέρθηκε με επιτυχία στο σινεμά). Στα ελληνικά κυκλοφορεί μόνον η «Λεπτή κόκκινη γραμμή» από τις εκδόσεις Οξύ, σε μετάφραση του συγγραφέα Μιχάλη Μακρόπουλου.

Το διήγημα με τα μαχαίρια προηγήθηκε αυτών αλλά όπως τα δύο μυθιστορήματα (και το «Whistle», που ολοκληρώνει μια τριλογία), όλα έχουν κάτι κοινό: βασίζονται στις πολεμικές εμπειρίες του συγγραφέα. Ο Τζόουνς υπηρέτησε με το αμερικανικό πεζικό

Ο Αμερικανός συγγραφέας Τζέιμς Τζόουνς το 1950, την εποχή που έγραφε το «Από δω στην αιωνιότητα», βιβλίο που τον κατέστησε διάσημο.

στον Ειρηνικό, πήρε μέρος στη μάχη του Γκουανταλκανάλ το 1943, όπου και τραυματίστηκε.

Αυτό που έπεται της συζήτησης για την ομορφιά των μαχαιριών στο διήγημα είναι η ανάμνηση του Τζόνι από τον Ειρηνικό, όταν κουρνιασμένος στο όρυγμα του μια νύχτα αναγκάζεται να σκοτώσει σε πάλη σώμα με σώμα έναν Ιάπωνα με το μαχαίρι του. «Ο Ιάπωνας μόλις που έβγαλε έναν ήχο, μονάχα ένα κοφτό «Αχ», καθώς το μαχαίρι τον διαπέρασε. Τόσο σιωπηρός ήταν αυτός ο πόλεμος».

Το επεισόδιο αντλεί από μια ανάλογη τραυματική εμπειρία του Τζόουνς στις ζούγκλες του Γκουανταλκανάλ: αφού μαχαίρωσε έναν Ιάπωνα, έχανε πολλές φορές εμετό και βασανίστηκε από τύψεις συνειδήσεων.

Αγνωστος εν πολλοίς στη χώρα μας ο Τζόουνς, ωστόσο τα διηγήματα που περιλαμβάνονται στην εξαιρετική συλλογή «The Ice Cream Headache

and Other Stories» (απ' όπου και το εν λόγω διήγημα) είναι μικρά αριστουργήματα ευρύτερης θεματικής: τα πεζά πάνω στις σχέσεις ανδρών - γυναικών είναι από τα κορυφαία της συλλογής. Στο τέλος του διηγήματος, και αφού ο αναγνώστης έχει «ζήσει» την ανάμνηση του Τζόνι, ο τελευταίος ρωτά τον Λον αν θυμάται τη σκηνή από το «Ουδέν νεότερον», όπου ο Πάουλ μαχαίρωνει έναν Γάλλο και μετά ζητάει συγγνώμη κλαίγοντας με αναφιλητά. «Εκείνη η σκηνή», αποκρίνεται ο Λον. «Υπερβολικά συναισθηματική», προσθέτει. «Αυτό θέλω να πω», λέει ο Τζόνι, «είναι παρωχημένη, έτσι δεν είναι»; Και έπειτα: «Εχω κι εγώ κάνα δυο μαχαίρια που θα σου άρεσαν. Τα πήρα από έναν σκοτωμένο Ιάπωνα». Ο Λον ενδιαφέρεται να μάθει τι είδους μαχαίρια ήταν. «Αμερικανικά», απαντάει ο Τζόνι. «Ο Ιάπωνας μάλλον τα είχε πάρει κι αυτός από έναν νεκρό Αμερικανό».

Όσα φέρνουν τα πνευστά και ακόμη παραπάνω

Το Windcraft Music Fest για έκτη χρονιά, στα Κατύδατα, 10-11 Αυγούστου και υπόσχεται βραδιές μουσικής μαγείας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Στην κοιλάδα της Σολιάς κάποιες μέρες του Αυγούστου ακούγονται ήχοι πολλοί, που σπάνε την καλοκαιρινή ραστώνη και το μονότονο, για κάποιους, τετέρισμα του τζιτζικιού. Στη μικρή κοινότητα των Κατυδάτων για έκτη χρονιά το Σάββατοκύριακο 10 και 11 Αυγούστου διοργανώνεται το φεστιβάλ Windcraft Music Fest 6. Πρόκειται για ένα από τα πιο ιδιαίτερα μουσικά φεστιβάλ που διοργανώνονται στην Κύπρο και στο οποίο συμμετέχουν καλλιτέχνες και σχήματα που έχουν στη μουσική τους φαρέτρα πνευστά όργανα.

Με πρωταγωνιστές, λοιπόν, τα πνευστά και το φετινό Windcraft έρχεται να αντλήσει από τις παραδόσεις της παγκόσμιας μουσικής και να παρουσιάσει νέες, σύγχρονες δημιουργίες. Αυτή τη δέσμευσή του το φεστιβάλ την τηρεί απαρέγκλιτα, αλλά όπως κάθε ζωντανός οργανισμός εξελίσσεται, έτσι η φετινή διοργάνωση του Windcraft, παρουσιάζει κάτι το διαφορετικό, και δίνει στο πρόγραμμά της ξεχωριστή θέση στις «τέχνες του δρόμου». Στο Windcraft Music Fest 6 θα υπάρχουν τρεις σκηνές, στο Χάνι του Σταυρινού, στο περβόλι του Σταυρινού και στην πλατεία και είναι πραγματικά σκηνές που σε κάνουν να νιώθεις οικεία, αναδύουν και οι τρεις εκείνη την ατμόσφαιρα αλλοτινών εποχών, που, όμως, οι ήχοι των πνευστών έρχονται να την ταρακουνήσουν και να της προσδώσουν φως και χρώμα, που μόνο τα αττιά μπορούν να ακούσουν.

Η Έλλη Μιχαήλ, η ψυχή του φεστιβάλ, δεν εφησυχάζει ποτέ, θέλει το φεστιβάλ στα Κατύδατα να είναι άψογο από κάθε άποψη. Περιπατήσαμε μαζί στο χωριό το απόγευμα της Τετάρτης, για να με ξεναγήσει στην κοινότητα, και στην παρέα μας είχαμε και τον κοινοτάρχη Χαράλαμπο Μιχαήλ, ο περίπατός μας βέβαια, σύντομα έλαβε και χαρακτηρισμό επιθεώρησης των χώρων. Η Έλλη εντόπιζε ατέλειες που έπρεπε

να λυθούν και τις επεσήμαινε στον κοινοτάρχη, από την πλευρά του ο κ. Μιχαήλ, αμέσως έκανε τα απαραίτητα τηλεφωνήματα, τίποτα δεν πρέπει να μένει σε εκκρεμότητα. Εντύπωση μου έκανε και το ενδιαφέρον των κατοίκων για το φεστιβάλ, αντιλαμβάνονται ότι τέτοιες εκδηλώσεις μόνο θετικά μπορούν να έχουν για την κοινότητά τους.

Ηχος και καλή διάθεση

Το φετινό πρόγραμμα συναυλιών μάς υπόσχεται στιγμές μαγείας και χορού, οπότε αν έχετε όρεξη για χορό και πολλή μουσική δεν έχετε παρά να επιλέξετε τα Κατύδατα. Στις τρεις σκηνές του φεστιβάλ θα παρουσιαστούν σχήματα που σμίγουν παραδοσιακές μουσικές με μοντέρνους ήχους: Οι 'Ndiaz από τη Βρετανία της Γαλλίας φτιάχνουν «ακουστική trance» με στοιχεία από τη μουσική της Βραζιλίας, της Μέσης Ανατολής και της Ινδίας, ενώ το σχήμα The Khat αναβιώνει την παραδοσιακή μουσική της Υεμένης σε αραβικούς και εβραϊκούς στίχους με μοντέρνα όργανα εν μέρει κατασκευασμένα από τους ίδιους. Οι Bunta Planedo προσκαλούν σε χορό με τις ηλεκτρονικές διασκευές γνωστών τραγουδιών από την Ελλάδα και τα Βαλκάνια.

Οι Agios Lavrentios Brass Band ξεσηκώνουν με τον χάλκινο ήχο τους και τις μελωδίες των Βαλκανίων και της Νέας Ορλεάνης, ενώ το Nicolas Tryfonos Quintet φέρνει κοντά τους δρόμους της τζαζ και της Ανατολικής Μεσογείου. Οι συνέργιες είναι πολύ σημαντικές για κάθε φεστιβάλ, μιας και αυτές μπορούν να ανανεώσουν όχι μόνο τη διοργάνωση, αλλά και τους ίδιους τους καλλιτέχνες και τα σχήματα. Η Κύπρος έχει την τύχη να έχει καλούς μουσικούς που θέλουν να πρωτοπορήσουν, να δουν τι παίζει παραξέω, κυριολεκτικά και μεταφορικά, έτσι ξεχωριστή θέση στο πρόγραμμα του φεστιβάλ έχουν τρεις νέες συνεργασίες κυπριακών σχημάτων με ξένους καλλιτέχνες. Το τρίο του Οδυσ-

Το πρόγραμμα μάς υπόσχεται στιγμές μαγείας και χορού, οπότε αν έχετε όρεξη για χορό και μουσική δεν έχετε παρά να επιλέξετε τα Κατύδατα.

σέα Τουμάζου φιλοξενεί τον πρωτοποριακό μουσικό Itai Weissman (σαξόφωνο, EWI) σε μια παράσταση που ταυτόχρονα αποτελεί παρουσίαση του πρώτου δίσκου τους En-

Με πρωταγωνιστές τα πνευστά και το φετινό Windcraft έρχεται να αντλήσει από τις παραδόσεις της παγκόσμιας μουσικής και να παρουσιάσει νέες, σύγχρονες δημιουργίες.

τη σκηνή με τον κρουστό Nils Fischer. Το ντουέτο LARVA που εμπνέεται από την κυπριακή μουσική για να δημιουργήσει νέους ήχους, θα εμφανιστεί στο φεστιβάλ μαζί με τον σαξοφωνίστα Federico Pascucci.

Το σύνθημα για την έναρξη του φεστιβάλ θα δώσουν με τα πνευστά και τα κρουστά τους αντίστοιχα, το Windcraft Band και οι Batukinio. Το φετινό φεστιβάλ, όπως λένε οι διοργανωτές, προσκαλεί τους επισκέπτες να αφευθούν στη μαγεία της μουσικής και να γητευτούν από τον ήχο των πνευστών. Γιατί όχι και να γυρίσουν το δικό τους μουσικό ντοκιμαντέρ με το smartphone σας, να εξερευνήσουν τη φωνή τους και να μπουν στον ρυθμό της μουσικής, να σχεδιάσουν το δικό τους mandala, να ονειρευτούν μαζί με τον Μικρό Πρίγκιπα στα κυπριακά, ή απλώς να ακολουθήσουν τα αστέρια....

δρόμου». Και τι σημαίνει αυτό; Μα ότι η μουσική σε ένα φεστιβάλ τέτοιου είδους δεν μπορεί να περιοριστεί στις μουσικές σκηνές. Έχουν προγραμματιστεί χορευτικές και εικαστικές παρεμβάσεις στους δρόμους του χωριού και γι' αυτό η επιθεώρηση κοινοτάρχη και υπεύθυνη του φεστιβάλ κρίνεται απαραίτητη και αυτό το επιβεβαιώνει ο ίδιος ήμμασι, χαρακτηριστική η φράση του κ. Μιχαήλ προς την Έλλη, «αυτόν το θάμνο να το αφήσουμε;», βλέποντας κάποια αγριόχορτα στο κράσπεδο μιας οικίας. Το πρόγραμμα του Φεστιβάλ περιλαμβάνει, επίσης, εργαστήρια, προβολές, θεατρικές παραστάσεις για παιδιά και άλλες δραστηριότητες που προσκαλούν τον επισκέπτη να δράσει, να εξερευνήσει, να ανταλλάξει εμπειρίες και να απολαύσει την υπέροχη διαδικασία της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Και εκτός χωριού

Αυτή τη φορά, το Windcraft βγαίνει από το χωριό και σε συνεργασία με το Θέατρο Ριάλτο της Λεμεσού, διοργανώνεται «μουσική συγκατοίκηση» για επαγγελματίες πνευστούς και κρουστούς μουσικούς στο πλαίσιο του Rialto World Music Festival με συντονιστή τον Νεοζηλανδό σαξοφωνίστα Hayden Chisholm στις 28 Ιουλίου-1 Αυγούστου στη Λόφου και ο καρπός της δημιουργίας του θα παρουσιαστεί και στο Windcraft Music Fest.

Τέχνες του δρόμου

Η φετινή διοργάνωση θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στις «τέχνες του

Πληροφορίες στο τηλ. 22-377748 info@windcraftmusic.com
Δείτε το αναλυτικό πρόγραμμα www.windcraftmusicfest.com
Εισιτήρια: €20 μονοήμερο, €25 διήμερο. Παιδιά κάτω των 12, εργαστήρια και παράλληλες δράσεις δωρεάν. Διαδικτυακή προώθηση εισιτηρίων μέχρι τις 9 Αυγούστου μέσω της ιστοσελίδας Eventbrite.com
Διαμονή: Δωρεάν κατασκηνωτικός χώρος με χώρους υγιεινής, ξενοδοχεία και καταλύματα στα γύρω χωριά (Κακοπετριά, Καλοπαναγιώτης, Σπήλια, Γαλάτα κτλ.)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τρόδος - Η φύση, ο πλούτος μας Σταθμός ενημέρωσης

Η ομάδα «Αερίκο» θα λειτουργήσει σταθμό ενημέρωσης για τη χλωρίδα και πανίδα του Τρόδους, καθώς και με πληροφορίες για την δράση κινημάτων υπεράσπισης του φυσικού μας πλούτου και των κοινών στην Κύπρο. 10 - 11 Αυγούστου, 4:00-8:00 μ.μ.

SMART-DOC Εργαστήρι παραγωγής ντοκιμαντέρ

Το εργαστήρι θα αποτελείται από δύο μέρη και ο Alegros Gramma θα παρουσιάσει τις δυνατότητες της κάμερας που φέρουν τα smartphones. Με το οπτικογραφημένο υλικό που θα συλλέξει ο καθένας θα δημιουργηθεί στο τέλος ένα σύντομο μουσικό ντοκιμαντέρ. Σάββατο 10 Αυγούστου, 4:00-5:00 μ.μ. και Κυριακή 11 Αυγούστου, 11:00 π.μ. - 1:00 μ.μ.

SOUND OF HEIMAT, Deutschland sing! Προβολή

Ο μουσικός Hayden Chisholm, Νεοζηλανδός με ιρλανδική καταγωγή, διασκίζει στη Γερμανία προς αναζήτηση της αληθινής παραδοσιακής γερμανικής μουσικής. Στην πορεία ανακαλύπτει μια ζωντανή, δυναμική, αυθεντική και δημιουργική μουσική σκηνή, που απέχει πολύ από κάθε μουσειακό έκθεμα. Σάββατο 10 Αυγούστου, 4:00-5:30 μ.μ.

PAINTINGS ON A WALL Εργαστήρι stencil

Μετά την πρώτη καλλιτεχνική του επέμβαση στο 3ο Windcraft Music Fest, ο καλλιτέχνης twenty three επιστρέφει για να δημιουργήσει

μια νέα τοιχογραφία στο χωριό. Αν θέλεις να συμμετέχεις κι εσύ στη δημιουργία του, μαθαίνοντας και χρησιμοποιώντας τις βασικές τεχνικές του stencil, πέρνα από τον Καφενέ του Σταυρή. Σάββατο 10 Αυγούστου, 5:00-7:00 μ.μ.

B(e) Flat Εργαστήρι Παρα-Φωνίας

Στο εργαστήρι παρα-φωνίας που παρουσιάζει η Κάλια Λοϊζίδου με πρακτικό τρόπο θα έρθουμε κοντά στη φωνή μας. Θα δούμε τη φωνή ως το εργαλείο ανάπτυξης του αισθήματος της επίτευξης και της μάθησης, ως μέσο διαπροσωπικών σχέσεων και καλύτερης επικοινωνίας, ως θεραπεία της μοναξιάς και της θλίψης. Σάββατο 10 Αυγούστου, 5:30-7:00 μ.μ.

CAPOEIRA Παρουσίαση από το Arêiara Capoeira Academy

Ο δάσκαλος Mestre Casquinha (Rodrigo Goncalves) και η ομάδα του θα επιδείξουν στο Windcraft Music Fest 6, την ευεξία η οποία κανείς αποκτά χρησιμοποιώντας την τέχνη capoeira, σχηματίζοντας ένα κύκλο στο κέντρο του χωριού, καλώντας μας να συμμετάσχουμε στις διάφορες κινήσεις και στάσεις της πολεμικής αυτής τέχνης. Σάββατο 10 Αυγούστου, 6:00-7:00 μ.μ.

AMIKECO Παράσταση με κούκλες

Αμικέκο από τη θεατρική ομάδα: Canicula Puppets. Χρησιμοποιώντας την κούκλα ως

ένα από τα πιο ιδιαίτερα θεατρικά εργαλεία, η παράσταση μας ταξιδεύει σε ένα κόσμο γλυκό και νοσταλγικό, στον οποίο ο Αμικέκο, πρωταγωνιστικός χαρακτήρας, μας αποδεικνύει τη δύναμη της αγάπης και την αξία της αληθινής φιλίας. Την παράσταση μπορούν να παρακολουθήσουν όλοι και όλες άνω των 4 ετών, ανεξαρτήτως γλώσσας. Σάββατο 10 Αυγούστου, 6:30-7:30 μ.μ.

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΣΥΜΠΛΗΝ Παρατήρηση του έναστρου νυχτερινού ουρανού με τηλεσκόπιο

Οι παρευρισκόμενοι στο φεστιβάλ θα έχουν την ευκαιρία να κοπιάξουν μέσω τηλεσκοπίου, μερικά από τα εντυπωσιακά χαρακτηριστικά των ουράνιων σωμάτων. Στον χώρο της παρατήρησης θα προβληθεί υλικό σχετικό με την εξερεύνηση της σεληνής και των πλανητών του Ηλιακού μας Συστήματος. Σάββατο 10 Αυγούστου, 9:00-11:00 μ.μ.

WINDS & BEATS Εργαστήρι για πνευστά και κρουστά

Ο Hayden Chisholm και οι μουσικοί του Agios Lavrentios Brass Band μας προσκαλούν να γνωρίσουμε μαζί τους την κουλτούρα αυτών των μουσικών παραδόσεων, μέσα από ένα πρακτικό εργαστήρι που απευθύνεται σε παίκτες πνευστών και κρουστών μουσικών οργάνων. Κυριακή 11 Αυγούστου, 11:00 π.μ. - 1:00 μ.μ.

DRAW A MANDALA Εργαστήρι

Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για τα

mandala, να δοκιμάσετε και να δημιουργήσετε, ελάτε στο εργαστήρι «Draw a Mandala» και γίνετε «ένα» με την ουσία, βάζοντας τη συμμετρία και το χρώμα στη ζωή σας, μεταφορικά και κυριολεκτικά. Την παρουσίαση θα αναλάβει ο καλλιτέχνης-tattoo artist Metatron. Κυριακή 11 Αυγούστου, 11:00 π.μ. - 1:00 μ.μ.

MOROCCANA Προβολή

Η Moroccana είναι η καταγραφή του πώς μετατρέπεται ένα ταξίδι σε soundtrack της ζωής μας. Ο Alegros Gramma (Αλέξης Γραμματικός) παίρνει το σαξόφωνό του, ένα μικρόφωνο, μία κάμερα κινητού τηλεφώνου και κυκλοφορεί στο Μαρόκο για 45 μέρες συναντώντας μουσικούς, ηχογραφώντας και βιντεοσκοπώντας την πραγματική ζωή και τους ήχους του Μαρόκο. Κυριακή 11 Αυγούστου 2019, 15:30-17:00.

ΚΟΥΤΣΑ-ΚΟΥΤΣΑ, ΓΙΑΛΙ-ΓΙΑΙ Αναλογικό παιχνίδι εξερεύνησης στο χωριό

Πρόκειται για ένα διασκεδαστικό ομαδικό παιχνίδι εξερεύνησης στο χωριό, όπου οι παίκτες θα πρέπει να περάσουν από διάφορες πρακτικές δοκιμασίες μέχρι να βρουν ένα κομμάτι του κρυμμένου θησαυρού. Κυριακή 11 Αυγούστου, 4:30-5:30 μ.μ.

ΣΕ ΡΥΘΜΟΥΣ ΛΑΤΙΝ Εργαστήρι για κρουστά με τον Nils Fischer

Ο Nils Fischer μας καλεί να τον ακολουθήσουμε σε ένα μοναδικό ταξίδι εξερεύνησης των λατιν ρυθμών. Εισάγοντάς μας στα διάφορα

στυλ της λατιν μουσικής, θα μας δώσει την ευκαιρία να ζωντανέψουμε με τα κρουστά όργανα μας κάποιους από τους κυριότερους ρυθμούς και μοτίβα που αποτελούν την ουσία της λατιν μουσικής. Κυριακή 11 Αυγούστου, 5:00-6:30 μ.μ.

STREET MOVES Εργαστήρι χορού χιπ-χοπ

Ένα εργαστήρι χορού που παρουσιάζει τις βασικές ιδέες και κινήσεις του χορού χιπ-χοπ. Η αστική χορευτική κουλτούρα θα μεταφερθεί για λίγο στους δρόμους των Κατυδάτων, όπου οι παρευρισκόμενοι θα μπορούν να αυτοσχεδιάσουν και να χορέψουν σε κύκλο, αφού γνωρίσουν κάποιες κινήσεις και βασικές αρχές του χορευτικού στυλ χιπ-χοπ. Το εργαστήρι συντονίζει η χορεύτρια και χορογράφος Νεφέλη Τσιουτή. Κυριακή 11 Αυγούστου, 5:00-6:00 μ.μ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ στα κυπριακά Θεατρική παράσταση

Ο σκηνοθέτης Κώστας Σιλβέστρος παρουσιάζει ως θεατρική παράσταση στα κυπριακά το γνωστό παραμύθι «Ο Μικρός Πρίγκιπας» του Αντουάν ντε Σεντ-Εξιπερί. Η παράσταση είναι βασισμένη στην κυπριακή απόδοση του βιβλίου από τον Ιάκωβο Χατζηπierre, ενώ τη θεατρική μεταφορά του βιβλίου υπογράφει ο Αντρέας Νικολαΐδης. Ο ηθοποιός Γιάννης Μίνως ενσαρκώνει τον Μικρό Πρίγκιπα και όλους τους υπόλοιπους ρόλους του έργου, αναλαμβάνοντας να αφηγηθεί όλη την ιστορία με ευφάνταστα ευρήματα και αιφνίδιες εναλλαγές ρόλων. Κυριακή 11 Αυγούστου, 6:30-7:30 μ.μ.

Επιβίωση σε σκοτεινούς καιρούς

Ενα μάθημα ανατομίας του ανθρώπου, βασισμένο στο Ολοκαύτωμα και στη φρίκη των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης

MAURICE SOUSTIEL
Λεωφόρος Ωσμάν 146
εκδ. ΕΞΑΝΤΑΣ, σελ. 230
μτφρ. Λίλα Κονομάρα

Της **ΣΙΣΣΕΥΣ ΑΛΩΝΙΣΤΙΩΤΟΥ**

«**Στο δοκίμιο** για τον βασανισμό, για παράδειγμα, δεν ήμουν καθόλου βέβαιος ποια σημασία έπρεπε να δοθεί στην έννοια της αξιοπρέπειας, ούτως ώστε να την κάνω πέρα με ένα νεύμα του χεριού, μολονότι αργότερα, στο δοκίμιο για την εβραϊσότητα μου, νόμισα ότι θα μπορούσα να ορίσω την αξιοπρέπεια ως το δικαίωμα που μας εκχωρεί η κοινωνία για να ζήσουμε. Κατά τον ίδιο τρόπο, ενώ έγραφα για το Λουσβίτς και τα βασανιστήρια, δεν είχα ακόμα αποκτήσει αρκετή επίγνωση ότι η κατάσταση μου δεν εμπεριέχεται εξ ολοκλήρου στην έννοια “θύμα του ναζισμού”: χρειάστηκε να φτάσω στο τέλος και να στοχαστώ πάνω στην αναγκαιότητα και στην αδυνατότητα να είσαι Εβραίος, για να αναγνωρίσω τον εαυτό μου ως εβραϊκό θύμα». Το απόσπασμα ανήκει στο βιβλίο του Ζαν Αμερί «Πέρα από την ανοχή και την εξίλεωση».

Σε αυτό το βιβλίο επιστρέφω κάθε φορά που διαβάζω, αλλά κυρίως ακούω –ακόμα και από ανθρώπους τους οποίους γνωρίζω– να διατυπώνονται αντισημιτικές απόψεις. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον, όμως, μου προκαλεί ο κεκαλυμμένος αντισημιτισμός, ο βαθιά κρυμμένος αντιεβραϊσμός, ο σχεδόν ασυνείδητος, που διατυπώνεται από ανθρώπους τους οποίους θα ονομάζαμε «προοδευτικούς» ή που, εν πάση περιπτώσει, οι ίδιοι τοποθετούν εαυτόν

Η συνεισφορά ενός Ιταλού φασίστα στην επιβίωση της οικογένειάς του και ο ρόλος ενός ραββίνου στην εξόντωση της οικογένειάς του στη Θεσσαλονίκη.

σε αυτή την ασαφή μερίδα της ελληνικής κοινωνίας και ως τέτοιοι κοινωνικοποιούνται. Τα επιχειρήματα που διατυπώνουν είναι κοινά με αυτά των ακροδεξιών πολιτικών σχηματισμών και κινημάτων με εξαίρεση, το μοναδικό που εκπροσωπεί αποκλειστικά τη Χ.Α. και τους συνοδοιπόρους της διεθνώς, ότι δηλαδή «Το ολοκαύτωμα δεν έγινε ποτέ». Κατά τα άλλα: 1. Δεν πήγαν μόνον Εβραίοι στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ρομά, κομμουνιστές, ομοφυλόφιλοι υπήρξαν επίσης θύματα των ναζιστικών διωγμών. Γιατί έγινε ευρέως γνωστή μόνον η ιστορία των Εβραίων; 2. Κουρασστήκαμε πια να διαβάζουμε και να ακούμε για το ολοκαύτωμα. Φτάνει, πάμε παρακάτω. 3. Δηλαδή τι κάνει αυτή τη στιγμή το Ισραήλ στους Παλαιστίνιους;

Οι ερωταπαντήσεις, ως αντεπιχειρήματα στα παραπάνω, δεν μπορεί βέβαια να αποτελούν στόχο και περιεχόμενο της παρουσίας μερικών εκατοντάδων λέξεων για ένα βιβλίο. Εστω και ανείπωτα όμως, υποδεικνύουν τουλάχιστον την ανάγκη για τη συνεχή παρουσίαση βιβλίων όπως του Μορίς Σουστιέλ: μαρτυριών, αναλύσεων, ιστορικών γεγονότων σχετικών με τους διωγ-

Κορίτσι αφήνει ένα λουλούδι στις γραμμές του παλιού σιδηροδρομικού σταθμού Θεσσαλονίκης, απ’ όπου ξεκίνησε ο πρώτος συρμός θανάτου για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης της Γερμανίας.

Το εξώφυλλο του βιβλίου που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Εξάντας.

μους και τα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης. Το Ολοκαύτωμα δεν πρέπει να ξεχαστεί και, κυρίως, να μνημειοποιηθεί στις συνειδήσεις.

Στο βιβλίο «Λεωφόρος Ωσμάν 146» δεν περιγράφονται βασανιστήρια, στρατόπεδα και βιώματα εκτοπισμένων. Ο συγγραφέας είναι γιος Ελλήνα Εβραίου της Θεσσαλονίκης. Η μητέρα του, νόθο παιδί δύο Γάλλων καθολικών, έγινε οθωμανή Εβραία από τον γάμο της μητέρας της με έναν άντρα ονόματι Εσκενάζι και άρα ήταν Εβραία στα μάτια των Αρχών. Γνωρίστηκαν στο Παρίσι και εκεί έζησαν και επέζησαν της Κατοχής. Η αφήγηση αφορά στην προσπάθεια επιβίωσης και αντίστασης των γονιών του απέναντι στις συστηματικές διαδικασίες εκμηδενισμού της ταυτότητάς τους, της ύπαρξής τους, φυσικής και πνευματικής: δήμευση περιουσίας, επιχείρησης, τραπεζικών λογαριασμών, συγκεκριμένων

και καθοριστικών διακρίσεων για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία των σύγχρονων ανθρώπων.

Στην ιστορία του περιλαμβάνει τον, καθοριστικό για την επιβίωση της οικογένειάς του, ρόλο ενός Ιταλού φασίστα, του Εμανουэле Μπρουνάτο, αλλά και τον σημαντικό, για την εξόντωση της οικογένειάς του στη Θεσσαλονίκη, ρόλο του ραββίνου Τοβί Κόρετς. Αναδεικνύεται, μέσα από τις γραμμές, η τελική επιλογή για τον «κυνηγμένο»: Επιβίωση, να ζήσουν με όποιο τίμημα. Το ηθικό πρόσημο στις διαδικασίες προς τον κύριο αυτόν στόχο μπορεί, βεβαίως, να υπολογιστεί, αλλά εκ των υστέρων. Αναδεικνύεται η πολυπλοκότητα των σχέσεων και των συμπεριφορών των ανθρώπων σε σκοτεινούς καιρούς, σε περιόδους ανατροπής μιας κανονικότητας. Όταν αυτοί εκφράζονται μαζικά αλλά και όταν αποφασίζουν να δράσουν ατομικά. Τα ηθικά διλήμματα, η υπέρβασή τους, η απουσία τους. Όπως σχεδόν όλα τα βιβλία του είδους είναι –και συγκληρώστε μου παρακαλώ την αναλογία– σαν ένα μάθημα ανατομίας σε επιστημονικό/ερευνητικό νεκροτομείο που τροφοδοτεί συνεχώς με νέες πληροφορίες για το ανθρώπινο πνεύμα, για την ανθρωπινότητα, για τον άνθρωπο ως ολότητα και μοναδικό είδος στη φύση. Μένει εκεί, έτσι ώστε κάθε γενιά επιστημόνων, ιστορικών, πολιτών του κόσμου να αναζητά, να αναλύει, να βρίσκει και να συνθέτει συμπεράσματα καθοριστικά για το μέλλον της ανθρωπότητας. Όπως γράφει ο Αμερί «αφορά όλους όσοι επιθυμούν να συμβιώσουν ως συνάνθρωποι».

PIK1 | PIK2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018 - 2019

ΜΗΝΥΜΑ ΣΕ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ

Ένα περιβαλλοντικό ντοκιμαντέρ που ετοίμασε και παρουσιάζει το PIK για τα πλαστικά απορρίμματα στις ακτές και τις θάλασσες της Κύπρου, με σκοπό να προβληματίσει για το επίπεδο της πλαστικής ρύπανσης που υπάρχει στο νησί. Συνεντεύξεις με περιβαλλοντικές οργανώσεις, επιστήμονες, ακαδημαϊκούς και άτομα που ασχολούνται με την καθαριότητα των ακτών και των παραλιών, καταδεικνύουν την επιτακτική ανάγκη για δημιουργία ενός ενιαίου κρατικού φορέα με στόχο την προστασία και καθαριότητα της θάλασσας που περιβάλλει τη χώρα μας. Προβλήματα και εισηγήσεις, λάθη και παραλείψεις. Καλές πρακτικές που συναντήσαμε και άλλες που πρόκειται να εφαρμοστούν.

Σκηνοθεσία:
Πέτρος Κίττος

Οργάνωση παραγωγής - Δημοσιογραφική επιμέλεια:
Θεόδουλος Κουλλιαπή

Κυριακή 28 Ιουλίου
3.15 μ.μ.
PIK 1

Its a
deejay€935
summer!

Που θα θέλατε να πάτε διακοπές και με ποιόν μαζί σας;
935 ευρώ είναι δικά σας για να πραγματοποιήσετε την επιθυμία σας!

Follow @deejay935, like & tag
#deejaysummer

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΟ
www.mydeejay.com.cy

Ο έρωτας στα χρόνια του Facebook

Ενα θρίλερ για τις περίπλοκες σχέσεις στο «απρόσωπο» Διαδίκτυο

Ποια νομίζεις ότι είμαι; ★★ ★

ΔΡΑΜΑ (2019)

Σκηνοθεσία: Σάφι Νέμπου
Ερμηνείες: Ζιλιέτ Μπινός, Νικόλ Γκαρσία, Φρανσουά Σιβίλ, Γκιγιόμ Ζουί

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Ο δημιουργός του επιτυχημένου «Στα δάση της Σιβηρίας», Σάφι Νέμπου, μας παρουσιάζει μια ταινία-σχόλιο πάνω στις περίπλοκες σχέσεις της εποχής του Διαδικτύου και των σόσιαλ μίντια, την οποία είδαμε και στις ειδικές προβολές του περασμένου Φεστιβάλ Βερολίνου. Βασίζει δε (και δικαιώνεται) σχεδόν ολόκληρο το δραματικό βάρος πάνω στην πρωταγωνίστριά του, Ζιλιέτ Μπινός.

Η Κλερ (Μπινός) είναι μια μεσήλικη ακαδημαϊκός, χωρισμένη μητέρα δύο παιδιών. Όταν ο κατά πολύ νεότερος εραστής της θα την εγκαταλείψει, εκείνη επιχειρεί να τον κατασκοπεύσει προσεγγίζοντας τον επίσης νεαρό συγκάτοικό του, τον Αλεξ, μέσω Facebook. Έχοντας συστηθεί ως 24χρονη Κλάρα, η Κλερ σύντομα αναπτύσσει στενή –αλλά πάντα εξ αποστάσεως– σχέση με τον Αλεξ, η οποία προφανώς είναι καταδικασμένη να βρεθεί σε αδιέξοδο.

Διασκευάζοντας μια νουβέλα της Καμίλ Λορέν, ο Νέμπου στήνει ένα δραματικό θρίλερ, ισχυρής συναισθηματικής φόρτισης, προσθέτοντας και μερικές ακόμη προεκτάσεις. Στην αρχή του φιλμ βλέπουμε την Κλερ να μιλά με την ψυχαναλύτριά της (Νικόλ

Γκαρσία), αφηγούμενη την ιστορία με τον Αλεξ, η οποία έχει ήδη συμβεί. Το θέμα της μέσης ηλικίας εμφανίζεται για να επισκιαστεί γρήγορα από το πολύ πιο σύγχρονο της ταυτότητας, η οποία παίρνει τις δικές της διαστάσεις στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Νέα μορφή εθισμού

Η υιοθέτηση ενός άλλου χαρακτήρα γίνεται για την Κλερ πολύ φυσικά, προκαλώντας επί της ουσίας μια νέα μορφή εθισμού, η οποία έρχεται να καταπραΰνει τις ανοικτές πληγές της πραγματικής ζωής της. Η ερωτική επιθυμία, η ανάγκη για επιβεβαίωση και τρυφερότητα, όλα πια περνούν μέσα από το φίλτρο της πλαστής ταυτότητας.

Η ίδια η Ζιλιέτ Μπινός περιγράφει ως εξής την εμπειρία της: «Όταν παίζεις έναν ρόλο, σου επιτρέπεται να εξερευνήσεις ένα καινούργιο κομμάτι του εαυτού σου. Κάθε φορά. Για εμένα, η ιδέα του να βάζεις τον εαυτό σου σε κίνδυνο, το να φτάνεις τον εαυτό σου πέρα από τη βολή του, δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από τη διαδικασία της δημιουργίας».

Από την άλλη, εκείνο που κάνει την ταινία να ξεχωρίζει από τις (πολλές) παρόμοιες του είδους, είναι η διαχείριση του χρόνου. Η αναδρομική αφήγηση-ψυχανάλυση που αναφέρθηκε και παραπάνω εφάπτεται χρονικά, στο τελευταίο κομμάτι του φιλμ, με τις σύγχρονες εξελίξεις, για να διακλασθεί στη συνέχεια με ένα έξυπνο εύρημα.

Η Κλερ (Ζιλιέτ Μπινός) είναι μια μεσήλικη ακαδημαϊκός, χωρισμένη μητέρα δύο παιδιών. Όταν ο κατά πολύ νεότερος εραστής της θα την εγκαταλείψει, εκείνη επιχειρεί να τον κατασκοπεύσει προσεγγίζοντας τον επίσης νεαρό συγκάτοικό του, τον Αλεξ, μέσω Facebook.

HOME CINEMA

Χιούμορ και συγκίνηση στα αχνάρια του ράλι Ντακάρ

Ο Ζαν Ρενό πρωταγωνιστεί στο φιλμ δρόμου του Ανδalousιανού Ζεράρντο Ολιβάρες.

4L ★★½

ΚΩΜΩΔΙΑ (2019)

Σκηνοθεσία: Ζεράρντο Ολιβάρες

Ερμηνείες: Ζαν Ρενό, Χόβικ Κεχκέριαν, Σουζάνα Αμπάτουα

Το καλοκαιρινό μενού του Netflix μπορεί να περιλαμβάνει κυρίως πολυαναμενόμενους κύκλους σειρών («Stranger Things», «La Casa de Papel»), ωστόσο δεν λείπουν και οι ταινίες με διάθεση... ταξιδιωτική. Μια τέτοια είναι και αυτή του Ανδalousιανού Ζεράρντο Ολιβάρες, ο οποίος μας στέλνει στα μέρη του παραδοσιακού ράλι Ντακάρ με ένα κλασικό φιλμ δρόμου. Πρωταγωνιστές του είναι δύο φίλοι, ο Βάσκος Τότσο και ο Γάλλος Ζαν Πιερ (Ζαν Ρενό), οι οποίοι μαθαίνουν πως ο παλιός τους σύτροφος στις περιπέτειες, Γιοσέ-

μπα, βρίσκεται ανίατα άρρωστος κάπου στο Τιμπουκτού του Μάλι.

Με τη μεσήλικη ζωή τους βαλτωμένη, οι δύο άνδρες αποφασίζουν αμέσως να ταξιδέψουν στην Αφρική για να δουν τον φίλο τους, παίρνοντας μαζί και την ατίθαση –και αποξενωμένη– νεαρή κόρη του. Το μέσο τους, ωστόσο, δεν θα είναι το αεροπλάνο, αλλά ένα παλιό αγωνιστικό τζιπ, από εκείνα με τα οποία οι τρεις ασχολούνταν στα νιάτα τους. Η περιπέτεια ξεκινά και ο δρόμος είναι προφανώς γεμάτος με απρόοπτα...

Ο φακός της κάμερας ακολουθεί τους πρωταγωνιστές, καθώς διασχίζουν υπέροχα τοπία, τα οποία δεν είναι απαραίτητα αυθεντικά αφρικανικά (μεγάλο μέρος της ταινίας έχει γυριστεί στα Κανάρια Νησιά) όμως παραμένουν

εξωτικά και «γεμίζουν» το μάτι του θεατή. Τα κωμικά στοιχεία, τότε περισσότερο και τότε λιγότερο πετυχημένα, κυριαρχούν, αφήνοντας πάντως χώρο και για τη συγκίνηση, σε ένα κλασικό καλοκαιρινό μείγμα.

Ο Ζαν Ρενό είναι ως συνήθως καλός, όμως εδώ το περισσότερο γέλιο βγάζει ο Λιβανέζος ηθοποιός Χόβικ Κεχκέριαν στον ρόλο του Βάσκου «που μοιάζει με τον χαμένο κρίκο ανάμεσα στον πύθνηκα και στον άνθρωπο», ενός ελαφρώς αγροίκου αλκοολικού που έχει ωστόσο τρυφερή καρδιά. Γενικώς τα πάντα εδώ είναι μετρημένα, με κέφι και δίχως μεγάλες εκπλήξεις· το «4L» (ονομασμένο από το μοντέλο του αυτοκινήτου) τσεκάρει σχεδόν όλα τα κουτιά του κινηματογραφικού feelgood.

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

22.15 Juno

07.30 Θεία λειτουργία
10.10 Καμώματα τζι αρώματα
Κυριακή κωμική σειρά.
11.10 Road Trip - (Ε)
Μουσική εκπομπή.
11.40 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι περί πάσης
Εκπομπή για την άμυνα.
13.55 1974, Κυριακή 28 Ιουλίου
Ντοκιμαντέρ.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe, II - (Ε)
Εκπομπή πολιτισμού.
15.15 Μήνυμα σε πλαστικό
μπουκάλι
Ντοκιμαντέρ.
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
«Θάναος Μικρούτσικος».
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
Περιβαλλοντική εκπομπή.
17.55 1974, Κυριακή 28 Ιουλίου
Ντοκιμαντέρ.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.20 Ο Αζούλης
Κυριώτικο σκετς.
18.50 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.20 Πεταλούδα - (Ε)
Δραματική σειρά εποχής.
19.55 1974, Κυριακή 28 Ιουλίου
Ντοκιμαντέρ.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Τετ-Α-Τετ - (Ε)
«Μαρία Καβογιάννη».
22.15 Τζούντο - (Juno)
Αισθηματική κομεντί.
23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.05 Συνέχεια της ταινίας
23.45 The Graham Norton Show
Chat show.
00.45 EU4U - (Ε)

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

22.00 Smallville

07.30 Παιδική ζώνη
α. Ο ταχυδρόμος Πατ
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Ταχυδρομικό τρενάκι
δ. Παρέα με τον Ανδρέα
ε. Πιμ και Πίμπα
στ. Ντράκο
ζ. Μπομπ ο μάστορας
η. Οι Σούπερ Γουίνγκς
θ. Παπούτσια της Φράνι
ι. Η Μάρθα μιλά
κ. Ο Σούπερ Γουί
λ. Ο Ροζ Πάνθηρας
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
α. Παιχνιδούπολη
β. Ταχυδρομικό τρενάκι
γ. Παρέα με τον Ανδρέα
δ. Πιμ και Πίμπα
ε. Ντράκο
14.00 FINA Παγκόσμιο
Πρωτάθλημα Υγρού
Στίβου Κολύμβηση
16.45 Power of sports - (Ε)
Ντοκιμαντέρ.
17.15 Road Trip - (Ε)
Μουσική εκπομπή
με την Ελένη Ξένου.
17.45 Salmon fishing
in the Yemen
Ρομαντική κωμωδία.
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
20.00 Unlocking the Past - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
20.30 Art of Space
21.00 The Graham Norton Show
Chat show.
22.00 Smallville, VIII
Νεανική σειρά.
23.30 Οι Σειφ, II (Chefs)
Ξένη σειρά.
00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.45 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

OMEGA

ΤΗΛ.: 22477777

22.00 We are your friends

06.00 OMEGA NEWS
07.00 OMEGA Kids
Παιδικό πρόγραμμα.
09.00 Revenge body - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
10.00 Για πάντα παιδιά - (Ε)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΩΜΙΚΗ ΣΕΙΡΑ.
11.00 Celebrity Travel - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
11.45 FAKATΈτους - (Best Of)
Σατιρική εκπομπή.
12.15 Life is a beach
Ταξιδιωτική εκπομπή με
τους Χάρη Κιγιαδάκη,
Αλέξανδρο Προκοπάκη,
και Γιάννη Βαρελά.
12.45 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
15.00 Πάρτι στο χωριό - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.00 Για την παρέα... (Best of)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.00 OMEGA NEWS
18.10 Χαρούμενος ταξιδιώτης
Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.10 Ευτυχημένοι μαζί - (Ε)
Κωμική σειρά με τους
Γιάννη Μπέζο, Κατερίνα
Λέκου, κ.ά.
20.10 OMEGA NEWS
21.05 Fars Attack - (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
22.00 We are your friends
Αισθηματική ταινία,
με τους Ζακ Έφρον,
Γουές Μπέντλεϊ, κ.ά.
23.40 Στο αλαλούμ - (Ε)
Κωμική σειρά.
00.40 Ευτυχημένοι μαζί - (Ε)
Κωμική σειρά.
01.40 Hannibal - (Ε)
Ξένη αστυνομική σειρά.
02.40 DanSing Junior - (Ε)
05.00 UNA Fatsa - (Ε)

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

21.20 La Pasta Pomilwri

06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Πλάκα μου κάνεις - (Ε)
Κωμική σειρά.
07.30 Το έβδομο κλειδί - (Ε)
Κωμική σειρά.
08.30 Santa Γιολάντα - (Ε)
Κωμική σειρά.
09.50 Mamma Mia - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.20 Άκρως οικογενειακών (Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Υγεία πάνω απ' όλα
Εκπομπή για την υγεία.
12.50 Ονειροπαγίδα - (Ε)
Ελληνική σειρά.
14.00 Κωνσταντίνου και Ελένης
Κωμική σειρά.
14.50 Streat food
Εκπομπή μαγειρικής,
με τον Βασίλη Κολλίδη.
15.40 Την πάτσα - (Ε)
Κωμική σειρά.
16.30 La Pasta Pomilwri 2 - (Ε)
Κωμική σειρά.
17.20 Εσύ... στον κόσμο σου (Ε)
Κωμική σειρά.
18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10΄
18.10 Συνέχεια της σειράς
18.40 Μην ψαρεύεις - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 La Pasta Pomilwri - (Ε)
Κωμική σειρά.
22.15 Εσύ... στον κόσμο σου (Ε)
Κωμική σειρά κομεντί.
23.15 Death Race
Περιπέτεια με τους Τζέι-
σον Στέιθαμ, Τζόαν Άλεν.
00.00 Τίτλοι ειδήσεων
01.10 Τρίκες - (Ε)
Κωμική σειρά.
02.00 Τα μαχαίρωματα - (Ε)
Κωμική σειρά.
02.50 Ο γπευτής - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

21.25 The Hobbit

05.50 Θα γυρίσει ο τροχός - (Ε)
Κωμική σειρά.
06.20 Λάθος, κέρδισες! - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι,
με τη Γιώτα Δαμιανού.
07.00 Όσο έχω εσένα - (Ε)
Κωμική σειρά.
08.20 Κόκκινο ποδilatο - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής.
09.00 Προορισμός Ευτυχία - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
10.00 Στο χωριό μας - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
10.40 Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε)
Κωμική σειρά.
11.20 Success Story - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.20 Food n' friends
Μαγειρικό show.
13.20 Οι Τάκκοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
14.50 Αλλού ξημερυνμένοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
15.30 Βουράτε γεπόντοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
17.00 Μετά τα μεσάνυχτα - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 Συνέχεια της σειράς
18.40 Είσαι το ταίρι μου - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.
20.20 Τομές στα γεγονότα
21.15 Έχεις τη δύναμη
Μικρά δεκάλεπτα
ντοκιμαντέρ, με την
Κρίστη Παπαδοπούλου.
21.25 The Hobbit: The Battle
of the Five Armies
Περιπέτεια φαντασίας.
00.40 Γεγονότα σε τίτλους
00.50 Mayday Aircrash
Investigation
01.50 I Survived
02.50 Καταγίδα - (Ε)

ALPHA

ΤΗΛ.: 22212400

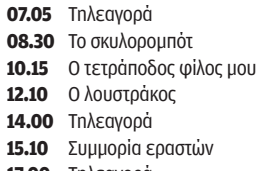

22.15 Sex and the city

06.15 Deal - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
07.00 60 ΄ Ελλάδα - (Ε)
Με τον Νίκο Μάνεση.
08.30 Έρωτας με επιδότηση ΟΓΑ
Κωμική σειρά.
09.15 Έλα στη θέση μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.45 Αστέρας Ραχούλας - (Ε)
Κωμική σειρά.
11.30 Θα σε δω στο πλοίο - (Ε)
Ελληνική σειρά.
13.00 Οικογενειακές ιστορίες
Ελληνική σειρά.
14.00 Πάμε πακέτο - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή με τη
Βίκυ Χατζηβασιλείου.
15.20 Η φαρμίλα - (Ε)
Κωμική σειρά.
16.15 Μην αρχίζει
τη μουρμούρα, IV - (Ε)
Κωμική σειρά.
17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.00 Έλα στη θέση μου, III
Κωμική σειρά.
19.30 Το σόι σου, IV - (Ε)
Κωμική σειρά, με τις
Μίρκα Παπακωνσταντι-
νου, Ρένια Λουιζίδου.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Παράδοση κατ' οίκον (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή με
τη Βασιλική Χατζηθαμάκου.
22.15 Sex and the city
Κωμωδία, με τους
Σάρα Τζέσικα Πάρκερ,
Κιμ Κατράλ, κ.ά.
00.00 Μετά τα μεσάνυχτα - (Ε)
Talk show με την
Ελεονώρα Μελέτη.
01.30 World Party - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
02.30 10η εντολή - (Ε)
Αστυνομική σειρά.

CAPITAL

ΤΗΛ.: 25577577

22.15 Sex and the city

07.05 Τηλεαγορά
08.30 Το σκυλορομπότ
10.15 Ο τετράποδος φίλος μου
12.10 Ο Λουστράκος
14.00 Τηλεαγορά
15.10 Συμμορία εραστών
17.00 Τηλεαγορά
19.05 Love Locks
Ρομαντική κωμωδία.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 Ξένη ταινία
03.30 Μαύρη χήρα
TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000
06.30 Παιδική ζώνη
09.30 Cook Eat - (Ε)
11.00 Τηλεαγορά
13.00 Μόνο για σένα - (Ε)
14.00 Express Weekend
16.30 Τηλεαγορά
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.45 Ταξίδι γεύσεων
19.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
19.40 ANNITA Airlines
21.30 Το ταξίδι της ζωής
22.30 Ξένη ταινία
00.20 Ξένες σειρές
03.05 Video Clips
03.50 ANNITA Airlines

SMILE TV

ΤΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
15.30 Maya The Bee
16.00 Heidi
16.30 Horseland
17.00 Rabbids, II
17.30 Puppy In My Pocket
18.00 Oggy & The Cockroaches
18.30 The Owl
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion
21.00 Pacman
22.00 Super Mario
23.00 Extreme Dino

MOVIES BEST

21.00 Match

07.55 My New Best Friend
09.25 Pocket Listing
11.00 The Trip To Bountiful
12.30 Dangerous Lessons
14.00 Betty And Coretta
15.30 Knightfall, II
19.00 1984
21.00 Match
22.45 Gun Shy
00.30 Mom And Dad
02.10 Yours, Mine & Ours
03.45 Atak Paniki
(Panic Attack)
05.30 Forsaken
GREEK CINEMA

22.00 Κορίτσια για φίλημα
07.25 Πλοίοι χωρίς λεφτά
08.40 Ο αρχιψεύταρος
10.20 Ένας ιππότης
για τη Βασούλα
12.00 Ζητείται ψεύτης
13.30 Ο μπαμπάς εκπαιδεύεται
14.55 Οι εραστές του ονείρου
16.35 Τα δύο πόδια
σ' ένα παπούτσι
18.05 Σ' αγαπώ
19.55 Η Αλίκη δικτάτωρ
22.00 Κορίτσια για φίλημα
23.55 Μακρυκυσταίοι και
Κοντογύρηνδες
01.15 Παλληκαριά
της παντοφλάς
02.35 Όλοι θα ζήσουμε

Μεγάλα μυθιστορήματα... εκτός μόδας

Πολυσέλιδα έργα με στιβαρή αφήγηση, πλούσια πλοκή και αξέχαστους χαρακτήρες για καλοκαιρινή ανάγνωση κόντρα στο «κύμα»

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

«**Είναι** ένα παλιομοδίτικο βιβλίο», λέει η Αμερικανίδα συγγραφέας Αννυ Πρου στον δημοσιογράφο της εφημερίδας «Γκάρντνιαν» αναφερόμενη στο μυθιστόρημά της «Ανθρωποι των δέντρων». «Είναι ογκώδες, έχει πολλούς χαρακτήρες και διαθέτει ένα μεγάλο κεντρικό θέμα. Είναι διαφορετικό από αυτά που αρέσκονται να γράφουν οι σύγχρονοι Αμερικανοί συγγραφείς, αλλά νομίζω ότι οι αναγνώστες ίσως έχουν επιθυμήσει τέτοιου είδους βιβλία, σαν αυτά που γράφονταν κάποτε: μεγάλα και φτιαγμένα με προσοχή».

Το μυθιστόρημά της είναι πράγματι τέτοιου είδους, ένα χορταστικό δράμα πολλών σελίδων. Από τα βιβλία που προτείνουμε εδώ, το συγκεκριμένο είναι το πιο σύγχρονο. Παρ' όλα αυτά μπορεί να ενταχθεί απολύτως στη συγκεκριμένη τετράδα των «παλιομοδίτικων» μυθιστορημάτων με κοινό χαρακτηριστικό ότι διαθέτουν πολλές σελίδες, στιβαρή αφήγηση, πλούσια πλοκή και αξέχαστους χαρακτήρες. Ξεκινώντας από τον Μαξίμ Γκόρκι και τον Θιοντορ Ντράιζερ, συνεχίζοντας στον Ερνέστο Σάμπато και καταλήγοντας στην Αννυ Πρου τα μυθιστορήματα που προτείνουμε μας δίνουν τη δυνατότητα να «διαβάσουμε» τη ζωή του τελευταίου ενάμιση αιώνα στην Ευρώπη και στην Αμερική μέσω της λογοτεχνίας. Τα περισσότε-

ρα κυκλοφόρησαν πρόσφατα στην ελληνική αγορά, αλλά ένα από αυτά αποτελεί επανέκδοση που έγινε σε νέα μετάφραση.

«**Οι Αρταμόνοφ**» είναι μια οικογενειακή σάγκα που αφηγείται την ιστορία τριών γενεών μιας ρωσικής οικογένειας επί μισό αιώνα, από την απελευθέρωση των δουλοπάροικων το 1861 μέχρι την Επανάσταση του 1917. Ο Μαξίμ Γκόρκι (1868-1936), πατέρας του σοσιαλιστικού ρεαλισμού, «πολυχρησιμοποιημένος» και ενίοτε φθαρμένος από τις κρίσεις των πολιτικών του φίλων αλλά και των αντιπάλων, γράφει αριστοτεχνικά αυτό το μυθιστόρημα τοποθετώντας τους ήρωές του μέσα στο πλαίσιο της εποχής. Υφαίνει με διορατικότητα τις μεταξύ τους σχέσεις –ερωτικές, φιλικές, σχέσεις εξάρτησης και εξουσίας– με σημείο αναφοράς πάντοτε την οικογενειακή επιχείρηση, «έτσι ώστε να αφηγηθεί με ακρίβεια την άνοδο και την πτώση του σύντομου ρωσικού καπιταλισμού», όπως σημειώνει στο επίμετρό του ο Γιώργος Τσακνιάς. Η μετάφραση του Αρη Αλεξάνδρου, αν και έγινε για έναν συλλογικό τόμο-ανθολογία της παγκόσμιας κλασικής λογοτεχνίας (1959) έχει δουλευτεί με προσοχή, και δεν «δείχνει» την ηλικία της.

«**Η Κάρι μας**» είναι το πρώτο σπουδαίο αστικό μυθιστόρημα της Αμε-

THEODORE DREISER
Η Κάρι μας
Εισαγωγή-μετάφραση:
Ελλη Φιλοκύπρου
εκδ. Gutenberg- Orbis
Literae, σελ. 760

ANNY ΠΡΟΥ
Ανθρωποι του δάσους
μτφρ.: Γιώργος
Κυριαζής
εκδ. Καστανιώτη
σελ. 828

ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΙ
Οι Αρταμόνοφ
μτφρ.: Αρης Αλεξάνδρου
επίμετρο: Γιώργος Τσακνιάς
εκδ. Πατάκη
σελ. 525

ΕΡΝΕΣΤΟ ΣΑΜΠΑΤΟ
Περί ηρώων και τάφων
μτφρ.: Κλαίτη
Σωτηριάδου
εκδ. Μεταίχμιο
σελ. 683

ρικής». Ετσι χαρακτήρισε ο βρετανικός Τύπος το βιβλίο στα 1901, έναν χρόνο μετά την έκδοσή του στη Νέα Υόρκη. Αλλά στην πατρίδα του ο Θιοντορ Ντράιζερ (1871-1945) άργησε να αναγνωριστεί ως συγγραφέας. Μάλιστα, το συγκεκριμένο βιβλίο –υπήρξε το πρώτο του μυθιστόρημα έχοντας όμως μια μακρόχρονη θητεία στη δημοσιογραφία– καταδικάστηκε από τους περισσότερους ως ανήθικο, και η έκδοσή του πέρασε πολλές περιπέτειες. Χωρίς την υποστήριξη της βρετανικής κριτικής ο νατουραλισμός του –το θάρρος και η ευαισθησία στην παρατήρηση του κόσμου– θα παρέμενε για καιρό στην αφάνεια. Η ονειροπόλα

ηρώίδα του είναι μια νεαρή, όμορφη χωριατοπούλα που αφήνει το χωριό της αναζητώντας στην πόλη καλύτερη ζωή. Δημιουργεί την τύχη της και διαμορφώνει την προσωπικότητά της στο Σικάγο των αρχών του 20ού αιώνα. Εκεί αναμετρίεται με τη μεγάλη πόλη και τον περίπλοκο κόσμο που ανατέλλει, και διεκδικεί τις επιθυμίες της έξω από τον παραδοσιακό γυναικείο της ρόλο και τις κοινωνικές συμβάσεις.

Με το «**Περί Ηρώων και τάφων**» ο Ερνέστο Σάμπато (1911-2011) δημιουργεί ένα από τα εμβληματικότερα έργα της λατινοαμερικανικής μυθιστοριογραφίας, μέρος μιας άτυπης τριλογί-

ας που τον καθιέρωσε ως εξέχουσα μορφή της λογοτεχνίας παγκοσμίως. Αυτός ο βαθύς και διεισδυτικός συγγραφέας, που μελέτησε φιλοσοφία και πήρε το διδακτορικό του στη Φυσική, σπώνει με αφορμή την είδηση μιας δολοφονίας ένα μνημειώδες έργο με αξέχαστες σκηνές και χαρακτήρες. Ο Φερνάντο Ολμος, ο ήρωας-alter ego του Σάμπато –έχει γεννηθεί την ίδια ημερομηνία με τον συγγραφέα– είναι ένας απολύτως πρωτότυπος χαρακτήρας, που συχνά κινείται στα όρια της παράνοιας μέσα σε αυτήν την μπαρόκ λογοτεχνική σύνθεση. Η οξύνιοια του Σάμπато είναι φανερή στη δομή του μυθιστορήματος, και πλάθει με

μαεστρία έναν αφηγηματικό λαθούρινο, –καλύτερα μια σπείρα– που σε οδηγεί προς την εξερεύνηση του εαυτού. Το βιβλίο επανακυκλοφορεί με νέα μετάφραση. Θα ήταν ευχής έργον αν συνοδευόταν από επίμετρο, και διέθετε ένα λιγότερο «εικονογραφικό» εξώφυλλο.

Οι «**Ανθρωποι του δάσους**» είναι ένα ογκώδες μυθιστόρημα με πλούσια, δραματική πλοκή που έχει ως κεντρικό θέμα την καταστροφή των δασών. Ξεκινά με την ιστορία δύο φτωχών Γάλλων, του Ρενέ Σελ και του Σαρλ Ντικέ, που φτάνουν ως μετανάστες στον Καναδά, τη Νέα Γαλλία του 17ου αιώνα. Η ιστορία αναπτύσσεται παρακολουθώντας τη ζωή των ιδρυτών των δύο οικογενειών και στη συνέχεια των επιγόνων τους, διατρέχει τις εποχές και καταλήγει στο παρόν. Με τον ίδιο τρόπο διασχίζει τις ηπείρους –Αμερική, Ευρώπη, Νέα Ζηλανδία, Κίνα–σε μία σειρά από περιπέτειες που πυροδοτούνται από την επιθυμία των προσώπων για πρόοδο με κάθε μέσο και τιμήμα. Η Πρου είναι μια ξεχωριστή μορφή της σύγχρονης αμερικανικής λογοτεχνίας. Ο όγκος των πληροφοριών και το βάθος της έρευνας που προηγήθηκε της συγγραφής του βιβλίου είναι εντυπωσιακά, αλλά αναμενόμενα από μια συγγραφέα που σπούδασε Ιστορία και εργάστηκε επί πολλά χρόνια ως δημοσιογράφος.

Προτείνουμε μυθιστορήματα που μας δίνουν τη δυνατότητα να «διαβάσουμε» τη ζωή του τελευταίου ενάμιση αιώνα στην Ευρώπη και στην Αμερική.

Οι θάλασσες της ευδαιμονίας και της αγωνίας

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Εν αρχή ην η θάλασσα. Πάντοτε είναι η θάλασσα. Ειδικά αυτές τις μέρες. Μονάχα που θάλασσες είναι πολλές. Από το θαύμα που κοιτάζουμε από μια ακτή ή την κουπαστή ενός πλοίου, από την απέραντη κολυμπήθρα που βυθιζόμαστε μέσα της με τις ώρες έως τις πάμπολλες εσωτερικές μας θάλασσες που και αυτές μπορεί να είναι συχνά ταραγμένες, σκοτεινές. Θάλασσες της ευδαιμονίας και θάλασσες της αγωνίας.

Πάρτε για παράδειγμα τον κεντρικό ήρωα του Πιερ Λοτί στο μυθιστόρημά του «Ψαράς της Ισλανδίας». Πολύ μακριά από το μεσογειακό θάλασσο που ξέρουμε καλά, ο «Ψαράς», έργο του 1886, αποτυπώνει τις ζωές ψαράδων της Βρετάνης, οι οποίοι κάθε καλοκαίρι σαλπάρουν για τα τρικυμιώδη, παγωμένα ύδατα της Ισλανδίας προς αναζήτηση μπακαλιάρου.

Οι **Βρετόνοι** ψαράδες αναμένεται να λείψουν όλο το καλοκαίρι και να επιστρέψουν με την ψαριά τους το φθινόπωρο (συχνά, με απώλειες πολλών από αυτούς). Είναι μια σκληρή, τραχιά ζωή, μια ζωή μοναξιάς και απουσίας, που δεν χαρίζεται σε κανέναν. Ένας από αυτούς τους ψαράδες είναι και ο Γιαν, η ιστορία του οποίου βρίσκεται στον πυρήνα του βιβλίου, κυρίως ένας έρωτας, φροτισμένος με ένα βαρύ πάθος, που όμως έχει και ένα στοιχείο διαρκούς απογείωσης: ο έρωτας του Γιαν με την κόρη ενός άλλου ψαρά,

την Γκοντ. Το ερώτημα που τίθεται εδώ είναι απλό: αν η θάλασσα τους φέρει κοντά ή αν θα τους χωρίσει αυτή «Η σύζυγος του τάφου», όπως την αποκαλούν οι ψαράδες.

Γραμμένο στην εποχή που μεσουρανάει ο νατουραλισμός του Ζολά (όπου, πέρα από τη ρεαλιστική απόδοση των σχέσεων και των καταστάσεων, κυριαρχεί ένα ασφυκτικό κοινωνικό περιβάλλον που κυριολεκτικά ρουφάει σαν δίνη το άτομο), ο Λοτί μεταποτίζεται αισθητά συνδυάζοντας τη νόρμα της περιόδου με μια ποιητική, μπρεσιονιστική γραφή. Το αποτέλεσμα είναι ένας ολοζώντανος κόσμος που μένει στην τραχύτητά του έχει κρυμμένες διαστάσεις ενός άλλου βλέμματος.

Από την άλλη, «Οι περιπέτειες του Ρόντερικ Ράντομ», του Σκότου Τομπίας Τζορτζ Σμόλετ, βρίσκεται μακριά από τα φορτία και τις δίνες του κόσμου του Λοτί. Ωστόσο και εδώ οι θάλασσες που διασχίζει ο κεντρικός ήρωας μοιάζουν να συμβολίζουν το απέραντο τοπίο μιας ψυχής που διαμορφώνεται και σφυρηλατείται από τις τρικυμίες. Το ογκώδες, πολυδαίδαλο, χορταστικό αυτό μυθιστόρημα εκδόθηκε το 1748 και κινείται στη σειρά των μυθιστορημάτων της εποχής εκείνης, σε αυτό που ο Μίλαν Κούντερα μνημονεύει ως το μυθιστόρημα που δεν γνωρίζει όρια και δεν λησμονεί ότι μπορεί να μοιάζει και με ένα τρελό, ελεύθερο παιχνίδι.

Η περιπέτεια (το ομολογεί και ο

PIERRE LOTI
Ψαράς της Ισλανδίας
μτφρ.: Ιφιγένεια
Μποτούροπούλου
εισαγωγή: Ζαν Μπαλκού
εκδ. Στερέωμα, 2019
σελ. 273

ΜΑΛΚΟΛΜ ΛΟΟΥΡΥ
Σκοτεινά όπως ο τάφος που ο φίλος μου κείται
μτφρ.: Παναγιώτης
Χαχίς
εκδ. Δασάρι, 2019
σελ. 432

TOBIAS GEORGE SMOLLETT
Οι περιπέτειες του Ρόντερικ Ράντομ
μτφρ.: Ρένα Χάτχουτ
εισ.-σπμειώσεις: Πολ
Γκάμπριελ Μπάους
εκδ. Gutenberg, 2019, **σελ.** 761

JOSEPH ROTH
Τα χρόνια των ξενοδοχείων
Εισαγωγή-ανθολόγηση
κειμένων: Μίκαελ Χόφμαν
μτφρ. Μαρία Αγγελίδου
εκδ. Αγρα, 2019,
σελ. 374

τίτλος), η περιπλάνηση και η μύηση στην ενπλικίωση βρίσκονται στο επίκεντρο του βιβλίου με τον Ρόντερικ Ράντομ να μας αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο τα ταξίδια και τις κακοτοπιές στις οποίες πέφτει, από το Λονδίνο στη Γαλλία και από εκεί στις δυτικές Ινδίες, στη δυτική Αφρική και τη Νότια Αμερική. Μέσα από αυτό τον γύρο ανά την υδρόγειο και από ωκεανό σε ωκεανό περνάει και ένα σωρό γοητευτικές κυρίες. Το εκπληκτικό είναι ότι το μυθιστόρημα έχει ένα ωραίο, ευτυχισμένο τέλος –μοιάζει με το τελευταίο μέρος μιας από τις εκατό και πλέον συμφωνίες του σύγχρονου του Χάιντν. Στο φινάλε, ο κάπως αφελής και ανώριμος Ρόντερικ

φτάνει πιο σοφός, ή έστω περισσότερο άνθρωπος της αγοράς.

Ανθρωπος στεριανός, ο οποίος όμως, με τις αφηγηματικές του διαδρομές, έκανε την κάθε στεριά να μοιάζει ρευστή, κυματιστή, ρέουσα και ενίοτε φουρτούνιασμένη, ο Γιόζεφ Ροτ μας παρασύρει σε άλλους κόσμους και άλλου τύπου γραψίματα με τα «Χρόνια των ξενοδοχείων». Δεν πρόκειται εδώ για μυθιστόρημα-ωκεανό αλλά για μικρές αφηγήσεις που εκκινούν από τη φρενίλη δημοσιογραφική παραγωγή του Ροτ. Μονάχα που και εδώ, ο λόγος του δεν περιορίζεται στη συμβαντολογική παράθεση μα ξεγλιστρά συνέχεια πίσω και πέρα από τα συμβάντα. Σχε-

δόν κάθε μία από αυτές τις αληθινές (και γεμάτες από ένα πνεύμα ταξιδιού και περιπλάνησης) ιστορίες θα μπορούσαν να είναι οι κοιτίδες ενός μελλοντικού μυθιστορήματος.

Αφήσαμε για το τέλος την πιο σκοτεινή, την πιο ταραγμένη θάλασσα από όλες για όσες μιλήσαμε σήμερα εδώ συνοπτικά. Ο Μάλκολμ Λόουρι, αυτός ο σπουδαίος Αμερικανός συγγραφέας, βασανισμένος από προσωπικούς δαίμονες που τον κατέστησαν έρμαιο του οιονοπνεύματος σε όλη του τη ζωή, άφησε πίσω του ένα σύγχρονο κλασικό μυθιστόρημα, το περίφημο «Κάτω απ' το ηφαίστειο» που γύρισε σε ταινία ο Τζον Χιού-

στον. Το άλλο του μυθιστόρημα, «Σκοτεινά όπως ο τάφος που ο φίλος μου κείται», γραμμένο στα μέσα της δεκαετίας του '40, είναι μια καθαρόαιμη ιστορία δρόμου που εδράζεται στη δυναμική του θραύσματος, του επεισοδίου, της σκηνής που διαδέχεται μια άλλη σκηνή χωρίς χωρίς απαραίτητη σύνδεση παρά μόνον αυτό το γεμάτο ένταση, θαυμαστή παρατηρητικότητα και με μια ιλιγγιώδη ροπή προς την ενδοσκόπηση, αφηγηματικό τρένο. Από το υγρό και κρύο Βανκούβερ, ο Λόουρι με τη δεύτερη γυναικα του φτάνουν ως το Μεξικό σε αναζήτηση ενός φίλου που είχε γνωρίσει όταν έγραφε το «Ηφαίστειο». Η ουσιαστική πλοκή του βιβλίου είναι αυτή η πυρετώδης αναζήτηση με άξονα το δίπολο ζωής και θανάτου. Μέσα στην παρακμή και τη φθορά, μέσα στη μεξικανική ζέση και την έρημο, ο συγγραφέας (που κρατούσε σημειώσεις μαζί με τη γυναίκα του όσο καιρό ταξίδευαν και έπιναν) βγάζει από μέσα του έναν σπαρακτικό ύμνο στη ζωή και στην περιέργειά της. Οι κριτικοί στάθηκαν ιδιαίτερος απορριπτικοί απέναντι σε αυτό το έργο του Λόουρι και όχι χωρίς λόγο. Ασύndero και με ένα κέντρο βάρους που μετατοπίζεται αυθαίρετα συνεχώς, μοιάζει το μυθιστόρημα να μην μπορεί να σταθεί. Ωστόσο, στη δομική και αδυναμία έγκειται η γοητεία και η σαγήνη του, και, κυρίως, στο γνήσιο πάθος του Λόουρι για τους ανθρώπους και τα πράγματα.

Logicom

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ LOGICOM

Οι νέες τεχνολογίες με την τεχνητή νοημοσύνη, τη ρομποτική, το Διαδίκτυο των Πραγμάτων και τους αλγόριθμους γίνονται μέρος της ζωής μας και, δρομολογώντας νέες εργασιακές σχέσεις, πολλαπλασιάζουν τις ευκαιρίες και διευρύνουν τις επαγγελματικές προοπτικές.

Η Logicom στηρίζει τους νέους μας στο νέο ψηφιακό κόσμο και προσφέρει 15 υποτροφίες σε άριστους φοιτητές για να αποκτήσουν Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (Master's Degree) στους τομείς:

- Cloud Computing ○
- Artificial Intelligence ○
- Big Data Analytics ○
- Cybersecurity ○
- Internet of Things ○
- Machine Learning ○
- Blockchain ○

Ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων μέχρι:
31 Ιουλίου 2019

Πληροφορίες & αιτήσεις:
logicom.net/scholarships/

#logicomscholars

proud of encouraging excellence